

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Alev ASLANGİRAY

YAŞAM MEMNUNİYETİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN MODELLENMESİ:
BATI AKDENİZ ÖRNEĞİ

İşletme Ana Bilim Dalı
Doktora Tezi

Antalya, 2016

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Alev ASLANGİRAY

YAŞAM MEMNUNİYETİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN MODELLENMESİ:
BATI AKDENİZ ÖRNEĞİ

Danışman

Prof. Dr. Ayşe ANAFARTA

İşletme Ana Bilim Dalı

Doktora Tezi

Antalya, 2016

T.C.
Akdeniz Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne,

Alev ASLANGİRAY'ın bu çalışması, jürimiz tarafından Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan	: Prof. Dr. Emine Serra YURTKORU	(İmza)
Üye (Danışmanı)	: Prof. Dr. Ayşe ANAFARTA	(İmza)
Üye	: Prof. Dr. Can Deniz KÖKSAL	(İmza)
Üye	: Doç. Dr. Nurdan ÇOLAKOĞLU	(İmza)
Üye	: Doç. Dr. Sezgin IRMAK	(İmza)

Tez Başlığı: Yaşam Memnuniyetini Etkileyen Faktörlerin Modellenmesi:
Batı Akdeniz Örneği

Onay: Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Tez Savunma Tarihi : 11/ 11 /2016

Mezuniyet Tarihi : 22 /12 /2016

(İmza)
Prof. Dr. İhsan BULUT
Müdür

AKADEMİK BEYAN

Doktora Tezi olarak sunduğum “Yaşam Memnuniyetini Etkileyen Faktörlerin Modellenmesi: Batı Akdeniz Örneği” adlı bu çalışmanın, akademik kural ve etik değerlere uygun bir biçimde tarafımda yazıldığını, yararlandığım bütün eserlerin kaynakçada gösterildiğini ve çalışma içerisinde bu eserlere atıf yapıldığını belirtir; bunu şerefimle doğrularım.

Alev ASLANGİRAY

İÇİNDEKİLER

ŞEKİLLER LİSTESİ.....	iv
TABLolar LİSTESİ.....	v
KISALTMALAR LİSTESİ.....	vii
ÖZET.....	viii
SUMMARY	ix
ÖNSÖZ	xi
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

YAŞAM MEMNUNİYETİ KAVRAMINA GENEL BAKIŞ

1.1 Kavramsal Çerçeve.....	5
1.1.1 Pozitif Psikoloji	5
1.1.2 İyi-Oлма	7
1.1.3 Yaşam Kalitesi	8
1.1.4 Öznel İyi Olma	9
1.1.4.1 Duyuşsal Bileşen	10
1.1.4.2 Bilişsel Bileşen/ Yaşam Memnuniyeti	10
1.1.4.3 Mutluluk	11
1.2 Yaşam Memnuniyetini Etkileyen Temel Faktörlerin Sınıflandırılması	11
1.2.1 Bireysel Faktörler	12
1.2.1.1 Gelir ve Varlık.....	12
1.2.1.2 İş	14
1.2.1.3 Eğitim	15
1.2.1.4 Sağlık	16
1.2.1.5 Sosyal Bağlar	17
1.2.1.6 Diğer Demografik Özellikler (Yaş, Cinsiyet, Medeni Durum, Etnik Köken, Kişilik, İnanç)	18
1.2.2 Çevresel Faktörler	20
1.2.2.1 Konut Özellikleri	20
1.2.2.2 Çevre Kalitesi	21
1.2.2.3 Güvenlik	22
1.2.3 Ulusal Faktörler	22
1.3 Ulusal ve Uluslararası Düzeyde Gerçekleştirilmiş Yaşam Memnuniyeti Araştırmaları	23
1.4 Yaşam Memnuniyetini Ölçmek İçin Geliştirilen Ölçekler ve Sınıflandırılması	34

İKİNCİ BÖLÜM

YAŞAM MEMNUNİYETİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN BELİRLENMESİ

2.1 Çalışmanın Yöntemi	38
2.1.1 Çalışmanın Amacı, Kapsamı, Önemi ve Metodolojisi	38
2.1.2 Örneklem ve Veri Toplama Süreci	40
2.2 Verilerin Analizi	41
2.3 Bulgular	43
2.3.1 Türkiye Genelinde Yaşam Memnuniyetini Etkileyen Faktörler	43
2.3.2 Batı Akdeniz Bölgesinde (Antalya, Isparta, Burdur) Yaşam Memnuniyetini Etkileyen Faktörler	49
2.3.2.1 Hanehalkı Yaşam Koşulları	50
2.3.2.2 Bireysel Faktörler	52
2.3.2.3 Ulusal Faktörler ve Değerler	54
2.3.3 Memnuniyeti Etkileyen Faktörler Arasındaki Farklılıkların Belirlenmesi	55
2.3.3.1 Konut İstatistikleri	56
2.3.3.2 Eğitim İstatistikleri	57
2.3.3.3 Ortalama Gelir ve Gelirin İhtiyaçları Karşılama Düzeyine İlişkin İstatistikler	60
2.3.3.4 Yaşanan Mağduriyetlere İlişkin İstatistikler (Hanehalkı)	62
2.3.3.5 Demografik Özelliklere İlişkin İstatistikler	63
2.3.3.6 İşe İlişkin Memnuniyet Göstergeleri	65
2.3.3.7 Mutluluk ve Çeşitli Yaşam Alanlarına İlişkin Memnuniyet Göstergeleri	66
2.3.3.8 Kamu Hizmetlerine İlişkin Memnuniyet İstatistikleri	69
2.3.3.9 Güvenlik Hizmetlerine İlişkin İstatistikler	75
2.3.3.10 Kişisel Güvenlik Göstergeleri	77
2.3.3.11 Adli Hizmetlerden Duyulan Memnuniyete İlişkin Göstergeler	78
2.3.3.12 Ulaştırma Hizmetlerinden Duyulan Memnuniyete İlişkin Göstergeler	79
2.3.3.13 Kişisel Gelişim, Beklenti, Umut ve Son Yaşanan Değişimlere İlişkin Göstergeler	80
2.3.3.14 Ferdin Toplumsal İtibar ve Değerlerine İlişkin Göstergeler	85
2.3.4 İller Düzeyinde Yaşam Memnuniyetini Etkileyen Faktörlerin Çoklu Uygunluk Analizleri İle İncelenmesi	90
2.3.4.1 Hanehalkı Yaşam Koşulları ile Yaşam Memnuniyeti Arasındaki İlişki	91

2.3.4.2 Sosyal Güvenlik ve Yaşam Memnuniyeti Arasındaki İlişki	94
2.3.4.3 Sağlık Hizmetleri ve Yaşam Memnuniyeti Arasındaki İlişki	97
2.3.4.4 Güvenlik Hizmetleri ve Yaşam Memnuniyeti Arasındaki İlişki	99
2.3.4.5 Adli Hizmetler ve Yaşam Memnuniyeti Arasındaki İlişki	99
2.3.4.6 Ulaşım Hizmetleri ve Yaşam Memnuniyeti Arasındaki İlişki	102
2.3.4.7 Umut, Beklenti ve Refah Düzeyi ile Yaşam Memnuniyeti Arasındaki İlişki	104
2.3.4.8 Toplumsal Değerler ve Yaşam Memnuniyeti Arasındaki İlişki	108
2.3.4.9 Bireysel İlgili Alanları ve Yaşam Memnuniyeti Arasındaki İlişki	112
SONUÇ	113
KAYNAKÇA	127
EK 1- Yaşam Memnuniyeti Araştırması Hanehalkı Soru Kağıdı	137
EK 2- Yaşam Memnuniyeti Araştırması Fert Soru Kağıdı	143
EK 3- Belediye ve İl Özel İdare Hizmetlerinden Duyulan Memnuniyet Göstergeleri ..	155
EK 4- Bir Yıl İçinde Ferdin Yaşamında Meydana Gelen Değişikliklere İlişkin Göstergeler	161
EK 5- Fertlerin Farklı Değişkenlerle İlgili Olma Düzeyleri	164
ÖZGEÇMİŞ	165

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1.1 Pozitif Psikoloji’de Mutluluk, İyi Olma, Yaşam Memnuniyeti Kavramlarının Yeri .8	
Şekil 1.2 Memnuniyet Çalışmalarının Konularına Göre Gruplandırması	34
Şekil 2.1 Tez Çalışmasında İzlenen Adımlar	40
Şekil 2.2 Hanehalkı Yaşam Koşulları-1 İçin Çoklu Uygunluk Analizi Haritası	92
Şekil 2.3 Hanehalkı Yaşam Koşulları-2 İçin Çoklu Uygunluk Analizi Haritası	93
Şekil 2.4 Sosyal Güvenlik Kurumları İçin Çoklu Uygunluk Analizi Haritası	96
Şekil 2.5 Sağlık Hizmetleri İçin Çoklu Uygunluk Analizi Haritası	98
Şekil 2.6 Adli Hizmetler İçin Çoklu Uygunluk Analizi Haritası	101
Şekil 2.7 Ulaşım Hizmetleri İçin Çoklu Uygunluk Analizi Haritası	103
Şekil 2.8 Gelecekte Umut İçin Çoklu Uygunluk Analizi Haritası	105
Şekil 2.9 Refah Seviyesi İçin Çoklu Uygunluk Analizi Haritası	105
Şekil 2.10 1 ve 5 Yıllık Süreçler İçinde Yaşanacak Değişimlere İlişkin Düşünceler İçin Çoklu Uygunluk Analizi Haritası	107
Şekil 2.11 Toplumsal İtibar Göstergeleri İçin Çoklu Uygunluk Analizi Haritası	109
Şekil 2.12 Önem Verilen Konular İçin Çoklu Uygunluk Analizi Haritası	110
Şekil 2.13 Ülke Sorunları İçin Çoklu Uygunluk Analizi Haritası	111
Şekil 2.14 İlgi Düzeyleri İçin Çoklu Uygunluk Analizi Haritası	112

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1.1 Uluslararası Memnuniyet Araştırmaları ve TUIK Yaşam Memnuniyeti Araştırmasının Karşılaştırması	27
Tablo 1.2 Memnuniyet Ölçümü İçin Kullanılan Tek ve Çok Boyutlu Mutluluk Ölçekler	37
Tablo 2.1 Model 1'e İlişkin Lojistik Regresyon Sonuçları	44
Tablo 2.2 Model 2'ye İlişkin Lojistik Regresyon Sonuçları	47
Tablo 2.3 Model 3'ye İlişkin Lojistik Regresyon Sonuçları	48
Tablo 2.4 TR61 İlleri İçin Yaşam Memnuniyetinin Kümeleme Analizi	49
Tablo 2.5 Model 1'in Paralellik Testi	50
Tablo 2.6 Model 1'e İlişkin Sıralı Regresyon Sonuçları	51
Tablo 2.7 Model 2'nin Paralellik Testi	52
Tablo 2.8 Model 2'ye İlişkin Sıralı Regresyon Sonuçları	53
Tablo 2.9 Model 3'e İlişkin Doğrusal Regresyon Analizi Sonuçları	55
Tablo 2.10 Hanehalkı Büyüklüğü	56
Tablo 2.11 Konut Mülkiyet Durumu (Kişi Sayısı/ Yüzde)	57
Tablo 2.12 Yaşanan Konutun Özellikleri	57
Tablo 2.13 Konuttaki Oda Sayısı (Gruplanmış)	58
Tablo 2.14 Konuta İlişkin Problemler	58
Tablo 2.15 Özel Ders veya Kurs Alan Çocuklara İlişkin İstatistikler	59
Tablo 2.16 Devlet Okuluna ve Özel Okula Dair Memnuniyet İstatistikleri	60
Tablo 2.17 Gelir ve Gelirin Temel İhtiyaçları Karşılama Düzeyi	61
Tablo 2.18 Yaşanan Mağduriyetlere İlişkin İstatistikler	62
Tablo 2.19 Demografik Özelliklere İlişkin İstatistikler	64
Tablo 2.20 İşe İlişkin İstatistikler	65
Tablo 2.21 İş Koşullarına İlişkin Memnuniyet Oranları	66
Tablo 2.22 Mutluluğa İlişkin Göstergeler	67
Tablo 2.23 Yaşam Alanlarına İlişkin Memnuniyet Yüzdeleri	68
Tablo 2.24 Kamu Hizmetlerinden Duyulan Memnuniyete İlişkin Göstergeler	70
Tablo 2.25 Elektronik Ortamda Sunulan Hizmetten Duyulan Memnuniyet	71
Tablo 2.26 Belediye ve İl Özel İdare Hizmetlerinden Duyulan Memnuniyet Göstergeleri	72
Tablo 2.27 Sosyal Güvenlik Hizmetlerinden Duyulan Memnuniyet Yüzdeleri	73
Tablo 2.28 Polis/ Jandarma Hizmetlerine İlişkin Memnuniyet Göstergeleri	75
Tablo 2.29 Kişisel Güvenlik Göstergeleri	77

Tablo 2.30 Adli Hizmetlere İlişkin Memnuniyet Göstergeleri	78
Tablo 2.31 Ulaştırma Hizmetlerine İlişkin Memnuniyet Göstergeleri	79
Tablo 2.32 Umut ve Refah Düzeyine İlişkin Göstergeler	80
Tablo 2.33 5 Yıl Öncesi, Şimdiki Durum ve 5 Yıl Sonrasına İlişkin Karşılaştırmalar	81
Tablo 2.34 Gelecek 1 Yıllık Döneme İlişkin Beklentiler	81
Tablo 2.35 Avrupa Birliği'ne Bakış Açısına İlişkin Göstergeler	82
Tablo 2.36 Gelecek 5 Yıllık Döneme İlişkin Beklentiler	83
Tablo 2.37 1 Yıl İçinde Ferdin Yaşamında Meydana Gelen Değişikliklere İlişkin Göstergeler	84
Tablo 2.38 İtibar İçin Gerekli Olan En Önemli 3 Gösterge	85
Tablo 2.39 Ferdin Çevresindeki Diğer Kişilerde Önem Verdiği Özellikler	86
Tablo 2.40 Ferdin Çevresindeki Diğer Kişilerin Kendisi Hakkındaki Düşüncelere Verdiği Önem	87
Tablo 2.41 Toplumsal Baskı Göstergeleri	88
Tablo 2.42 Fertlerin Faklı Konularla İlgili Olma Düzeyleri	89
Tablo 2.43 Türkiye'nin En Önemli Üç Problemi	90
Tablo 2.44 Hanehalkı Yaşam Koşulları ve Yaşam Memnuniyeti Arasındaki İlişkinin Özet Tablosu	91
Tablo 2.45 Her Bir Değişken ve Her Bir Boyutun Ayrışım Ölçüleri (Hanehalkı Yaşam Koşulları)	92
Tablo 2.46 Her Bir Değişken ve Her Bir Boyutun Ayrışım Ölçüleri (Sosyal Güvenlik Kurumları)	94
Tablo 2.47 Sosyal Güvenlik ve Yaşam Memnuniyeti Arasındaki İlişkinin Özet Tablosu	94
Tablo 2.48 Her Bir Değişken ve Her Bir Boyutun Ayrışım Ölçüleri (Sağlık Hizmetleri)	97
Tablo 2.49 Her Bir Değişken ve Her Bir Boyutun Ayrışım Ölçüleri (Güvenlik Hizmetleri)	99
Tablo 2.50 Her Bir Değişken ve Her Bir Boyutun Ayrışım Ölçüleri (Adli Hizmetler)	100
Tablo 2.51 Her Bir Değişken ve Her Bir Boyutun Ayrışım Ölçüleri (Ulaşım Hizmetleri)	102
Tablo 2.52 Her Bir Değişken ve Her Bir Boyutun Ayrışım Ölçüleri (İtibar)	108

KISALTMALAR LİSTESİ

AB	Avrupa Birliği
AB28	AB Üye Devletleri (2012 araştırma yılında, Hırvatistan dahil)
APA	(American Psychological Association): Amerikan Psikoloji Derneği
CAPMAS	(Central Agency for Public Mobilization and Statistics) Mısır İstatistik ve Kamu Mobilizasyon Merkezi
EBRD	(The European Bank for Reconstruction and Development): Avrupa Kalkınma ve İmar Bankası
ESS	(European Social Survey): Avrupa Sosyal Taraması
EUROSTAT	(European Community Statistical Office): Avrupa Birliği İstatistik Ofisi
GDP	(Gross Domestic Product): Gayrisafi Yurtiçi Hasıla
GPS	(Global Positioning System): Küresel Konumlama Sistemi
GSYH	Gayrisafi Yurtiçi Hasıla
INDEC	(The National Institute of Statistics and Censuses) Arjantin Milli Nüfus ve İstatistik Estitüsü
INSEE	(National Institute of Statistics and Economic Studies) Fransa Milli İstatistik Enstitüsü
OECD	(Organisation for Economic Co-operation and Development): Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü
TR	Türkiye
TR61	Batı Akdeniz Bölgesi (Antalya, Burdur, Isparta)
TUİK	Türkiye İstatistik Kurumu
Vb.	Ve başkaları ve benzerleri ve bunun gibi
Vd.	Ve devamı
WDH	(World Database of Happiness): Dünya Mutluluk Verileri
WVS	(World Values Survey): Dünya Değerler Araştırması
YMA	Yaşam Memnuniyeti Araştırması

ÖZET

Kamu politikaları tüm toplumun yaşam memnuniyeti arttıracak şekilde organize edilmelidir. Bu nedenle fertlerin yaşam memnuniyetlerini etkileyen faktörlerin belirlenmesi, yerel ve ulusal karar vericilere politikalarını üretirken bilgi desteği sağlayacaktır. Bu çalışmanın amacı, Türkiye genelinde ve Batı Akdeniz Bölgesi'ni oluşturan Antalya, Isparta, Burdur illerinde yaşayanların yaşam memnuniyetlerini etkileyen faktörleri belirlemektir. Çalışmada TUIK'in 2013 yılında gerçekleştirmiş olduğu Yaşam Memnuniyeti Araştırması verileri kullanılmıştır. Çünkü TUIK, 2003 yılında yapmaya başladığı yaşam memnuniyeti çalışmalarını 2013 yılında ilk defa il bazında ve 196203 veri ile gerçekleştirmiştir. Bu durum yaşam memnuniyetini etkileyen faktörleri illere göre karşılaştırmalı olarak inceleme imkanı vermiştir.

Bu tez çalışmasının analizinde kullanılan yöntemler çalışmanın amacına uygun olarak iki gruba ayrılmaktadır. Tüm Türkiye'de ve Batı Akdeniz Bölgesi'ndeki üç ilde fertlerin yaşam memnuniyetini etkileyen temel faktörlerin belirlenmesinde ikili lojistik regresyon, sıralı lojistik regresyon ve doğrusal regresyon analizinden faydalanılmıştır. İkinci grup analizler yüzdesel dağılımlar, t testi ve çoklu uygunluk analizini kapsamaktadır. Bu yöntemler, Antalya, Isparta, Burdur illeri ile Türkiye geneli ve Batı Akdeniz Bölgesi yaşam memnuniyeti verilerinin karşılaştırmalı analizinde kullanılmıştır.

Araştırmanın bulgularına göre, hanehalkı değişkenlerinden hanehalkı büyüklüğü, konut mülkiyeti, konut özellikleri, hanehalkı geliri ve bu gelirin ihtiyaçları karşılama düzeyi kişinin yaşam memnuniyetini etkilemektedir. Ferde ait özelliklerden yaş, medeni durum, okur-yazar olma durumunun kişinin yaşam memnuniyetini etkilediği gözlenmiştir. Sağlık durumu, evlilik, iş, aylık hanehalkı geliri ve kişinin sosyal yaşamından memnuniyeti, kamu hizmetlerinden memnuniyeti ile gelecekte beklediği ferdin yaşam memnuniyetini etkileyen diğer bağımsız değişkenlerdir. Çoklu uygunluk analizi ve t testi sonuçları Batı Akdeniz Bölgesi'ni oluşturan üç il arasındaki yaşam memnuniyeti farklılıklarını ortaya koymuştur. Araştırmanın en belirgin bulgusu, Antalya ilinde yaşayan fertlerin yaşam memnuniyetlerinin hemen hemen her alanda Türkiye geneli, Isparta ve Burdur illerinde yaşayanların memnuniyetlerinden daha düşük olmasıdır. Araştırma sonuçlarının hem yerel hem de ulusal karar vericilere toplumsal refahı değerlendirmekte alternatif ve çok yönlü bakış açısı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Fert Yaşam Memnuniyeti, Lojistik Regresyon, Çoklu Uygunluk Analizi, Batı Akdeniz Bölgesi.

SUMMARY

MODELLING OF THE FACTORS AFFECTING LIFE SATISFACTION: THE EXAMPLE OF THE WESTERN MEDITERRANEAN

The public politics should be organized as to improve the life satisfaction of whole society. Therefore, determining the affecting factors of the life satisfaction will be beneficial and informative local and national decision makers while applying their local and national policies. The aim of this study is to determine the factors that affect the life satisfaction of Turkish households in the West Mediterranean Region which includes the cities, Antalya, Isparta and Burdur. In the study, the data from Life Satisfaction Research, conducted by the Turkish Statistical Institution (TUIK) in 2013 was used. Because TUIK has realized, the studies of life satisfaction started in 2003 for the first time within the city with 196203 data. This situation, has given opportunities comparison to the factors that affects the life satisfaction among cities.

The methods used in analysis of study of this thesis are divided in two groups appropriate for its purpose. The main factors that affect the life satisfaction of the individuals in all of Turkey and the three provinces in the West Mediterranean Region, have been determined by using the analysis of binary logistic regression, ordinal logistic regression, and linear logistic regression. The second group analysis includes percentage distribution, t test and multiple correspondence analyses. These methods have been used in comparative analysis of the life satisfaction data in Antalya, Isparta, Burdur and within Turkey.

According to the findings of the research, from household variables, household size, residential properties, ownership of the resident, income of the household and the level of income to fill the needs have affected the life satisfaction. It has been observed that the individual characteristic, such as age, marital status, being literate affected the satisfaction of the life. Health status, marriage, work, monthly income of the household and the satisfaction from the individual's social life, satisfaction with the public services and expectation of the future are other independent variations. The analyses of multiple correspondence analysis and t test results have showed the differences of life satisfaction among the three cities in West Mediterranean Region. The most striking finding of research is that the life satisfaction in Antalya is lower in almost in all areas than the satisfaction of individuals living within whole Turkey, Isparta and Burdur. It has been considered that the result of the research to provide both local and national decision makers to evaluate the public welfare alternatively and versatile point of view.

Keywords: Individual's Life Satisfaction, Logistic Regression, Multiple Correspondence Analysis, West Mediterranean Region.

ÖNSÖZ

Türkiye genelinde ve Batı Akdeniz Bölgesi'nde yaşam memnuniyetini etkilen faktörlerin belirlenmesini amaçlayan tez çalışmam boyunca desteğini hep hissettiğim, yüksek lisans ve doktora öğrenimim boyunca yaklaşımları ile bana ışık tutan, bilgi birikim ve tecrübeleri ile her konuda yol gösteren değerli danışman hocam Prof. Dr. Ayşe ANAFARTA'ya, bugüne kadar hep yanımda olan, sevgi, sabır ve anlayışlarını üzerimde hissettiğim, güç aldığım anne ve babama, tez çalışmam boyunca manevi destekleri ile yanımda olan ablam Eylem ASLANGİRAY CANDEMİR ve eşi Özgür CANDEMİR'e, değerli arkadaşım Nilgün KAYACAN'a ve son olarak verilere erişimde yardımcı olan, fikirlerini benimle samimiyetle paylaşan değerli TÜİK Antalya Bölge Müdürü Abdi ÖNCEL ile Veri Araştırma Merkezi Uzmanı Azime KARABOĞA'ya desteklerinden dolayı sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Alev ASLANGİRAY

Antalya, 2016

GİRİŞ

Dünya genelinde “İyi Olma (Well-Being)”, “Yaşam Kalitesi (Quality of Life)” ve “Yaşam Memnuniyeti (Life Satisfaction)” geçmişten günümüze felsefe ve psikoloji alanı başta olmak üzere birçok disiplinde farklı boyutlarıyla ele alınmıştır. İyi Olma kavramı, bireyin sağlık durumu, geliri ve barınma koşulları gibi nesnel (objektif) durumları, içinde bulunduğu kültürel çevre, inanç sistemi ve bireyin hayat felsefesi gibi öznel (subjektif) durumları ve sosyal çevrede beğenilme, takdir edilmeyi sağlayacak değerlere sahip olmayı içeren, bunların tümünün çeşitli oranlarda birleşiminden oluşan bir kavramdır. İyi olmanın öznel yönünü temsil eden yaşam memnuniyeti ve mutluluk (happiness) kavramları ise bireyin içinde olduğu koşulların kendine özgü değerlendirmesinin bir çıktısı olarak görülmektedir (Frjins, 2010: 8).

Mutluluk kavramının incelenmeye başlanması oldukça eski tarihlere dayanırken, Yaşam Kalitesi ve Öznel İyi Olma konuları 1920’li yıllardan itibaren araştırmacıların ilgisini çekmeye başlamıştır. Araştırmalar özellikle 1980 ve sonrasında sistematik biçimde ele alınmaya başlanmış ve bundan sonraki süreçte ulusal düzeyde yapılan araştırmalar tüm çalışmalar içinde ayrı bir öneme sahip olmuştur. Mutluluk, Yaşam Memnuniyeti, Öznel Yaşam Kalitesi ve Öznel İyi Olma kavramları araştırmalarda kavramsal bir karmaşaya sebep olsa da, araştırmacıların çoğu öznel iyi olmanın yaşam memnuniyeti ve mutluluktan oluştuğu konusunda hemfikir olmuş, mutluluk konusundaki sorular anketlerde sıkça yer almaya başlamış ve öznel iyi olmanın göstergeleri olarak kabul edilmiştir.

Yaşam Memnuniyeti kavramı ilgili yazında oldukça geniş bir yer tutmaktadır. OECD’nin (2013) “How is Life” raporuna göre, yaşam memnuniyeti ölçümleri nesnel koşulların sağladığı göstergelerin yanı sıra bireylerin bakış açısını yansıtan yararlı tamamlayıcılarıdır (OECD, 2013: 22). Memnuniyetin finansal durum, sağlık, sosyal ilişkiler, bireysel özgürlükler, adalet vb. gibi potansiyel belirleyicileri vardır. Nesnel ve öznel belirleyiciler olarak nitelendirilebilen bu göstergelerden faydalanılarak farklı disiplinlerde (psikoloji, sosyal bilimler, ekonomi vb.) birçok çalışma yapılmıştır ve yapılmaya devam etmektedir.

Türkiye’de Yaşam Memnuniyeti Araştırması (YMA), bireylerin genel mutluluk seviyesini, sağlık, eğitim gibi temel yaşam alanlarındaki genel memnuniyetini, toplumsal değer yargılarını ve kamu hizmetlerinden memnuniyetini ölçmek, memnuniyet düzeylerinin zaman içindeki değişimini belirleyebilmek amacı ile, ilki 2003 yılında Hanehalkı Bütçe Anketi’ne ek bir modül olmak üzere 2004 yılından itibaren düzenli olarak her yıl

gerçekleştirilmektedir. YMA sonuçlarına göre 2003-2012 yılları arasında Türkiye, kent ve kır düzeyinde tahmin üretmektedir. Anket kapsamında, hanelerdeki 18 ve daha yukarı yaştaki kişiler ile görüşme yapılmaktadır (TUİK, 2014: XV). Ancak Türkiye İstatistik Kurumu (TUİK), Yaşam Memnuniyeti Araştırmasını 2013 yılında ilk defa 81 ilde aynı anda kamu, belediye ve il özel idaresinin sunduğu hizmetlerden duyulan memnuniyet (bu aynı zamanda kurumların performans göstergelerinden biri olarak kabul edilebilir) ile birlikte güvenlik, sağlık, ulaştırma, çevre vb. alanların tümünü kapsayacak şekilde gerçekleştirmiştir. Ayrıca TUİK 2013 yılı araştırmasının 18 yaş ve üzeri hanehalkı bireylerinin genel memnuniyetlerini, beklenti ve umutlarını, değerlerini belirleyen içeriğiyle oldukça önemli bir araştırma olduğu söylenebilir.

Kentsel alanlar herhangi bir ülkenin ekonomik, sosyal ve politik büyümesinin ana merkezleri olup, ülkenin zenginleşmesi, istihdam politikalarının geliştirilmesi, yaratıcılık ve yeniliğin uygulama alanı bulması için en çekici alanlardır (Rezvani vd., 2013: 203). Kentlerde yapılan uygulamalar memnuniyeti arttırmayı sağlasa da ihtiyaçların doğru olarak belirlenebilmesi ve giderilebilmesi açısından politikacıların diğer araştırmaları ile elde edemedikleri gizli bir bilgi alanı olduğu düşünülmektedir. Yaşam Memnuniyeti Araştırmaları, halka ve politika yapıcılara kendileri için açık olmayan alanlarla ilgili bilgiler üretebilmektedir (Diener vd., 2013: 519). Yerel yönetimlerin, yerel topluluk üyelerinin ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla, ekonomik, sosyal, kültürel zenginliğe ve refaha ilişkin yerel hizmetleri sağlama sorumluluğunu üstlenen tüzel kuruluşlar (Çelebi, 2003: 19) oldukları gerçeği memnuniyet çalışmalarının yerel yönetimler için ayrı bir öneminin olduğunu ortaya koymaktadır. İller bazında türetilecek bilgiler toplulukların beklentileri ve kaygıları hakkında önemli bir geri bildirim aracı olduğundan, yerel yönetimlerin sundukları hizmetleri geliştirmelerini sağlayarak kamu yararını arttıracak, bunun sonucunda da toplulukların yerel yönetimlerin sundukları hizmetlerden duyduğu memnuniyeti yükseltecektir.

Yerel yönetimler merkezi yönetimin hiyerarşik denetimi altında olmasalar da hukuki özellikleri itibarıyla merkezi yönetimlerle bağlantılıdır ve uymaları gereken ulusal amaçlar, ilke ve hedefler merkezi yönetimler tarafından belirlenmektedir (Batal, 2010: 2). Dolayısıyla kamu yararını görev edinen merkezi yönetim ve politika üreticiler hem yerel yönetimlere duyulan memnuniyetten, hem de toplumun genel memnuniyetinden doğrudan etkilenmektedir. TUİK'in gerçekleştirmiş olduğu araştırma sonuçları politika yapıcılara eylem planlarını belirlemede yön verici olabileceği gibi özellikle seçim süreçlerinde beklentilerin anlaşılması ve yanıtlanması adına aracı olacaktır. Diğer yandan karar vericilerin araştırma

sonuçlarına göre strateji geliştirmeleri toplum memnuniyetini arttıracak ve bu süreç sürdürülebilir bir iyi olma durumu sağlayacaktır.

TUİK (2014: XV), 2013’de il düzeyinde örneğe çıkan 125720 haneden 103312 hanede yaşayan 18 yaş ve üstü 196203 kişiyle yaptığı çalışmanın raporunu 2014 yılında yayınlamıştır. Raporda ankette yer alan tüm sorular için tanımlayıcı istatistikler frekans dağılımları ve yüzdeler şeklinde ayrıntılı olarak verilmiştir. Tüm iller için demografik bazı değişkenlere göre memnuniyet düzeyleri raporlanmıştır. Ancak bu raporda bireylerin genel yaşam memnuniyetlerini hangi faktörlerin etkilediği, hangi hizmetlerdeki değişimin kişilerin memnuniyetini daha fazla arttıracığı, öncelikli iyileştirme alanlarının neler olduğu konusunda bir analize ve yoruma yer verilmemiştir. Halbuki yerel ve merkezi karar vericiler açısından öncelikli iyileştirme alanlarını görmek ve bütüncül bir bakış açısıyla bireylerin yaşam memnuniyetlerini değerlendirmek rasyonel karar almaları açısından son derece önemlidir. Bu bakımdan, bu çalışmada YMA verileri ile oluşturulacak modeller ve bu modellerden türetilen sonuçlardan gerek kamu ve birey yararı, gerek yerel yönetimler ve politika üreticiler için bilgi türetilerek, hizmet kalitesi ve yönetim kalitesinin artırılmasına katkıda bulunulabileceği düşünülmektedir.

Diğer yandan üniversiteler ülkenin toplumsal, ekonomik, kültürel, siyasi, bilimsel ve teknolojik kalkınmasında önemli görevleri olan temel kuruluşlardır. Üniversiteler içinde buldukları kentten ayrı düşünülemezler. Üniversitelerin görevlerinden biri de yaptığı bölgesel çalışmalarla yerel karar vericilere karar desteği sağlamak ve sorun çözücü rolü üstlenmektir (Kiper, 2010: 12). Ancak Türkiye’deki üniversitelerin web sayfalarında yayınlanan misyon ve vizyon tanımlarına bakıldığında sadece birkaçında, “üniversite-kent işbirliği”, “üniversite-sanayi işbirliği” gibi kavramlara yer verildiği görülmektedir. Bölgesel kalkınmanın sağlanabilmesi ve bunun sürdürülebilirliği TUİK, Bölgesel Kalkınma Ajansları, Ticaret Odaları, Ticaret Borsaları vb. gibi kurumların ürettiği verilerin analiz edilip raporlanmasıyla gerçekleştirilebilir. Bu bağlamda, araştırmacının yapılacak bilimsel çalışmaların bölgenin sorunlarının tespiti ve çözümüne yönelik olması gerektiğine olan inancı bu tez çalışmasını önemli kılmaktadır.

Bu tez çalışmasının temel problem cümlesi; “Batı Akdeniz Bölgesi’nde (TR61-Antalya, Isparta, Burdur) yaşayan 18 yaş ve üstü bireylerin genel yaşam memnuniyet düzeylerini etkileyen faktörler nelerdir ve bu faktörler illere göre farklılık göstermekte midir?” şeklinde ifade edilebilir. Bu kapsamda aşağıdaki sorulara yanıt aranacaktır:

1. Yaşam memnuniyetini ölçmek için uluslararası yazında hangi ölçekler kullanılmaktadır? TUİK'in yaptığı Yaşam Memnuniyeti Araştırması'nda kullanılan ölçüm aracı uluslararası ölçeklerle ne ölçüde örtüşmektedir?

2. Türkiye genelinde bireylerin genel yaşam memnuniyetini etkileyen faktörler nelerdir ve zaman içinde değişime uğramış mıdır?

3. Batı Akdeniz Bölge'sinde genel yaşam memnuniyetini etkileyen temel faktörler nelerdir? Bölgede yer alan üç ilde genel yaşam memnuniyetini etkileyen faktörler birbirinden farklı mıdır?

4. Batı Akdeniz Bölge'sindeki üç ilde yaşayan bireylerin (TR61-Antalya, Isparta, Burdur) yaşam memnuniyet düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

5. Tatmin düzeyleri düşük olan bireylerin hanehalkı özellikleri (hanede yaşayan kişi sayısı, gelir düzeyi, konut özellikleri vb.) nelerdir ve memnuniyeti etkileyen diğer faktörler bakımından hangi durumdadırlar?

Bu bağlamda tez çalışması iki temel bölümden oluşturulmuştur. Birinci bölümde yaşam memnuniyeti ve memnuniyet ile ilişkili kavramlar için ayrıntılı bir yazın taraması gerçekleştirilmiştir. Yaşam memnuniyeti ve ilgili kavramların ulusal ve uluslararası düzeyde neleri ifade ettiği, hangi kavramsal çatı altında değerlendirilebileceği ve nasıl ölçüldüğüne ilişkin bilgilere bu bölümde yer verilmiştir. Çalışmanın ikinci bölümünde TUİK 2013 YMA verileri kullanılarak yaşam memnuniyetini etkileyen faktörler Türkiye geneli, Batı Akdeniz Bölgesi ve bölgede yer alan üç il düzeyinde belirlenmeye çalışılmıştır. Farklı analiz yöntemleri ile yaşam memnuniyetine ilişkin farklı modeller oluşturulmuş, elde edilen bulgular karşılaştırmalı olarak yorumlanmıştır. İkinci bölümde ayrıca 2013 yılı için Türkiye genelinde memnuniyeti etkileyen faktörlerin belirlenmesi aşamasının akabinde, TUİK 2014 ve 2015 YMA verilerinden yararlanılarak memnuniyeti etkileyen faktörlerin yıllar bazında gösterdiği değişim tespit edilmeye çalışılmıştır. Tez çalışmasının sonuç bölümünde farklı modellerden elde edilmiş tüm bulgular bir araya getirilerek Türkiye geneli, Batı Akdeniz Bölgesi ve bölgedeki illerde memnuniyet ile ilgili değerlendirmelere yer verilmiş ve bütünsel bir görünüm oluşturulmaya çalışılmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

YAŞAM MEMNUNİYETİ KAVRAMINA GENEL BAKIŞ

1.1 Kavramsal Çerçeve

Tez çalışması için gerçekleştirilmiş olan yazın taramasında; üzerinde yoğun araştırmaların sürdüğü ve birçok bilim dalının (Psikoloji, Sosyoloji, Felsefe, Ekonomi, Sosyal Bilimler ve Davranış Bilimleri) ilgisini çeken mutluluk ve memnuniyet kavramlarının tüm kesimlerce kabul edilebilir bir tanımının olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Farklı bakış açıları ve kavramsallaştırmalar beraberinde farklı ölçümleri de getirmiş (Göcen, 2013: 103) “psikolojik iyi olma (psychological well-being)”, “öznel iyi olma (subjective well-being)”, “mutluluk (happiness)”, “yaşam memnuniyeti/doyumu/kalitesi (life satisfaction/quality of life)”, ve “iyilik hali/iyi olma/refah (well-being)” gibi kavramların birbirlerinin yerine sıkça kullanılması, aralarında karşılaştırmalar yapılması, iyi olmanın tanımlanmasıyla ilgili karmaşayı artırmıştır. Bu bölümde, farklı araştırmacılar tarafından bu kavramlar için yapılan tanımlamalara yer verilerek, tez çalışmasında temel alınacak kavramsal çerçeveye değinilecektir.

Çalışmanın konusu olan yaşam memnuniyetinin kavramsal olarak yerini belirleyebilmek için öncelikle insanların temel güç ve kaynakları ile ilgili sağlıklı yanlarını anlamaya yönelik bir girişim olan *Pozitif Psikoloji (Positive Psychology)* ve kavramsal gelişimine değinmek gerekmektedir.

1.1.1 Pozitif Psikoloji

Psikoloji alanında başlangıçta ruhsal bozukluklara (depresyon, anksiyete, kişilik bozuklukları vs.) odaklanılması, “pozitif psikolojinin (mutluluk ve memnuniyet gibi olumlu duyguların)” ihmal edilmesine yol açmıştır. Seligman (2002) çalışmasında bu durumun altında negatif duyguların (depresyon, stres vb) giderilmesinin daha acil olduğu düşüncesinin yattığına ve dolayısı ile anlaşılabilir olduğuna, ancak bu bakış açının değişmesi gerektiğine değinmiştir. Bu anlayış hâlihazırda değişmeye başlamış, tüm araştırma alanlarda genel olarak ikinci dünya savaşından sonra (özellikle 1980’lerden itibaren daha da yoğunlaşarak) pozitif psikolojiye bir yönelim başlamış mutluluk, yaşam memnuniyeti, iyimserlik, iş doyumunu, işe bağlılık, evlilik doyumunu gibi konularda araştırmalar yaygınlaşmıştır. Bunlardan yaşam memnuniyeti, tıp, psikolojik sağlık, yönetim bilimi ve ekonomi gibi birçok disiplinde öncelikli, aracı ve çıktı değişkeni olarak kullanılmıştır (Vassar, 2012: 1).

Sosyal bilimciler, politikacılar ve profesyonel olarak bu alanda çalışmayanlar da dahil olmak üzere yaşam kalitesini tanımlamaya, kaliteli yaşamın koşulları ve özelliklerine ilgi göstermişlerdir. Çoğu kişinin oldukça mutlu olduğunu, ancak bazı insanların diğerlerine göre daha mutlu olduklarını kabul eden araştırmacılar bu konuya yeni bir bakış açısı sunmuştur (Myers ve Diener, 1995: 10).

Davranış bilimciler de başlangıçta psikologlar gibi, insanların nispeten mutsuz olduğunu düşünmüş, olumlu yaşam durumu ve olumlu duygular üzerinde pek durmamışlardır. Olumsuz duygular yok edildiğinde olumlu duyguların kendiliğinden ortaya çıkacağı görüşünü temel alan çalışmalar yapmışlardır. “Mutluluk mutsuzluğun tersidir, acının yokluğu hazdır” anlayışı 1970’li yıllarda eleştirilmeye başlanmış (Yetim, 2001), mutluluk ve öznel iyi olma mutsuzluktan bağımsız olarak hem deneysel hem de kuramsal çalışmalarda ele alınmıştır. 1973 yılında *Psychological Abstracts International* öznel iyi olmaya ayrı bir bölüm ayırmaya başlamış ve 1974 yılında makalelerinin büyük bir bölümünü öznel iyi olmaya ayıran *Social Indicators Research* adlı dergi yayınlanmaya başlamıştır (Çivitci, 2007: 52).

Sosyal Gösterge Araştırmalarında ise ilk gelişme öznel memnuniyet ve nesnel kaliteli yaşama ilişkin farklılaşmada olmuştur. Uygulamalı alan araştırmalarında bu gelişme spesifik anket öğelerinin çok boyutlu iyi olma öğelerine dönüştürülmesini içermiştir (Veenhoven, 1996a: 2). Teorik düzeyde, yaşamın bazı objektif niteliklerinin öznel takdir ile neden çok az ilişkisi olduğu tartışılmaya başlanmıştır. Bu gelişme 1960’larda gerçekleşmiş ve farklılaşma, öncelikle memnuniyet kavramı için yapılan tüm tanımlamaları kapsamıştır. Yaşamla ilgili memnuniyet iş, evlilik, barınma gibi belirli alanlara ayrılmıştır. İkinci olarak, değerlendirme kapsamı ayrılmış; genel memnuniyet, değişik yaşam tecrübeleri ile belirlenen memnuniyet ve “durum memnuniyeti (aspect satisfaction)” gibi kapsamlara ayrılmıştır. Üçüncü olarak değerlendirme yolları ayrılmış; belirli bir “başarı standardı” için kullanılan bilişsel değerlendirmeler ruhsal durumun bir göstergesi olan duygusal değerlendirmeler ile ayrılmıştır. Bu kavramsal değişim 1970’lerde gerçekleşmiş; 1980’ler bu değişimlerdeki dağılıma tanıklık etmiş ve bundan sonra kavramsal açıdan önemli bir gelişme kaydedilmemiştir (Veenhoven, 1996a: 2).

Olumlu öznel deneyimleri araştıran ve tüm alanlarda araştırmaların zamanla yoğunlaştığı pozitif psikoloji alanının iyi olma (well-being), hoşnutluk, iyimserlik, mutluluk gibi öznel yaşantıları içeren *öznel düzeyi*; sevgi, yetenek, cesaret, azim, kişiler arası beceriler, estetik, duyarlılık, özgünlük gibi olumlu bireysel özellikleri içeren *bireysel düzeyi* ve sorumluluk, nezaket, hoşgörü, etik olma gibi daha iyi vatandaş olmaya ilişkin kavramları içeren *grup düzeyi* bulunmaktadır (Seligman ve Csikszentmihalyi, 2000: 5).

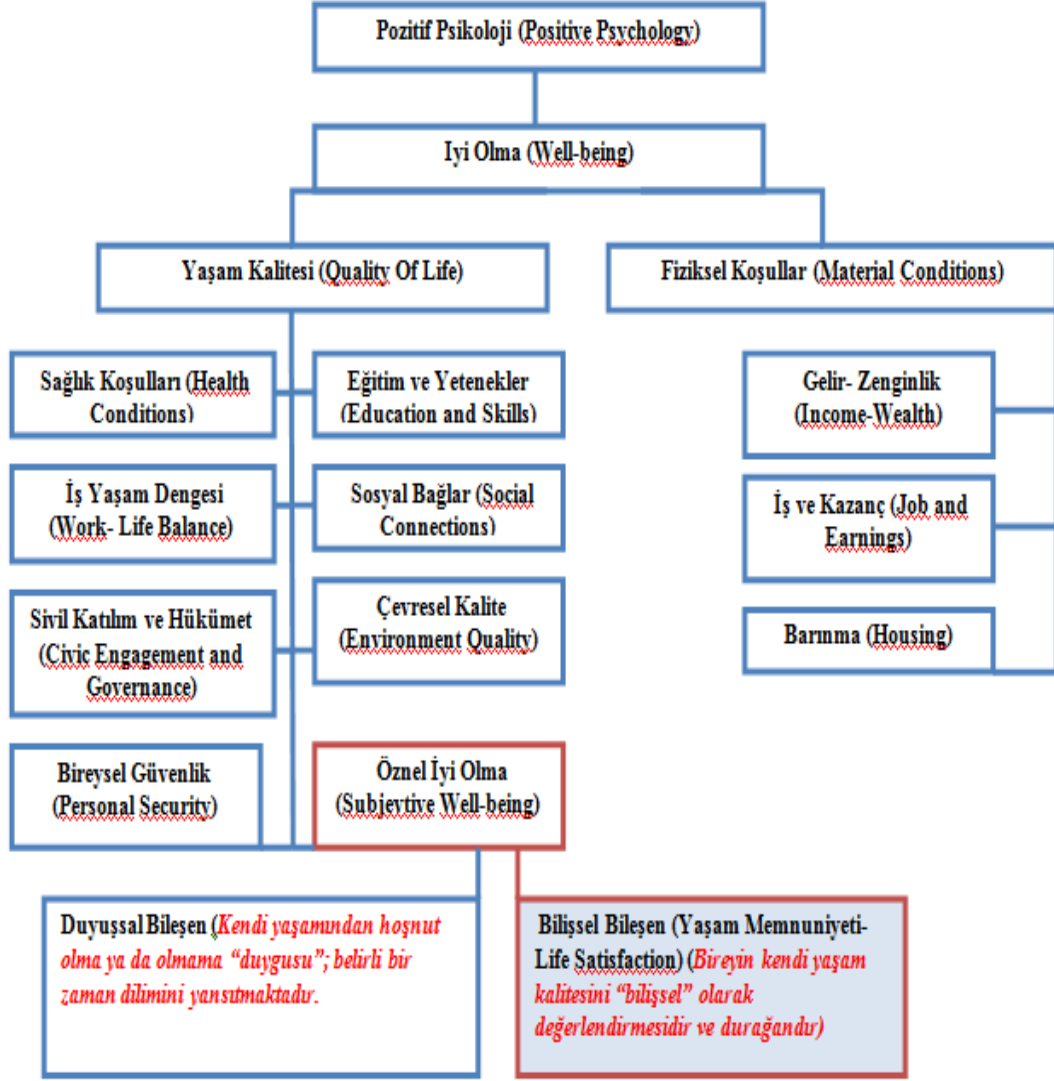
Özetle pozitif psikoloji, öznel düzeyde iyi olma (well-being) ve geçmişle ilgili memnuniyet (satisfaction-past), sevinç, şimdiki mutluluk (happiness-present) ve gelecekle ilgili iyimserlik (future-optimism), umut, yapıcı düşünme süreçleri ile birlikte inanç gibi olumlu öznel deneyimlerle ilgilenmiştir. Pozitif psikoloji, bu yanıyla yaşamda kötü giden şeyleri iyileştirme uğraşısından çok, olumlu özellikleri geliştirmeye yönelik bir değişime odaklanmıştır (Seligman, 2002: 3).

1.1.2 İyi Olma

İyi olma kavramının kökeni Aristippus'a kadar uzanan, zevk ve mutluluğu vurgulayan hedonizm ile kökeni Aristoteles'e kadar uzanan ve anlık isteklerin peşinde köleleşerek sıradanlaşmak olarak değerlendirilen hedonizm yerine, anlık mutluluktan daha fazlası olan bireyin daimon'u ya da bireyin gerçek benliğini bulmasını, kendi potansiyelini gerçekleştirmesini vurgulayan eudaimonismın yer aldığı iki geleneksel felsefi bakış gözlüğüyle görülebilmekle birlikte, genel olarak psikolojik işlevsellik ve yaşantı açısından optimum düzeyde olabilmek anlamına gelmektedir (Selim, 2010: 14).

Das (2008), iyi olmayı halkın ve içinde yaşadıkları ortamın esenliği olarak tanımlamış, McCrea vd. (2006) iyi yaşamı, değerli yaşam, tatmin edici yaşam ve mutlu yaşam gibi kavramları barındıran geniş kapsamlı bir kavram olarak tanımlamışlardır (Rezvani vd., 2013: 205).

Bu tez çalışmasında kullanılacak olan "Yaşam Memnuniyeti" kavramı Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD)'nin iyi olmaya ilişkin oluşturduğu kavramsal çatının içerisinde yer almaktadır ve bu çatının temelleri Sen (1985) tarafından önerilmiş kapasiteler yaklaşımı üzerine inşa edilmiştir. Bu yaklaşım iyi olmanın çok boyutlu bir tanımıdır (OECD, 2013: 25). Şekil 1.1'deki iyi olma çatısı OECD (2011), Seligman ve Csikszentmihalyi (2000), Larsen vd. (1985) ve Millward ve Spinney (2013) çalışmalarından yola çıkılarak oluşturulmuş ve pozitif psikolojinin çalışma alanını oluşturan bu kavramlar ile birbiri arasındaki bağlar özetlenmeye çalışılmıştır. Buna göre iyi olma bireyin kendisi ile doğrudan ilişkili öznel (yaşam memnuniyeti, mutluluk vb.) ve nesnel (iş, kazanç, güvenlik vb.) bileşenlerden oluşan yaşam kalitesi ve bireyin kendisi dışında gelişen fiziksel koşullardan oluşan bütünsel bir kavramdır.

Şekil 1.1 Pozitif Psikoloji’de Mutluluk, İyi Olma, Yaşam Memnuniyeti Kavramlarının Yeri

1.1.3. Yaşam Kalitesi

Yaşam Kalitesi (*Quality of Life*) kavramı da diğer kavramlar gibi çok sayıda, karmaşık ve birbiri ile çelişebilecek yorumlamalara sahip, çok yönlü bir kavramdır (Kapuria, 2014: 460). Liu (1976) “*Ne kadar insan varsa o kadar yaşam kalitesi tanımı vardır.*” demiştir (Rezvani vd., 2013: 203). Bu durum “kalite” algısının kişiden kişiye değişmesi ile açıklanabilir.

Veenhoven (1996a)’a göre *Yaşam Kalitesi* “nesnel (objektif)” ve “öznel (subjektif- algılanan)” olmak üzere iki temel değerlendirmeden oluşmaktadır. “*Nesnel Yaşam Kalitesi*” yaşam koşullarının iyi bir yaşamın herkes için gelir güvencesi, sokakta güvenlik, iyi sağlık hizmetleri, iyi eğitim gibi gözlemlenebilir kriterlerini karşılama derecesidir. Bu içerikte *Nesnel Yaşam Kalitesi* ölçümü tarafsız diğer kimseler tarafından uygulanabilir açık kriterlere dayanmaktadır. Genellikle boyutsal verilerden (nüfus sayımını da içeren resmi devlet

verilerinin ağırlıklı olarak kullanıldığı veriler) yararlanılır. *Öznel (Algılanan) Yaşam Kalitesi*, kişilerin kendi yaşamlarının kişisel olarak değerlendirilmesi ile ilgilidir. Örneğin kişinin kendi gelirinin ne kadar güvence altında olduğunu değerlendirmesi, sokakta kendini ne kadar güvende hissettiği, sağlık ve eğitim hizmetlerinin ne kadar uygun olduğuna dair görüşleri gibi bireysel değerlendirmeleri içermektedir. Bu da öznel yaşam kalitesinin kişiden kişiye değiştiğini göstermektedir.

Yaşam kalitesi ile ilgili diğer yaklaşım, dini, felsefi ya da diğer sistemlere dayalı normatif idealler tarafından belirlenir ve iyi bir yaşamın özelliklerini açıklar. Örneğin diğer insanlara yardım etmek kimileri için kaliteli bir yaşamın göstergesi olabilir (Diener ve Suh, 1997: 189). Buradan yola çıkılarak yaşam kalitesinin evrensel bir tanımı olmasa da, göreceli bir içeriğe sahip olduğu, zamana, mekâna, bireysel ve sosyal değerlere bağlı bir kavram olduğu konusunda birçok araştırmacının hemfikir olduğu söylenebilir.

Kentsel yaşam kalitesi ise kentlilerin algılarının öznel ve ikincil verilerle elde edilmiş nesnel göstergeler ile bunlara verilen ağırlıkların kullanıldığı ölçümlerle belirlenmektedir (Rezvani vd., 2013: 203). Tez çalışmasında daha önce belirtildiği üzere OECD'nin iyi olma çarısı altında belirlediği yaşam kalitesi kavramı, eğitim, güvenlik gibi nesnel düzey ile bireyin bunları bilişsel olarak değerlendirdiği öznel düzeyin birleşiminden oluşan bir kavram olarak kabul edilecektir.

1.1.4 Öznel İyi Olma

“*Öznel İyi Olma (Subjective Well-Being)*” kavramı, olumlu ve olumsuz duyguların toplamı olarak ilk önce Bradburn (1969)'un çalışmalarında yer almıştır ve Bradburn mutluluğun iki farklı bileşenden (olumlu duygu ve olumsuz duygudan) ibaret olduğunu, mutluluğun bireylerin olumsuz duygularıyla olumlu duygularını karşılaştırarak elde ettikleri genel bir yargı olduğunu ortaya koymuştur (Diener, 1984: 547).

Andrews ve Withey (1976), öznel iyi olmayı bilişsel bir değerlendirme olarak görmüş, olumlu ve olumsuz duyguların belirli oranlarda birleşimi olarak tanımlamıştır. Mullis (1992), öznel iyi olmanın, kişisel hedefler, yaşama dair beklentiler ve onlara yüklenen anlamlarla ilgili bir kavram olduğunu belirtmiştir (Kangal, 2013: 216).

Pavot ve Diener (2004)'e göre öznel iyi olma duyusal ve bilişsel olmak üzere iki bileşenden oluşmaktadır. Duyusal bileşen hem ruhsal hem duygusal anlamda pozitif (Positive Affect: PA) ve negatif etkiyi (Negative Affect: NA) içermektedir. Duyusal bileşen bireyin o esnada yaşadığı herhangi bir olay veya duruma ilişkin tepkilerini içermektedir (Diener, 2000: 34). Dolayısı ile belirli bir zaman dilimini yansıtmaktadır. Bilişsel bileşen ise

duygu durumundan daha durağan olduğu için bireyin kendi yaşamına ilişkin memnuniyetinin belirli bir zaman dilimi ile sınırlandırmadan değerlendirilmesini mümkün kılmaktadır (Çivitci, 2007: 53). Bu durumda öznel iyi olmanın alt bileşeni olan bilişsel bileşen diğer bir ifade ile yaşam memnuniyeti, yaşam kalitesinin, hissedilen yönü diğer bir deyişle öznel yönüdür (Millward ve Spinney, 2013: 280).

Bu tez çalışmasında Şekil 1.1’de de görüldüğü üzere öznel iyi olmanın bir ögesi olan “Yaşam Memnuniyeti” kavramı kullanılacaktır ki TUIK de çalışmasını “Yaşam Memnuniyeti Araştırması” başlığında gerçekleştirmiştir. Yaşam memnuniyetine değinilmeden önce öznel iyi olmanın diğer bileşeni olan duyuşsal bileşen ile literatürde sıkça rastlanılan ve memnuniyet kavramının yerine kullanılabilen mutluluk kavramına değinilecektir.

1.1.4.1 Duyuşsal Bileşen

Diener vd. (1985: 71)’e göre öznel iyi olma iki ayrılabilir bileşenden oluşur. Bunlar, pozitif ve negatif etkileri (PA: Pozitive Affect; NA: Negative Affect) barındıran duyuşsal bileşen ve bilişsel bileşen olarak adlandırılan yaşam memnuniyetidir. Duyuşsal bileşen duygular tarafından yönlendirilen hedonistik değerlendirmeler iken, bilişsel bileşen insanların beklentileri, ideal yaşamı tanımlama biçimlerini de içeren bilgi tabanlı bir değerlendirme biçimidir.

Duyuşsal bileşende iki temel etkinin varlığından söz edilebilir. Bunlar pozitif ve negatif etkilerdir. Pozitif ve negatif etkinin derecesi depresyon, üzüntü, kaygı, gurur, sevinç ve coşku gibi duygusal tepkilerle belirlenir. Pozitif ve negatif etkiyi ölçmek için kullanılan en yaygın ölçek Pozitif ve Negatif Etki Ölçeği (PANAS: Possitive and Negative Affect Scale)’dir Ölçekte, katılımcılara belirli duygularını tanımlanmış bir süre boyunca ne ölçüde hissettiklerini değerlendirecekleri sorular sorulmaktadır (Frjins, 2010: 8).

1.1.4.2 Bilişsel Bileşen/ Yaşam Memnuniyeti

“Yaşam Memnuniyeti (Life Satisfaction)” kavramı ilk kez 1961 yılında Neugarten tarafından kullanılmıştır (Çevik ve Korkmaz, 2014: 130). Neugarten’e göre yaşam memnuniyeti, bir insanın beklentileri, istekleri ile hayattan o zamana kadar elde ettiklerini karşılaştırmasıyla vardığı sonuçtur. Diğer bir deyişle kişinin beklentilerine ulaşmadaki bilişsel değerlendirmesinin bir ürünüdür. Shin ve Johnson (1978)’a göre yaşam memnuniyeti, kişinin dışarıdan bağımsız olarak kendisinin belirlediği standartlara göre kendi yaşamını değerlendirmesidir.

Bradley ve Corwyn (2004) yaşam memnuniyetini ihtiyaçların karşılanması ve hedeflerin ulaşılabilir olması olarak tanımlamışlardır. Bu perspektiften bakıldığında daha

fazla hedefe ulaşıldığında daha fazla yaşam memnuniyeti hissedilecektir. Beutell (2006)'e göre, yaşam memnuniyeti daha iyi fiziksel ve ruhsal sağlık, uzun ömür ve doğada pozitif olarak kabul edilir diğer çıktılarla ilişkili bir kavramdır (Frjins, 2010: 8).

Frisch'e (2000) göre yaşam memnuniyeti, kişinin en önemli ihtiyaçlarının, amaçlarının ve isteklerinin öznel değerlendirmesini ifade etmektedir. Bir diğer ifade ile yaşam memnuniyeti, kişinin genel yaşam memnuniyeti, yargıları veya spesifik yaşam alanlarını içeren yaşam kalitesinin öznel değerlendirmesidir (Kangal, 2013: 216).

1.1.4.3 Mutluluk (Happiness)

Literatürde mutluluğun iyi olmaya ilişkin rolü belirsizdir. Ancak birçok çalışmada yer yer yaşam memnuniyeti yerine de kullanılabildiği için burada mutluluğa ilişkin çeşitli tanımlara yer verilmesi gerekli görülmüştür. Thomas Szasz (1987) mutluluğu, yaşamdan ölüme, yetişkinlerden çocuklara, çocuklardan yetişkinlere aktarılan hayali bir durum olarak tanımlamıştır (Myers ve Diener, 1995: 10).

Aslında mutluluk çok daha eski bir kavramdır ve kökeni antik yunan dönemine kadar dayanmaktadır. Yunan felsefeci Aristoteles mutluluğu, "yüce iyi (summum bonum)" olarak erdem ile eşit olarak tanımlamıştır. Roma felsefesinde mutluluğun bilgelik ve zeki reflekslerden doğduğu savunulmuş; Cicero bunu "mutlu aptal yoktur, mutsuz bilge de (there is no fool who is happy, and no wise man who is not)" diyerek özetlemiştir (Sink, 1999: 13).

Tatarkiewicz (1976)'ya göre mutluluk yaşamın bütününden memnun olmayı gerektirmektedir (Diener vd., 1985: 71). Yine bazı araştırmacılar memnuniyeti mutluluğun alt bileşeni olarak tanımlarken, bazıları hem mutluluğun hem de memnuniyetin psikolojik iyi olmanın alt bileşenleri olduğunu savunmaktadır (Gitmez ve Morçöl, 1994: 77).

Mutluluk kavramının belirsizliğine ilişkin bir diğer gösterge de uygulanan anketlerde kullanılan sorularla anlaşılabilir. Örneğin ESS'de (European Social Survey: Avrupa Sosyal Taraması) genel memnuniyet ve mutluluk soruları ayrı ayrı sorulurken; EBRD (The European Bank for Reconstruction and Development) Yaşam Memnuniyet Araştırması'nda sadece genel memnuniyet sorusu yer almaktadır. TÜİK YMA'da hem mutluluk, hem genel refaha ilişkin iki ayrı soru yer almaktadır.

1.2 Yaşam Memnuniyetini Etkileyen Temel Faktörlerin Sınıflandırması

Yaşam memnuniyetini etkileyen faktörler oldukça çok sayıda ve çeşitliliktedir. Bunlar cinsiyet, yaş, eğitim durumu gibi demografik özelliklerden, kişilik, beklenti ve değerler gibi öznel faktörlere, çevre temizliği, ulaşım hizmetleri, istihdam gibi bölgesel ve ulusal faktörlere kadar geniş bir yelpazede yer almaktadır. Bu durum yaşam memnuniyeti araştırma

konularının ve bu konuları inceleyen disiplinlerin benzer bir çeşitliliğe sahip olmasını beraberinde getirmiştir. Araştırmacılar çalışmalarında kimi zaman sadece bu boyutların bir ya da birkaçının yaşam memnuniyetini nasıl etkilediğini kırsal-kent veya ülkeler arası karşılaştırmalarla incelerken, kimi çok daha fazla boyutu kapsayan modellerle bütünsel bir memnuniyet tablosu ortaya koymaya çalışmışlardır. OECD “Daha İyi Yaşam Girişimi (Better Life Initiative)”, 11 boyut ile iyi olma ölçümünün temelini oluşturmuştur. Bu çeşitlilik geleneksel ölçümler (gelir, iş, sağlık ve yerel çevre vb.), kişisel güvenlik ve genel yaşam memnuniyeti ölçümlerini kapsamaktadır (How is Life, 2013: 15). Yine Frijns (2010) yaşam memnuniyetini etkileyen faktörleri Mikro-Sosyal Yaşam Alanları (gelir, sağlık, eğitim, din, iş gibi), ve Makro-Sosyal Yaşam Alanları (ulusal zenginlik, özgürlük ve demokrasi gibi) başlıkları altında sunmuştur.

Tez çalışmasının bu bölümünde memnuniyeti etkileyen faktörler bireysel, çevresel ve ulusal faktörler olarak 3 grupta değerlendirilecektir. Bireysel faktörler (cinsiyet, yaş, sağlık, gelir, inanç, diğer kişisel özellikler) doğuştan gelen veya bireyi doğrudan etkilediği düşünülen faktörlerden oluşmaktadır. Çevresel faktörler (konut koşulları, çevre temizliği, güvenlik) ise bireyin yakın çevresinde var olan, bireyin nispeten daha dolaylı olarak etkilenebileceği düşünülen faktörleri, ulusal faktörler ise tüm toplumu ve dolaylı olarak bireyi etkileyen faktörleri kapsamaktadır. Literatürde yaşam memnuniyetini ölçmek için kullanılan her bir faktör ve TUIK’in Yaşam Memnuniyeti Araştırmasında yer alan göstergeler aşağıda karşılaştırmalı olarak sunulmaya çalışılacaktır.

1.2.1 Bireysel Faktörler

1.2.1.1 Gelir ve Varlık

Gelir, yaşam memnuniyeti araştırmalarında en çok incelenen faktörlerden biridir. Gelir boyutunda bireylerin temel ihtiyaçlarını karşılayacak, risklerden korunmalarını sağlayacak kaynakların varlığı ölçülmektedir. Hanehalkı geliri ve varlığı bireysel iyi olmanın temel bileşenlerinden biri olarak kabul edilebilir. Gelir bireyin temel ihtiyaçlarının karşılamasının yanı sıra, diğer istek ve ihtiyaçlarına ilişkin alternatif çözümlere ulaşabilmesini, diğer bir ifade ile bireye seçme özgürlüğünü sağlar. Bu açıdan gelirin memnuniyeti birçok yönden etkileyebileceği düşünülmektedir.

Gelir ve yaşam memnuniyeti arasında bir ilişkinin varlığı birçok çalışmada belirlenmiş olsa da (örn. Diener vd., 1992; Gitmez ve Morçöl, 1994) kimi araştırmacılara göre (Veenhoven, 1992; Easterlin, 1974) bu ilişki görecelidir (Diener vd., 1993: 198). Gitmez ve Morçöl (1994) Türkiye’de 145 kişi ile gerçekleştirdikleri çalışmada ekonomik statü ve çeşitli

alanlardaki (aile, komşuluk ilişkileri, iş, sosyal ilişkiler, profesyonel ve kişisel faaliyetler gibi) yaşam memnuniyeti arasındaki ilişkiyi belirlemeye çalışmışlar, hem temel ihtiyaçlara erişim hem de farklı yaşam alanlarındaki memnuniyet ile ekonomik statü arasında güçlü bir ilişki olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Sosyal Bilimcilerden Hellwell (2002) Dünya Değerler Araştırması (World Values Survey: WVS) verilerini kullanarak yaşam memnuniyeti belirleyicilerini (göstergelerini) açıklamaya çalışmıştır. Bu göstergeler, sosyal ilişkiler, sağlık, dini inanç, tam zamanlı iş, evlilik, sosyal güven, sürdürülebilir geliri içermektedir. Hellwell'in önemli bulgularından biri de gelir arttıkça yaşam memnuniyetinin arttığı yönündedir. Ancak gelirin etkisi gelir artmaya devam ettikçe azalmaktadır (Mullrooney, 2007: 3).

Gelir ve Varlığın Ölçümü: OECD (2013), bu boyuta ilişkin 2 gösterge tanımlamıştır. (1) *Kişi Başına Düşen Net Düzenlenmiş Harcanabilir Gelir (Household Net Adjusted Disposable Income Per Capita)*: Her bir hanehalkı bireyinin varlıklarını azaltmadan veya borçlarını arttırmadan katlanabildiği en yüksek tüketim harcamalarını ifade etmektedir. Bireylerin toplam gelirleri (maaş, kendi hesabına çalışmasından veya sermayeden gelen diğer gelirler, diğer sektörlerden para akışı dahil gelirler), devlet yardımları (eğitim ve sağlık servislerinden sağlanan yardımlar gibi) kullanılarak hesaplanır. (2) *Kişi Başına Düşen Net Finansal Varlık (Net Financial Wealth Per Capita)*: Finansal yatırım için devlet tarafından tutulan altın, nakit para, paylaşım sonrası menkul kıymetler, borçlar, hisse senetleri, borç ve ipotekten sonra firma ve sahibinin hakkı (özsermaye), gelir ve varlık, sigorta teknik kaynakları ve diğer alacak veya verecekler, hanehalkı net finansal borçlarını içermektedir (Nominal Hesap Sistemi olarak da tanımlanır). Her iki indikatör içinde hem hanehalkı hem de kar getirmeyen (hanehalkına hizmet veren) kurumlar baz alınmaktadır (OECD, 2013: 39). TÜİK'in yapmış olduğu araştırmada bu boyuta ilişkin sorular aşağıda belirtildiği gibidir (EK-1);

- *Hanenizin aylık toplam net geliri (maaş, ücret, kira, faiz, müteşebbis vb. gelirleri) kaç kişi tarafından sağlanıyor? (H18)*
- *Hanenizin aylık toplam net geliri (maaş, ücret, kira, faiz, müteşebbis vb. gelirleri) şimdi okuyacağım gelir gruplarından hangisine girmektedir?(H19)*
- *Bu gelikle hanenizin temel ihtiyaçlarını hangi düzeyde karşılayabiliyorsunuz?(H20)*
- *Hanenizin aylık toplam net geliri (maaş, ücret, kira, faiz, müteşebbis vb. gelirleri) ne kadardır?(H22)*

Ayrıca TÜİK 2013 yılında yapmış olduğu "Gelir ve Yaşam Koşulları" araştırması ile gelir ve belirlenmiş kriterlere göre yaşam koşulları ile ilgili 1. düzeyinde (12 bölgeye ilişkin) istatistikler elde edilmiştir (TR6: Akdeniz Bölgesi).

1.2.1.2 İş

İş boyutunun birçok yönü ile yaşam memnuniyetini etkilediği düşünülmektedir. Belirli bir işte çalışmak bireyin hem ekonomisine, hem sosyal çevre edinmesine hem de kendini geliştirmesine katkı sağlamaktadır.

Rode (2004) iş tatmini ile yaşam memnuniyeti arasında belirli bir ilişki olduğunu ancak diğer faktörlerle ve işsizlikle ilgili memnuniyet birlikte ele alındığında bu ilişkinin önemsizleştiği sonucuna ulaşmıştır. Drobnic vd. (2010), 9 Avrupa ülkesini kapsayan çalışmalarında, Avrupa Yaşam Kalitesi Araştırması verilerini kullanarak iş koşulları ve yaşam memnuniyeti arasındaki ilişkiyi incelemiş, iş güvencesi ve maaşın bireylerin yaşam kalitesini etkileyen ana etkenlerden olduğu, işteki kariyer, işteki otorite gibi faktörlerin ise iş memnuniyetini ve dolayısı ile yaşam memnuniyetini etkilediği sonucuna ulaşmışlardır. Amerikan Psikoloji Derneğinin (APA) (2014) 1562 kişi ile gerçekleştirdikleri araştırmada, çalışanların işyerlerinde değer gördüklerinde, işe bağlılıklarının arttığı ve daha mutlu oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

İş ve İşe İlişkin Koşulların Ölçümü: İş ve yaşam memnuniyeti arasındaki ilişki incelenirken 3 ana başlık üzerinde durulmaktadır. Bunlar, istihdam durumu (uzun ya da kısa süreli işsizlik), iş tatmini (kişinin işteki konumu, çalışma saatleri, maaş, kariyer planlama vb. faktörlerin de içinde yer aldığı) ve iş sözleşmesinin türüdür (kısa süreli iş sözleşmesi, geçici iş, tam zamanlı/ yarı zamanlı iş). OECD (2013) anahtar gösterge olarak istihdam oranını (uzun süreli işsizlik oranı ve ortalama gayri safi milli kazanç alt göstergeleri ile birlikte) ve iş-yaşam dengesini (haftalık 50 saat ve daha fazla çalışanların oranı ve bireyin diğer ihtiyaçları için ayırabildiği süre) belirlemiştir. TÜİK'in yapmış olduğu araştırmada bu boyuta ilişkin sorular aşağıda belirtildiği gibidir (EK-2);

- *Son bir hafta içinde ücretli ya da ücretsiz olarak bir işte çalıştınız mı? (B4)*
- *Çalışmama nedeniniz nedir? (B5)*
- *İşyeriniz/işiniz kamuya mı yoksa özel sektöre mi ait? (B6)*
- *Çalıştığınız işteki durumunuz nedir? (B7)*
- *2013 yılı içinde, çalıştığınız yerde şimdi okuyacağım konularda sizin için sorun olup olmadığını söyley misiniz? (Ücretli, maaşlı, yevmiyeli çalışanlara sorulmuştur)(B8)*
- *İşinizden memnun musunuz? (B12.6)*
- *İşinizden elde ettiğiniz kazançtan memnun musunuz? (B12.7)*
- *Kendinize ayırdığınız zamandan memnun musunuz?(B12.10)*
- *İşe geliş gidiş için harcadığınız (ayırdığınız) zamandan memnun musunuz? (B12.11)*

Ayrıca TÜİK 2013 yılında Hanehalkı İşgücü Araştırması ile il bazında işgücüne katılım oranı, istihdam oranı, işsizlik oranı gibi istatistikleri yayınlamıştır.

1.2.1.3 Eğitim

Eğitim kişisel gelişime katkı sağlamakla birlikte iş ve gelir gibi faktörleri de dolaylı olarak etkileyebileceğinden (iş bulabilme imkânı, işteki konum, işte yükselme vb. konularda) önemli bir değişken olarak kabul edilebilir. Diener vd. (1999) eğitimin bireylerin amaçlarına ulaşabilmek yolunda gelişim sağlayabilmelerini ve değişime adapte olabilmelerini sağladığı için önemli olduğunu belirttikleri çalışmalarında, eğitim ve öznel iyi olma arasında küçük ancak dikkat çekici bir ilişki olduğunu bulmuşlardır. Veenhoven (1996b) çalışmasında Hollandalılar için eğitimin iyi bir yaşam için önkoşul olarak görüldüğünü, ancak yüksek eğitilmiş bireylerin yaşam memnuniyetinin düşük eğitimlilere göre daha düşük seviyede olduğunu belirtmiştir. Bununla paralel olarak, Ambrey ve Fleming (2014) çalışmalarında kullandıkları logit model sonuçları eğitim seviyesi ve yaşam memnuniyeti arasındaki ilişkinin önemsiz olduğunu, sadece yüksek eğitilmiş bireylerin yaşam memnuniyetlerinin biraz daha düşük olduğunu göstermektedir. Bunun yanı sıra eğitimin düşük gelir grubundaki ülkelerde daha fazla pozitif etkisinin olduğunu belirten çalışmalar da vardır (Selim, 2010: 27).

Eğitimin Ölçümü: Eğitim boyutunun ölçümü için çalışmalarda farklı göstergeler kullanılmıştır. OECD (2013), eğitim boyutunun ölçümü için; yetişkin nüfusun eğitime katılım oranı, (25-65 yaş arası bireylerden lise mezunu olanların oranı), eğitim beklentisi (ortalama eğitim süresi 5 yaşındaki bir çocuğun 39 yaşına kadar deneyimleyeceği eğitim süresi olarak tanımlanır), öğrencilerin ortalama skorları (uluslararası öğrenci değerlendirme programı tarafından düzenli olarak yürütülen çalışmadan elde edilmiştir) ve yetişkinlerin ortalama matematik ve edebiyat yeteneği (16-64 yaş arasındaki bireylerin uluslararası yetişkin yetkinliği değerlendirme programı tarafından değerlendirilmesi ile elde edilir) göstergelerini kullanmıştır.

Haq ve Zia (2013) eğitim boyutunu 4 farklı gösterge ile ölçmüştür, bunlar;

- (1) 15 yaş ve üzeri bireylerde okuma yazma oranı,
- (2) 5-9 yaş grubu çocukların ilkokula katılım oranları,
- (3) İlkokul ve daha üzeri eğitim derecesine sahip kadınların oranları,
- (4) İlkokul ve daha üzeri dereceye sahip erkeklerin oranı.

TUİK'in yapmış olduğu araştırmada bu boyuta ilişkin sorular aşağıda belirtildiği gibidir (EK-1 ve EK-2);

- *Yükseköğretime Geçiş Sınavı, Lisans Yerleştirme Sınavı, Seviye Belirleme Sınavı vb. giriş sınavlarına hazırlık ya da derslere takviye amacıyla 2013 yılında özel ders ya da kurs alan çocuğunuz var mı?(H.13)*
- *Bu kurs aşağıdaki gruplardan hangisine girmektedir? (Birden fazla seçenek işaretlenebilir)(H14)*
- *Çocuğunuz bu kurslara göndermenizin en önemli nedeni nedir?(H15)*

- 2013 yılında devlet okullarından birinde eğitime (okul öncesi/ilkokul/ortaokul veya dengi/lise veya dengi eğitim kurumlarından birine) devam eden çocuğunuz/çocuklarınız var mı?(H16)
- 2013 yılı için eğitim hizmetleriyle ilgili şimdi söyleyeceğim konular hakkındaki fikrinizi söyley misiniz?(H16-A)
- 2013 yılında özel okullardan birinde eğitime (okul öncesi/ilkokul/ortaokul veya dengi/lise veya dengi eğitim kurumlarından birine) devam eden çocuğunuz/çocuklarınız var mı?(H-17)
- 2013 yılı için eğitim hizmetleriyle ilgili şimdi söyleyeceğim konular hakkındaki fikrinizi söyley misiniz?(H-17-A)
- En son hangi okulu bitirdiniz? (B12)
- Eğitim hizmetlerinden memnun musunuz? (B14.4)

Ayrıca T.C. Kalkınma Bakanlığı Örgün Eğitim İstatistikî verilerini ve TÜİK Yüksek Öğretim İstatistikî verilerini yıllık olarak yayınlamaktadır.

1.2.1.4 Sağlık

Sağlık ve yaşam memnuniyeti arasındaki ilişkiyi ölçen araştırmalar da diğer boyutlarda olduğu gibi birbirinden farklı yapıdadır. Kimi çalışmalarda sağlık durumu yaşam memnuniyetini etkileyen faktörlerden biri sayılmış, kimilerinde ise hasta, yaşlı veya engelli bireylerin yaşam memnuniyetini etkileyen faktörler incelenmiştir. Fiziksel sağlık, mental sağlık ve algılanan sağlık durumu bu kapsamda ayrı ayrı ölçülmüştür. Geliştirilen ölçeklerden bazıları; HRQOL (Health-Related Quality of Life Index: Sağlıkla İlgili Yaşam Kalitesi Endeksi) ve WHOQOL (World Health Organization Quality of Life Scale: Dünya Sağlık Örgütü Yaşam Kalitesi Ölçeği) şeklindedir.

Chen ve Lin (2014) çalışmalarında üç ayrı gizil (latent) grup (1-önemsiz tatmin olmamış, 2-önemli tatmin olmamış, 3-önemli tatmin olmuş) oluşturmuş ve sağlık durumları daha iyi olan bireylerin 3. gruba dahil olma ihtimallerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Ambrey ve Fleming (2014), çalışmalarında uzun süreli sağlık durumunun yaşam memnuniyeti üzerindeki etkisinin oldukça yüksek olduğunu belirlemişlerdir. Brief, Butcher vd. (1993), algılanan sağlığın öznel iyi olma ile güçlü bir ilişkisinin olduğunu savunurken, nesnel sağlığın (objective wealth) sadece zayıf bir ilişkisinin olduğunu belirtmişlerdir (Frijns, 2010: 11). Bu durumun nedeni sayılabilecek açıklamalardan biri Diener vd. (1999: 281) tarafından getirilmiştir ve kişilerin kendilerinin puanladığı sağlık durumlarının sadece fiziksel sağlık durumu ile ilgili olmayıp aynı zamanda kişinin duygusal durumunu da içerdiğini belirtilmiştir. Bu konuda değinilecek ilginç çalışmalardan biri de Michalos vd.'nin 2011 yılında gerçekleştirmiş oldukları “Good Health is Not The Same as a Good Life” isimli çalışmadır. Çalışmada daha önceki çalışmalarda belirtilen algılanan sağlığın yaşam kalitesi ile eşdeğer olmadığı, bu sebeple araştırmacıların sağlık durumunu algılanan

yaşam kalitesi belirleyicilerinden biri olarak kullanılmasının büyük bir hata olduğu yorumunu yapmışlardır.

Sağlık Durumunun Ölçümü: OECD sağlık boyutuna ilişkin 2 alt gösterge belirlemiştir. Bunlar; ortalama yaşam süresi ve kişinin kendisinin bildirdiği sağlık durumudur. Yine Haq ve Zia (2013) belirlediği göstergeler; (1) Çocuk sağlığı (geriye dönük bağışıklık sistemi durumu vb.), (2) Doğum öncesi konsültasyon (Annenin doğum öncesinde tetanoz aşısı olması durumu vb.) (3) Sağlıklı doğum (doğumun doktor veya hemşire eşliğinde yapılıyor olma durumu), (4) Doğum yeri (hastane, ev vb.). TUIK'in yapmış olduğu araştırmada bu boyuta ilişkin sorular aşağıda belirtildiği gibidir (EK-2);

- *Hastalandığınızda genellikle ilk nereye başvurursunuz? (B25)*
- *2013 yılı içinde herhangi bir sağlık kuruluşuna başvurarak sağlık hizmeti aldınız mı? (B26)*
- *En son sağlık hizmeti aldığınız sağlık kuruluşu hangisidir? (B27)*
- *Bu sağlık kuruluşunu neden tercih ettiniz?(B28)*
- *En son sağlık hizmeti alımı sırasında herhangi bir sorun yaşadınız mı? (B29)*
- *Sağlık hizmeti aldığınız kuruluşlarla ilgili okuyacağım konuların sizin için sorun olup olmadığını söyler misiniz? (B30)*
- *Hastalandığınızda, tedavi, ilaç vb. masraflarınızı genellikle hangi kanalla karşılıyorsunuz? (B31)*
- *Sağlık hizmetlerinden memnun musunuz? (B14.1)*
- *Sağlığınızdaki memnun musunuz? (B12.1)*

1.2.1.5 Sosyal Bağlar

Birçok araştırma eş, aile, çocuklar, arkadaşlar, komşular ve iş arkadaşları gibi diğer bireylerle iyi ve yakın ilişkilerin yaşam memnuniyetinin önemli bir kaynağı olduğunu göstermektedir. Rashid vd. (2011) hemşireler üzerine yaptıkları çalışmalarında sosyal desteği iki ayrı alanda incelemiş (işte ve iş dışında), sosyal desteğin yaşam memnuniyetini pozitif yönde etkilediği sonucuna ulaşmışlardır. Bongang ve Soest (2012) yaşlı bireylerin sosyal ilişkilerden memnuniyetine yönelik yaptıkları çalışmalarında ülkeden ülkeye farklılık gösterse de Avrupalıların ortalama olarak sosyal ilişkilerden memnun olunduğu sonucuna ulaşmışlardır. Onaylı ve Baker (2013), anne- kız ilişkisinin benlik saygısı ve yaşam memnuniyetine etkisini inceledikleri araştırmalarında pozitif bir ilişki olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Sosyal ilişkiler bireyi hem doğrudan hem de dolaylı (iş bulma, ihtiyaçlarını karşılama, boş vakitlerini değerlendirme vb. konularda) olarak etkilemektedir. Her ne kadar Inglehart ve Oyserman (2005)'e göre ekonomik gelişmenin yarattığı sendromlardan biri bireyselleşme olsa da, Böhnke (2005), bunun tam tersini savunmuş, daha zengin ülkelerde yaşam memnuniyeti ve sosyal destek arasındaki ilişkinin daha güçlü olduğunu vurgulamıştır (Frijns, 2010: 16).

Sosyal Bağların Ölçümü: OECD (2013), bu boyuta ilişkin *Hissedilen Sosyal Ağ Desteği* (*Perceived Social Network Support*) isimli bir gösterge tanımlamıştır. Bu yanıtlayıcıların “Bir sorununuz olduğunda, ihtiyacınız olsun olmasın size her zaman yardımcı olabilecek arkadaş ya da akrabalara sahip misiniz? (If you are in trouble, do you have relatives or friends you can count on help you whenever you need them, or not?)” sorusuna verdikleri cevapla elde edilmektedir. Veriler Dünya Anket Araştırması (Gallup World Poll)’dan elde edilmiştir. TÜİK’in yapmış olduğu araştırmada bu boyuta ilişkin sorular aşağıda belirtildiği gibidir (EK-2);

- *Sizi hayatta en çok kim mutlu eder? (B.10)*
- *Akrabalarınızla ilişkilerinizden memnun musunuz?(B.13.1)*
- *Arkadaşlarınızla ilişkilerinizden memnun musunuz? (B.13.2)*
- *Komşularınızla ilişkilerinizden memnun musunuz? (B.13.3)*
- *İşinizle ilgili kişilerle ilişkilerinizden memnun musunuz? (B.13.4)*

1.2.1.6 Diğer Demografik Özellikler (Yaş, Cinsiyet, Medeni Durum, Etnik Köken, Kişilik, İnanç)

Memnuniyet araştırmalarında sıkça kullanılan diğer demografik özellikler yaş, cinsiyet ve medeni durumdur. Jan ve Masood (2008) Hindistan’daki kadınların yaşam memnuniyetlerini eğitim, gelir ve yaş vb. özelliklere bağlı olarak incelemiş, kadınların yaşları ilerledikçe yaşam memnuniyetlerinin azaldığı, gelir seviyeleri arttıkça memnuniyetlerinin arttığı sonucuna ulaşmışlardır.

Yapılan araştırmalar yaş ile öznel iyi olma arasında negatif bir ilişki, yaşın karesi ile öznel iyi olma arasında ise pozitif bir ilişki olduğunu göstermektedir (Ferrer-i-Carbonell ve Gowdy, 2007; Blanchflower ve Oswald, 2004). Bu araştırmalarda, yaş ile öznel iyi olma arasındaki ilişkinin U tipi bir eğri ile ifade edilebileceği yani, gençlerin ve yaşlıların öznel iyi olma düzeyinin daha yüksek olduğu belirtilmiştir. Bunun tam tersi olarak Baird vd. (2010) çalışmalarında yaşa bağlı olarak yaşam memnuniyetinin değişimini incelemiş, yetişkinlerde 40 yaşından 70 yaşına kadar yaşam memnuniyetinin yükseldiği, 70 yaşından sonra kademeli olarak düştüğü sonucuna ulaşmışlardır. Oshio (2012) yaşlı Japon bireylerin yaşam memnuniyetinin cinsiyete göre değişimini incelemiş, erkeklerin eşlerinden ayrı olduğunda, kadınlarınsa eşlerinin ailesine yakın yerlerde ikamet ettiklerinde veya bekar erkek çocukları ile birlikte yaşadıklarında yaşam memnuniyetlerinin azaldığı sonucuna ulaşılmıştır. Yaş ve cinsiyet faktörlerinin yaşam memnuniyeti üzerine etkisi nispeten değişken olsa da hem ulusal hem uluslararası düzeydeki araştırmalar öznel iyi olma ile evlilik arasında pozitif bir ilişkinin olduğunu savunmaktadırlar. Diener vd. (2000) evlenmiş bireylerin hiç evlenmemiş

olanlardan, evlenmemiş bireylerin ise daha önce evli olanlardan daha yüksek yaşam memnuniyetine sahip olduklarını belirtmişlerdir.

Etnik köken, Avrupa Sosyal Taraması gibi önemli çalışmalarda önemli bir memnuniyet göstergesi olarak yerini almıştır. Thoits ve Hewitt (2001)'e göre, Amerika Birleşik Devletleri'nde yapılan çalışmalarda beyazların öznel iyi olma düzeyinin zencilerden daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Selim, 2010: 25).

Psikoloji alanında kişilik ve yaşam memnuniyeti arasındaki ilişkiyi inceleyen birçok çalışma bulunmaktadır. Lykken ve Tellegen (1996) tek yumurta ikizlerinde memnuniyet skorlarının arasında orta düzeyde bir ilişki olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Kişiliği etkileyen genetik faktörlerin incelendiği çalışmalardan birine sahip olan DeNeve (2011), serotonin taşıyan genlerdeki farklı formların yaşam memnuniyetini belirli derecede etkilediğini vurgulamıştır (Diener vd., 2013: 9).

İnanç ve yaşam memnuniyeti arasında da pozitif bir ilişki olduğu birçok çalışmanın bulguları arasında yer almaktadır. Grözinger ve Matiaske (2014) Avrupa Sosyal Taraması'nın verilerini kullanarak yaptıkları araştırmada inancın yaşam memnuniyeti ile pozitif bir ilişkisi olduğu sonucuna ulaşmıştır. Rule (2007), "Güney Afrika'da Dindarlık ve Yaşam Kalitesi (Religiosity and Quality Of Life In South Africa)" isimli çalışmasında dindarlık ve yaşam kalitesi arasında pozitif ama düşük seviyede bir ilişki olduğu sonucuna ulaşmıştır. Pew Global Attitudes Project (2007) tarafından yayınlanan bir rapora göre bir ülkenin dindarlığı ve kişi başına Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYH) vasıtasıyla ölçülen ekonomik durumu arasında güçlü bir ilişki vardır; din yoksul ulus bireylerinin yaşamlarında odak noktası olmaya devam ederken, seküler bakış açıları zengin ülkelerde daha sık görülmektedir. Crabtree ve Pelham (2009) düşük gelire sahip ülkelerde yaşayan bireylerin %92'si inancın günlük yaşamlarının önemli bir parçası olduğunu belirtirken yüksek gelirli ülkelerde bu oran %44 seviyesindedir (Frijns, 2010: 15).

Kişiliği oluşturan diğer özellikleri inceleyen çalışmalarda literatürde yaygın olarak kabul gören model, beş faktör kişilik modelidir. Beş faktör kişilik modeli, dışa dönüklük-içe dönüklük, yumuşak başlılık-hırçınlık, sorumluluk-dağınıklık, duygusal denge-dengesizlik ve deneyime açıklık/zekâ ya da gelişmemişlik olmak üzere beş boyuttan oluşmaktadır (Eryılmaz ve Ercan, 2011: 140). Diener vd. (2003) çalışmalarında bireyin yaşam memnuniyetinin yaşam koşullarında önemli bir değişiklik olmadıkça stabil kaldığını, bireyler arasındaki farklılıkların kişisel özelliklerle açıklanabileceğini belirtmişlerdir.

Umut, pozitif düşünme ve değer yargıları da literatürde yaşam memnuniyetini etkileyen faktörler arasında yer almış, diğer faktörlerden nispeten daha az olsa da,

çalışmaların temel konusu olmuştur. Uğurlu (2013), çalışmasında iyimserlik, pozitif ve negatif duygu ile yaşam memnuniyeti arasında anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşmıştır. Georgellis vd. (2009) çalışmalarında kişisel değer ve inançların yaşam memnuniyetini etkilemesinin yanı sıra; gelir ve referans gelirin yaşam memnuniyeti üzerindeki etkisini hafifletici bir rol üstlendiğini öne sürmüştür. TUİK'in yapmış olduğu araştırmada bu boyuta ilişkin sorular aşağıda belirtildiği gibidir (EK-2);

- *Sizi hayatta en çok ne mutlu eder? (B11)*
- *Kendi geleceğinizden ne kadar umutlusunuz? (B40)*
- *5 yıl öncesi ile karşılaştığımızda bugünkü durumunuzu (maddi veya manevi) nasıl görüyorsunuz? (B41)*
- *Gelecek 5 yıllık dönemi düşündüğünüzde, genel olarak durumunuzun nasıl olacağını tahmin ediyorsunuz? (B41)*
- *Sizce toplumda itibarlı olmayı sağlayan en önemli 3 neden nedir? Önem derecesine göre sıralayınız. (B50)*
- *Okuyacağım konularda çevrenizdeki diğer kişilerin durumları sizin için ne kadar önemlidir? (B51)*
- *Okuyacağım konularda çevrenizdeki kişilerin (akraba, arkadaş, komşu vb.) sizinle ilgili görüşleri sizin için ne kadar önemlidir? (B52)*

1.2.2 Konut Özellikleri ve Çevresel Faktörler

1.2.2.1 Konut Özellikleri

Konut bireylerin barınma, güvenlik gibi temel ihtiyaçlarından bazılarını karşılamakla birlikte sağlık servisleri, sosyal servislere, işe uzaklığı ve sosyal ilişkileri dolaylı olarak etkilediği için yaşam memnuniyetini etkileyen önemli faktörlerden sayılmaktadır. Birçok çalışmada konut özellikleri “Yaşam Koşulları (Life Conditions)” başlığı altında değerlendirilmiştir. Örneğin Nakazato vd. (2011) çalışmalarında daha iyi bir konuta taşınmanın ya da daha iyi bir konutta yaşamanın yaşam memnuniyeti ile ilgili değerlendirmeleri çok az etkilediği sonucuna ulaşmış, bunun temel sebeplerinden birinin daha iyi bir konutta yaşamasının daha fazla gider anlamına gelmesi olarak değerlendirmişlerdir.

Konut Koşullarının Ölçümü: Yaşam koşullarının alt bileşenlerinden sayılan konut koşullarının ölçümü için farklı göstergeler belirlenmiştir. Örneğin Haq ve Zia (2013) yaşam koşullarını 7 alt boyutta incelemiştir. Bunlar; suyun kaynağı (musluk suyu, motor veya pompası ile elde edilmesi), hijyenle ilgili tesisler (kanalizasyon, septik tank), elektrik kaynağı (konutun elektriğinin mevcut olup/ olmaması), yakıt kaynağı (hanehalkının yemek pişirirken gaz ya da gaz yağı kullanması), çatının kalitesi, konut duvarlarında kullanılan malzemenin kalitesi, birden fazla oda bulunan hanelerin sayısıdır. OECD bu boyuta ilişkin 3 gösterge tanımlamıştır. Bunlar, meskende kişi başına düşen oda sayısı, temel imkânlardan yoksun

evlerde yaşayan insanların yüzdesel değeri (bu kısımda mekan içerisinde alafranga tuvalet bulunup bulunmaması gibi konular temel alınmıştır), gerçek ve farz edilen kira getirisi ve bakım masraflarıdır (çeşitli servis masrafları dahil, su boruları, elektrik, gaz ve diğer yakıtlar, mobilya masrafları, rutin bakım masrafları, onarımlar vb). TÜİK'in yapmış olduğu araştırmada bu boyuta ilişkin sorular aşağıda belirtildiği gibidir (EK-1);

- Yaşadığımız konutun mülkiyet durumu nedir? (H7)
- Yaşadığımız konutta salon dahil kaç oda var? (Mutfak, tuvalet, banyo ve kiler hariç) (H8)
- Yaşadığımız konutta kullanılan net alan kaç metre karedir?(H9)
- Yaşadığımız konutta şebeke suyu var mı?(H10)
- Yaşadığımız konutta aşağıdaki özelliklerden hangisi bulunmaktadır? (Borulu su sistemi, tuvalet, banyo...hane içinde ve dışında seçenekleri ile)(H10)
- Yaşadığımız konutta şimdi okuyacağım problemler var mı?(H11)

1.2.2.2 Çevre Kalitesi

İnsanların yaşadığı ve çalıştığı çevrenin kalitesi önemlidir. Çevre hem kendi başına, hem de bireylerin (özellikle çocukların) sağlığını, sosyal yaşamda gerçekleştirilen aktiviteleri etkilemesi açısından önemlidir. Luechinger (2009) yapmış olduğu yarı deneysel çalışmada katılımcıların kendi yaşam alanlarında semt kirliliği azaldığında yaşam memnuniyetlerinin arttığı sonucuna ulaşmıştır.

Çevre Kalitesinin Ölçümü: OECD (2013), bu boyuta ilişkin 2 gösterge tanımlamıştır; (1) *Havanın Kalitesi (Air Quality)*: Havadaki yıllık 10 mikron'un altında sülfat, nitrat, elementer (saf) karbon, organik karbon, sodyum, amonyum iyonları ve PM_{2,5} zehirli maddenin ağırlıklı ortalamaları alınarak hesaplanmaktadır (Veriler Dünya Bankası İstatistiklerinden elde edilir). (2) *Su Kalitesinden Duyulan Memnuniyet (Satisfaction with Water Quality)*: “Yaşadığınız şehirde suyun kalitesinden memnun musunuz?” sorusuna verilen cevaplardan oluşmuştur.

TÜİK (2013) YMA'da çevresel koşulları “Kamu Hizmetleri (Belediye Hizmetleri ve İl Özel İdare Hizmetleri)” başlığı altında değerlendirmiş; çöplerin toplanması, temizlik, yeşil alanlar, şebeke suyu vb. konular bu başlık altında değerlendirmeye alınmış ve bireylerin bu konularla ilgili memnuniyet düzeyleri belirlenmiştir. Diğer nesnel göstergelere ilişkin istatistikî bilgiler, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından belirli periyotlarla resmi internet sitesinden yayınlanmaktadır. Bunlar;

- Deniz Kirliliği İstatistikleri (Yıllık),
- Toprak Kirliliği İstatistikleri (5 Yıllık),
- Ambalaj ve Ambalaj Atık İstatistikleri (Yıllık),
- İnşaat ve Yıkıntı Atık İstatistikleri (Yıllık),

- Hava Kirletici Emisyonu İstatistikleri (Yıllık),
- Hava Kalitesi İstatistikleri (Yıllık),
- Gürültü İstatistikleridir (5 Yıllık).

TUİK'in yapmış olduğu araştırmada bu boyuta ilişkin sorular aşağıda belirtildiği gibidir (EK-2);

Belediye'nin (İl Özel İdaresi'nin) vermiş olduğu;

- *Çöp ve çevresel atık toplama hizmetinden memnun musunuz? (B18.1)*
- *Şebeke suyu hizmetlerinden memnun musunuz? (B 18.3/ B19.2)*
- *Yeşil alanların miktarından memnun musunuz? (B 18.7)*
- *Hava kirliliği ile mücadeleden memnun musunuz? (B 18.8)*
- *Temizlik hizmetlerinden memnun musunuz? (B 18.16/ B 19.10)*

1.2.2.3 Güvenlik

OECD (2013), bu boyuta ilişkin 2 gösterge tanımlamıştır; (1) *Raporlanmış Cinayetler (Reported Homicides)*: Veriler Birleşmiş Milletler Asayiş Ofisi'nden ve Güvenlik Ofisi'nden elde edilmiştir. (2) *Bireylerin Bildirdiği Suçlar (Self-Reported Victimization)*: Buradaki bilgi bireylerin son 12 ayda bildirdikleri suç oranlarının yüzdelere göre belirlenmiştir.

TUİK (2013) YMA araştırmasında güvenlik konusu, hem hanehalkı ve hem fert soru kâğıtlarında ayrı başlıklar halinde incelenmiştir. TUİK'in yapmış olduğu araştırmada bu boyuta ilişkin sorular aşağıda belirtildiği gibidir (EK-2 ve EK-2);

- *2013 yılında evinizden-işyerinizden hırsızlık, oto hırsızlığı, otodan hırsızlık ya da ev, tarla, bağ, bahçe vb. kasten zarar verme olaylarından dolayı mağduriyet yaşadınız mı? (H21)*
- *Okuyacağım polis veya jandarma hizmetleriyle ilgili konular hakkında fikrinizi söyler misiniz? (B.32)*
- *2013 yılında okuyacağım olaylardan dolayı şahsen mağdur oldunuz mu? (Gasp, Kapkaç vb.) (B.33)*
- *Evinizde yalnızken kendinizi ne kadar güvende hissediyorsunuz? (B.38)*
- *Yaşadığımız çevrede, gece yalnız yürürken kendinizi ne kadar güvende hissediyorsunuz? (B.39)*

1.2.3 Ulusal Faktörler

Özellikle uluslararası ölçekteki yaşam memnuniyeti araştırmalarında, ülkelerin karşılaştırılabilmesi adına ulusları birbirinden ayıran ulusal faktörler oldukça önemli unsurlar olarak kabul edilmektedir. Bunlar da bireysel, çevresel faktörler gibi oldukça çeşitlidir. Ülkedeki demokrasi ve özgürlükler, sivil katılım (politik kararların alınması sürecinde katılım, oy kullanma oranları, herhangi bir partinin veya derneğin üyesi olmak vb.), din, ülkenin doğal ve ekonomik zenginlikleri, kentleşme ve altyapı, kültürlerarası farklılıklar dünya genelinde yapılan araştırmalarda kullanılan temel faktörlerdendir. TUİK (2013)

YMA'da bu bölüme ilişkin soru sayısı oldukça sınırlıdır (Toplumsal değerler (B50), AB'ne bakış açısı (B45)).

1.3 Ulusal ve Uluslararası Düzeyde Gerçekleştirilmiş Yaşam Memnuniyeti Araştırmaları

Yaşam Memnuniyeti konusunda kapsamının genişliği sebebi ile hem ulusal hem de uluslararası düzeyde var olan çalışma sayısı oldukça yüksektir. Ülkemizde gerçekleştirilen akademik yayınların yanı sıra belirli kuruluşlar Yaşam Memnuniyetini ölçmek için çalışmalar yapmaktadır. Bunlardan biri Avrupa'da daha iyi bir yaşam ve çalışma koşullarının planlanması ve sağlanmasına yönelik katkıda bulunmak amacıyla 1975'te kurulmuş bir Avrupa Birliği kurumu olan "Avrupa Yaşama ve Çalışma Koşullarını İyileştirme Vakfı"dır. Vakıf çalışmalarını, Avrupa vatandaşlarının günlük yaşamlarını etkileyen faktörler üzerinde olan hanehalkı yaşam koşulları (konut ve yerel ortam, aile ve hane yapısı, iş ve aile yaşamı arasındaki denge, sosyal ve kamu hizmetlerinin sağlanması ve istihdama entegrasyonun teşvik edilmesi vb.), çalışma koşulları (istihdam, çalışma düzeni, işyerinde geçirilen zamanla ilgili hususlar, esneklik, çalışma koşullarındaki değişikliklerin izlenmesi vb.) gibi alanlarda gerçekleştirmektedir. Vakıf, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ve Avrupa Yaşam Kalitesi Anketi (EQLS) ve çeşitli akademik çalışmaların bulgularından faydalanmakta olup, yaptığı çalışmalarda bağımsız ve karşılaştırmalı araştırmalardan elde ettiği bulgu, bilgi ve tavsiyeleri devletlere (hükümetlere), işverenlere, işçi sendikalarına ve Avrupa Komisyonuna sunmaktadır. Bu çalışma kapsamında İçişleri Bakanlığı Araştırma ve Etütler Merkezi (<http://www.eurofound.europa.eu/tr/publications/report-summary/2007/eu-member-states/quality-of-life/first-european-quality-of-life-survey-quality-of-life-in-turkey-summary>, erişim tarihi: 20.07.2014), Türk toplumunun büyük çoğunluğunun genel anlamda yaşamlarından memnun olduklarını, memnuniyetin en yüksek olduğu alanların kişisel sağlık ve aile yaşantısı, en düşük olduğu alanların eğitim ve sağlık hizmetleri olduğunu belirtmişlerdir. Yine vakfın 2014 yılında EQLS verileri ile gerçekleştirmiş olduğu "Yaşam Kalitesi Eğilimleri, Türkiye: 2003-2012" adındaki araştırma raporuna göre Türkiye'de yaşayan vatandaşların 2003-2012 döneminde hayatlarından giderek daha memnun oldukları sonucuna ulaşımlardır. Araştırmaya göre yaşam memnuniyeti 10'luk puan skalasında 5,6'dan 6,6'ya yükselmiş ve 2012 yılında AB28'in nüfus bazlı ortalaması olan 7,1'e her zamankinden çok yaklaşmıştır (http://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_publication/field_ef_document/ef1440tr.pdf, erişim tarihi: 28.04.2016).

Ülkemizde yaşam memnuniyeti çalışmalarını yapan kurumlardan bir diğeri de Türkiye İstatistik Kurumu'dur. Yaşam Memnuniyeti Araştırmaları TÜİK tarafından 2003 yılından itibaren her yıl düzenli olarak katılımcılarla yüz yüze görüşme yöntemiyle uyguladıkları anket aracılığıyla yapmaktadır. Yaşam Memnuniyeti Araştırması hanehalkı yaşam memnuniyetini genel olarak ölçen resmi istatistik niteliğindeki ilk araştırma olması nedeniyle önemlidir. Bu çalışmada yaşam memnuniyetinin genel olarak ölçüldüğü soruların yanı sıra, temel kamusal hizmetlerden memnuniyet düzeyi de ölçülerek hizmet alanlarına yönelik algılar ortaya konmaktadır. Araştırma yapılan hanelerde 18 yaş ve üzeri her bir bireyle tek tek görüşülmekte, yıllar bazında göstergeler karşılaştırılarak sonuçlar rapor halinde sunulmaktadır. Anket soruları hanehalkı değişkenleri (hanehalkı aylık gelir, gelirin ihtiyaçları karşılama düzeyi, eğitim hizmetleri ve hane güvenliğine ilişkin sorular), fert değişkenlerinden (cinsiyet, yaş, eğitim vb. demografik özellikler ile mutluluk ve bireysel durumdan memnuniyet, kamu hizmetlerinden faydalanma ve memnuniyet, çevre güvenliği, değerler, umut ve 5 yıllık dönemlere göre kendini değerlendirme ve beklentiler, Avrupa Birliğine bakışa ilişkin sorular) oluşmaktadır.

Yapılan yazın taraması sonucunda, ESS, EBRD, OECD, Gallup Dünya Araştırması, WVS gibi kapsamlı araştırmalar ile TÜİK Yaşam Memnuniyeti Araştırması karşılaştırıldığında, mutluluk ve memnuniyet göstergelerinin oldukça benzer olduğu gözlenmiştir.

İlgili çalışmalarda hem objektif göstergeler (gelir düzeyi, konut mülkiyet durumu, iş durumu, sosyal güvenlik vb.) hem de katılımcıların genel memnuniyet düzeyleri ile birlikte her bir boyuta ilişkin memnuniyetleri (diğer bir deyişle nesnel göstergelere ilişkin sübjektif değerlendirmeleri) belirlenmeye çalışılmıştır. Bu durum araştırmadan elde edilen bulgular ile yurtdışında yapılan benzer çalışmaların karşılaştırılmasını mümkün kılmıştır.

Yaşam memnuniyeti çalışmaları uluslararası düzeyde yıllardır farklı araştırma kurumları tarafından gerçekleştirilmektedir. Bu çalışmalar sayesinde hem ülkelerin yaşam memnuniyetleri ve memnuniyeti etkileyen faktörler incelenmiş hem de ülkeler arası benzerlik ve farklılıklar belirlenmiştir. Özellikle araştırmacıların "Yaşam Memnuniyeti" çalışmalarında doğrudan veya dolaylı olarak sık sık yararlandığı veri tabanları (World Values Survey (WVS); IN-CAM Outcomes Database; World Database of Happiness (WDH); European Community Statistical Office (EUROSTAT); World Health Organization (WHO); UNDATA vb.) ve bu konuda düzenli olarak rapor sunan kuruluşlar (Organisation for Economic Co-operation and Development- OECD; European Social Survey- ESS vb.) önemli katkılar sunmaktadır.

ESS (Avrupa Sosyal Taraması), EBRD (Avrupa Kalkınma Bankası Memnuniyet Araştırması), OECD, Gallup Dünya Araştırması, WVS (Dünya Değerler Araştırması) gibi kapsamlı çalışmalar ile TÜİK Yaşam Memnuniyeti Araştırması karşılaştırıldığında mutluluk ve memnuniyet göstergelerinin oldukça benzer olduğu söylenebilir. Çalışmalarda hem objektif göstergeler (gelir düzeyi, konut mülkiyet durumu, iş durumu, sosyal güvenlik vb.) hem de katılımcıların genel memnuniyet düzeyleri ile birlikte her bir boyuta ilişkin memnuniyetleri (diğer bir deyişle nesnel göstergelere ilişkin sübjektif değerlendirmeleri) belirlenmeye çalışılmıştır. TÜİK Yaşam Memnuniyeti Araştırması'nda dikkati çeken ve diğer çalışmalardan ayıran özellikleri güvenliğe ilişkin soru sayısının nispeten fazla olması ve kişiliği etkileyen faktörlerin (dini inanç, politik düşünce vb.) nispeten az olmasıdır. Tablo 1.1'de yaşam memnuniyetini ölçmek için yapılan belli başlı araştırmalar ile TÜİK YMA araştırmalarda incelenen yaşam alanları, memnuniyete ilişkin sorular ile karşılaştırmalara yer verilmiştir. Tablo 1.1 incelendiğinde aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir;

- Avrupa Sosyal Taraması'nda (ESS) incelenen yaşam alanlarından medya (hafta içi bir günde kaç saat televizyon izlendiği, gazete okunduğu, internet ve web sitelerini kullandığı vb.) ve siyaset (meclise, politikacılara duyulan güven; bir önceki seçimde hangi partiye oy verildiği) alanına ilişkin sorulara TÜİK YMA araştırmasında yer verilmemiştir,
- Memnuniyeti ölçen soruda da TÜİK YMA ve diğer araştırmalar arasında farklılık mevcuttur. ESS, EBRD ve OECD genel memnuniyeti ölçerken “Her şeyi göz önünde bulundurduğunuzda, bugünlerde hayatınızdan ne kadar memnunsunuz?” sorusunu yöneltirken; TÜİK YMA'da genel memnuniyet sorusu yer almamaktadır. Bunun yerine “Yaşamınızı bir bütün olarak düşündüğünüzde ne kadar mutlusunuz?” ve refah seviyesinin ölçüldüğü bir soruya yer verilmiştir.
- WVS'de genel memnuniyet sorusu ESS, EBRD ve OECD ile aynı iken, ESS ve WVS'de ayrıca finansal memnuniyet sorusuna da yer verilmiştir.
- ESS'de yer verilen ve TÜİK YMA'da yer almayan bir diğer önemli soru grupları ise yurt dışından göçlere ve dine ilişkin algıyı ölçen soru gruplarıdır. “Yabancı ülkelerden Türkiye'ye yerleşmek için gelen insanlarla, Türkiye yaşamak için daha mı kötü yoksa daha mı iyi bir yer haline gelir?” veya “Kendinizi belli bir dine ait hissedip hissetmemenize bakmaksızın, kendinizi ne kadar dindar görüyorsunuz?” Soruları bunlara örnektir.
- Yine hem WVS'de hem de TÜİK YMA'da bireylerin değer yargılarının ölçmeye yönelik sorulara yer verilmiş olsa da soruların sayı ve kapsamı oldukça farklıdır. Örneğin WVS'de farklı koşul/ durumlara sahip insanlara (bağımlılar, farklı ırktan olanlar, farklı dilde konuşanlar vb.) ilişkin algılardan, kadın ve erkeğe yönelik algıya kadar sorular geniş bir

yelpazede dağılırken; YMA'da değer yargılarını ölçen soru sayısı nispeten daha az ve sınırlıdır.

- Araştırmaların genellikle hepsinde “Kendinizi ne kadar mutlu hissediyorsunuz?” sorusu yer alırken, sorunun yer aldığı sırada farklılık görölmektedir. Örneğin WVS’de bu soru anketin başında yer alırken (genel memnuniyet sorusu bundan sonra gelmektedir); ESS’de mutluluk sorusu anketin ortalarında (medya, kişisel güven, siyaset soru gruplarından sonra) yer almaktadır. TUIK YMA’da ise mutluluk sorusu fert soru kâğıdının başlangıcında yer almaktadır.

Tablo 1.1 Uluslararası Memnuniyet Araştırmaları ve TÜİK Yaşam Memnuniyeti Araştırmasının Karşılaştırması

	ESS (European Social Survey: Avrupa Sosyal Taraması)	EBRD (The European Bank for Reconstruction and Development) Yaşam Memnuniyet Araştırması	TÜİK Yaşam Memnuniyet Araştırması	OECD (Organisation For Economic Cooperation And Development: Avrupa Ekonomik İşbirliği Örgütü) How is life?
İncelenen Yaşam Alanları / Çalışmanın Boyutları	<ul style="list-style-type: none">• Medya• Toplumsal güven• Siyaset (siyasi çıkar, etkinlik, güven, seçimler ve diğer katılım şekilleri, bir partiye bağlılık, sosyopolitik yönelimler dahil olmak üzere)• Kişisel refah• Toplumsal dışlanma; din; algılanan ayrımcılık; ulusal ve etnik kimlik• Sağlık ve bakım arayışı, sağlık, tıp ve doktor/hasta ilişkileri• Ekonomik ahlak, üreticiler ve tüketiciler arasındaki güven ve etkileşimler• Sosyo-demografik görünüm (hane halkının yapısı, cinsiyet, yaş, bölgenin türü, deneğin eğitimi ve işi, partneri, ebeveynleri, sendika üyeliği, geliri, medeni durumu dahil olmak üzere)• Aile, iş ve refah iş-yaşam dengesi• İnsani değerler cetveli	<ul style="list-style-type: none">• Konut özellikleri, fiyatları• Yerel yönetim hizmetleri• Tutum ve değerler• İklim değişikliği• Eğitim, iş, girişim faktörleri,• Hükümet faaliyetleri,• Ekonomik krizin etkileri• Kişisel refah	<ul style="list-style-type: none">• Konut özellikleri• Eğitim• Güvenlik• Gelir durumu• Kamu hizmetleri• Sosyal güvenlik• Sağlık• Adli hizmetler• Ulaşım• Bireysel ve toplumsal değerler• Umud• Kişisel refah	Yaşam Kalitesi <ul style="list-style-type: none">• İş yaşam dengesi• Eğitim ve yetenekler• Sağlık koşulları (ortalama yaşam süresi vb.),• Çevresel koşullar (havanın kalitesi, suyun kalitesi),• Güvenlik,• Sosyal ilişkiler,• Sivil katılım, hükümet• Fiziksel koşullar• Gelir• İş ve kazanç• Barınma koşulları
Genel Memnuniyet	<ul style="list-style-type: none">• Her şeyi göz önünde bulundurduğunuzda, bugünlerde hayatınızdan ne kadar memnunsunuz? (00:Son derece memnuniyetsizim10:Son derece memnunum)• Her şeyi göz önünde bulundurduğunuzda, ne kadar mutlu olduğunuzu söylerdiniz? (00:Son derece mutsuzum10:Son derece mutluyum)	<ul style="list-style-type: none">• Her şeyi göz önünde bulundurduğunuzda, bugünlerde hayatınızdan ne kadar memnunsunuz? (00: Son derece memnuniyetsizim10: Son derece memnunum)	<ul style="list-style-type: none">• Yaşamınızı bir bütün olarak düşündüğünüzde ne kadar mutlusunuz? (5'li Likert ölçeği kullanılmış)• Türkiye'de yaşayan insanların refah düzeyini "0" basamağını en düşük "10" basamağını en yüksek düzey olarak düşündüğünüzde, kendinizi hangi düzeyde görüyorsunuz?	<ul style="list-style-type: none">• Her şeyi göz önünde bulundurduğunuzda, bugünlerde hayatınızdan ne kadar memnunsunuz? (00: Son derece memnuniyetsizim10: Son derece memnunum)

Tablo 1.1 Devamı

Memnuniyete Yönelik Diğer Sorular	<ul style="list-style-type: none">• Genel olarak, Türkiye’de ekonominin şu anki durumundan ne kadar memnunsunuz?• Peki, hükümetin görevini yapma şeklinden ne kadar memnunsunuz?• Genel olarak, Türkiye’de demokrasinin işleyiş biçiminden ne kadar memnunsunuz?• Şimdi, bugünlerde genel olarak Türkiye’deki eğitim sisteminin durumu hakkında ne düşündüğünüzü söyler misiniz?• Yine bu kartı kullanarak, bugünlerde genel olarak, Türkiye’deki sağlık hizmetlerinin durumu hakkında ne düşündüğünüzü söyler misiniz?	<ul style="list-style-type: none">• Elektrik, su vb. hizmetlerden duyulan memnuniyet ayrı ayrı sorgulanmıştır (5’li Likert ölçeği kullanılmış)• Konuların durumu diğerlerine göre hangi seviyede olduğu, 4 yıl önce ve sonrasında ayrı ayrı sorgulanmış (10 dereceli bir merdivende kendilerini nerede hissettikleri sorulmuş)	<ul style="list-style-type: none">• Sağlığınızdan memnun musunuz?• Şimdiye kadar almış olduğunuz eğitimden memnun musunuz?• İşinizden memnun musunuz?• Aylık hanehalkı gelirinizden memnun musunuz?..... (5’li likert ölçeği kullanılmış)	<ul style="list-style-type: none">• Bir sorunuz olduğunda, ihtiyacınız olsun olmasın size her zaman yardımcı olabilecek arkadaş ya da akrabalara sahip misiniz?• Yaşadığınız şehirde suyun kalitesinden memnun musunuz?
-----------------------------------	---	---	--	--

Uluslararası alanda “Yaşam Memnuniyeti” konusunu ele alan akademik çalışma sayısı da oldukça fazladır. Yurtdışında ve ülkemizde bu konuda yapılmış olan çalışmaların bir kısmı bu bölümde özetlenmiştir.

Larsen vd. (1985), çalışmalarında SWLS’yi (Satisfaction With Life Scale: Yaşam Memnuniyeti Ölçeği) genel güvenilirlik ve iç tutarlılık testlerine ek olarak, geçerliliğin dört genel türü açısından değerlendirilmiştir; bunlar; 1) Kriter geçerliliği, (2) Yakınsama geçerliliği, (3) İçerik geçerliliği (örn. pozitif etkinin süresi, yoğunluğu veya yaşam memnuniyeti) ve (4) Yapı geçerliliği (örn. nevroz ve benlik saygısı gibi kişilik boyutları)’dir. Değerlendirmede farklı yaş grubundan 5 homojen grup oluşturulmuş (üniversiteler, belirli bir yaşın üzerindeki), 10 farklı ölçek ile karşılaştırılmıştır.

Pavot vd. (1991), çalışmalarında Diener, vd. (1985) tarafından geliştirilen SWLS’yi diğer ölçeklerle karşılaştırmış ve ölçeğin güvenilirlik ve geçerliliğini iki farklı (birincisinde 53-92 yaşları arasında 39 birey ile; ikincisinde Illinois üniversitesinden 150 öğrenci olmak üzere) çalışma ile değerlendirmiş ölçeğin her yaş grubu için geçerli ve güvenilir olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Pavot ve Diener (1993) çalışmalarında oluşturdukları Yaşam Memnuniyet Ölçeğini (SWLS) değerlendirmiş psiko-patoloji ve hissedilen iyi olma ile ilgili geliştirilmiş ölçekler için iyi bir bileşen olabileceğini ileri sürmüşlerdir.

Myers ve Diener (1995) çalışmalarında mutluluk teorisinin adaptasyonun önemi, kültürel görüş, kişisel hedefler gibi değerlendirme tabanlı elemanlarını sunmuşlardır. Çalışmalarında yaşın, emekliliğin, paranın, kültürün mutluluğa olan katkılarını sorgulamış; bu unsurların ve ek olarak birey davranışlarının mutluluğu belirlemede önemli bir ipucu sağladığını keşfetmişlerdir.

Veenhoven (1996b), çalışmasında Sosyal Göstergeler Araştırması (Social Indicators Research) kapsamında; memnuniyet kavramındaki değişimler, memnuniyet ölçümünde meydana gelen değişimler, memnuniyet konusundaki karşılaştırma verilerindeki dikkate değer artış, bu gelişmeler sonucu ortaya çıkan memnuniyet haritası, genel refah kapsamında memnuniyet kavramının kullanımındaki gelişmeler konularını ele almıştır.

Rode (2002), hazırlamış olduğu doktora tezinde iş ve yaşam memnuniyeti arasındaki nedensel ilişkiyi çok değişkenli bir model ile belirlemiş, çekirdek olarak adlandırılan geniş kişilik değişkeni sayesinde iş ve yaşam memnuniyetinin kişiden kişiye etki gücünü test etmiştir. Rode araştırmasında Michigan Üniversitesi Araştırma merkezinde toplanmış olan verileri kullanmış; 9 farklı yapısal eşitlik modeli ile kişiliğin çevresel etkilerden çok fazla

etkilendiği ve iş memnuniyetinin yaşam memnuniyeti ile önemli derecede ilişkili olmadığı sonucuna ulaşmıştır.

Olena (2005), yapmış olduğu yüksek lisans tezinde Ukrayna’da yaşam memnuniyetini belirleyen faktörleri probit ve logit modeller ile incelemiş, bu amaçla 2 yıl üst üste (2003 ve 2004 yılları için) Ukraynalı Uzamsal İzleme Araştırması (Ukrainian Longitudinal Monitoring Survey)’ndan elde ettiği panel verileri kullanmıştır. Yazar özellikle diğer ülkelerde de yapılmış çalışmalardaki gibi gelirin yaşam memnuniyetindeki etkisinin beklenenden az olup olmadığı konusuna odaklanmış, gelirin Ukrayna’da da büyük bir etkiye sahip olmadığı, ancak işsizliğin önemli bir negatif etkiye sahip olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Kapteyn vd. (2009) çalışmalarında, iki ülkede (Hollanda ve Amerika) yaşam memnuniyetini belirleyen faktörleri, internet üzerinden ulaştıkları hane halkının yanıtlarıyla elde edilen panel verileri kullanarak belirlemeye çalışmışlar ve dört yaşam alanının (iş ve günlük aktiviteler, sosyal bağlar ve aile, sağlık, gelir) yaşam memnuniyetini belirlemede etkili olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Çalışmada, Amerikalıların tepkilerinin Hollandalıların tepkilerinden daha aşırı olduğunu (cevapların çok mutlu ya da çok mutsuz olarak değiştiğini) belirlemişlerdir ve her iki ülkede de gelirin yaşam memnuniyetini belirlemede en az etkili faktör olduğunu bulmuşlardır.

Morrison vd. (2011), çalışmalarında bireyin yaşadığı ülkeden memnuniyeti (ulusal memnuniyet) ve yaşam memnuniyeti arasındaki ilişkiyi incelemiş, bireyler fakirleştikçe veya kültürlerine bağlılıkları arttıkça ulusal memnuniyetin yaşam memnuniyetini tahmin yeteneğinin de arttığı sonucuna ulaşmışlardır. Diğer yaşam alanlarındaki memnuniyetin yaşam memnuniyetini tahmin etmedeki eğilimi bunun tam tersini oluşturmuş, bunun sebebinin ise bu alanlarda bireyselliğin daha fazla ön plana çıkması olarak değerlendirilmiştir.

Diener vd. (2013) çalışmalarında yaşam memnuniyeti ölçümlerine ilişkin güvenilirlik, geçerlilik ve duyarlılık testlerini gerçekleştirmişlerdir. Ölçeklerin değişmeyen koşullarda sabit kaldığı, insanların yaşam koşullarındaki değişimlere ise duyarlı olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Araştırmada ayrıca farklı nesnel koşullara sahip ülkelerin yaşam memnuniyetlerindeki farklılıklar, farklı yaşam koşullarına sahip gruplar arası farklılıklar, önemli olayların öncesinde, sonrasında ve olay esnasında yaşam memnuniyetinde meydana gelen değişimler vb. konular incelenmiştir.

Haq ve Zia (2013), Pakistan’da gerçekleştirdikleri çalışmalarında iyi olmayı 4 boyutta (eğitim, sağlık, yaşam koşulları ve ekonomik durum) incelemiş, insanların iyi oluşunda eğitim, sağlık ve yaşama koşullarının etkili olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Nesnel göstergelerden yetişkin okuma oranının ve eğitimde cinsiyet eşitliğinin bölgeleri sıralamak

adına önemli değişkenler olduğu; öznel açıdan ise hane halkının ekonomik durumunun önemli bir değişken olduğu sonucuna ulaşımlardır.

Millward ve Spinney (2013), çalışmalarında yaşam memnuniyetinin kırsal-kentsel süreklilikte dört farklı bölgede nasıl değiştiğini, Halifax, Nova Scotia, Kanada’da ilçeler de dahil 1.971 belediye sakini ile incelemiştir. Veriler GPS tarafından desteklenen STAR projesinden elde edilmiş, dünya çapında Öznel İyi Olmanın (SWL- Subjective Well-Being) bölgeden bölgeye değiştiği, en yüksek değeri şehir merkezlerinde, en düşük değeri şehir dışında aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Chen ve Lin (2014), çalışmalarında yaşam alanlarının önemine göre memnuniyet profillerini bölümlenmek için gizil (latent) profil analizini, daha sonra kontrol değişkenleri (cinsiyet, eğitim durumu vb.) ve algılanan sağlık durumunun her bir gizil yaşam kalitesi profilini tahmin düzeyini belirlemek için çok değişkenli lojistik regresyon analizini kullanmıştır. Söz konusu çalışmada sağlık, cinsiyet ve okul derecesinin farklı profil gruplarında olma olasılığında etkili olduğu da görülmüştür.

Wirth vd. (2015), çalışmalarında kentsel alanlarda çevre planlamaları ile değişen yaşam koşullarına ilişkin memnuniyetinin yeşil alanların azalması, trafik yoğunluğu, suç oranlarının artması vb. sebeplerle hala belirsiz olduğunu vurgulayarak 1693 şehir sakini ile gerçekleştirdikleri çalışmada memnuniyeti etkileyen nesnel göstergeler (merkeze, okula ve markete uzaklık; suç oranları, kazalar) ile öznel göstergeler (kişinin kendini güvende hissetmesi, yerel servislere erişimi) arasında düşük bir korelasyon olduğu sonucuna ulaşımlardır.

Günümüzde öznel iyi olma çalışmaları, *Journal of Happiness Studies* (2000), *International Journal of Well-being* (2011), *Psychology of Well-Being: Theory, Research and Practice* (2011), *Social Indicators Research* (1974) gibi çeşitli indekslerce taranan önemli dergilerde kuramsal ve uygulamalı olarak devam etmektedir.

“Öznel İyi Olma”, “Yaşam Kalitesi” ve “Yaşam Memnuniyeti” konuları Türk araştırmacılarının da yoğun ilgisini çekmiş, bazı çalışmalarda belirli grupların (akademisyenler, öğrenciler, yaşlılar, kadınlar) memnuniyetleri ölçülerek, genel mutluluk, ve/veya yaşam memnuniyetini içeren kapsayıcı bir profil oluşturulmaya çalışılmış; bazı çalışmalarda ise öznel iyi olmada etken olan faktörler (gelir, eğitim, cinsiyet, iş vb.) ile bu faktörlerin etkileri karşılaştırılmıştır.

Çivitçi (2007), çalışmasında Huebner tarafından geliştirilen “Çok Boyutlu Öğrenci Yaşam Memnuniyeti Ölçeği” Türkçeye uyarlayarak ölçeğin geçerlik ve güvenilirliğini test etmiştir. Araştırma grubu, yaş ortalaması 13 olan 688 ilköğrencisinden oluşmaktadır.

Ölçeğin hâlihazır geçerliğini test etmede Çocuklar İçin Depresyon Ölçeği kullanılmıştır. Çalışma sonucunda Çok Boyutlu Öğrenci Yaşam Memnuniyeti Ölçeği'nin ilköğretim 2. kademe öğrencilerinin yaşam memnuniyetini ölçmek için geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu sonucunda ulaşılmıştır.

Irmak ve Kuruüzüm (2008)'ün çalışmasında, Çok Boyutlu Öğrenci Yaşam Memnuniyeti Ölçeği (MSLSS) geçerlilik çalışmalarının birçok ülkede yapıldığı ve bunların çoğunluğunu batı bireyci kültürlerin oluşturduğu belirtilmiştir. Yaşam memnuniyetinin kültürel karakteristiklere göre değişebileceği ve bu sebeple ölçüm araçlarının kullanılmadan önce geçerliliğinin sağlanmış olması gerektiği vurgulanmıştır. Makalede MSLSS, 959 lise ve ilköğretim okulu öğrencisine uygulanarak geçerlilik çalışması yapılmış, birkaç istisna dışında ölçeğin geçerli ve güvenilir olduğu saptanmıştır.

Bayram vd. (2010), yaşam memnuniyeti ve sosyal dışlanma boyutları arasındaki ilişkileri incelemiştir. Çalışmada, yaşam memnuniyetini ölçmek için Diener (1995) tarafından geliştirilen beş maddeden oluşan yaşam memnuniyeti ölçeğinden (SWLS) ve sosyal dışlanmayı ölçmek için Jehoel-Gijsbers ve Vrooman (2007) tarafından geliştirilen ve otuz beş maddeden oluşan sosyal dışlanma ölçeğinden yararlanılmıştır. Çalışmanın örneklemini on sekiz yaş üstü 2493 bireyden oluşmuştur. Kadınların erkeklere göre, eğitim düzeyi ve geliri yüksek olanların düşük olanlara göre yaşam memnuniyetinin daha yüksek olduğu ve sosyal dışlanma ölçeğinin maddi yoksunluk, sosyal haklar ve sosyal katılımçılık boyutlarının yaşam memnuniyetini açıklamada önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Doğan ve Akıncı (2011), çalışmalarında Hills ve Argyle (2002)'ın geliştirdiği OMÖ-K (Oxford Mutluluk Ölçeği Kısa Formu)'u Türkçeye çevirmiş ve psikometrik özelliklerini incelenmiştir. Veri toplama araçları olarak OMÖ-K ile birlikte Yaşam Memnuniyeti Ölçeği, Yaşam Yönelim Testi ve Zung Depresyon Ölçeği kullanılmıştır. OMÖ-K'nun psikometrik özellikleri madde analizi, açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi, kriter geçerliliği, ölçek geçerliği, iç tutarlık ve test-tekrar test yöntemleriyle incelenmiş ve ölçeğin tek faktörlü bir yapıya sahip olduğu ve Türk üniversite öğrencilerinin mutluluğunu ölçmede güvenli ve geçerli bir araç olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Aktaş vd. (2012) Batı Akdeniz Bölgesi'nde (Antalya, Isparta ve Burdur) yaşayan insanların yaşam memnuniyetini belirleyen sosyo-ekonomik faktörleri Logit modelleri kullanarak incelemişlerdir. Kümelenmemiş Tek Kademeli Basit Rastgele Olasılık Örnekleme Yöntemi ile 449 hanehalkı reisinden elde edilmiş, analizler sonucunda şehir büyüdükçe hanehalkı reisinin memnuniyetinin azaldığını, eğitim ve gelir düzeyinin yaşam memnuniyetini pozitif yönde etkilediğini tespit etmişlerdir.

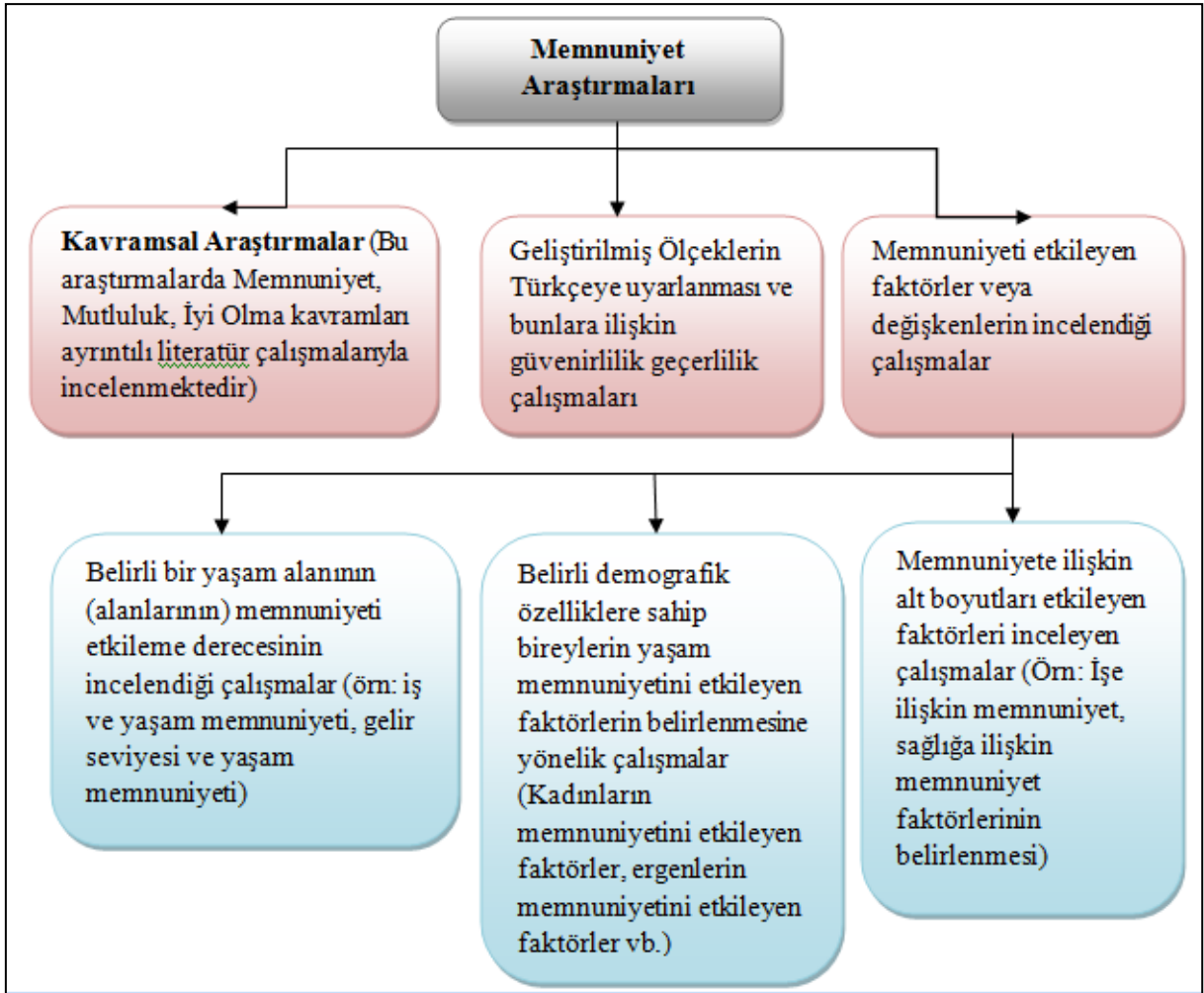
Bülbül ve Giray (2012), çalışmalarında TUIK'in 2008 yılına ait YMA verilerini kullanarak iş ve özel yaşam memnuniyeti arasındaki ilişkiyi araştırmış, bu ilişki düzeyinin temel demografik özellikler ile iş yapısının çeşitli özellikleri açısından farklı alt gruplara göre değişiklik gösterip göstermediğini belirlenmeye çalışmışlardır. Gerçekleştirilen analiz sonucunda, iş yaşamı ve özel yaşam memnuniyeti arasındaki ilişki 0,66 olarak hesaplanmıştır.

Kutlar, vd. (2013), Türkiye'nin üç ilinde (Adıyaman, Kocaeli ve Isparta) kadınların refah düzeyini belirleyen faktörleri tespit etmeyi amaçlayan çalışmalarında, TUIK tarafından hazırlanan YMA'lardan da yararlanarak 36 sorudan oluşan yeni bir anket hazırlamışlardır. Çalışmada 2912 örneklem alınmış; refahı belirleyen faktörler Logistik Regresyon yöntemiyle hem il bazında hem de bütün olarak analiz edilmiş; sigorta güvencesi, sağlık masraflarını karşılama derecesi, sağlık durumu, doktora gitme sıklığı gibi göstergelerin kadınların yaşam memnuniyetini pozitif yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Meral (2014), Uluslararası İyi Oluş Grubu (International Well-being Group) tarafından geliştirilen Kişisel İyi Oluş İndeksi Yetişkin (KİÖİ-Y) formunun Türkiye'deki yetişkin örneklem üzerinden psikometrik özelliklerini incelemiş, iç tutarlık katsayısının 0.86 olarak hesaplandığı ölçekte, madde-toplam korelasyonlarının yeterli düzeyde temsil gücüne sahip olduğu ve ölçüt bağımlı geçerliliğin sağlandığı sonucuna ulaşmıştır.

Korkmaz vd. (2015), yaşam memnuniyeti bileşenlerinin birbirleriyle ilişkisini uygulamalı olarak incelemeye yönelik olan çalışmalarında, 2004-2014 yılları arasındaki TUIK YMA verilerini kullanmışlardır. Birim kök, granger nedensellik ve regresyon analizleri sonucu sevgi ve umut faktörlerinin yaşam memnuniyetini daha çok etkilediği, kişisel mutluluk ve aile mutluluğu ile mutluluk kaynağı, memnuniyet ve umut faktörleri arasında nedensellik ilişkisi olduğu, bireylerin kişisel mutluluğunun para ve eğitimden etkilendiği sonucuna ulaşılmıştır.

Gerek ulusal gerek uluslararası düzeydeki çalışmalar incelendiğinde, memnuniyet araştırmaları genel olarak Şekil 1.2'deki gibi tasnif edilebilir. Buna göre araştırmaların bazıları mutluluk ve memnuniyet kavramlarının gelişim sürecini, bunları etkileyen faktörleri içeren kavramsal bir yapıya sahipken; bazıları daha önce geliştirilmiş ölçeklerin uyarlanarak geçerlilik ve güvenilirlik çalışmalarının gerçekleştirildiği çalışmalardır. Memnuniyeti etkileyen faktörler diğer bir ifade ile memnuniyet göstergelerine ilişkin çalışmalar son grubu oluştururken, bunların bazılarında belirli yaşam alanları ile memnuniyet arasındaki ilişkinin, bazılarında belirli özelliklere sahip grupların memnuniyetini etkileyen faktörlerin, bazılarında ise belirli bir göstergenin alt boyutlarının incelendiği araştırmalardan oluştuğu görülmektedir.

Şekil 1.2 Memnuniyet Çalışmalarının Konularına Göre Gruplandırması

Memnuniyete ilişkin araştırmalarda genel yaşam memnuniyetinin bağımlı değişken olarak belirlendiği ve istatistiksel yöntemlerden lojistik regresyon analizinin nispeten daha fazla kullanıldığı belirlenmiştir.

1.4 Yaşam Memnuniyetini Ölçmek İçin Geliştirilen Ölçekler ve Sınıflandırılması

Yaşam memnuniyeti ölçekleri insanların kolayca cevaplayabilecekleri (akıllarında bir fikir oluşturan), kronolojik olarak erişilebilir bilgilerden oluşmalıdır (Diener vd., 2013: 508). Kavramsal gelişimin değerlendirildiği bölümde de belirtildiği üzere, öznel iyi olma iki ana bileşene ayrılarak kavramsallaştırılmıştır; bunlar, pozitif ve negatif duyguları içeren duyuşsal veya hissel bileşen ile yargısal veya bilişsel bileşendir. Yargısal bileşen ayrıca yaşam memnuniyeti olarak adlandırılmıştır. Kavramların kullanılış alanları değişirken bunların nasıl ölçüleceği de bir problem olarak ortaya çıkmış ve birçok ölçek geliştirilmiştir. İyi olmanın ölçülmesi için genellikle kişisel geribildirim (self-report) yöntemine dayanan tek maddeli veya çok maddeli ölçekler geliştirilmiştir.

1950’lerde, yaşam kalitesi “sağlık” ve “etkinlik” gibi hem nesnel (objektif), hem öznel (sübjektif) nitelikteki soruları içeren çok boyutlu envanterler ile ölçülmüş, toplam skorlar farklı isimlerle ifade edilmiştir (Veenhoven, 1996a: 2-3). Bu yanıyla, yaklaşımlara getirilen temel eleştiri toplam skorların tam olarak ne anlama geldiği konusundaki belirsizliktir. Diğer bir ifade ile ölçekler memnuniyeti ölçer nitelikte olsa da ne tür bir memnuniyeti ölçtüğü açık değildir.

1960’larda, benzer birleştirilmiş ölçek terimleri bazı çalışmalarda “İyi Olma” (Wilson, 1967) ve “Yaşam Memnuniyeti” (Neugarten vd., 1961) olarak ayrıştırılmaya başlamıştır. 1970’lerde memnuniyeti ölçmek için birçok çok-maddeli ölçek geliştirilmiştir. Bunlar yaşamın çeşitli yönleri ile yaşamın bütünündeki memnuniyet üzerine sorulardan oluşmuştur ve toplam skorlar genel memnuniyeti göstermiştir (örn. Rodgers ve Converse, 1975). Ölçeklerin neyi ölçtüğünün belirsiz oluşuna ilişkin probleme karşı zamanla daha özelliikli ölçeklerin geliştirilmesi gerekliliğine dair bir reaksiyon oluşmuştur (Veenhoven, 1996a: 3). "Global Yaşam Memnuniyeti (SWL= Satisfaction-with-Life)" olarak da adlandırılan bu ölçeklerden ilk olarak Andrews ve Withey (1976) tarafından geliştirilen tek soruluk bir ölçekle bu sorun giderilmeye çalışılmıştır (“Şu an bir bütün olarak yaşamınız hakkında nasıl hissediyorsunuz?”). Soruda 10 noktalı Likert ölçeği kullanılmış ve yaşam memnuniyeti çalışmalarının standart sorusu haline gelmiştir. Bu problemi gidermeye yönelik bir diğer örnek Diener’in “Yaşam Memnuniyet Ölçeği (SatisfactionWith Life Scale-SWLS)” (Diener vd., 1985) verilebilir. Bu ölçek bir bütün olarak yaşam memnuniyetini ölçen, ifadelerin değiştiği ancak içeriğin değişmediği 5 sorudan oluşmuştur.

Mitward ve Spinney (2013), çalışmalarında global SWL toplam skorlarının ana bileşen veya yaşam memnuniyet alanları ile güçlü bir korelasyona sahip olduğunu görmüş ancak alanlar birbiri ile ilişkili olduğu halde kolayca birleştirilememiştir. Bunun sonucunda katılımcıların algıladıkları önem açısından en sık kullanılan beş alan derecelendirilmiştir. Bunlar, sağlık, samimiyet, duygusal iyilik, maddi refah ve verimlilik. Bu alanlar bireyle ilgili genetik miras, fiziksel sağlık, maneviyat, güvenlik, sosyal statü, kaynakların mevcudiyeti (duygusal, sosyal ve mali), iş/ okul etkinliği ve topluluk/ çevre özellikleri gibi birçok değişkenden etkilenebilmektedir. Bu değişkenler sırayla cinsiyet, yaş, eğitim ve gelir gibi standart sosyo-demografik değişkenler aracılığı ile kısmen kontrol edilmiştir. Yaşamın belli alanlarındaki memnuniyeti ölçmek için de çeşitli ölçekler geliştirilmiştir. Bu alanlara iş memnuniyet ölçekleri (Warr vd., 1979; Macdonald ve MacInttre, 1997); evlilikten memnuniyet ölçekleri (Roach vd., 1981; Schumm vd., 1983) örnek olarak gösterilebilir.

Yaşam memnuniyeti ölçekleri ile ilgili bir diğer konu öznel değerlendirmenin yaratabileceği sıkıntılardan ileri gelmektedir. Yaşam Memnuniyeti ölçümü, bireyin kendisi için belirlediği standartlara ulaşma düzeyini bireysel olarak değerlendirmesi olduğundan, objektif standartların dışarıdan empoze edilmesi ölçümün doğruluğunu etkileyecektir. Diğer bir deyişle kişinin belirli yaşam alanından memnun olmaması yaşamından genel olarak memnun olmadığı anlamına gelmeyeceği gibi, belirli bir yaşam alanından duyduğu memnuniyet yaşamından memnun olduğu anlamına gelmemektedir. Bu alanlara verilen önem kişiden kişiye değişebilmektedir. Belirli alanlar/gruplar için daraltılarak hazırlanmış ölçekler ise diğer grupların memnuniyetinin aynı ölçekle ölçülememesi ile sonuçlanacağından genel memnuniyet değerlendirmeleri yapılamaz (Diener vd. 2013: 510). Örneğin geriatrik ölçekler (Lawton, 1975; Neugarte vd., 1961) ile sadece belirli bir yaşa erişmiş bireylerin yaşam memnuniyeti ölçülebilir, yaşamın belirli bir dönemi için geçerlidir ve yaş gruplarının memnuniyetlerini kıyaslamayı olanaksız kılmaktadır. Bu sebeple araştırmacılar memnuniyet araştırmalarında genel memnuniyeti ölçen ölçekleri tercih etmektedirler. Tablo 1.2’de farklı kaynaklardan derlenmiş tek ve çok boyutlu ölçekler özetlenmeye çalışılmıştır.

Yaşam memnuniyeti ölçeklerinin birçok faktörden etkilenebileceği göz ardı edilmemelidir. Soru sırası, o esnada bireyin içinde bulunduğu ruh hali, anketin gerçekleştirildiği döneme yakın zamanda ve o esnada yaşanan toplumsal bir olayın varlığı bu faktörlere örnek olarak verilebilir. Strack vd. (1990: 305-306) çalışmalarında anketi gerçekleştirdiği esnada bireyin görebileceği bir yere engelli başka birini bulduklarında memnuniyet değerlerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Yine Deaton (2011: 4) çalışmasında politik soruların memnuniyet sorularından daha önce sorulduğunda skorların düştüğünü belirlemişlerdir. Diener vd. (2013), yaşam memnuniyeti ölçeklerinin güvenilirlik ve geçerliliklerine yönelik yaptıkları çalışmada geliştirmiş oldukları modelle ilgi (attention), değer (values), standartlar (standarts) ve yukarıdan aşağı etkileri (top-down effects) dikkate alarak bu faktörlerin etkilerinin kontrol edilebileceğini vurgulamışlardır.

Yaşam memnuniyeti ölçeklerinin güvenilirlik ve geçerliliğine ilişkin bundan sonra da birçok çalışma gerçekleştirilmiştir (bkz: Fujita ve Diener (2005); Schimmack ve Oishi (2005)). Dünya Değerler Anketi ve Avrupa Değerler Anketi 1981-2009 yılları arasında yaşam memnuniyetini ölçmek için aynı soruları kullanmış; kısa zaman dilimlerinde ortalama ulusal yaşam memnuniyetinin sabit kaldığı, uzun zaman dilimlerinde ise memnuniyetin değiştiği sonucuna ulaşılmıştır (Diener vd., 2013: 501). Buradan yola çıkarak yaşam memnuniyeti ölçeklerinin güvenilirliğinin önemli olduğu söylenebilir.

Tablo 1.2 Memnuniyet Ölçümü İçin Kullanılan Tek ve Çok Boyutlu Mutluluk Ölçekler

Tek Boyutlu Ölçekler	Çok Boyutlu Ölçekler
(1) Bradburn ve Caplovitz (1965) 10 maddeli doğru/yanlış şeklinde cevap verilen bir ölçek geliştirmiştir (Pozitif etkilerin skorları (PAS), negatif etkilerin skorları (NAS) olarak ayrılmış); bu iki ölçek arasındaki fark genellikle "denge etkisi" (ABS) denilen üçüncü bir puanı oluşturmak için kullanılmıştır. Bradburn pozitif ve negatif etkilerin kişiler arasında oldukça bağımsız olarak değişen eğiliminde olduğunu bulmuştur (Larsen, 1984: 4)	(1) Bradburn (1969) 10 maddeden oluşan "Duygu Dengesi Ölçeği" ile olumlu ve olumsuz duyguların ölçümünü gerçekleştirmiştir. (2) Campbell, Converse ve Rodger (1976) anlamsal fark ölçeği yapısında 8 maddeli bir ölçek geliştirmişlerdir. Bireyler bir konuda, sıkıcı-ilginç ve değerli-yararsız gibi boyutlar boyunca genel olarak kendi hayatını değerlendirmektedir. (3) Dupuy (1978), Genel İyi Olma Listesi oluşturmuştur. Ölçekte yaşam memnuniyeti, sağlık, depresif duygu durumu, kişi-çevre uyumu, enerji düzeyi ve stres gibi 6 alan ölçülmektedir.
(2) Cantril (1965) "Bireysel Dayanak Basamağı (Self-Anchoring Ladder)" ölçeğini oluşturmuştur. Ölçekte kullanılan ifadede bir uçta "sizin için en iyi olası hayat" diğer uçta, "sizin için en kötü olası hayat" ile belirlenmiş 9 basamaklı merdiven resmi gösterilmiştir. İfadede bireylere merdivenin hangi basamağında olduğunu düşündükleri sorulmaktadır ve böylelikle konuya özel bir memnuniyet endeksi önerilmektedir.	(4) Tellegen (1979) 24 maddeden oluşan Diferansiyel Kişilik Ölçeği (Differential Personality Questionnaire: DPQ)'nin alt ölçeği olan İyi Olma Ölçeğini geliştirmiştir. (5) Underwood ve Froming (1980) 15 maddeden oluşan "Duygudurum Anketi (Mood Survey MS)"ni geliştirmişlerdir.
(3) Gurin, Verroff ve Feld (1960) "Her şeyi bir arada düşünerek, bugünlerde nasıl gittiğine ilişkin ne söylediniz" sorusuna 3 farklı yanıt seçeneği (çok mutlu, oldukça mutlu, pek mutlu değil) olan bir ölçek geliştirmiştir.	(6) Larsen (1983) 40 sorudan oluşan "Etki yoğunluk ölçeği (Affect Intensity Measure)"ni geliştirmiştir. (7) Kammann ve Flett (1983) geliştirmiş olduğu Duygumetre ile olumlu ve olumsuz duyguların sıklığını ölçmektedir.
(4) Andrews ve Withey (1976) "memnun" ve "çok kötü" arasında değişen yedi alternatif arasından seçim yapmayı gerektiren ve "D-T Ölçeği (Delighted-Terrible Ölçeği)" olarak adlandırılan bir soru geliştirmiştir.	(8) Diener, Emmons, Larsen and Griffin (1985) 5 soruluk "yaşam memnuniyeti ölçeği (Satisfaction With Life Scale, SWLS)"ni geliştirmişlerdir.
(5) Fordyce (1978), "Genellikle ne kadar mutlu ve mutsuz hissedersiniz" sorusu ile oluşturulmuş Fordyce 1 olarak adlandırılan ölçeğini oluşturmuştur ve 11 yanıt (en üstün seçimin oldukça mutlu olduğu) seçeneği bulunmaktadır.	(9) Kammann ve Flett (1983) geliştirmiş olduğu Duygumetre ile olumlu ve olumsuz duyguların sıklığını ölçmektedir. (10) Watson vd. (1988), geliştirmiş oldukları PANAS ölçeği, olumlu ve olumsuz duyguyu ölçmeye yönelik aktivite ve duygu ifadelerini kapsamaktadır.
(6) Fordyce (1978)'un geliştirdiği bir diğer ölçek Kendini Betimleme Ölçeği'dir. "Zamanının yüzde kaçında mutlu, yüzde kaçında mutsuz ve kaçında nötr hissediyorsunuz?" sorusundan oluşmuş, yüzde mutluluk skoru elde edilmiştir.	<i>Geriatrik Ölçekler:</i> Lawton (1975, PGCMS Ölçeği), Morris ve Sherwood (1975), PGC-M Ölçeği), Neugarten, Havighust ve Tobin (1969, LSI-Z Ölçeği), Kozma ve Stones (1980, MUNSH Ölçeği)

Kaynaklar: Larsen vd., 1985: 3-4; Leonardson vd., 2003: 50; Kavanagh ve Bower, 1985: 508-512; Robinson, vd., 1997: 76; Watson vd., 1988; Lawton, 1975; Peace, 1990: 45-46.

İKİNCİ BÖLÜM

YAŞAM MEMNUNİYETİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN BELİRLENMESİ

2.1 Çalışmanın Yöntemi

2.1.1 Çalışmanın Amacı, Kapsamı, Önemi ve Metodolojisi

Bu tez çalışmasının temel amacı; Türkiye geneli ve Batı Akdeniz Bölgesi'nde (TR61-Antalya, Isparta, Burdur) yaşayan 18 yaş ve üstü bireylerin genel yaşam memnuniyet düzeylerini etkileyen faktörleri ve bu faktörlerin illere göre gösterdiği farklılıkları belirleyebilmektir. Araştırmanın alt amaçları ise aşağıdaki gibi sıralanabilir;

- Yaşam memnuniyetini ölçmek için uluslararası yazında kullanılan ölçekleri belirlemek ve TÜİK YMA'da kullanılan ölçekle bu ölçekler aralarındaki benzerlik ve farklılıkları tespit etmek.
- Türkiye genelinde 2013 ve sonrasında yaşam memnuniyetini etkileyen faktörlerdeki değişimleri tespit etmek.
- Batı Akdeniz Bölge'sinde genel yaşam memnuniyetini etkileyen temel faktörleri belirlemek.
- Batı Akdeniz Bölge'sindeki üç ilde yaşayan bireylerin (TR61-Antalya, Isparta, Burdur) yaşam memnuniyetini belirleyerek, iller düzeyinde yaşam memnuniyetleri arasındaki farkların anlamlılıklarını incelemek.
- Tatmin düzeyleri düşük olan bireylerin hane özelliklerini (hanede yaşayan kişi sayısı, gelir düzeyi, konutta yaşanan sıkıntılar vb.) ve memnuniyeti etkileyen diğer faktörler bakımından durumlarını belirlemek.

Tez çalışması Batı Akdeniz Bölgesi'nde yer alan Antalya, Isparta ve Burdur illerini kapsamaktadır. Bu amaçla Türkiye İstatistik Kurumu'ndan alınan Yaşam Memnuniyeti Araştırmaları sonucu elde edilen verilerden faydalanılmıştır. Çalışmanın temel amacına uygun olarak YMA 2013 iller bazındaki veriler ayrıntılı olarak analiz kapsamına alınırken, yıllar bazındaki değişimin tespit edilebilmesi için YMA 2014 ve 2015 verilerinden de faydalanılmıştır.

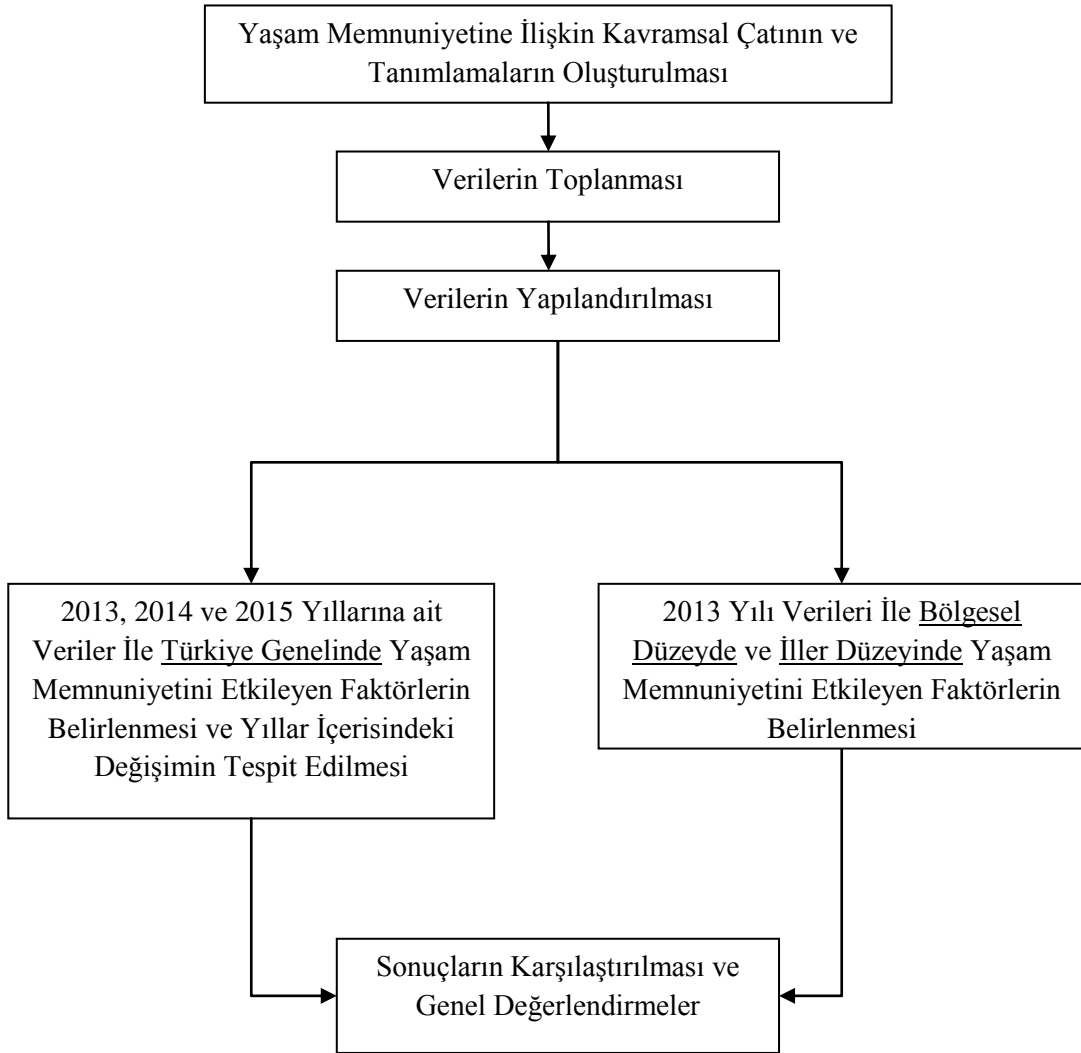
2013 YMA aynı anda kamu, belediye ve il özel idaresinin sunduğu hizmetlerden duyulan memnuniyet (bu aynı zamanda kurumların performans göstergelerinden biri olarak kabul edilebilir) ile birlikte güvenlik, sağlık, ulaştırma, çevre vb. alanların tümünü kapsayacak şekilde gerçekleştirmiş olmasından dolayı 18 yaş ve üzeri hanehalkı bireylerinin genel yaşam memnuniyetlerini, beklenti ve umutlarını, değerlerini belirleyen içeriğiyle oldukça önemli bir araştırma olduğu söylenebilir.

Tez çalışması sonucunda, 2013 yılı verileri kullanılarak gerçekleştirilen ayrıntılı analizler ile karar vericiler için salt yüzdeler ile tespit edilemeyen ya da doğru yorumlanamayan bilgilerin daha açık ve yorumlanabilir hale getirilebileceği düşünülmektedir. Ayrıca iller bazında türetilen bilgiler ile toplulukların beklentileri ve kaygıları hakkında bilgiler üretilerek yerel yönetimlerin sundukları hizmetleri geliştirmeleri ve kamu yararını arttırmalarına katkı sağlayacağı umulmaktadır. Üniversitelerin ülkenin toplumsal, ekonomik, kültürel, siyasi, bilimsel ve teknolojik kalkınmasında önemli görevleri olan temel kuruluşlar olduğu yaklaşımı ile tez kapsamında yapılacak bilimsel çalışmaların bölgenin sorunlarının tespiti ve çözümüne yönelik katkısı bakımından önemli olduğu düşünülmektedir.

Çalışma boyunca izlenen adımlar Şekil 2.1'deki gibi özetlenmiştir. Buna göre çalışmada izlenen metodoloji, genel olarak altı aşamadan oluşmaktadır. Birinci aşama tez çalışması kapsamındaki temel kavramlar ile ilgili literatür araştırmasının yapıldığı aşamadır. Bu aşamada ilgili kavramların ulusal ve uluslararası düzeyde neleri ifade ettiği, yapılan önceki araştırmaların kapsamı ve içeriği ayrıntılı olarak ele alınmıştır. İkinci aşama verilerin toplanması aşamasıdır. Veri seti, çalışmanın başlangıcında TÜİK 2013 YMA sonuçlarıyla oluşturulmuştur. Çalışmanın ilerleyen aşamasında 2014 ve 2015 tarihlerinde gerçekleştirilmiş olan YMA verileri veri setine ilave edilmiştir. Üçüncü aşama mevcut verilerin yapılandırılması aşamasıdır. Bu aşamada, TÜİK'den resmi kanallarla elde edilmiş Microsoft Excel formatındaki hanehalkı ve fert verileri, Microsoft Access kullanılarak birleştirilmiş ve analizlere uygun hale getirilecek şekilde derlenmiştir. Derleme aşamasında 2013 verileri ayrıca Türkiye geneli ve illere ayrıştırılmış şekilde ayrı ayrı dosyalanmış ve 2014 ve 2015 YMA verileri de dahil olmak üzere tüm veriler SPSS 20 (Statistical Programme for Social Sciences) programında yapılacak analizlere uygun hale getirilmiştir.

Çalışmanın dördüncü aşamasını Türkiye geneli için yapılan analizler oluşturmaktadır. Bu aşamada ve sonrasında tez çalışmasının amacı ve verilerin yapısı göz önünde bulundurularak uygun analizler belirlenmiş (frekans dağılımları ile oluşturulmuş çapraz tablolar, lojistik regresyon analizi, sıralı lojistik regresyon analizi, kümeleme analizi, çoklu uygunluk analizleri vb.) analizler sonucu elde edilen bulgularla Türkiye genelinde yaşam memnuniyetini etkileyen faktörler belirlenmeye çalışılmıştır. Bu aşamada ek olarak 2014 ve 2015 YMA verileri ile Türkiye genelinde yaşam memnuniyetini etkileyen faktörlerde zaman içindeki değişim belirlenmeye çalışılmıştır. Tez çalışmasının beşinci aşamasında bölgesel düzeyde ve iller düzeyinde ayrıntılı analizler gerçekleştirilerek, iller arası karşılaştırmalara yer verilip, yaşam memnuniyetini etkileyen faktörler arasındaki benzerlikler ve farklılıklar irdelenmiştir. Çalışmanın son aşamasında tüm bulgular ışığında yaşam memnuniyetine ilişkin

Türkiye genelinde, bölgesel düzeyde ve iller düzeyinde genel değerlendirmelere yer verilmiştir.

Şekil 2.1 Tez Çalışmasında İzlenen Adımlar

2.1.2 Örneklem ve Veri Toplama Süreci

Tez çalışmasında, ilk defa 2013 yılında gerçekleştirilmiş olan TÜİK'in iller bazında YMA verileri başta olmak üzere, Türkiye genelinde gerçekleştirilmiş olan 2014 ve 2015 YMA verileri kullanılmıştır. TÜİK bu araştırmalarında, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde bulunan hanelerde yaşayan 18 ve daha yukarı yaşta T.C. vatandaşları ile yabancı uyruklu kişileri araştırma ana kütlesi olarak almıştır. Araştırmada, kurumsal nüfus (üniversite öğrenci yurdu, huzurevi, bakımevi, ceza ve tutukevi, islahevi, yetiştirme yurdu, askeri birlik ve kışla vb.) kapsam dışı tutulmaktadır.

TÜİK, 2013 yılında il düzeyinde tahmin üretilecek biçimde örneklem büyüklüğü hesaplanmıştır. 2013 yılında Türkiye genelinde örneğe çıkan 125 720 haneden 103 312 hanedeki 18 ve daha yukarı yaşta 196 203 birey ile yüz yüze görüşme yöntemiyle veri

toplanmış ve il bazında sunulmuştur. YMA'nın örnekleme yöntemi 2 aşamalı tabakalı küme örneklemesidir. Birinci aşamada ortalama 100 haneden oluşan kümeler (bloklar) örneğe seçilmiş, ikinci aşamada ise örneğe seçilen kümelerden sistematik seçim yöntemi kullanılarak örnek adresler belirlenmiştir. Kır yerleşim yerlerinden toplam 3810 küme, kent yerleşim yerlerinden ise 5000 küme olmak üzere toplam 8810 küme örneğe seçilmiştir. Kır yerleşim yerlerinden 45 720 hane (her kümeden 12 hane), kent yerleşim yerlerinden ise 80 000 hane (her kümeden 16 hane) olmak üzere toplam 125 720 hane örneğe seçilmiştir.

TUİK, 2014 ve 2015 yıllarında kır-kent ayrımı yapmaksızın Türkiye geneli için tahminler üretecek şekilde örnekleme büyüklüğü hesaplamıştır. 2014 yılında Türkiye genelinde örneğe çıkan 4 560 haneden 3 908 hanedeki 18 ve daha yukarı yaştaki 7 984 birey ile, 2015 yılında ise 4500 hanedeki 9 397 kişi ile yüz yüze görüşme yöntemiyle veri toplanmıştır. Yaşam Memnuniyeti Araştırması'nda 2014 öncesindeki yıllarda asayiş, eğitim ve sağlık hizmetlerinden memnuniyet soruları için "fikrim yok" seçeneği sorulmazken, fertlerin tümünün konuya ilişkin görüşlerinin alınabilmesi amacıyla 2014 yılından itibaren bu sorulara "fikrim yok" seçeneği eklenmiştir.

TUİK'in 2013, 2014 ve 2015 YMA çalışmalarında veri toplama aracı olarak anket yöntemini kullanmış ve belirlenen örnekleme giren 18 yaş üstü bireylerle yüz yüze görüşülerek veriler toplanmıştır. Toplanan veriler TUİK tarafından güvenilirlik ve geçerlilik çalışması yapılarak kullanıma hazır hale getirilmiştir. Bu tez çalışmasında TUİK 2013, 2014 ve 2015 YMA verilerinin tümü resmi kanallardan istenmiş ve TUİK Batı Akdeniz Bölge Müdürlüğü tarafından teslim edilmiştir. Ağırlıklı olarak 2013 verilerinin kullanılacağı bu tez çalışmasında, yaşam memnuniyetini etkileyen faktörlerdeki yıllar içindeki değişimlerin belirlenebilmesi amacıyla 2014 ve 2015 YMA verileri de analizlere dahil edilmiştir. TUİK 2013, 2014 ve 2015 YMA verilerinin tümünün kullanılacağı bu tez çalışmasında, ayrıca güvenilirlik ve geçerlik analizi yapılmamıştır. Kullanılan hanehalkı anketi EK-1, fert yaşam memnuniyeti anketi Ek-2'de verilmiştir.

2.2 Verilerin Analizi

Araştırmada temel yaşam alanlarından memnuniyeti ölçen B12 değişkeni bağımlı değişken olarak kullanılmıştır (Bkz, Ek-2). Ankette yer alan B12 sorusu fertlerin yaşam memnuniyetlerini sağlık, evlilik, eğitim, oturlan konut, oturlan mahalle, iş, kişisel kazanç, aylık hanehalkı geliri, sosyal yaşam, kişinin kendine ayırdığı zaman, işe gidiş gelişlerde harcanan zaman gibi onbir farklı değişken ile ölçmektedir. 2013 YMA'da yer alan B12 sorusunda yer alan bu onbir değişken toplanarak toplam B12 isimli bir sürekli değişken

oluşturulmuştur. Daha sonra elde edilen yeni sürekli değişken için kümeleme analizi yapılmıştır. Kümeleme analizi, verileri benzerliklerine göre gruplandırarak özetleyici bilgiler sunmakta, aynı zamanda gerçek tiplerin belirlenmesi, gruplar için ön tahmin, hipotez testi, verilerin yerine kümelerin değerlendirilmesi gibi amaçlar içinde kullanılabilir (Kalaycı, 2016: 349). Toplam B12 için yapılan kümeleme analizi sonucunda birinci aşamada (Türkiye geneli için yapılan lojistik regresyon analizinde) iki grup, ikinci aşamada (Batı Akdeniz bölgesinde yer alan iller için sıralı regresyon analizinde) üç grup oluşmuştur.

2013 YMA verilerinden elde edilen kümelenmiş (memnun ve memnun olmayan şeklinde gruplanmış) yeni memnuniyet değişkeni ile Türkiye genelinde yaşam memnuniyetinin belirlenmesi için Lojistik Regresyon Analizi kullanılmıştır. Lojistik regresyon analizinin temel amacı bir veya birden fazla bağımsız değişken (tümü kategorik, tümü sürekli değişken veya bunların karması olabilir) ile kategorik bağımlı değişken arasındaki ilişkiyi belirlemek (Çokluk vd., 2016: 49) olduğundan tercih edilmiştir. Karşılaştırılabilir olması bakımından 2014 ve 2015 YMA verileri daha sonra analizlere eklenmiş, aynı bağımlı ve bağımsız değişkenler ile lojistik regresyon analizi gerçekleştirilmiştir. Burada belirtilmesi gereken önemli ve aynı zamanda araştırmanın sınırlılıklarından sayılabilecek bir husus da TÜİK'in 2013 yılında gerçekleştirdiği ve iller düzeyinde tahmin üreten YMA'nın üç yıllık periyotlarla tekrar edilmesinin planlanmış olmasıdır (TÜİK, 2014: III). Bu durumda iller düzeyinde tahmin üretebilecek YMA 2016 yılında gerçekleştirilecek olup verilere erişilmesi ancak 2017'de mümkün olabilecektir. Analizlerin güncel verilerle tekrarlanabilmesi adına iller düzeyinde olmasa da Türkiye geneli için 2014 ve 2015 verilerinden faydalanarak karşılaştırmalar yapılması uygun bulunmuştur.

Verilerin analizinin ikinci aşamasında TR61 bölgesindeki illerde memnuniyeti etkileyen faktörlerin belirlenmesi için sıralı (ordinal) lojistik regresyon analizi kullanılmıştır. Bu analiz yönteminde bağımlı değişken kategorisinin sayısı ikiden fazladır ve analizlerin bu aşamasında B12 bağımlı değişkeni için yapılan kümeleme analizinde 3 grup olduğundan sıralı lojistik regresyon analizini uygun görülmüştür (Akın ve Entürk, 2012: 184).

Verilerin analizinde üçüncü aşamayı değişkenlerin aldığı değerlerin TR61 bölge ortalamaları (veya yüzdeleri) ile bölgedeki illere ilişkin ortalamaların karşılaştırılabilmesi için frekans dağılımları ve çapraz tablolar (crosstabulation) oluşturulmuştur. Çapraz tablolar sınıflama veya sıralama ölçeğinde belirlenen görüşlerin (TÜİK YMA'da bulunan ifadelerin hemen hepsi için bu ölçekler kullanılmıştır) alt gruplar bakımından karşılaştırılmasını sağladığından (Büyüköztürk, 2016: 27), analizler Türkiye ortalamaları ile Batı Akdeniz

Bölgesi ve alt gruplar olarak da bu bölgede yer alan üç ilin birlikte değerlendirilmesine olanak sunmuştur. Ayrıca farklılıkların anlamlılığını belirleyebilmek için t-testinden faydalanılmıştır.

Analizlerin en son aşamasında Çoklu Uygunluk Analizi ile iller düzeyinde sosyal güvenlik kurumu, sağlık hizmetleri, adli hizmetler, ulaşım hizmetleri, bireysel ilgi alanları, umut ve beklenti ile yaşam memnuniyeti arasındaki ilişki incelenmiştir.

2.3 Bulgular

2.3.1 Türkiye Geneline Yaşam Memnuniyetini Etkileyen Faktörler

Türkiye geneli analizler için B12 değişkenine yapılan kümeleme analizinde, birinci gruba girenler yaşamlarından memnun olan kişileri temsil ederken, bağımlı değişkende 1 olarak kodlanmıştır. İkinci grupta bulunanlar ise yaşamlarından memnun olmayanlardır ve bağımlı değişkende 0 olarak kodlanmıştır. Yapılan kümeleme analizi sonucunda yaşamından memnun olanlar grubunun genelin %60,3'ünü, yaşamından memnun olmayanların ise genelin %39,7'sini oluşturduğu bulunmuştur. 2014 ve 2015 yıllarında Türkiye geneli analizler için B12 değişkenine yapılan kümeleme analizi sonuçlarına göre her iki yılda da yaşamından memnun olanların genelin %67,4'ünü, yaşamından memnun olmayanların ise genelin %32,6'sını oluşturduğu bulunmuştur.

Bağımsız değişkenler üç grupta toplanmıştır. Birinci grup bağımsız değişkenler, ilgili yazında yaşam koşulları olarak tanımlanan hanehalkı büyüklüğü, konut mülkiyeti, oda sayısı, hane halkının temel ihtiyaçlarının karşılanma durumu, gelir gibi hanehalkı koşullarını içermektedir. İkinci grupta ferde ilişkin yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim, çalışma durumu gibi demografik değişkenler ile genel mutluluk, hayatta en çok mutlu eden kişi gibi bireysel faktörler yer almaktadır. Belediyeden, il özel idaresinden, kamu hizmetlerinden memnuniyet, gelecekte beklenen baskı gibi ulusal faktörler ve değerler üçüncü grup bağımsız değişkenler olarak alınmıştır.

“18 yaş ve üstü bireylerin genel yaşam memnuniyet düzeylerini etkileyen faktörler nelerdir?” şeklinde oluşturulan araştırma sorusunu test etmek üzere lojistik regresyonla elde edilen üç model sırasıyla Tablo 2.1, Tablo 2.2 ve Tablo 2.3'de verilmiştir. Model uygunluğunun değerlendirilmesi için diğer bir ifade ile modelin verileri iyi temsil edip etmediğinin belirlenmesi için L istatistiğinin dönüştürülmüş şekli olan -2LL istatistiği kullanılmaktadır (Kalaycı, 2016: 281). Cox & Snell ve Nagelkerke R² değerleri, model tarafından bağımlı değişkende açıklanan varyansın iki farklı yoldan kestirilmesini temsil eder ve yüksek R² değeri iyi bir uyumu ifade eder. Diğer bir ifade ile her iki değerde lojistik model tarafından açıklanan varyans miktarını gösterir ve 1.00 mükemmel uyumu ifade eder (Çokluk

vd., 2016, s.84). Kurulan üç model'in lojistik regresyon sonuçları için uyum iyiliği testleri Hosmer-Lemeshow Testi, -2LL değeri, Cox & Snell R Square, Nagelkerke R Square ve sınıflandırma yüzdesi ile değerlendirilmiş ve üç modelin de verilere iyi uyum sağladığı görülmüştür (Hair vd. 1998; Hosmer ve Lemeshow, 2000).

Tablo 2.1 Model 1'e İlişkin Lojistik Regresyon Sonuçları

Kestirim Değişkeni	2013		2014		2015	
	B	Wald's χ^2	B	Wald's χ^2	B	Wald's χ^2
Hanehalkı büyüklüğü	-0.403	19.85**	-,048	9,897**	-,026	3,323**
Hanenin aylık geliri		235.69**		64,453		73,152*
0-1080 lira (1)	-0.24	212.59**	,678	57,074	,644	62,459
1081-1550 lira (2)	-0.17	90.17**	,604	43,514	,576	46,602
1551-2170 lira (3)	-0.18	92.59**	,424	22,312	,485	37,528
2171-3180 lira(4)	-0.54	60.83*	,370	16,060	,332	16,492
3181+ (RG)						
Temel ihtiyaçları karşılama düzeyi		273.39**		226,067**		248,713**
Çok kolay (1)	0.58	211.71**	1,427	36,069*	1,826	55,394**
Kolay (2)	0.99	233.06**	1,558	196,715**	1,418	176,919**
Orta (3)	0.61	162.02**	,888	113,625**	,897	117,738**
Zor (4)	0.33	51.46**	,516	40,948**	,410	27,292**
Çok zor (RG)						
Konutun mülkiyeti		384.78**		60,914**		88,953**
Ev sahibi(1)	0.09	5.15*	,328	15,771**	,297	16,799**
Kiracı (2)	-0.14	12.17**	-,114	1,612**	-,216	7,405**
Lojman (RG)						
Şebeke Suyu						
Var (1)	-0.16	0.54	-,037	,040	,158	,858
Yok (RG)						
Banyonun varlığı						
Konut içinde (1)	0.20	20.39**	-,131	,239	-,099	,210
Konut dışında (RG)						,906
Tuvaletin varlığı						
Konut içinde (1)	0.19	4.80*	,522	12,547**	,246	3,247
Konut dışında (RG)						1,279
Hosmer and Lemeshow Test (Ki-kare)	11.602		20,690		7,596	
-2LL	2383.24**		8653,894**		10231,217**	
Cox & Snell R Square	0.09		0,051		0,049	
Nagelkerke R Square	0.08		0,072		0,069	
Sınıflandırma yüzdesi	66.11		67,5		67,9	
N	196203		7984		9397	

RG: referans grup; *p<0.05; ** p<0.01

Fert genel yaşam memnuniyetinin bağımlı değişken, hanehalkı yaşam koşullarının bağımsız değişken olarak alındığı birinci lojistik regresyon modelinde (Model 1), 2013 yılında hanehalkı sayısının, hanenin aylık gelirinin, temel ihtiyaçları karşılama düzeyinin, konut mülkiyetinin, evde banyo ve tuvaletin konut içinde bulunmasının fert yaşam memnuniyetini etkilediği, evde şebeke suyunun olup olmasının kişilerin yaşam memnuniyetine bir etkisinin olmadığı bulunmuştur. Hanede yaşayan kişi sayısı ferdin yaşam memnuniyetini olumsuz yönde etkilemektedir. Yani yaşadığı hanedeki kişi sayısı yüksek olanların yaşamından memnun olmayanlar grubunda olduğu söylenebilir. Tablo 2.1'den aylık

geliri 0-1080 lira olan hanede yaşayan bireyler ile aylık geliri 3180 liradan fazla olan bireyler karşılaştırıldığında, düşük gelirlili bireylerin yaşamından memnun olmayanlar grubunda olma olasılığının daha yüksek olduğu görülmektedir. 1081-1550 lira hanehalkı gelirine sahip olanlarla referans grup olan 3180 lira ve daha fazla hanehalkı gelirine sahip olan kişiler karşılaştırıldığında da benzer durum görülmektedir. Düşük hanehalkı gelirine sahip olan fertlerin yaşamlarından memnun olmama olasılıklarının yüksek hanehalkı gelir grubunkilere göre daha yüksek olduğu söylenebilir. Hanenin temel ihtiyaçlarını karşılama düzeyi çok kolay olan fertlerin yaşamlarından memnun olma olasılıkları çok zor olanlara göre 1.79 kat daha fazladır. Hanehalkının temel ihtiyaçlarını kolay ve orta düzeyde karşıladığı grupta olan fertlerin yaşam memnuniyetleri temel ihtiyaçlarını zor karşılayan hanede yaşayanlara göre daha fazladır.

Model 1'de yer alan ve 2013 yılını kapsayan diğer sonuçlara göre, konut sahibi olanların lojmanda oturanlara göre yaşamından daha fazla memnun olduğu, kiracıların ise lojmanda oturanlara göre yaşamından daha az memnun olduğu görülmektedir. Yaşadığı konutta banyo ve tuvaletin evin içinde olması da fertlerin yaşam memnuniyetini olumlu yönde etkilemektedir.

Model 1'de yer alan ve 2014 yılını kapsayan sonuçlara göre, hanehalkı sayısının, temel ihtiyaçları karşılama düzeyinin, konut mülkiyetinin, evde tuvaletin konut içinde bulunmasının fert yaşam memnuniyetini etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. 2015 yılında ise hanehalkı büyüklüğü, hanehalkı geliri, temel ihtiyaçları karşılama düzeyi ve konut mülkiyet durumunun yaşam memnuniyetini etkilediği belirlenmiştir. Hanede yaşayan kişi sayısının hem 2014 hem 2015 yılında ferdin yaşam memnuniyetini olumsuz yönde etkilediği, diğer bir ifade ile yaşadığı hanedeki kişi sayısı yüksek olanların yaşamından memnun olmayanlar grubunda olduğu söylenebilir. Her iki yılda da hanehalkı gelirinden ziyade temel ihtiyaçları karşılama düzeyinin yaşam memnuniyeti üzerinde etkisi olduğu; hanenin temel ihtiyaçlarını karşılama düzeyi çok kolay olan fertlerin yaşamlarından memnun olma olasılıkları çok zor olanlara göre 2014 yılında yaklaşık 4,2 kat 2015 yılında 6,2 kat daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yine hane halkının temel ihtiyaçlarını kolay ve orta düzeyde karşıladığı grupta olan fertlerin yaşam memnuniyetlerinin temel ihtiyaçlarını zor karşılayanlara göre daha fazla olduğu belirlenmiştir. 2014 ve 2015 yılı verileri ile oluşturulmuş 1. Modelde konut sahibi olanların lojmanda oturanlara göre yaşamından daha fazla memnun olduğu, kiracıların ise lojmanda oturanlara göre yaşamından daha az memnun olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yaşadığı konutta tuvaletin konut içinde olmasının 2014 yılında yaşam memnuniyetini olumlu etkilediği, 2015 yılında ise herhangi bir etkisinin olmadığı belirlenmiştir.

Yaşam memnuniyetinin bağımlı değişken, fert sosyo-demografik değişkenlerinin bağımsız değişken olarak alındığı Model 2'ye ilişkin lojistik regresyon sonuçları Tablo 2.2'de verilmiştir. 2013 yılında, yaş değişkeni ferdin yaşam memnuniyetini etkileyen bir değişken olarak bulunmuştur ancak yaş'ın odds oranı (Exp B) 1.02 olduğu için bu etkinin yüksek olduğu söylenemez.

2013 verilerine göre, erkekler ile kadınların yaşam memnuniyetleri karşılaştırıldığında erkeklerin yaşamından memnun olmayanlar grubunda olma olasılığının daha yüksek olduğu, kadınların yaşamlarından memnun olma olasılığının erkeklere göre 1.3 kat daha ($1/0.77=1.30$) fazla olduğu söylenebilir. Tablo 2.2'den yine 2013 yılında evli olan kişilerin, eşi ölmüş kişilerle karşılaştırıldığında yaşamlarından memnun olma olasılıklarının daha yüksek olduğu, ancak boşanmış kişilerin eşi ölmüş kişilerle karşılaştırıldığında yaşamlarından memnun olma olasılığının yaklaşık 2 kat daha düşük olduğu görülmektedir. Keza bir eğitimi olmayan, ilkokul ve lise mezunu olanlar hariç diğer eğitim grubunda olan (meslek ortaokulu, meslek lisesi, MYO) fertlerin üniversite mezunu olanlarla karşılaştırıldığında yaşamlarından memnun olanlar grubunda olduğu söylenebilir. Diğer yandan, Model 2'de bağımsız değişkenlerden biri "sizi hayatta en çok kim mutlu eder?" sorusuna verilen yanıtlardır. Lojistik regresyon analizinde referans grup olarak "tüm aile" seçeneği alınmıştır. Analiz sonucunda, hayatta en çok ailelerine önem verenler ile, sadece eş, çocuk, anne/baba veya akrabalara önem verenler karşılaştırıldığında, aileye önem veren fertlerin yaşamlarından memnun olma olasılıklarının daha yüksek olduğu bulunmuştur. "Sizi hayatta en çok kim mutlu eder?" sorusuna verilen yanıtların frekans dağılımlarına bakıldığında da fertlerin yaklaşık %70'inin tüm aileye önem verdiği görülmüştür. Ferdin mutluluk düzeyinin yaşam memnuniyetini etkileyen önemli bir değişken olduğu, mutluluk seviyesi arttıkça ferdin yaşamından memnun olma olasılığının da arttığı Model 2'nin diğer bir bulgusudur. Hayatta mutluluğu etkileyen en önemli faktör olarak sağlık, başarı, iş, sevgi gibi özellikleri gören fertler ile paranın en önemli faktör olduğunu söyleyen fertler karşılaştırıldığında, mutlu olmaları için en önemli nedeni sağlık, başarı, iş veya sevgi olarak görenlerin yaşamlarından memnun olanlar grubunda olma olasılığının daha yüksek olduğu söylenebilir. Hayatta kendilerini en çok sağlıklı olmanın mutlu ettiğini söyleyenlerin yaşamlarından memnun olma olasılıkları, hayatta kendilerini en çok paranın mutlu ettiğini söyleyenlere göre yaklaşık 2 kat daha fazladır. Keza hayatta en önemli mutluluk faktörünün iş olduğunu kabul eden fertlerin en önemli mutluluk faktörünü para olarak görenlere göre yaşam memnuniyetlerinin 2 kat daha fazla olduğu bulunmuştur (Tablo 2.2).

Hem 2014 hem de 2015 yılında yaş değişkeni ferdin yaşam memnuniyetini etkileyen bir değişken olarak belirlenmiştir ancak yaş'ın odds oranları (Exp B) sırasıyla 1.048 ve 1,040

olduğu için bu etkinin her iki yıl içinde 2013 yılındaki sonuçlara benzer biçimde yüksek olduğu söylenemez.

Tablo 2.2 Model 2'ye İlişkin Lojistik Regresyon Sonuçları

Kestirim Değişkeni	2013		2014		2015	
	B	Wald's χ^2	B	Wald's χ^2	B	Wald's χ^2
Yaş	0.02	14.49**	,047	291,166**	,040	269,566**
Medeni durum		96.87**		243,960**		300,805**
Hiç evlenmedi (1)	0.04	1.85	,217	,760**	,039	,026**
Evli (2)	0.26	58.77**	-1,266	31,815**	-1,425	41,928**
Boşandı (3)	-0.65	86.63**	-,780	7,798	-1,007	14,866
Eşi öldü (RG)						
En son bitirilen okul		547.75**		85,715**		83,386**
Bir okulu bitirmedi (1)	-0.06	4.87*	,322	4,320**	,408	9,932**
İlkokul (2)	-0.10	16.46**	,468	24,493*	,369	17,929
Genel Ortaokul (3)	0.11	11.96**	,162	1,683**	,473	17,284**
Teknik veya mesleki ortaokul (4)	0.24	62.19**	1,028	53,235**	1,143	74,764**
İlköğretim(5)	0.48	71.40**	,593	28,306	,542	26,345
Genel lise (6)	-0.11	14.35**	,799	28,844	,595	28,601
Mesleki veya teknik lise (7)	0.05	0.79	,080	,311*	,519	16,736
MYO (8)	0.18	29.04**				
Üniversite (RG)						
Cinsiyet						
Erkek(1)	-0.26	96.98**	-1,107	310,908**	-1,071	363,694**
Kadın (RG)						
Mutluluk düzeyi	0.32	529.15**	,840	534,803**	,765	519,572**
Hayatta en çok mutlu eden kişi		335.83**				
Kendi (1)	-0.67	394.56**		25,102**		19,272
Çocuk/lar (2)	-0.71	257.87**	-,214	,926	-,420	6,213
Anne/baba (3)	-0.34	73.00**	-,280	11,581**	-,133	3,124
Yeğen/ler (4)	-0.95	114.55**	-,024	,015	-,080	,199
Torun/lar (5)	-0.55	255.80**	,485	,549	-,540	1,002
Eş (6)	-0.14	44.69**	,414	9,543*	,336	8,112
Tüm aile (RG)						
Hayatta en çok mutlu eden şey		356.15**		13,276**		7,055**
Başarı (1)	0.58	380.74**	0.58	9,450	,239	2,229
İş (2)	0.37	89.16**	0.37	2,915	,451	4,026
Sağlık (3)	0.82	104.57**	0.82	2,778**	,184	1,820**
Sevgi (4)	0.81	90.18**	0.81	,942	,075	,255
Para (RG)						
Hosmer and Lemeshow Test (Ki-kare)		15.63		17,041		6,221
-2LL		784.95**		7304,892**		8854,784**
Cox & Snell R Square		0.10		0,190		0,166
Nagelkerke R Square		0.15		0,265		0,231
Sınıflandırma yüzdesi		72.70		67,6		67,6
N		196203		7984		9397

RG: Referans grup; *p<0.05; ** p<0.01

Yine 2014 ve 2015 yılları için kurulan Model 2 bulgularına göre, erkekler ile kadınların yaşam memnuniyetleri karşılaştırıldığında erkeklerin yaşamından memnun olmayanlar grubunda olma olasılığının daha yüksek olduğu, kadınların yaşamlarından memnun olma olasılığının erkeklere göre 2014 yılında 3,02 kat (1/0.331=1.30) 2015 yılında ise 2,92 kat (1/0,343) daha fazla olduğu söylenebilir. Tablo 2.2'den eşi ölmüş kişilerin, evli veya boşanmış kişilerle karşılaştırıldığında her iki yılda da (2014 ve 2015) yaşamlarından

memnun olma olasılıklarının daha yüksek olduğu, ancak hiç evlenmemiş kişilerle karşılaştırıldığında ise yaşamından memnun olma olasılığının daha düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yine her 2 yılda da üniversite mezunu ve daha yüksek eğitim seviyesine sahip olanların daha düşük eğitim seviyesine sahip olanlarla karşılaştırıldığında yaşam memnuniyetinin daha düşük olduğu belirlenmiştir.

2014 ve 2015 verilerine göre, mutluluk düzeyi yüksek olanların yaşamından memnun olan grupta olma olasılığı düşük olanlarıkinden yaklaşık 2 kat fazla olduğu; tüm ailenin kendisini mutlu ettiğini düşünenlerin, yeğenlerinin mutlu ettiğini düşünenler hariç (2014 yılında ek olarak anne babasının mutlu ettiğini düşünenler hariç) diğer gruplarla kıyaslandığında yaşamından memnun olma olasılığının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yine her iki yılda en çok para ile mutlu olacağını düşünenlerin, başarı, iş, sağlık veya sevgi ile mutlu olacağını düşünenlere göre yaşamlarından daha az memnun oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Ulusal faktörlerin bağımsız değişken olarak kullanıldığı Model 3’de bağımsız değişkenlerin tümü sürekli olduğu için yaşam memnuniyeti değişkeni de (B12 ortalama) sürekli olarak kullanılmış ve kümeleme analizi yapılmamıştır. 2013, 2014 ve 2015 Türkiye geneli için yapılmış olan regresyon analizi sonuçları Tablo 2.3’de verilmiştir. Doğrusal regresyon için uyum iyiliği katsayıları sırasıyla $R^2_{2013}=0,337$, $R^2_{2014}=0,361$ ve $R^2_{2015}=0,351$ ’dir ve değerler 0,01 seviyesinde anlamlı bulunmuştur (Tablo 2.3).

Tablo 2.3 Model 3’ye İlişkin Doğrusal Regresyon Sonuçları

Kestirim Değişkeni	Standardize Edilmiş B Katsayısı		
	2013	2014	2015
Belediye hizmetlerinden memnuniyet	0,007**	0,005	0,007*
İl Özel İdaresi hizmetlerinden memnuniyet	0,019**	-	-
Ulaşımından Memnuniyet	0,021**	0,050**	-0,020
Arkadaş, akraba ve komşularla ilişkilerden memnuniyet	1,512**	1,630**	1,536**
Kamu hizmetlerinden memnuniyet	0,249**	0,207**	0,200**
Gelecek yıldan beklenti	0,035**	0,049**	-0,028
Toplumsal Baskı	-0,075**	0,008	0,070**
Diğerlerinde çeşitli konulara önem verme derecesi	0,032**	0,037**	0,067**
Diğerlerinin kendisi hakkındaki düşüncelere önem verme derecesi	-0,027**	-0,027**	-0,076**
Çeşitli konulara duyulan ilgi	-0,014**	-0,042**	-0,035**
R	0,580	0,601	0,592
R2	0,337	0,361	0,351
F	9969,386**	451,193**	563,652**
N	196203	7984	9337

*p<0.05; ** p<0.01

2013 yılı için Türkiye genelinde fertlerin yaşam memnuniyetini etkilediği sonucuna ulaşılan, arkadaş, akraba ve komşularla ilişkilerden, kamu hizmetlerinden, belediye

hizmetlerinden, ulaşımdan memnuniyet ve gelecekte beklenen, çeşitli konulara ilgili olma düzeyi, toplumsal baskı ve diğerlerinde çeşitli konulara verilen önem derecesi gibi değişkenler toplam varyansın yaklaşık %34'ünü açıklamaktadır. 2014 ve 2015 yılında bu oranlar sırası ile %36 ve %23 değerlerini almıştır. Her üç yılda da Türkiye genelinde yaşam memnuniyetini en çok etkileyen faktör ilişkilerden duyulan memnuniyet iken ($\beta_{2013}=1,512$, $\beta_{2014}=1,63$, $\beta_{2015}=1,53$), memnuniyeti etkileyen en önemli faktörlerden bir diğeri kamu hizmetlerinden duyulan memnuniyettir.

Yine her üç yılda da hissedilen toplumsal baskı seviyesi ve diğerlerinin bireyin kendisi hakkındaki düşüncelerine verdiği önemin seviyesi arttıkça yaşam memnuniyeti olumsuz etkilenmekte iken, 2013 ve 2014 yılında ulaşım hizmetlerinden duyulan memnuniyetin, 2013 ve 2015 yılında belediye hizmetlerinden duyulan memnuniyetin yaşam memnuniyetini olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

2.3.2 Batı Akdeniz Bölgesi (Antalya, Isparta, Burdur)'nde Yaşam Memnuniyetini Etkileyen Faktörler

Önceki bölümde TÜİK'in 2013 yılı verilerinden faydalanılarak Türkiye genelinde fert yaşam memnuniyetini etkileyen faktörler lojistik regresyon analizi ile belirlenip yorumlanmıştı. Bu bölümde, TÜİK tarafından TR61 sınıflaması ile oluşturulan Antalya, Isparta ve Burdur illeri için il bazındaki veriler kullanılarak, tüm Türkiye için oluşturulan üç modele paralel modeller oluşturulmuştur. İl bazındaki analizlerde aşağıdaki süreç izlenmiştir:

Her üç il için bağımlı değişken olarak yaşam memnuniyeti (toplam B12) değişkenine kümeleme analizi yapılarak üç kümeli bir yapı elde edilmiştir. Kümeleme analizi sonucunda elde edilen bulgular Tablo 2.4'te özetlenmiştir.

Tablo 2.4 TR61 İlleri İçin Yaşam Memnuniyetinin Kümeleme Analizi

Bağımlı Değişken	Batı Akdeniz (TR61) İlleri		
	Antalya	Isparta	Burdur
Memnuniyet Durumu (%)			
Memnun olmayan=1	46,7	42,8	40,5
Kısmen memnun=2	38,7	39,4	42,1
Memnun=3	14,6	17,7	17,4
Memnuniyet Durumu (Ortalama)			
Memnun olmayan=1	17,43	15,63	15,99
Kısmen memnun=2	23,52	19,79	21,10
Memnun=3	30,75	26,60	27,85
N	4625	1693	2125

Tablo 2.4 incelendiğinde, Antalya'da yaşayanların %46,7'sinin yaşamlarından memnun olmayanlar grubunda olduğu, bu oranın Isparta ve Burdur'da daha düşük olduğu görülmektedir. Keza memnun olan grup Antalya'da %14,6 iken, diğer iki ilde yaklaşık

%17'dir. Antalya'daki memnun olanların yaşam memnuniyeti ortalaması ise Isparta ve Burdur'dan daha yüksektir.

Birinci adımda kümeleme analizi sonucunda elde edilen kategorik yaşam memnuniyeti değişkeni bağımlı değişken olarak alınıp her il için iki ayrı sıralı (ordinal) regresyon analizi yapılmıştır. Bu modellerde kullanılan bağımsız değişkenler büyük ölçüde tüm Türkiye için yapılan lojistik regresyon modellerinde kullanılanlar bağımsız değişkenlerle benzerdir. Ancak Türkiye için yapılan analizlerde bağımlı değişken olan yaşam memnuniyeti iki gruplu olduğu için ikili (binary) lojistik regresyon kullanılırken, il bazındaki yaşam memnuniyeti üç gruplu ve sıralı olduğu için analiz yöntemi olarak sıralı lojistik regresyon kullanılmıştır. Ayrıca il bazındaki analizlerde tüm değişkenler de kategoriktir.

Sıralı regresyon analizi sırasında öncelikle paralellik varsayımı incelenmiştir (Hosmer ve Lemeshow, 2000: 305). Paralellik varsayımını test etmek için oluşturulan hipotezler;

H0: Paralellik tahminleri aynı kesme noktasından geçer

H1: Paralellik tahminleri farklı kesme noktalarından geçer

şeklinde dir. Paralellik varsayımı Ki-kare analizi ile test edilir ve $p > 0,05$ ise H0 hipotezi kabul edilir. Yani bağımlı değişken olan yaşam memnuniyetinin üç kategorisinin (memnun değil=1, kısmen memnun=2, memnun=3) birbirine paralel olduğu, parametrelerin her kategoride birbirine eşit olduğu söylenir.

Tüm sıralı regresyon modelleri için paralellik testleri sonucunda parametrelerin her bir kategoride eşit olduğu görüldüğünden modellerin uyum iyiliği kriterleri (-2LL, Cox and Snell R square, Nagelkerke R square, McFadden R square) incelenmiş ve verilerin modellere iyi uyum sağladığı bulunmuştur. Daha sonra her il ve her model için parametre tahminleri yorumlanmıştır. Her model için paralellik testi sonuçları ve uyum iyiliği bulguları aşağıdaki kısımda parametre tahminleri ile birlikte yorumlanmıştır.

2.3.2.1 Hanehalkı Yaşam Koşulları

Yaşam memnuniyeti değişkeninin kategorik bağımlı değişken, hanehalkı özelliklerinin (kategorik) bağımsız değişkenler olarak alındığı sıralı regresyon analizi (Model 1) paralellik testi sonuçları Tablo 2.5'de, parametre tahminleri Tablo 2.6'da verilmiştir.

Tablo 2.5 Model 1'in Paralellik Testi

Test	Antalya	Isparta	Burdur
Ki-kare değeri	2,18	2,01	2,10
p değeri	0,534	0,493	0,512

Her il için Ki-kare değerlerine karşılık gelen p değerleri 0,05'den büyük olduğundan Model 1'e ilişkin "Paralellik tahminleri farklı kesme noktalarından geçer" hipotezi reddedilir. Yani Model 1'deki parametrelerin her kategoride birbirine eşit olduğu söylenebilir.

Tablo 2.6 Model 1'e İlişkin Sıralı Regresyon Analizi Sonuçları

Kestirim Değişkeni	B katsayısı		
	Antalya	Isparta	Burdur
Memnuniyet			
Memnun değil=1	-1,85**	-3,20**	-2,02**
Kısmen memnun=2	-1,25**	-1,16*	-1,32**
Memnun=3 (RG)			
Hanehalkı büyüklüğü			
1 kişi	-0,61**	-0,99**	-0,86**
2-3 kişi	0,02	-0,38*	-0,01
4-5 kişi	0,22	0,09	0,16
6 ve üstü (RG)			
Hanenin aylık geliri			
0-1080 lira (1)	-0,57**	-1,51**	-1,16**
1081-1550 lira (2)	-0,40**	-1,15**	-1,15**
1551-2170 lira (3)	-0,31**	-0,76**	-0,86**
2171-3180 lira(4)	-0,34**	-0,77**	-1,17**
3181+ (RG)			
Temel ihtiyaçları karşılama düzeyi			
Kolay (1)	-1,29**	-1,36**	-1,11**
Orta (2)	-0,74**	-0,88**	-0,52**
Zor (RG)			
Konutun mülkiyeti			
Ev sahibi(1)	-0,66**	-0,44**	-0,26
Kiracı (2)	-0,20*	0,11	0,37*
Lojman (RG)			
Şebeke Suyu			
Var (1)	-0,76**	-0,87	-0,22
Yok (RG)			
Banyonun varlığı			
Konut içinde (1)	0,55	-0,06	-0,20
Konut dışında (RG)			
Tuvaletin varlığı			
Konut içinde (1)	-0,27	0,14*	0,31
Konut dışında (RG)			
-2LL	1229,83**	844,24**	886,27**
Cox ve Snell R Square	0,08	0,14	0,21
Nagelkerke R Square	0,10	0,16	0,14
McFadden	0,04	0,07	0,06
N	4625	2125	1693

RG: referans grup; *p<0.05; ** p<0.01

Model 1'in uyum iyiliği kriterlerinden biri olan -2LL değeri Ki-kare ile test edildiğinde 0,01 seviyesinde anlamlı olduğu, yani parametrelerin yer aldığı final modelin istatistiksel olarak anlamlı ve yorumlanabilir olduğu görülmektedir (Tablo 2.6). Sıralı regresyonda bağımlı değişken ve kestirim değişkenleri arasındaki ilişkinin gücünü ölçmek amacıyla birkaç R^2 benzeri istatistik kullanılmaktadır. Bunlar kısmi R^2 değerleri olduğu için doğrusal regresyondaki R^2 değeri gibi yorumlanamaz, sıralı regresyon modeli tarafından açıklanan varyans miktarını gösterir ve bire yakın değerler daha iyi uyumu gösterir (Hair vd., 1998: 584).

Tablo 2.6'dan hanehalkı özelliklerinden hanehalkı büyüklüğü, hanenin aylık geliri, temel ihtiyaçları karşılama düzeyi, konutun mülkiyeti, değişkenlerinin belirli kategorileri itibarıyla yaşam memnuniyetini etkiledikleri görülmektedir. Her üç ilde de yalnız yaşayan

bireylerin 6 veya daha fazla kişinin birlikte yaşadığı bir hanede yaşayanlara göre memnun olma olasılıkları daha düşüktür. Keza Isparta’da 2-3 kişilik bir hanede yaşayan bireylerin 6 ve daha fazla kişilik hanede yaşayan bireylere göre yaşamından memnun olanlar grubunda olması daha muhtemeldir. Bu sonuçlar az sayıda hanede yaşayanların yaşamlarından daha memnun olduğunu göstermektedir. Her üç ilde de hanehalkı geliri arttıkça fertlerin yaşamlarından memnun olma olasılığı da artmaktadır. Örneğin Antalya’da yüksek (3181 ve üzeri TL) hanehalkı gelirine sahip bir birey, asgari ücret kadar geliri olan bir hanede yaşayan bir bireyden yaklaşık 1,76 kat ($1/e^{-0,57}$) daha mutludur. Isparta için bu oran 4,52 ($1/e^{-1,51}$), Burdur için 3,18 ($1/e^{-1,16}$)’dir. Temel ihtiyaçları karşılama düzeyi zorlaştıkça fertlerin yaşamlarından memnun olma olasılığı da düşmektedir. Üç ilde de temel ihtiyaçlarını daha kolay karşılayan veya orta düzeyde karşılayan fertlerin zor karşılayan fertlerle karşılaştırıldığında, memnun olmayanlar grubunda olma olasılığı azalmaktadır. Antalya ve Isparta illerinde ev sahibi olanlar lojmanda oturanlara göre yaşamlarından daha memnundur. Burdur’da ise kiracı olanların lojmanda oturanlara göre yaşamlarından memnun olanlar grubunda olmaları daha muhtemeldir. Şebeke suyunun varlığı sadece Antalya için yaşam memnuniyetini etkilemektedir. Şebeke suyu olanlar olmayanlara göre daha mutludur. Konutta banyo ve tuvaletin içeride olup olmaması yaşam memnuniyetini etkilememektedir.

2.3.2.2 Bireysel Faktörler

Ferdin demografik özelliklerinin yaşam memnuniyeti üzerine etkisini incelemek amacıyla yapılan sıralı regresyon analizinin (Model 2) paralellik testi sonuçları Tablo 2.7’de, parametre tahminleri ise Tablo 2.8’de verilmiştir.

Tablo 2.7 Model 2’nin Paralellik Testi

Test	Antalya	Isparta	Burdur
Ki-kare değeri	1,56	1,98	1,76
p değeri	0,615	0,578	0,598

Tablo 2.7’den Model 2 için yapılan paralellik testi sonuçlarına göre her ilin parametrelerinin memnuniyet gruplarına göre paralel olduğu görülmektedir.

Tablo 2.8’deki Model 2’ye ait uyum iyiliği kriteri -2LL değeri her il için istatistiksel olarak anlamlı olduğu için parametre tahminleri yorumlanabilir. Uyum iyiliği göstergelerinden Cox ve Snell R^2 değeri Antalya için 0,26’dir. Bu değer bağımsız değişkenlerin bağımlı değişkenin lojistik değerinin %26’sını açıkladığını göstermektedir. Bu oran Isparta ve Burdur için sırasıyla %31 ve %30’dur. Nagelkerke R^2 değerlerinin daha yüksek olduğu görülmektedir (Tablo 2.8). Bu değerlerin çok düşük olmadığı söylenebilir.

Tablo 2.8 Model 2'ye İlişkin Sıralı Regresyon Sonuçları

Kestirim Değişkeni	B Katsayısı		
	Antalya	Isparta	Burdur
Memnuniyet			
Memnun değil=1	2,45**	-1,75**	-1,98**
Kısmen memnun=2	2,85**	-1,68**	-1,58**
Memnun=3 (RG)			
Yaş			
18-15 yaş	1,12**	0,45	0,63*
26-35 yaş	1,62**	1,38**	1,48**
36-45 yaş	1,67**	1,57**	1,55**
46-55 yaş	1,05**	0,87**	0,97**
56 yaş ve üstü			
Medeni durum			
Hiç evlenmedi (1)	0,07	0,88**	0,16
Evlü (2)	1,38**	1,67**	1,34**
Boşandı (3)	0,51*	1,38**	1,01*
Eşi öldü (RG)			
En son bitirilen okul			
Bir okulu bitirmedi (1)	-0,69**	-1,32**	-0,82**
İlkokul (2)	-0,28**	-1,04**	-0,71**
Genel Ortaokul (3)	-0,18	-0,43	-0,23
Teknik veya mesleki ortaokul (4)	-0,32	-0,48	-0,11
İlköğretim(5)	-0,24	-0,87**	-0,38
Genel lise (6)	-0,35**	-0,63**	-0,70**
Mesleki veya teknik lise (7)	-0,54**	-	-
MYO (8)	-0,16	-0,14	-0,11
Üniversite (RG)			
Cinsiyet			
Erkek (1)	0,61**	0,83**	0,92**
Kadın (RG)			
Mutluluk düzeyi			
Mutlu (1)	-2,33**	-2,43**	-2,06**
Kısmen mutlu (2)	-1,20**	-1,19**	-0,99**
Mutsuz (RG)			
Hayatta en çok mutlu eden kişi			
Kendi (1)	0,32	0,26	0,11
Çocuk/lar ve torunlar (2)	0,19*	0,40**	0,17
Anne/baba (3)	-0,03	-0,13	0,68
Yeğen/ler (4)	-0,21	0,33	0,20
Eş (6)	-0,03	-0,11	-0,62*
Tüm aile (RG)			
Hayatta en çok mutlu eden şey			
Başarı (1)	0,52	-0,08	-1,02*
İş (2)	0,09	-0,26	-0,39
Sağlık (3)	0,06	-0,31	-0,67
Sevgi (4)	0,08	-0,10	-0,43
Para (RG)			
-2LL	3920,26**	2023,76**	1547,87**
Cox ve Snell R Square	0,26	0,31	0,30
Nagelkerke R Square	0,30	0,36	0,34
McFadden	0,15	0,18	0,17
N	4625	2125	1676

RG: referans grup; *p<0.05; ** p<0.01

Sıralı regresyon modelinin parametre tahmin değerleri incelendiğinde, demografik özelliklerden yaş, medeni durum, eğitim, cinsiyet ve mutluluk düzeyinin, üç il için de, yaşam memnuniyeti üzerinde etkili olduğu görülmektedir. Hayatta en mutlu eden kişi ve mutlu eden

şey değişkenleri ise bazı kategoriler için yaşam memnuniyeti üzerinde etkilidir. Genç olan fertler 56 yaş ve üstü fertlerle karşılaştırıldığında, gençlerin yaşamlarından memnun olma olasılıkları daha fazladır. Her üç ilde, evli ve eşinden boşanmış fertlerin eşi ölenlere göre yaşamlarından daha fazla memnun olmaları muhtemeldir. Araştırmanın en önemli bulgularından biri de her üç ilde de bir okul bitirmeyen veya ilkökul mezunu olanların üniversite mezunu olanlara göre yaşamlarından memnun grupta olma olasılıkları daha düşük olmasıdır. Keza lise mezunları için de aynı durum söz konusudur. Erkeklerin kadınlara göre yaşamlarından memnun olanlar grubunda olması daha muhtemeldir. Örneğin Antalya'da yaşayan bir erkeğin yaşamından memnun olma olasılığı Antalya'da yaşayan bir kadından 1,84 kat daha yüksektir. Bu oran Isparta ve Burdur için sırasıyla 2,29 ve 2,51'dir. Mutlu olan fertler ile mutsuz olan fertler karşılaştırıldığında mutlu olanların yaşamlarından memnun olmayanlar grubunda olma olasılıkları daha düşüktür. Yani mutlu olan fertlerin yaşamlarından memnun olanlar grubunda olduğu söylenebilir. Antalya'da ve Isparta'da çocukları ve torunlarının hayatta en çok mutlu eden kişi olduğunu söyleyen bireylerin, tüm aile bireylerinin kendilerini mutlu ettiğini söyleyenlere göre yaşamlarından daha memnun olduğu söylenebilir. Burdur'da hayatlarında en mutlu eden şeyin başarı olduğunu söyleyenler parayı hayatının merkezine koyanlara göre daha az memnun olduğu söylenebilir. Antalya ve Isparta'da hayatta en mutlu eden şeyin yaşam memnuniyetini etkilemediği bulunmuştur.

2.3.2.3 Ulusal Faktörler ve Değerler

Model 3'de bağımsız değişkenlerin tümü sürekli olduğu için yaşam memnuniyeti değişkeni (toplam B12) de sürekli olarak kullanılmış, kümeleme analizi yapılmamıştır. Bağımsız değişkenler de sürekli olduğu için lojistik regresyon analizi yerine doğrusal regresyon analizi yapılmıştır. Üç il için doğrusal regresyon analizi sonuçları Tablo 2,9'da verilmiştir. Regresyon analizinde, regresyon modelinin sunduğu tahminin ne kadar güçlü olduğunu belirleyebilmek, diğer bir ifade ile bağımsız değişkenlerin bağımlı değişken üzerindeki ortak etkisini belirleyebilmek için determinasyon katsayısı olan R^2 değerlerine bakılır (Büyüköztürk, 2016: s.98). Doğrusal regresyon için uyum iyiliği katsayısı Antalya için $R^2=0,247$, Isparta için $R^2=0,322$ ve Burdur için $R^2=0,297$ 'dir. Bu üç değer de 0,01 seviyesinde anlamlı bulunmuştur. Antalya'da yaşayan fertlerin yaşam memnuniyetini etkileyen arkadaş, akraba ve komşularla ilişkilerden memnuniyet, kamu, belediye ve ulaşım hizmetlerinden memnuniyet ile başkalarının fikirlerine verilen önem düzeyleri ile hissedilen baskı değişkenleri toplam varyansın %25'ini açıklamaktadır. İl özel idaresinden memnuniyet, çeşitli konulara duyulan ilgi düzeyi Antalya'da yaşayan fertlerin yaşam memnuniyetlerini

etkilememektedir. Isparta’da ise arkadaş, akraba ve komşulardan memnuniyet, gelecek yıldan beklenti, ulaşım ve il özel idaresi hizmetlerinden memnuniyet, hissedilen baskı, başkalarının fikirlerine verilen önem düzeyi, fertlerin yaşam memnuniyetini etkilemektedir. Burdur’da ise Antalya’da olduğu gibi çeşitli konulara duyulan ilgi seviyesi dışında kalan tüm değişkenlerin fert yaşam memnuniyetini etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 2.9 Model 3’e İlişkin Doğrusal Regresyon Analizi Sonuçları

Kestirim Değişkenleri	Standardize Edilmiş B Katsayısı		
	Antalya	Isparta	Burdur
Belediye hizmetlerinden memnuniyet	0,058**	-0,011	0,129**
İl özel idaresinden memnuniyet	-0,003	0,080**	0,095**
Arkadaş, akraba ve komşularla ilişkilerden memnuniyet	0,354**	0,447**	0,337**
Kamu hizmetlerinden memnuniyet	0,065**	0,008	0,068**
Gelecek yıldan beklenti durumu	0,100**	0,142**	0,124**
Ulaşım hizmetlerinden memnuniyet	0,104**	0,150**	0,096**
Diğerlerinde çeşitli konulara önem verme derecesi	0,154**	0,247**	0,101**
Diğerlerinin kendisi hakkındaki düşüncelere önem verme derecesi	-0,211**	-0,227**	-0,310**
Toplumsal Baskı	-0,026**	-0,061**	-0,069**
Çeşitli konulara duyulan ilgi	0,000	-0,018	-0,021
R	0,497	0,568	0,545
R ²	0,247	0,322	0,297
F	151,230**	100,504**	71,053**
N	4624	2114	1682

RG: Referans grup; *p<0.05; ** p<0.01

Her üç ilde de yaşam memnuniyetini en fazla etkileyen bağımsız değişken sırası ile $\beta_{\text{Antalya}}=0,35$, $\beta_{\text{Isparta}}=0,45$, $\beta_{\text{Burdur}}=0,34$ katsayıları ile arkadaş ve akraba ilişkilerinden duyulan memnuniyettir. Yine her üç ilde gelecekte beklenen yaşam memnuniyetini pozitif yönde etkilerken, başkalarının kişi hakkındaki yargılarına verdikleri önem negatif yönde etkilemektedir. Ayrıca Isparta ili haricindeki iki ilde hem belediye ve ulaşım hem de diğer kamu hizmetlerinden duyulan memnuniyetin fert yaşam memnuniyeti üzerinde pozitif bir etkisinin olduğu söylenebilir.

2.3.3 Memnuniyeti Etkileyen Faktörler Arasındaki Farklılıkların Belirlenmesi

Çalışmanın önceki bölümlerinde yaşam memnuniyetini etkileyen faktörler Türkiye geneli ve iller bazında belirlenmeye çalışılmıştır. Bu bölümde yapılan analizlerle söz konusu faktörler arasındaki anlamlı farklılıklar belirlenerek memnuniyetlerdeki değişkenlikle ilgili bütünsel bir bakış oluşturulacağı düşünülmektedir.

Hanehalkı büyüklüğü Türkiye ortalaması 3,55’dir. Batı Akdeniz bölgesindeki hanehalkı büyüklüğü 2,95 ortalama ile nispeten daha küçük bir değere sahiptir. Hem Türkiye, hem de Batı Akdeniz bölgesinde 2-3 kişiden oluşan haneler en yüksek yüzdeye sahiptir (Tablo 2.10).

Yüzdeler arasındaki farkın anlamlılığını değerlendirebilmek için t-testi kullanılmış ve aşağıdaki hipotezler oluşturulmuş;

H₀: Yüzdeler arasında fark yoktur.

H₁: Yüzdeler arasında fark vardır.

Test istatistiğinin hesaplanması için (Akhun, 1982: 242);

$$t = \frac{p1 - p2}{\sqrt{\frac{pq}{n1} + \frac{pq}{n2}}}$$

$\alpha=0,05$ anlamlılık seviyesinde $t_{\text{tablo}} > t$ ise H₀ hipotezi kabul edilir.

Tablo 2.10 Hanehalkı Büyüklüğü

	Türkiye Ort: 3,55 Std:1,96	Batı Akdeniz Ort: 2,95 Std:1,32	Antalya Ort: 3,11 Std:1,31	Isparta Ort: 2,79 Std: 1,35	Burdur Ort: 2,69 Std:1,26
1 kişi	9709 %9,40	541 %11,84	237 %9,23	156 %14,63	148 %15,81
2-3 kişi	47119 %45,61	2490 %54,47	1366 %53,17	591 %55,44	533 %56,94
4-5 kişi	33552 %32,48	1392 %30,45	873 %33,98	285 %26,74	234 %25
6-7 kişi	8848 %8,56	131 %2,87	84 %3,27	27 %2,73	20 %2,14
8 +	4084 %3,95	17 %0,37	9 %0,35	7 %0,66	1 %0,11
Toplam	103312	4571	2569	1066	936

Türkiye ve Batı Akdeniz bölgesi karşılaştırıldığında 2-3 ve 6-7 kişilik ailelerin yüzdeleri arasındaki farkların istatistiksel olarak anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. 2-3 kişilik ailelerin yüzdesi Batı Akdeniz bölgesinde Türkiye ortalamasına göre yüksektir. 6-7 kişilik aile sayısı Batı Akdeniz bölgesinde daha azdır. Antalya ili ve Batı Akdeniz bölgesi karşılaştırıldığında yüzdeler arasındaki farkların anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Hanehalkı sayısının hem Türkiye genelinde, hem de Batı Akdeniz Bölgesindeki illerde yaşam memnuniyetini etkilediği daha önceki bölümlerde belirlenmiştir. Hanehalkı sayısı arttıkça yaşam memnuniyetinin azaldığı bilgisi göz önünde bulundurulduğunda, Batı Akdeniz bölgesindeki iki ilde (Burdur ve Isparta), Türkiye geneline göre yaşam memnuniyetinin daha yüksek olması beklenebilir.

2.3.3.1 Konut İstatistikleri

Türkiye’de konut sahibi olanların oranı %64,71 iken, Batı Akdeniz bölgesinde konut sahibi olma oranının en yüksek olduğu il %70,26 ile Isparta, en az olduğu il %58,74 ile Antalya’dır. Türkiye genelinde konut sahibi olanları sırası ile kiracılar (%22,24) ve ev sahibi olmasa da kira ödemeyenler (%11,52) izlemektedir (Tablo 2.11).

Türkiye ve Batı Akdeniz bölgesi konut mülkiyet durumu yüzdeleri karşılaştırıldığında kiracı olanlar arasındaki farkın (%22,24 ile %25,84) ve ev sahibi olmayıp kira ödeyenlere ait yüzdeler arasındaki farkın (%11,52 ile %8,14) istatistiksel olarak anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Batı Akdeniz bölgesi ve Antalya ilinde de benzer biçimde kiracılara ait yüzdeler arasındaki farkın (%25,84 ile %30,98) ve ev sahiplerine ait yüzdeler arasındaki farkın (%64,10 ile %58,74) 0,05 anlamlılık seviyesinde istatistiksel olarak anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Konut mülkiyeti durumunun yaşam memnuniyetini etkileyen faktörlerden biri olduğu sonucundan yola çıkarak, özellikle Antalya ilinde memnuniyetin nispeten düşük olmasının bir sebebinin ev sahibi olanların oranındaki düşüklük olduğu çıkarımı yapılabilir.

Tablo 2.11 Konut Mülkiyet Durumu (Kişi Sayısı/ Yüzde)

Özellik	Türkiye	TR 61	Antalya	Isparta	Burdur
Ev sahibi	66855 %64,71	2930 %64,10	1509 %58,74	749 %70,26	672 %71,79
Kiracı	22981 %22,24	1181 %25,84	796 %30,98	226 %21,20	159 %16,99
Lojman	1577 %1,53	88 %1,93	50 %1,95	19 %1,78	19 %2,03
Ev sahibi değil ama kira ödemiyor	11899 %11,52	372 %8,14	214 %8,33	72 %6,75	86 %9,19
Toplam	103312	4571	2569	1066	936

Türkiye genelinde araştırmaya katılanların ikamet ettikleri konutların çoğunluğu 2-3 odalı (%48,40) veya 4-5 odalıdır (%49,24) (Tablo 2.13). Kullanılan ortalama alan, konuttaki oda sayısı ve hanehalkı büyüklüğüne paralel olarak Türkiye genelinde 106,53 m²'dir. Batı Akdeniz bölgesinde kullanılan ortalama alan ise 104,55 m²'dir (Tablo 2.12).

Tablo 2.12 Yaşanan Konutun Özellikleri

Özellik	Türkiye	(TR 61) Batı Akdeniz	Antalya	Isparta	Burdur
Oda Sayısı (min:1, mak:15)	Ort: 3,47 Std:0,86	Ort: 3,44 Std:0,80	Ort: 3,44 Std:0,82	Ort: 3,47 Std: 0,69	Ort: 3,43 Std:0,86
Kullanılan Alan (m2) (min:10m2, mak:1000 m2)	Ort: 106,53 Std:37,99	Ort: 104,55 Std:33,77	Ort: 105,98 Std:36,17	Ort: 102,26 Std: 22,85	Ort: 103,26 Std:37,04
Şebeke Suyunun Varlığı*	97469 (%94,34)	4495 (%98,34)	2520 (%98,09)	1055 (%98,97)	920 (%98,29)
Konut İçinde Borulu Su Sistemi	97244 (%94,13)	4496 (%98,36)	2523 (%98,21)	1052 (%98,69)	921 (%98,40)
Konut İçinde Tuvalet*	91883 (%88,94)	4291 (%93,87)	2471 (%96,19)	1004 (%94,18)	816 (%87,18)
Konut İçinde Banyo*	97675 (%94,54)	4408 (%96,43)	2496 (%97,16)	1022 (%95,87)	890 (%95,09)
Toplam	103312	4571	2569	1066	936

* Konut içinde var olanların yüzdeleri hesaplanmıştır.

Şebeke suyuna sahip konutların oranı Türkiye genelinde %94,34 iken Batı Akdeniz bölgesinde %98,34'dür (Tablo 2.12). Türkiye ve Batı Akdeniz bölgesinde evlerde şebeke suyu bulunmasına ilişkin yüzdeler arasındaki farkın 0,05 anlamlılık seviyesine göre istatistiksel olarak anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Daha önceki bulgulara göre evde

şebeke suyunun varlığı Türkiye genelinde memnuniyeti etkilemezken, sadece Antalya ilinde memnuniyeti olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Bu iklimin etkisi ile suya duyulan ihtiyaç ile açıklanabilir.

Tablo 2.13 Konuttaki Oda Sayısı (Gruplanmış)

	Türkiye Ort: 3,47 Std:0,86	TR61 Ort: 3,44 Std:0,80	Antalya Ort: 3,44 Std:0,82	Isparta Ort: 3,47 Std: 0,69	Burdur Ort: 3,43 Std:0,86
1 Oda	1231 %1,28	49 %1,07	34 %1,32	4 %0,38	11 %1,18
2-3 Oda	50007 %48,40	2334 51,06	1310 %50,99	525 %49,25	499 %53,31
4-5 Oda	50866 %49,24	2152 %47,08	1195 %46,52	536 %50,28	421 %44,98
6 ve üzeri	1118 %1,08	36 %0,79	30 %1,17	1 %0,09	5 %0,53
Toplam	103312	4571	2569	1066	936

Borulu su sistemi, tuvalet ve banyo bulunan konutların oranı Batı Akdeniz bölgesinde yer alan üç ilde de Türkiye geneline göre nispeten daha yüksek bir yüzdeye sahiptir. Türkiye genelinde konutta banyo ve tuvaletin varlığı yaşam memnuniyetini pozitif yönde etkilediği, illerde ise memnuniyet üzerinde etkisinin bulunmadığı tespit edilmiştir. Bu durum illerde halihazırda banyo ve tuvalet bulunmayan ev sayısının Türkiye geneline göre çok daha az olması ile açıklanabilir. Konuttaki problemler (Tablo 2.14) Batı Akdeniz Bölgesi ve Türkiye geneli yüzdeleri t- testi ile karşılaştırıldığında, sızdıran çatı, nemli duvar bulunduran konutlar, yetersiz gün ışığına sahip konutlar, sokaktan gelen gürültünün fazla olduğu konutlar, elektrik ve şebeke suyu kesintisi olan konutlar arasındaki farkların anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 2.14 Konuta İlişkin Problemler (“Hayır/Sorun Yok” Yanıtına İlişkin Yüzdeler)

Özellik	Türkiye	TR 61	Antalya	Isparta	Burdur
Sızdıran çatı, nemli duvar, çürümüş pencere çerçeveleri)	31865 (%69,16)	1248 (%72,70)	854 (%66,76)	181 (%83,02)	213 (%77,24)
Karanlık, yetersiz gün ışığı	20837 (%79,83)	617 (%86,50)	325 (%87,35)	156 (%85,37)	136 (%85,47)
Yağmur yağınca kanalizasyon taşması/su baskını	10075 (%90,25)	308 (%93,26)	210 (%91,83)	46 (%95,68)	52 (%94,44)
Komşulardan gelen gürültü	10291 (%90,04)	482 (%89,46)	343 (%86,65)	86 (%91,93)	53 (%94,34)
Sokaktan gelen gürültü	18125 (%82,46)	937 (%79,50)	687 (%73,26)	107 (%89,96)	143 (%84,72)
Elektrik kesintisi	29005 (%71,92)	1390 (%69,59)	1076 (%58,12)	144 (%86,49)	170 (%81,84)
Şebeke suyu kesintisi	20788 (%78,67)	713 (%84,40)	467 (%81,47)	122 (%88,44)	124 (%86,52)
Isınma	20751 (%79,91)	312 (%92,98)	221 (%91,40)	41 (%85,47)	59 (%96,15)
Toplam	103312	4571	2569	1066	936

Batı Akdeniz bölgesinde sızdıran çatı, nemli duvar vb. problemlere sahip konutların oranı (%27,30) Türkiye ortalamasından (%30,84) daha düşüktür. Konutta yetersiz gün ışığı probleminin en yüksek olduğu şehir Isparta (%14,63) iken bu konuda problemin en az olduğu

il %12,63 ile Antalya'dır. Kanalizasyon taşması ve su baskını probleminin en yüksek olduğu şehir %8,17 ile Antalya olsa da bu oran Türkiye ortalamasının (%10,56) altındadır.

Komşulardan gelen gürültü ve sokaktan gelen gürültü probleminin en çok dillendirildiği il sırasıyla %13,35 ve %26,74 ile Antalya'dır. Elektrik kesintisi probleminin en sık yaşandığı şehir (%41,88) yine Antalya ilidir ve bu oranın Türkiye geneline ait ortalamadan (%28,08) çok daha yüksek olduğu ve t testi sonucu 0,05 anlamlılık seviyesinde hem Türkiye geneline hem de Batı Akdeniz bölgesine ait yüzdeler ile arasındaki farkın anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Şebeke suyu kesintisinin en sık yaşandığı şehir %18,53 ile Antalya olmakla birlikte Türkiye genelindeki hanelerde bu problemin yaşandığını ifade edenlerin oranı %21,33 ile daha yüksek bir değere sahiptir. Isınma problemi Türkiye genelinde %20,09 ile Batı Akdeniz bölgesine göre (%13,50) daha sık yaşanan sorunlar arasındadır (Tablo 2.14).

2.3.3.2 Eğitim İstatistikleri

Yaşam Memnuniyeti Araştırması verilerine göre Türkiye genelinde özel ders veya kurs alanların oranı %8,64'dür (Tablo 2.15). Özel ders alanların önemli çoğunluğu (Türkiye genelinde %64,90, Batı Akdeniz bölgesinde %51,41) kurslara sınavlara hazırlık amaçlı katıldıklarını ifade etmişlerdir. Özel ders/kurs alanların Türkiye genelinde %39,27'si, Batı Akdeniz bölgesinde %40,36'sı okuldaki eğitimin yetersiz olduğunu düşünmektedir.

Tablo 2.15 Özel Ders veya Kurs Alan Çocuklara İlişkin İstatistikler

Özellik		Türkiye	TR 61	Antalya	Isparta	Burdur
Özel Ders veya Kurs Alan Çocuğun Varlığı		8929 (%8,64)	389 (%8,51)	259 (%10,08)	62 (%5,82)	68 (%7,26)
Toplam		103312	4571	2569	1066	936
Kurs Grubu	Özel Ders	620 (%6,94)	58 (%14,52)	33 (%12,74)	9 (%14,52)	16 (%23,53)
	Okuldaki Kurs	429 (%4,80)	16 (%4,11)	13 (%5,02)	1 (%1,61)	2 (%2,94)
	Sınava Hazırlık Kursu	5796 (%64,9)	200 (%51,41)	132 (%50,97)	40 (%64,52)	28 (%41,18)
	Dershane (Ders Takviyesi İçin)	2660 (%29,79)	135 (%34,70)	88 (%33,98)	20 (%32,26)	27 (%39,71)
	Diğer	307 (%3,44)	14 (3,60)	9 (%3,47)	4 (6,45)	1 (%1,47)
Katılma Amacı	Okuldaki Eğitimin Yetersizliği	3506 (%39,27)	157 (%40,36)	116 (%44,79)	22 (%35,48)	19 (%27,94)
	Sınava Hazırlık Amaçlı	4619 (%51,73)	211 (%54,24)	127 (%49,03)	38 (%61,29)	46 (%67,65)
	Rehberlik Hizmeti İçin	317 (%3,55)	7 (%1,80)	6 (%2,32)	0	1 (%1,47)
	Diğer	487 (%5,45)	14 (%3,60)	10 (%3,86)	2 (%3,23)	2 (%2,94)
Toplam		8929	389	259	62	68

Çocuğu devlet veya özel okula giden katılımcıların 10 farklı eğitim kriterine göre memnuniyet oranları Tablo 2.16'da özetlenmiştir. Türkiye genelinde devlet okuluna giden çocuğu olanların oranı %42.53 iken Batı Akdeniz bölgesinde bu oran %36,34'tür. Bu farkın t-

testi ile istatistiksel olarak anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır (0,05 anlamlılık seviyesinde). Türkiye genelinde en memnun olunan (sorunun en az yaşandığı) ilk 3 konu öğretmenlerin öğrencilere yaklaşımı (%88,71), kayıt işlemleri (%87,59), okul idaresinin genel yaklaşımı (%84,73)'dir. Batı Akdeniz bölgesinde ise öğretmenlerin öğrencilere yaklaşımı (%91,39), okul idaresinin genel yaklaşımı (%86,57) ve kayıt işlemleri (%79,47) en az sorun yaşanan konulardır. Kayıt işlemleri hariç diğer tüm alanlarda Batı Akdeniz bölgesinde memnuniyet yüzdeleri daha yüksektir. Eğitim masrafları hariç diğer tüm kriterlerde memnuniyet düzeyleri devlet okulunda özel okula göre düşüktür.

Tablo 2.16 Devlet Okuluna ve Özel Okula Dair Memnuniyet İstatistikleri

Özellik	Türkiye	(TR 61)	Antalya	Isparta	Burdur
Devlet Okuluna Giden Çocuğun Varlığı	43940 (%42,53)	1661 (%36,34)	997 (%38,81)	354 (%33,21)	310 (%33,12)
Özel Okula Giden Çocuğun Varlığı	3330 (%3,22)*	109 (%2,38)*	75 (%2,92)*	13 (%1,22)*	21 (%2,24)*
Toplam	103312	4571	2569	1066	936
Okula kayıt işlemlerinde sorun yaşadınız mı? (Hayır, yanıtı verenlerin oranı)	%87,59 (%91,11)*	%79,47 (%80,73)*	%74,02 (%82,67)*	%83,62 (%61,5)*	%92,26 (%85,71)*
Okuldaki eğitimin kalitesini beğeniyor musunuz?(Evet yanıtı verenlerin oranı)	%73,26 (%82,67)*	%76,58 (%94,50)*	%72,22 (%96,00)*	%83,90 (%92,31)*	%82,26 (%90,48)*
Okuldaki eğitim araçlarının niteliği/sayısı sizce nasıl? (Yeterli yanıtı verenlerin oranı)	%61,49 (%77,15)*	%63,28 (%83,49)*	%55,67 (%85,33)*	%83,05 (%84,62)*	%65,16 (%76,19)*
Okul idaresinin genel yaklaşımından memnun musunuz?	%84,73 (%90,42)*	%86,57 (%97,25)*	%82,75 (%97,33)*	%94,35 (%100)*	%90,00 (%97,25)*
Öğretmenlerin öğrencilere yaklaşımından memnun musunuz? (Evet, yanıtı verenlerin oranı)	%88,71 (%92,76)*	%91,39 (%100)*	%90,17 (%100)*	%94,92 (%100)*	%91,29 (%100)*
Okula ulaşım (dolmuş, otobüs veya servis..vb) sorun var mı? (Yok, yanıtı verenlerin oranı)	%81,85 (%82,97)*	%86,88 (%95,41)*	%85,56 (%96,00)*	%91,81 (%92,31)*	%85,48 (%95,24)*
Sınıflardaki öğrenci sayısı nasıl? (Normal yanıtı verenlerin oranı)	%71,35 (%84,02)*	%75,50 (%97,25)*	%69,31 (%98,67)*	%85,52 (%100)*	%84,52 (%90,48)*
Eğitim masrafları sizce nasıl? (Normal yanıtı verenlerin oranı)	%59,63 (%49,61)*	%68,93 (%44,95)*	%64,49 (%42,67)*	%80,51 (%38,46)*	%70,00 (%57,14)*
Okulların ısınma, temizlik, aydınlanma vb. koşulları sizce nasıl? (İyi yanıtı verenlerin oranı)	%62,41 (%79,64)*	%69,24 (%90,83)*	%60,38 (%89,33)*	%83,90 (%92,31)*	%80,97 (%95,24)*
Okul ve okul çevresinde güvenlik sizce nasıl? (İyi yanıtı verenlerin oranı)	%56,01 (%78,38)*	%61,53 (%91,74)*	%54,16 (%93,33)*	%78,25 (%84,62)*	%66,13 (%90,48)*

* Çocuklarını özel okula gönderen katılımcıların görüşlerine ilişkin yüzdeler

2.3.3.3 Ortalama Gelir ve Gelirin İhtiyaçları Karşılama Düzeyine İlişkin İstatistikler

Gelir getiren kişi sayısı Türkiye ortalaması 2,35 iken, Batı Akdeniz bölgesinde bu oran 2,33 ile nispeten daha düşük bir değere sahiptir. Aylık ortalama geliri 0-1080 TL arasında olanların oranı hem Türkiye genelinde (%49,31), hem Batı Akdeniz bölgesinde (%46,90) en yüksek orana sahiptir (Tablo 2.17). Türkiye'de temel ihtiyaçlarını orta düzeyde karşıladığını

ifade edenlerin oranı %35,30 iken, zorlandığını ifade edenlerin oranı %32,82'dir. Batı Akdeniz bölgesinde bu oranlar sırası ile %39,99 ve %30,10'dur. Ayrıca Türkiye genelinde temel ihtiyaçlarını orta ve zor ve çok zor düzeyde (%35,30; %32,82; %18,57) karşılayanlar ile Batı Akdeniz bölgesinde temel ihtiyaçlarını orta, zor ve çok zor düzeyde (%39,99; %30,10; %14,70) karşıladıklarını ifade edenler arasındaki farklılık %5 anlamlılık seviyesinde istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Batı Akdeniz bölgesi ve Antalya ili temel ihtiyaçları karşılama düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Tablo 2.17 Gelir ve Gelirin Temel İhtiyaçları Karşılama Düzeyi

		Türkiye	(TR 61)	Antalya	Isparta	Burdur
Gelir Getiren Kişi Sayısı		Ort: 2,35 Std: 0,63	Ort:2,33 Ort:0,59	Ort: 2,39 Std: 0,61	Ort: 2,25 Std:0,53	Ort:2,26 Std:0,57
Aylık Toplam Net Gelir	0-1080 TL	%49,31	%46,90	%38,58	%57,97	%57,16
	1081-1550 TL	%16,80	%17,72	%19,27	%16,04	%15,38
	1551-2170 TL	%13,89	%14,02	%16,82	%9,47	%11,54
	2171-3180 TL	%11,44	%11,88	%14,36	%8,35	%9,08
	3181+ TL	%8,56	%9,47	%10,98	%8,16	%6,84
Temel İhtiyaçları Karşılama Düzeyi	Çok Kolay	%1,71	%1,90	%1,48	%1,50	%3,53
	Kolay	%11,60	%13,30	%11,60	%16,14	%14,74
	Orta	%35,30	%39,99	%38,58	%48,03	%34,72
	Zor	%32,82	%30,10	%32,50	%24,67	%29,70
	Çok Zor	%18,57	%14,70	%15,84	%9,66	%17,31

Türkiye genelinde düşük gelirli bireylerin yaşamından memnun olmayanlar grubunda olma olasılığının daha yüksek olduğu, benzer biçimde Batı Akdeniz Bölgesindeki üç ilde de hanehalkı geliri arttıkça fertlerin yaşamlarından memnun olma olasılığının arttığı sonucu daha önceki bölümde belirlenmiştir. Türkiye genelinde 1551 TL ve üzeri gelire sahip olanların oranı %33,89 iken Batı Akdeniz Bölgesinde %35,37'dir (Antalya, %42,16; Isparta, %25,98; Burdur, %27,47). Temel ihtiyacını orta düzeyde ve daha kolay karşılayanların oranları ise Türkiye genelinde %48,61, Batı Akdeniz Bölgesinde %55,16'dır (Antalya, %51,66; Isparta %65,67; Burdur, %52,99). Aylık geliri 1551 TL ve üzeri olanların oranı Antalya ilinde en yüksek orana sahipken, temel ihtiyaçları karşılama düzeyi en düşük bu ildedir. Bu, Antalya ilinde yaşamın daha pahalı olması ile açıklanabilir ve Antalya ilinde memnuniyetin diğer illere nispeten daha düşük olmasının sebebi olarak gösterilebilir. Ancak Türkiye genelinde temel ihtiyaçları karşılayanların oranı daha düşük olsa da memnuniyetlerinin daha yüksek olması, gelirin yaşam memnuniyeti tek başına açıklamada yetersiz olduğu çıkarımının yapılmasını sağlamaktadır.

2.3.3.4 Yaşanan Mağduriyetlere İlişkin İstatistikler (Hanehalkı)

Genel olarak hırsızlıktan mağduriyet oranı Batı Akdeniz bölgesinde (%3,92) iken bu oran Türkiye geneline göre (%2,87) nispeten daha yüksektir (Tablo 2.18).

Tablo 2.18 Yaşanan Mağduriyetlere İlişkin İstatistikler

		Türkiye	(TR 61)	Antalya	Isparta	Burdur	
Genel Hırsızlıktan Mağduriyet Yaşayanların Oranı		2965 %2,87	179 %3,92	127 %4,94	31 %2,91	21 %2,24	
Evde Hırsızlık	Evde Hırsızlık Oranı	%62,93	%59,78	%60,63	%67,74	%42,86	
	Polise Başvuru Oranı	%60,83	%53,27	%46,75	%71,43	%66,67	
	Başvurmama Nedeni	Gerek görmediği için	%51,44	%38	%41,46	%33,33	%0,00
		Sonuç alacağını düşünmediği için	%37,62	%52,00	%48,78	%66,67	%66,67
		Şüpheli kişi tanıdığı olduğu için	%3,28	%2,00	%2,44	%0,00	%0,00
		Korktuğu için	%1,78	%2,00	%0,00	%0,00	%33,33
		Kendisi çözdü	%2,60	%2,00	%2,44	%0,00	%0,00
Diğer		%3,28	%4,00	%4,88	%0,00	%0,00	
İşyerinde Hırsızlık	Haneye Ait İşyeri Var mı?	562/2965 %18,95	45/179 %25,14	38/127 %29,92	4/31 %12,90	3/21 %14,29	
	İşyerinde Hırsızlık Oranı	%56,23	%53,33	%57,89	%25,00	%33,33	
	Polise Başvuru Oranı	%73,73	%70,83	%68,18	%100	%100	
	Başvurmama Nedeni	Gerek görmediği için	%38,55	%57,14	%57,14	*	*
		Sonuç alacağını düşünmediği için	%42,17	%28,57	%28,57	*	*
		Şüpheli kişi tanıdığı olduğu için	%7,23	%14,29	%14,29	*	*
		Kendisi çözdü	%12,05	-	-	*	*
Ev, Araç, Tarla, Bahçe Kasten Zarar	Ev, Araç, Tarla vb. Kasten Zarar Var mı?	702/2965 %23,68	49/179 %27,37	32/127 %25,20	9/31 %29,03	8/21 %38,10	
	Polise Başvuru Oranı	%60,68	%59,18	%59,38	%77,78	%37,50	
	Başvurmama Nedeni	Gerek görmediği için	%38,77	%30,00	%30,77	%100	%00
		Sonuç alacağını düşünmediği için	%45,65	%65,00	%69,23	-	%80,00
		Şüpheli kişi tanıdığı olduğu için	%5,43	%5,00	-	-	%20,00
		Korktuğu için	%2,17	-	-	-	-
		Kendisi çözdü	%3,99	-	-	-	-
Diğer		%3,99	-	-	-	-	
Motorlu Araç Hırsızlığı	Motorlu Araç Var mı?	1283/2965 %43,27	98/179 %54,75	71/127 %55,91	14/31 %45,16	13/21 %61,90	
	Motorlu Araç Çalınma Oranı	%9,51	%11,22	%14,08	%7,14	%0	
	Polise Başvuru Oranı	%71,31	%81,82	%80	%100	*	
	Başvurmama Nedeni	Gerek görmediği için	%51,43	%100	%100	*	*
		Sonuç alacağını düşünmediği için	%34,29	-	-	*	*
		Şüpheli kişi tanıdığı olduğu için	%2,86	-	-	*	*
		Korktuğu için	%2,86	-	-	*	*
Kendisi çözdü		%5,71	-	-	*	*	
Diğer		%2,86	-	-	*	*	
Diğer	Motorlu Araçtan Eşya Çalınma Oranı	214/1283 %16,68	12/98 %12,24	771 %9,86	2/14 %14,29	3/13 %23,08	
	Diğer Suçlardan Mağduriyet Oranı	661/103312 0,64	31/4571 %0,68	19/2569 %0,74	7/1066 %0,66	5/936 %0,53	

Tüm bölgelerde hırsızlık sebebi ile yaşanan mağduriyetin en yüksek orana sahip olduğu konu evde yaşanan hırsızlıktır. Türkiye’de evde yaşanan hırsızlığa ilişkin mağduriyet oranı tüm mağduriyetler arasında %62,9 ile Batı Akdeniz bölgesindekinden (%59,78) nispeten daha yüksek bir orana sahip olsa da yapılan t-testi sonucunda farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır (%5 anlamlılık seviyesinde). Isparta ilinde bu oranın %67,74 ile hem diğer illerden hem Türkiye genelinden daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Tablo 2.18).

Türkiye genelinde, evde hırsızlıktan mağdur olanlardan polise başvuru yapmayanların çoğunluğu (%51,44) gerek duymadığı için başvurmadığını belirtirken, Batı Akdeniz bölgesinde çoğunluk (%52,0) sonuç alacağını düşünmedikleri için polise başvuru yapmadıklarını ifade etmişlerdir. Haneye ait işyeri olanlarda yaşanan hırsızlık olayı Türkiye genelinde %56,23 iken Antalya’da bu oranın %57,89 olduğu ve Batı Akdeniz bölge ortalamasından (%53,33) daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Mağduriyet yaratan durumlardan evde hırsızlıktan sonra ikinci yüksek orana sahip durum kasten zarar vermedir. Ev, araç vb. mallara diğer kişiler tarafında zarar verilmesi yoluyla mağduriyete uğrayanların oranı Türkiye genelinde %23,68 iken, Batı Akdeniz bölgesinde bu oran 27,37’dir. Bölgede mağduriyetin en yüksek ilin Burdur olduğu tespit edilmiştir.

2.3.3.5 Demografik Özelliklere İlişkin İstatistikler

Araştırmaya katılanların yaş ortalaması, Türkiye genelinde 44,29 iken, Batı Akdeniz bölgesinde 45,65’dir (Tablo 2.19). Isparta ve Burdur illerinde yaş ortalamalarının Türkiye geneline nispeten daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Hem Türkiye genelinde hem de Batı Akdeniz Bölgesindeki illerde yaş değişkeninin ferdin yaşam memnuniyetini az da olsa etkilediği (diğer bir ifade ile yaş arttıkça yaşam memnuniyetinin azaldığı) bulgusu Türkiye genelindeki yaşam memnuniyetinin Batı Akdeniz Bölgesinden daha düşük olmasının açıklanmasında tek başına önemli katkısının olmadığını göstermektedir.

Türkiye genelinde katılımcıların %42,34’ü erkek iken bu oran Batı Akdeniz bölgesinde %45,10’dur. TÜİK’in Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemine 2013 verilerine göre bu oranlar sırası ile %50,18 ve %50,33’dir (Ancak bu oranlar tüm yaş gruplarını kapsamaktadır).

Türkiye genelinde 18 yaş ve üzeri katılımcıların %76,20’si evli iken, Batı Akdeniz bölgesinde evli olanların oranı %78,72’dir. Bir okul bitirmediği halde okuma yazma bildiğini ifade edenlerin oranı Türkiye genelinde %29,43 iken, Batı Akdeniz bölgesinde bu oran

%32,34'dür. T testi sonucunda bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 2.19 Demografik Özelliklere İlişkin İstatistikler

Özellik	Türkiye	(TR 61)	Antalya	Isparta	Burdur	
Bitirilen Yaş	Ort: 44,29 Std:16,38	Ort: 45,65 Std:16,05	Ort: 43,66 Std:15,32	Ort: 47,25 Std: 16,76	Ort: 49,10 Std:16,27	
Min:18 Mak:99	18-25	%13,72	%10,98	%11,94	%10,96	%8,39
	26-35	%21,36	%19,77	%22,92	%17,13	%14,47
	36-45	%20,76	%21,08	%21,97	%19,76	%20,32
	46-55	%18,31	%20,74	%20,69	%20,94	%20,61
	56-65	%14,07	%14,91	%12,93	%15,39	%19,73
	66 ve üzeri	%11,79	%12,52	%9,56	%15,81	%16,48
Cinsiyet	Erkek	%42,34	%45,10	%44,32	%47,01	%44,83
	Kadın	%57,66	%54,90	%55,68	%52,99	%55,17
Medeni Durum	Hiç Evlenmedi	%14,43	%11,82	%13,17	%11,15	%8,98
	Evlili	%76,20	%78,72	%78,01	%79,39	%79,80
	Boşandı	%2,25	%2,85	%3,65	%2,21	%1,48
	Eşi Öldü	%7,12	%6,61	%5,17	%7,25	%9,75
Bitirilen Okul	Bir Okul Bitirmedi	%19,89	%11,17	%10,85	%11,01	%12,23
	İlkokul	%39,43	%44,47	%40,63	%46,16	%52,86
	İlköğretim	%4,10	%4,22	%4,71	%3,20	%4,13
	Genel Ortaokul	%7,45	%6,63	%8,11	%5,08	%4,55
	Mesleki-Teknik Ortaokul	%0,76	%0,99	%1,28	%0,47	%0,89
	Genel Lise	%12,11	%14,51	%15,83	%13,04	%12,76
	Mesleki ve Teknik Lise	%4,09	%3,41	%3,29	%6,35	%0,06
	2-3 Yıllık MYO	%4,37	%5,18	%5,06	%5,32	%5,32
	Lisans	%6,84	%8,44	%9,30	%8,09	%6,56
	YL ve üzeri	%0,97	%0,97	%0,95	%1,27	%0,65
Okuma-Yazma Bilme Oranı	11487/39028*	305/943*	178/502*	56/234*	62/207*	
Toplam	196203	8443	4625	2125	1693	

*Yanıtlar bir okul bitirmedi seçeneğinden yola çıkarak analiz edilmiştir.

Türkiye genelinde okul bitirmeyenlerin, ilkokul mezunu olanların ve genel lise mezunu olanların yüzdeleri sırası ile %19,89; %39,43; %12,11 iken Batı Akdeniz bölgesinde bu oranlar sırası ile %11,17; %44,47; %14,51'dir. Bu yüzdeler arasındaki farklar istatistiksel olarak anlamlıdır (%5 anlamlılık seviyesinde). Diğer bir ifade ile Türkiye genelinde herhangi bir okul bitirmeyenlerin oranı Batı Akdeniz bölgesine göre çok daha yüksekken; ilkokul mezunlarının oranı Batı Akdeniz bölgesinde daha yüksek bir orana sahiptir. Bununla paralel olarak mezuniyet derecesi lise ve üzeri olanların oranı Türkiye genelinde %28,38 iken, Batı Akdeniz bölgesinde bu oran %32,51'dir ve istatistiksel olarak anlamlıdır (Bu oranlar sırasıyla Antalya'da %34,43, Isparta'da %34,07 ve Burdur'da %25,35'dir).

2.3.3.6 İŖe İliŖkin Memnuniyet Göstergeleri

AraŖtırmaya katılanlardan son bir hafta içerisinde alıŖanların oranı Türkiye genelinde %31,30 iken, bu oran Batı Akdeniz bölgesinde (zellikle Antalya ilinde) nispeten daha yüksektir (%37,02 ile). alıŖanların çoğunluğu hem Türkiye hem de Batı Akdeniz bölgesinde özel sektörde ücretli/maaŖlı alıŖtıklarını ifade etmiŖtir (Tablo 2.20). Türkiye genelinde herhangi bir iŖte alıŖmayanlar alıŖmama sebebini ev iŖleri ile uęraŖmak (%55,51) ve emekli olmak (%18,67) olarak ifade ederken; aynı sebeplerden alıŖmayanların Batı Akdeniz bölgesindeki oranları sırası ile %51,01 ve %23,67’dir.

Tablo 2.20 İŖe İliŖkin İstatistikler

Özellik		Türkiye	(TR 61)	Antalya	Isparta	Burdur
Son Bir Hafta İçerisinde alıŖma Durumu	alıŖtı	61408/196203 %31,30	3126/8443 %37,02	1872/4625 %40,48	621/2125 %29,22	633/1693 %37,39
	alıŖmadı fakat iŖ iliŖkisi devam	3536/196203 %1,80	175/8443 %2,07	76/4625 %1,64	72/2125 %3,39	27/1693 %1,59
	alıŖmadı	131259/196203 %66,90	5142/8443 %60,90	2677/4625 %57,88	1432/2125 %67,39	1033/1693 %61,02
alıŖmama Nedeni	İŖ Bulamama	%7,54	%5,70	%6,76	%4,82	%4,16
	Mevsimlik alıŖıyor	%2,27	%2,86	%3,51	%2,93	%1,06
	Eğitime Devam Ediyor	%5,33	%5,27	%4,89	%6,01	%5,23
	Ev İŖleri İle MeŖgul	%55,51	%51,01	%50,88	%52,72	%48,98
	Emekli	%18,67	%23,67	%21,59	%25,70	%26,23
	zrl/Hasta	%3,01	%3,17	%3,92	%0,84	%4,45
	YaŖlı	%5,29	%6,42	%6,05	%5,31	%8,91
	İrad Sahibi	%0,37	%0,12	%0,11	%0,21	%0,00
	Ailevi Sebepler	%1,93	%1,69	%2,24	%1,19	%0,97
	Diğer	%0,10	%0,10	%0,04	%0,28	%0,00
	Toplam	131259	5142	2677	1432	1033
İŖyeri özelliği	zel	%74,05	%74,22	%79,72	%59,45	%73,48
	Kamu	%21,44	%20,27	%15,09	%31,46	%23,79
	Diğer	%4,50	%5,51	%5,18	%9,09	%2,73
	Toplam	64944	3301	1948	693	660
İŖteki Durum	cretli/MaaŖlı	%70,80	%65,98	%67,97	%74,31	%51,36
	İŖveren	%4,47	%5,39	%5,70	%6,49	%3,33
	Kendi Hesabına	%17,25	%21,81	%20,89	%18,04	%28,48
	cretsiz Aile İŖçisi	%7,48	%6,82	%5,44	%1,15	%16,82

Katılımcılara alıŖma koŖullarına yönelik yaŖanan sorunlara iliŖkin sorular yneltilmiŖ, sorun yaŖamadığını belirtenlere iliŖkin istatistikler Tablo 2.21’de zetlenmiŖtir. Gerek Türkiye genelinde gerek Batı Akdeniz bölgesinde memnuniyetin en yüksek olduğu konular ücretlerin tam olarak (%93,73 ve %95,73) ve zamanında (%90,94 ve %92,75) denmesi konularıdır. Memnuniyetin nispeten dŖk olduğu konunun ise ücret miktarı olduğu söylenebilir (Tablo 2.21). İdari konular, ücretler arası farklılık, ücretlerin zamanında ödenmesi, eksik ücret ödenmesi konularında Türkiye genelindeki memnuniyet oranları (%86,78; %78,13; %90,94;

%93,73) ile Batı Akdeniz bölgesindeki memnuniyet oranları (%88,34; %81,22; %92,75; %95,73) arasındaki farkların istatistiksel olarak anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 2.21 İş Koşullarına İlişkin Memnuniyet Oranları

Konu (Sorun Yok Diyenlerin Oranı)	Türkiye	(TR 61)	Antalya	Isparta	Burdur
İdari Konularda	%86,78	%88,34	%86,78	%93,40	%86,73
Ücretler Arası Farklılık	%78,13	%81,22	%80,44	%87,38	%74,93
Ücret Miktarı	%72,71	%74,47	%69,79	%88,93	%70,80
Çalışma Koşulları	%79,23	%80,85	%79,38	%88,93	%74,34
Ücretlerin Zamanında Ödenmesi	%90,94	%92,75	%91,31	%95,15	%94,69
Eksik Ücret Ödenmesi	%93,73	%95,73	%95,47	%95,92	%96,46
Toplam	45982	2178	1324	515	339

2.3.3.7 Mutluluk ve Çeşitli Yaşam Alanlarına İlişkin Memnuniyet Göstergeleri

Katılımcılara yaşamlarını bir bütün olarak düşündüklerinde kendilerini ne kadar mutlu hissettikleri sorusu yöneltilmiş, kendisini mutlu olarak görenlerin oranları hem Türkiye genelinde (%51,23) hem de Batı Akdeniz bölgesinde (%46,24) en yüksek orana sahip olduğu belirlenmiştir (Tablo 2.22). Türkiye geneli ile Batı Akdeniz bölgesinde mutlu ve orta düzeyde mutlu olduğunu ifade edenler arasındaki farklar yapılan t-testi sonucu istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Diğer bir ifade ile mutlu olduklarını ifade edenlerin oranı Batı Akdeniz bölgesinde Türkiye geneline göre anlamlı düzeyde düşük iken; orta düzeyde mutlu olanların oranı anlamlı düzeyde yüksektir. Ancak mutluluğa ilişkin ortalama değerler dikkate alındığında Türkiye geneli ve Batı Akdeniz bölgesinin mutluluk ortalamaları birbirine yakın iken (hesaplamalardaki yuvarlamalar gözönünde bulundurularak bu ifade kullanılmıştır), Antalya ilinde ortalamanın oldukça düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Antalya ili ile Batı Akdeniz bölgesi arasındaki bu farkın %5 anlamlılık seviyesinde istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir.

Araştırma verileri incelendiğinde katılımcıları hem Türkiye genelinde hem de Batı Akdeniz bölgesinde kendilerini en çok tüm aile ve çocukların mutlu ettiği belirlenmiştir (Tablo 2.22). Ayrıca katılımcılara kendilerini en çok neyin mutlu ettiği sorusu yöneltilmiş, tüm bölgelerde oransal olarak en yüksek payı “sağlık” alırken, ikinci sırada “sevgi” yanıtı yer almıştır. Mutluluğa katkısı en az olduğu düşünülen gösterge ise Türkiye genelinde %2,18, Batı Akdeniz bölgesinde %1,34 ile “iş”tir. Türkiye genelinde ve Batı Akdeniz bölgesindeki illerde ferdin mutluluk düzeyinin yaşam memnuniyetini etkileyen önemli bir değişken olduğu, mutluluk seviyesi arttıkça ferdin yaşamından memnun olma olasılığının da arttığı bulgusu göz önünde bulundurulduğunda, mutluluk oranının Türkiye genelinde memnuniyet oranının da Batı Akdeniz bölgesindeki memnuniyet oranından nispeten düşük olmasının beklenen bir durum olduğu söylenebilir.

Tablo 2.22 Mutluluğa İlişkin Göstergeler

Konu		Türkiye Ort:3,559* Std:0,868	(TR 61) Ort:3,559* Std:0,862	Antalya Ort: 3,499* Std: 0,924	Isparta Ort:3,672* Std:0,748	Burdur Ort:3,583* Std:0,819
Yaşamınızı bir bütün olarak düşündüğünüzde ne kadar mutlusunuz?	Çok Mutlu	% 9,09	% 10,61	% 12,65	% 6,26	% 10,51
	Mutlu	% 51,23	% 46,24	% 38,81	% 62,35	% 46,31
	Orta	% 28,79	% 34,11	% 37,64	% 25,22	% 35,62
	Mutsuz	% 8,31	% 6,54	% 7,57	% 4,66	% 6,08
	Çok Mutsuz	% 2,58	% 2,50	% 3,33	% 1,51	% 1,48
Sizi hayatta en çok kim mutlu eder?	Kendi	% 2,06	% 2,65	% 3,31	% 1,74	% 2,01
	Çocuklar	% 13,67	% 14,37	% 16,65	% 12,80	% 10,10
	Anne/Baba	% 2,38	% 2,04	% 2,23	% 2,07	% 1,48
	Arkadaşlar	% 0,57	% 0,60	% 0,74	% 0,42	% 0,47
	Yeğenler	% 0,19	% 0,18	% 0,17	% 0,24	% 0,12
	Torunlar	% 1,88	% 2,72	% 2,59	% 2,07	% 3,90
	Eş	% 6,29	% 6,63	% 7,42	% 6,59	% 4,55
	Tüm Aile	% 72,25	% 69,77	% 65,58	% 73,65	% 76,37
Sizi hayatta en çok ne mutlu eder?	Diğer	% 0,72	% 1,03	% 1,32	% 0,42	% 1,00
	Başarı	% 7,07	% 7,85	% 8,54	% 7,76	% 6,08
	İş	% 2,18	% 1,34	% 1,25	% 1,55	% 1,30
	Sağlık	% 69,99	% 69,81	% 66,64	% 70,87	% 77,14
	Sevgi	% 15,16	% 15,50	% 17,17	% 15,11	% 11,46
	Para	% 3,94	% 3,99	% 4,74	% 3,67	% 2,36
Diğer	% 1,66	% 1,50	% 1,66	% 1,04	% 1,65	
Toplam		196203	8443	4625	2125	1693

*Çok Mutlu:5, Çok Mutsuz:1 olarak alınmış, ortalama ve standart sapma değerleri buna göre hesaplanmıştır.

Farklı yaşam alanlarına ilişkin memnuniyet yüzdeleri ve ortalamaları Tablo 2.23'te özetlenmiştir. Türkiye genelinde ve Batı Akdeniz bölgesinde memnuniyet ortalamasının en yüksek olduğu yaşam alanı evlilik; en düşük olduğu yaşam alanı ise hanehalkı gelirdir.

Sağlık, evlilik, eğitim, iş, gelir ve ilişkileri de içinde bulunduran onbeş farklı yaşam alanına ilişkin genel ortalamalar Türkiye genelinde 3,62 iken, Batı Akdeniz bölgesinde 3,64; Antalya'da 3,56; Isparta'da 3,78; Burdur'da ise 3,69'dur. Sağlık hizmetlerinden memnun olanların oranı Batı Akdeniz bölgesinde (%64,33) Türkiye geneline (%62,96) göre daha yüksektir ve bu yüksekliğin istatistiksel olarak anlamlı olduğu yapılan t-testi ile belirlenmiştir. Bunun dışında Türkiye genelinde sağlıklarından memnun olmayanların oranı Batı Akdeniz bölgesine nispeten daha yüksek olup, bu oran istatistiksel olarak anlamlıdır. Batı Akdeniz bölgesinde aldıkları eğitimden memnun olanların oranı Türkiye geneline nispeten daha yüksek olup (%49,67; %57,92), bu farkın da istatistiksel olarak anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Türkiye geneli ve Batı Akdeniz bölgesi karşılaştırıldığında yapılan t-testleri ile yaşadıkları konuttan memnun olanların (%74,43; %81,7), yaşadıkları semtten memnun olanların (%79,18; %84,69), işlerinden memnun olanların (%72,68; %77,89), gelirlerinden memnun olanların (%41,45; %47,08) ve gelirlerinden hiç memnun olmayanların (%8; %5,41), sosyal hayatlarından memnun olanların (%51,50; %59,33), kendine ayırdığı zamandan memnun olanların (%60,35; %65,75), işe geliş ve gidiş süresinden orta düzeyde

memnun olanların (%11,73; %6,97), akraba, arkadaş, komşu ve iş ilişkilerinden memnun olanların (Türkiye geneli sırası ile %78,50, %82,49, %79,35 ve Batı Akdeniz bölgesi sırası ile %81,58; %80,43, %86,92 ve %85,61) istatistiksel olarak anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 2.23 Yaşam Alanlarına İlişkin Memnuniyet Yüzdeleri

Konu		Türkiye	(TR 61)	Antalya	Isparta	Burdur
Sağlık	Çok Memnun	%6,63	%4,96	%6,72	%1,13	%4,96
	Memnun	%62,96	%65,33	%59,70	%75,48	%67,99
	Orta	%14,13	%16,82	%18,92	%13,46	%15,30
	Memnun Değil	%13,83	%11,16	%12,13	%9,36	%10,75
	Hiç Memnun Değil	%2,45	%1,73	%2,53	%0,56	%1,00
	Ort/Std	3,58/ 0,90	3,61/ 0,82	3,56/ 0,88	3,67/ 0,69	3,65/ 0,78
Evlilik	Çok Memnun	%15,49	%13,48	%17,88	%2,73	%15,17
	Memnun	%78,21	%79,69	%73,03	%93,01	%80,83
	Orta	%4,30	%4,81	%6,43	%3,08	%2,66
	Memnun Değil	%1,34	%1,32	%1,66	%0,95	%0,89
	Hiç Memnun Değil	%0,66	%0,69	%1,00	%0,24	%0,44
	Ort/Std	4,07/ 0,56	4,04/ 0,55	4,05/ 0,63	3,97/ 0,35	4,09/ 0,50
Eğitim	Çok Memnun	%2,53	%1,48	%1,88	%0,42	%1,71
	Memnun	%49,67	%57,92	%53,19	%68,42	%57,65
	Orta	%11,06	%9,27	%9,54	%9,18	%8,68
	Memnun Değil	%18,26	%20,86	%23,50	%14,82	%21,20
	Hiç Memnun Değil	%3,50	%2,25	%2,77	%0,33	%3,25
	Eğitim Yok	%14,98	%8,22	%9,12	%6,82	%7,50
Ort/Std	3,35/ 0,98	3,39/ 0,94	3,31/ 0,98	3,58/ 0,82	3,36/ 0,97	
Konut	Çok Memnun	%5,70	%3,39	%4,17	%0,52	%4,84
	Memnun	%74,43	%81,37	%76,22	%92,71	%81,22
	Orta	%7,77	%6,19	%7,85	%2,92	%5,79
	Memnun Değil	%9,66	%7,70	%9,86	%3,53	%7,03
	Hiç Memnun Değil	%2,44	%1,35	%1,90	%0,33	%1,12
	Ort/Std	3,71/ 0,82	3,78/ 0,70	3,71/ 0,78	3,90/ 0,48	3,82/ 0,68
Semt/ Mahalle	Çok Memnun	%6,46	%4,13	%5,56	%0,47	%4,84
	Memnun	%79,18	%84,69	%80,17	%93,08	%86,47
	Orta	%6,00	%5,07	%6,53	%2,87	%3,84
	Memnun Değil	%6,73	%5,09	%6,18	%3,25	%4,43
	Hiç Memnun Değil	%1,62	%1,02	%1,56	%0,33	%0,41
	Ort/Std	3,82/ 0,71	3,86/ 0,61	3,82/ 0,69	3,90/ 0,44	3,91/ 0,55
İş	Çok Memnun	%6,45	%3,51	%4,06	%0,87	%4,70
	Memnun	%72,68	%77,89	%73,92	%89,03	%77,88
	Orta	%9,69	%8,88	%10,63	%5,19	%7,58
	Memnun Değil	%9,46	%8,51	%9,45	%4,76	%9,70
	Hiç Memnun Değil	%1,72	%1,21	%1,95	%0,14	%0,15
	Ort/Std	3,73/ 0,79	3,74/ 0,71	3,69/ 0,78	3,86/ 0,52	3,77/ 0,69
İş Kazanç	Çok Memnun	%2,77	%0,88	%0,92	%0,29	%1,36
	Memnun	%43,80	%47,20	%41,07	%69,41	%41,97
	Orta	%18,31	%17,72	%20,69	%12,70	%14,24
	Memnun Değil	%26,42	%26,14	%29,47	%15,87	%27,12
	Hiç Memnun Değil	%5,71	%4,76	%5,75	%1,30	%5,45
	Kazanç Yok	%2,99	%3,30	%2,10	%0,43	%9,85
Ort/Std	3,12/ 1,03	3,14/ 0,99	3,02/ 1,00	3,52/ 0,95	3,07/ 1,03	

Tablo 2.23 Yaşam Alanlarına İlişkin Memnuniyet Yüzdeleri (Devamı)

	Konu	Türkiye	(TR 61)	Antalya	Isparta	Burdur
Gelir	Çok Memnun	%2,02	%0,73	%0,63	%0,19	%1,71
	Memnun	%41,53	%47,08	%37,34	%67,86	%47,61
	Orta	%19,54	%19,10	%22,53	%13,22	%17,13
	Memnun Değil	%28,90	%27,67	%32,41	%17,36	%27,64
	Hiç Memnun Değil	%8,00	%5,41	%7,09	%1,36	%5,91
	Ort/Std	3,01/ 1,05	3,10/ 1,01	2,92/ 1,00	3,48/ 1,00	3,12/ 1,04
Sosyal Hayat	Çok Memnun	%2,26	%1,03	%1,12	%0,42	%1,54
	Memnun	%51,50	%59,33	%48,43	%75,81	%68,40
	Orta	%17,48	%14,64	%15,87	%12,33	%14,18
	Memnun Değil	%24,23	%21,92	%29,84	%10,64	%14,47
	Hiç Memnun Değil	%4,53	%3,08	%4,74	%0,80	%1,42
	Ort/Std	3,23/ 1,00	3,33/ 0,96	3,11/ 1,00	3,64/ 0,88	3,54/ 0,91
Kendine Ayırdığı Zaman	Çok Memnun	%3,19	%2,83	%3,85	%0,47	%3,01
	Memnun	%60,35	%65,75	%56,63	%79,95	%72,83
	Orta	%14,80	%9,95	%11,29	%8,05	%8,68
	Memnun Değil	%18,67	%18,89	%24,17	%11,15	%14,18
	Hiç Memnun Değil	%2,99	%2,58	%4,06	%0,38	%1,30
	Ort/Std	3,42/ 0,93	3,47/ 0,93	3,32/ 1,01	3,69/ 0,78	3,62/ 0,86
İşe Geliş Gidiş Süresi	Çok Memnun	%4,92	%5,12	%6,42	%0,43	%6,21
	Memnun	%66,40	%73,61	%68,33	%85,28	%76,97
	Orta	%11,73	%6,97	%7,24	%5,48	%7,73
	Memnun Değil	%14,27	%12,12	%14,84	%8,51	%7,88
	Hiç Memnun Değil	%2,69	%2,18	%3,18	%0,29	%1,21
	Ort/Std	3,57/ 0,89	3,67/ 0,84	3,60/ 0,93	3,77/ 0,63	3,79/ 0,75
Akraba İlişkisi	Çok Memnun	%8,63	%3,81	%5,21	%1,27	%3,19
	Memnun	%78,50	%80,43	%73,92	%92,42	%83,17
	Orta	%7,30	%8,21	%10,62	%3,81	%7,15
	Memnun Değil	%4,61	%6,17	%8,22	%2,07	%5,73
	Hiç Memnun Değil	%0,96	%1,37	%2,03	%0,42	%0,77
	Ort/Std	3,89/ 0,67	3,79/ 0,67	3,72/ 0,77	3,92/ 0,45	3,82/ 0,62
Arkadaş İlişkisi	Çok Memnun	%9,78	%5,13	%6,98	%1,60	%4,49
	Memnun	%82,49	%86,92	%82,81	%93,98	%89,31
	Orta	%5,22	%5,13	%6,44	%3,20	%3,96
	Memnun Değil	%2,17	%2,48	%3,37	%0,89	%2,01
	Hiç Memnun Değil	%0,34	%0,34	%0,39	%0,33	%0,24
	Ort/Std	3,99/ 0,52	3,94/ 0,48	3,93/ 0,55	3,96/ 0,34	3,96/ 0,43
Komsu İlişkisi	Çok Memnun	%9,40	%4,50	%5,73	%1,74	%4,61
	Memnun	%79,35	%81,72	%75,87	%91,86	%85,00
	Orta	%6,86	%7,79	%10,01	%4,52	%5,85
	Memnun Değil	%3,68	%5,15	%7,11	%1,60	%4,25
	Hiç Memnun Değil	%0,71	%0,83	%1,28	%0,28	%0,30
	Ort/Std	3,93/ 0,63	3,84/ 0,62	3,78/ 0,71	3,93/ 0,41	3,89/ 0,55
İş İlişkisi	Çok Memnun	%7,59	%3,12	%4,06	%1,01	%2,58
	Memnun	%81,58	%85,61	%83,42	%90,91	%86,52
	Orta	%7,67	%7,69	%8,47	%5,92	%7,27
	Memnun Değil	%2,70	%3,03	%3,49	%1,88	%2,88
	Hiç Memnun Değil	%0,46	%0,55	%0,56	%0,29	%0,76
	Ort/Std	3,93/ 0,55	3,88/ 0,51	3,87/ 0,55	3,90/ 0,40	3,87/ 0,52
Toplam		196203	8443	4625	2125	1693

2.3.3.8 Kamu Hizmetlerine İlişkin Memnuniyet İstatistikleri

Kamu hizmetlerinden duyulan memnuniyet, sağlık başta olmak üzere güvenlik, adalet, eğitim hizmetleri ile sosyal güvenlik kurumlarının verdiği hizmetler de dahil toplam

altı alanda ölçülmüş, Türkiye genelinde ortalama memnuniyetin en yüksek olduğu kamusal hizmetin 3,78 ortalama ile güvenlik olduğu, memnuniyetin en düşük olduğu kamu hizmetinin ise eğitim olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Tablo 2.24). Türkiye ve Batı Akdeniz bölgesi karşılaştırıldığında adli hizmetlerden memnun olanların (%50,48; %42,46) ve eğitim hizmetlerinden memnun olanların (%68,42; %69,68) arasındaki farkların istatistiksel olarak anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 2.24 Kamu Hizmetlerinden Duyulan Memnuniyete İlişkin Göstergeler

Konu		Türkiye	(TR 61)	Antalya	Isparta	Burdur
Sağlık Hizmetleri	Çok Memnun	%6,06	%3,28	%3,09	%2,02	%5,38
	Memnun	%70,37	%72,91	%65,73	%86,54	%75,43
	Orta	%9,83	%9,97	%13,17	%4,99	%7,50
	Memnun Değil	%11,17	%11,70	%14,92	%6,21	%9,81
	Hiç Memnun Değil	%2,56	%2,13	%3,09	%0,24	%1,89
	Ort/Std	3,66/ 0,86	3,64/ 0,82	3,51/ 0,89	3,84/ 0,65	3,73/ 0,81
Güvenlik Hizmetleri	Çok Memnun	%5,04	%2,00	%2,08	%0,47	%3,72
	Memnun	%77,70	%81,00	%74,85	%91,34	%84,82
	Orta	%8,69	%7,96	%10,68	%4,33	%5,08
	Memnun Değil	%7,04	%7,44	%9,75	%3,76	%5,73
	Hiç Memnun Değil	%1,54	%1,60	%2,64	%0,09	%0,65
	Ort/Std	3,78/ 0,73	3,74/ 0,70	3,64/ 0,79	3,88/ 0,50	3,85/ 0,63
Adli Hizmetler	Çok Memnun	%2,66	%0,62	%0,76	%0,28	%0,65
	Memnun	%50,48	%42,46	%35,98	%67,67	%28,53
	Orta	%5,85	%4,12	%4,99	%2,73	%3,48
	Memnun Değil	%6,09	%7,11	%8,97	%4,47	%5,32
	Hiç Memnun Değil	%1,81	%2,35	%3,26	%0,80	%1,77
	Fikri Yok	%33,10	%43,35	%46,03	%24,05	%60,25
Ort/Std	3,69/ 0,85	3,56/ 0,89	3,41/ 0,98	3,82/ 0,71	3,53/ 0,91	
Eğitim Hizmetleri	Çok Memnun	%3,75	%0,96	%1,02	%0,47	%1,42
	Memnun	%68,42	%69,68	%60,76	%85,04	%74,78
	Orta	%12,75	%12,79	%16,26	%7,25	%10,28
	Memnun Değil	%12,05	%13,43	%17,54	%6,64	%10,75
	Hiç Memnun Değil	%3,04	%3,14	%4,43	%0,61	%2,78
	Ort/Std	3,58/ 0,89	3,52/ 0,87	3,36/ 0,93	3,78/ 0,72	3,61/ 0,84
SGK Hizmetleri	Çok Memnun	%3,53	%1,29	%1,51	%0,42	%1,77
	Memnun	%66,16	%66,73	%61,25	%83,39	%60,78
	Orta	%7,51	%6,49	%8,39	%3,20	%5,43
	Memnun Değil	%6,51	%8,34	%10,46	%3,44	%8,68
	Hiç Memnun Değil	%1,65	%1,91	%2,62	%0,38	%1,89
	Fikri Yok	%14,63	%15,24	%15,76	%9,18	%21,44
Ort/Std	3,74/ 0,75	3,67/ 0,77	3,58/ 0,85	3,88/ 0,55	3,66/ 0,80	
Ulaştırma	Çok Memnun	%4,02	%1,36	%1,82	%0,24	%1,54
	Memnun	%73,89	%74,01	%65,58	%86,73	%81,10
	Orta	%7,38	%6,42	%9,02	%2,68	%4,02
	Memnun Değil	%8,70	%8,91	%13,28	%3,29	%4,02
	Hiç Memnun Değil	%2,72	%2,26	%3,57	%0,38	%1,06
	Fikri Yok	%3,29	%7,04	%6,75	%6,68	%8,27
Ort/Std	3,70/ 0,82	3,68/ 0,78	3,52/ 0,90	3,89/ 0,58	3,85/ 0,65	

Bir diğer kamu hizmeti elektronik ortamda sunulan hizmetlerdir. Batı Akdeniz bölgesinde elektronik hizmetlerden en fazla yararlanan şehrin Antalya (%30,08) olduğu ve Türkiye genelinde bireylerin yaklaşık %26'sının elektronik hizmetlerden faydalandığı

sonucuna ulaşılmıştır (Tablo 2.25). Elektronik hizmetlerde dahil olmak üzere kamu hizmetlerinden duyulan memnuniyete ilişkin genel ortalamalar ise sırası ile 3,73 (Türkiye Geneli), 3,68 (TR61), 3,56 (Antalya), 3,86 (Isparta), 3,77 (Burdur)'dir.

Tablo 2.25 Elektronik Ortamda Sunulan Hizmetten Duyulan Memnuniyet

		Türkiye	TR61	Antalya	Isparta	Burdur
Kamu Hizmetinden Yararlanma	Evet	%26,12	%29,05	%30,08	%21,13	%36,21
	Toplam	196203	8443	4625	2125	1693
Kamu Hizmeti Memnuniyeti	Çok Memnun	%13,85	%12,35	%10,28	%2,45	%24,31
	Memnun	%74,20	%76,56	%76,20	%87,53	%69,33
	Orta	%6,90	%7,05	%8,12	%7,35	%4,40
	Memnun Değil	%3,49	%3,06	%3,95	%2,00	%1,79
	Hiç Memnun Değil	%0,90	%0,45	%0,72	%0,22	%0,00
	Fikri Yok	%0,65	%0,53	%0,72	%0,45	%0,16
	Toplam	51247	2453	1391	449	613
Ort/ Std	3,97/ 0,66	3,98/ 0,60	3,92/ 0,64	3,90/ 0,44	4,16/ 0,63	

Türkiye genelinde katılımcıların yaşadıkları yerlerin %80,49'u belediye sınırları içerisinde iken Batı Akdeniz bölgesinde bu oran %83,94'dür. Katılımcıların belediye hizmetlerine ilişkin memnuniyet düzeyleri yirmi farklı hizmet alanı üzerinden değerlendirilmiş ve Tablo 2.26'da özetlenmiştir.

Belediye hizmetlerinden Türkiye genelinde en çok memnun olunan hizmet alanları cenaze (ort: 3,85 ile) ve itfaiye (ort: 3,75 ile) hizmetleri iken, en az memnun olunan hizmet alanları ise 3,25 ortalama ile yol-kaldırım çalışmaları ve yeşil alan miktarıdır. Belediye hizmet memnuniyeti genel ortalamaları Türkiye genelinde 3,49, Batı Akdeniz bölgesinde 3,54, Antalya, Isparta ve Burdur'da ise sırası ile 3,47, 3,67 ve 3,51'dir.

Belediye sınırları dahilinde olmayan bölgelerde onbir hizmet alanında İl Özel İdare hizmetlerine ilişkin memnuniyet ölçülmüştür. Ayrıntılı frekans dağılımı Ek-3'de verilmiş olup özetlenmiş bilgiler Tablo-2.26'da yer almaktadır. Türkiye genelinde en memnun olunan hizmet alanı 3,40 ortalama ile hasta ve yoksul yardımı iken, memnuniyetin en az olduğu hizmet alanı 2,97 ortalama ile yol-kaldırım çalışmalarıdır. İl Özel İdare hizmetlerine ilişkin genel memnuniyet ortalamaları ise Türkiye genelinde 3,28, Batı Akdeniz bölgesinde 3,36, Antalya, Isparta ve Burdur'da ise sırası ile 3,13, 3,46 ve 3,48'dir (Tablo 2.26).

Yaşam Memnuniyeti Araştırmasının konularından bir diğeri Sosyal Güvenlik Kurumları hizmetlerine ilişkin memnuniyettir. Türkiye genelinde katılımcıların yaklaşık %50'si SGK-SSK kurumlarına kayıtlı olduklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların %52,71'i kendisi üzerinden, %38,54'ü eşi üzerinden güvenlik kapsamında olduğunu ifade etmiştir (Tablo 2.27).

Tablo 2.26 Belediye ve İl Özel İdare Hizmetlerinden Duyulan Memnuniyet Göstergeleri

		Türkiye	TR61	Antalya	Isparta	Burdur
Yaşanılan Yer Belediye Sınırlarında mı?	Evet	%80,49	%83,94	%88,00	%83,44	%73,48
	Hayır	%19,51	%16,06	%12,00	%16,56	%26,52
	Toplam	196203	8443	4625	2125	1693
Çöp ve Çevresel Atık	Ort/ Std	3,53/ 1,01	3,67/ 0,83	3,70/ 0,83	3,62/ 0,81	3,62/ 0,85
Kanalizasyon Hizmeti	Ort/ Std	3,54/ 0,96 (3,35/ 1,11)	3,61/ 0,86 (3,48/ 0,98)	3,54/ 0,94 (3,18/ 1,23)	3,67/ 0,77 (3,43/0,92)	3,71/ 0,79 (3,60/ 0,99)
Şebeke Suyu	Ort/ Std	3,48/ 1,00 (3,22/ 1,15)	3,41/ 0,98 (3,38/ 1,05)	3,38/ 0,99 (3,24/ 1,10)	3,57/ 0,86 (3,42/0,91)	3,28/ 1,09 (3,51/ 1,09)
Toplu Taşıma	Ort/ Std	3,47/ 1,00	3,47/ 0,95	3,36/ 1,02	3,64/ 0,84	3,60/ 0,87
Zabıta	Ort/ Std	3,60/ 0,90	3,64/ 0,80	3,60/ 0,84	3,69/ 0,73	3,66/ 0,79
Yol Kaldırım	Ort/ Std	3,25/ 1,11 (2,97/ 1,21)	3,31/ 1,03 (3,02/ 1,15)	3,26/ 1,04 (2,90/ 1,17)	3,55/ 0,91 (3,44/ 1,04)	3,15/ 1,12 (2,82/ 1,20)
Yeşil Alan	Ort/ Std	3,25/ 1,09	3,38/ 0,98	3,30/ 1,02	3,65/ 0,85	3,28/ 1,02
Hava Kirliliği ile Mücadele	Ort/ Std	3,28/ 1,07	3,36/ 0,99	3,21/ 1,05	3,62/ 0,90	3,40/ 0,96
Sağlık/ Spor	Ort/ Std	3,38/ 1,01	3,41/ 0,96	3,36/ 1,00	3,60/ 0,84	3,20/ 1,03
İmar/ İskân/ Ruhsat	Ort/ Std	3,36/ 1,06 (3,29/ 1,12)	3,31/ 1,03 (3,19/ 1,08)	3,14/ 1,08 (2,98/ 1,14)	3,62/ 0,94 (3,40/ 0,99)	3,18/ 1,09 (3,02/ 1,18)
Engellilere Yönelik Düzenleme	Ort/ Std	3,34/ 1,07 (3,32/ 1,09)	3,32/ 1,03 (3,36/ 1,02)	3,17/ 1,10 (3,14/ 1,17)	3,61/ 0,92 (3,40/ 0,93)	3,29/ 0,98 (3,53/ 1,02)
Hasta/ Yoksul Yardımı	Ort/ Std	3,46/ 1,01 (3,40/ 1,08)	3,49/ 0,94 (3,42/ 1,00)	3,35/ 1,02 (3,13/ 1,15)	3,69/ 0,81 (3,49/ 0,91)	3,56/ 0,89 (3,63/ 0,94)
Sergi/ Festival/ Kermes/ Konser	Ort/ Std	3,56/ 0,92 (3,25/ 1,09)	3,63/ 0,82 (3,36/ 1,00)	3,63/ 0,85 (3,12/ 1,14)	3,69/ 0,72 (3,37/ 0,94)	3,49/ 0,87 (3,75/ 0,92)
Meslek Edindirme	Ort/ Std	3,62/ 0,89 (3,27/ 1,14)	3,71/ 0,77 (3,37/ 1,07)	3,72/ 0,82 (2,91/ 1,21)	3,71/ 0,71 (3,39/ 1,02)	3,66/ 0,73 (3,80/ 1,05)
Işıklandırma	Ort/ Std	3,60/ 0,91 (3,37/ 1,07)	3,65/ 0,80 (3,45/ 0,97)	3,58/ 0,87 (3,25/ 1,07)	3,75/ 0,67 (3,60/ 0,86)	3,75/ 0,71 (3,55/ 0,94)
Temizlik	Ort/ Std	3,50/ 0,99 (3,16/ 1,14)	3,65/ 0,79 (3,42/ 0,98)	3,64/ 0,82 (3,20/ 1,11)	3,69/ 0,73 (3,58/ 0,89)	3,63/ 0,79 (3,41/ 0,96)
İtfaiye	Ort/ Std	3,75/ 0,78	3,85/ 0,58	3,86/ 0,57	3,80/ 0,61	3,93/ 0,56
Cenaze	Ort/ Std	3,85/ 0,75	3,93/ 0,55	3,97/ 0,55	3,81/ 0,63	4,04/ 0,42
Sokak Levhaları	Ort/ Std	3,64/ 0,87 (3,45/ 0,98)	3,63/ 0,82 (3,52/ 0,88)	3,61/ 0,85 (3,41/ 0,97)	3,72/ 0,72 (3,59/ 0,81)	3,55/ 0,87 (3,67/ 0,80)
Gıda Üretim Tesisleri	Ort/ Std	3,31/ 1,09	3,30/ 1,05	3,11/ 1,11	3,65/ 0,96	3,18/ 1,07

*Parantez içerisinde yer alan ortalama ve standart sapmalar İl Özel İdaresi Hizmetlerine ilişkin memnuniyetlere aittir.

Katılımcılara sosyal güvenlik kurumundaki sağlık hizmetleri, sağlık harcamalarının geri ödenmesi, ilaç alımı, personel davranışları ve emeklilik işlemleri gibi konularda sorun yaşayıp yaşamadıkları sorulmuş, %86,99 memnuniyet oranı ile en az sorun yaşanan konunun ilaç alımı, %51,33 memnuniyet oranı ile en çok sorun yaşanan konunun emeklilik işlemleri olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Isparta ilinde sosyal güvenlik kurumuna ilişkin ortalama memnuniyetin hem diğer illere hem de Türkiye geneline göre çok daha yüksek olduğu

belirlenmiştir. Belirlenmiş beş konuya (sağlık hizmetleri, sağlık harcamaları, ilaç alımı, personel davranışı ve emeklilik işlemleri) ilişkin sorun yaşamadıklarının belirtenlerin yüzdeleri Türkiye genelinde %72, Batı Akdeniz bölgesinde %66, Antalya, Isparta ve Burdur illerinde sırası ile %57, **%91**, %61'dir.

Tablo 2.27 Sosyal Güvenlik Hizmetlerinden Duyulan Memnuniyet Yüzdeleri

		Türkiye	TR61	Antalya	Isparta	Burdur
Kayıtlı Olunan Sosyal Güvenlik Kurumu	Kayıtlı Değil	%19,48	%8,52	%8,78	%8,05	%8,39
	SGK-SSK	%49,57	%50,16	%52,86	%50,54	%42,29
	SGK-BAĞKUR	%16,84	%24,08	%23,61	%20,66	%29,65
	SGK-Emekli Sandığı	%13,83	%16,93	%14,27	%20,61	%19,55
	Banka Sandığı	%0,28	%0,32	%0,48	%0,14	%0,12
	Toplam	196203	8443	4625	2125	1693
Kimin Üzerinden Sosyal Güvenlik Kapsamındasınız?	Kendi	%52,71	%57,56	%58,62	%56,29	%56,29
	Eşi	%38,54	%35,58	%34,30	%35,67	%38,94
	Anne/Baba	%6,99	%5,39	%5,43	%6,50	%3,87
	Çocukları	%1,77	%1,48	%1,66	%1,54	%0,90
Sağlık Hizmetleri	Sorun Yok	%83,67	%81,19	%74,88	%94,01	%82,21
	Toplam	157974	7724	4219	1954	1551
Sağlık Harcamaları	Sorun Yok	%67,52	%55,86	%43,59	%87,36	%49,58
Sorun İlaç Alımı	Sorun Yok	%86,99	%87,44	%83,88	%93,71	%89,23
Personel Davranışları	Sorun Yok	%71,38	%62,21	%54,02	%92,63	%46,16
Emeklilik İşlemleri	Sorun Yok	%51,33	%44,61	%29,15	%85,01	%35,78
Emekli Maaşı	Yeterli	%10,87	%11,29	%8,41	%12,33	%17,79
SGK' Herhangi Bir İş İçin Gidildi mi?	Evet	%10,90	%13,93	%17,35	%10,80	%8,58
SGK'da Sorun Yaşandı mı?	Hayır	%79,26	%79,00	%77,05	%86,73	%77,44
	Toplam	17219	1076	732	211	133
Hastalandığında ilk başvurulan yer?	Aile Hekimliği	%34,47	%40,86	%40,09	%40,14	%43,89
	Devlet Hastanesi	%53,28	%44,20	%40,13	%46,54	%52,39
	Üniversite Hastanesi	%2,14	%3,02	%3,31	%4,19	%0,77
	Özel Hastane	%9,16	%11,25	%15,74	%8,61	%2,30
	Özel Pol./ Tıp Merk.	%0,38	%0,20	%0,22	%0,19	%0,18
	Özel Muayenehane	%0,08	%0,13	%0,15	%0,05	%0,18
	Çalıştığı Kurum Doktoru	%0,50	%0,33	%0,37	%0,28	%0,30
	Toplam	196203	8443	4625	2125	1693
2013 Yılında Herhangi Bir Sağlık Kuruluşuna Başvuruldu mu?	Evet	%68,97	%72,69	%72,65	%70,59	%75,43
	Toplam	196203	8443	4625	2125	1693
En Son Başvurulan Sağlık Kuruluşu	Aile Hekimliği	%22,77	%23,84	%24,20	%21,20	%26,00
	Devlet Hastanesi	%55,85	%49,03	%43,99	%50,60	%60,45
	Üniversite Hastanesi	%4,81	%6,70	%5,83	%10,87	%4,07
	Özel Hastane	%15,25	%19,24	%24,79	%16,00	%8,46
	Özel Poliklinik/Tıp Merk.	%0,79	%0,64	%0,54	%0,80	%0,70
	Özel Muayenehane	%0,15	%0,24	%0,33	%0,20	%0,08
	Çalıştığı Kurum Doktoru	%0,37	%0,31	%0,33	%0,33	%0,23
	Toplam	135314	6137	3360	1500	1277

Tablo 2.27 Sosyal Güvenlik Hizmetlerinden Duyulan Memnuniyet Yüzdeleri (Devamı)

		Türkiye	TR61	Antalya	Isparta	Burdur
Sağlık Kuruluşunu Tercih Etme Sebebi	Zorunluluk	%29,59	%25	%22,74	%24,27	%33,05
	Bulunduğu Yere Yakınlık	%32,30	%30,52	%31,13	%24,67	%35,79
	Hizmetten Memnuniyet	%30,14	%35,23	%34,49	%44,00	%26,86
	Tavsiye	%2,16	%1,97	%2,50	%1,40	%1,25
	Tanıdık Birinin Olması	%1,87	%2,12	%2,26	%2,27	%1,57
	Alışkanlık	%1,34	%1,58	%2,26	%1,07	%0,39
	Katılım Payının Düşük Olması	%2,16	%2,97	%4,23	%1,93	%0,86
	Diğer	%0,44	%0,36	%0,39	%0,40	%0,23
	Toplam	135314	6137	3360	1500	1277
En son Gidilen Sağlık Merkezinde Sorun Yaşandı mı?	Hayır	%92,89	%94,31	%92,26	%98,27	%95,07
Muayene Tahlil?	Sorun Yok	%84,11	%84,85	%78,78	%96,00	%87,71
Temizlik-Hijyen	Sorun Yok	%84,26	%87,78	%84,05	%96,27	%87,63
Muayene	Sorun Yok	%76,32	%81,29	%79,49	%85,47	%81,13
Doktor Davranışları	Sorun Yok	%84,90	%85,33	%80,36	%94,40	%87,78
Hemşire/ Hastabakıcı Davranışların	Sorun Yok	%85,02	%84,88	%80,63	%94,33	%84,96
Doktor ve Sağlık Personeli	Yeterli	%42,96	%46,86	%42,02	%63,40	%40,17
Muayene ve tahlil ücretleri Yüksek mi?	Hayır	%40,02	%34,32	%24,05	%58,60	%32,81
İlaç Fiyatları	Sorun Yok	%48,50	%48,25	%41,37	%67,87	%43,30
Muayene ve tahlil için sıra beklemede	Sorun Yok	%64,64	%64,87	%54,05	%89,00	%65,00
Muayene Katkı Payı	Sorun Yok	%33,67	%30,16	%22,83	%46,93	%29,76
Tedavi, ilaç vb. masrafları hangi kanalla karşılanıyor?	SGK	%77,78	%88,35	%87,52	%90,21	%88,25
	Özel Sağlık Sigortası	%0,81	%0,24	%0,30	%0,24	%0,06
	Özel Sandık	%0,36	%0,33	%0,50	%0,14	%0,12
	Yeşil Kart	%11,58	%3,20	%2,98	%3,06	%3,96
	Kendisi Karşılıyor	%6,80	%6,47	%7,29	%5,27	%5,73
	Sağlık Sigortası	%0,92	%0,47	%0,61	%0,33	%0,30
	Diğer	%1,75	%0,95	%0,80	%0,75	%1,59
	Toplam	196203	8443	4625	2125	1693

Ankete katılanların çoğunluğu hem Türkiye genelinde hem de Batı Akdeniz bölgesinde emeklilik maaşının yetersiz olduğunu düşünmektedirler. SGK'ya herhangi bir iş için başvuranların Türkiye genelinde %79,26'sı sorun yaşamadığını ifade etmiştir. Katılımcıların hastalandığında ilk tercihleri devlet hastanesi ve aile hekimleridir. Türkiye genelinde ve Batı Akdeniz bölgesinde bu sağlık kuruluşlarının tercih edilme sebebi

bulunduğu yere yakın olması (Türkiye’de %32,30, TR61’de %30,52) ve hizmetten memnun kalınması (Türkiye’de %30,1, TR61’de 35,32) olarak ifade edilmiştir.

Sağlık hizmeti alınan kuruluşla ilgili memnuniyeti belirleyebilmek için katılımcılara muayene öncesi (randevu alma süreci), muayene esnası (doktor davranışları, temizlik vd.) ve sonrası (ilaç fiyatları vd.) ile ilgili on farklı soru yöneltilmiş, sonuçlar Tablo 2.27’de özetlenmiştir. Buna göre memnuniyetin en düşük olduğu (diğer bir ifade ile sorunun en çok yaşandığı) konular muayene katkı payı ve ücretleridir. Katılımcıların tedavi ve ilaç masraflarını yüksek oranda SGK aracılığı ile (Türkiye genelinde %77,78, TR61’de %88,3 ile) karşıladıkları sonucuna ulaşılmıştır.

2.3.3.9 Güvenlik Hizmetlerine İlişkin İstatistikler

Hanehalkı düzeyinde yaşanan mağduriyetler ve bu mağduriyetler (evde, işyerinde hırsızlık vd.) sonucunda polis veya jandarmaya başvuru oranları daha önceki bölümde özetlenmiştir. Bu bölümde ise fertlerin yaşadıkları mağduriyetler (kapkaç, yankesicilik, gasp, yaralanma vd.) ve bu mağduriyetler sonucu güvenlik güçlerine başvuru oranları özetlenmiştir (Tablo 2.28). Ankete katılanların en çok kapkaç ve yankesicilikten dolayı mağduriyet yaşadıkları (Türkiye genelinde %2,34, Batı Akdeniz bölgesinde %2,78 ile) sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcılar, yaşadıkları mağduriyetler sonucunda polise başvurmama nedenini genel olarak tüm göstergelerde gerek görmemeleri olarak ifade etmiş, polis ve jandarmanın davranışlarından ise genel olarak memnun olduklarını belirtmişlerdir (Türkiye genelinde %82,39, Batı Akdeniz Bölgesinde %82,93 ile).

Tablo 2.28 Polis/ Jandarma Hizmetlerine İlişkin Memnuniyet Göstergeleri

		Türkiye	(TR 61)	Antalya	Isparta	Burdur	
Polis ve Jandarma Olaylara Zamanında Müdahale Ediyor mu?		%82,14	%83,34	%85,96	%92,42	%87,89	
Polis ve Jandarmanın Vatandaşa Davranışlarından Memnun musunuz?		%82,39	%82,93	%76,02	%93,27	%88,84	
Polis ve jandarmanın verdiği trafik hizmetinden duyulan memnuniyet		%82,53	%83,89	%78,03	%92,89	%88,60	
Toplam		196203	8443	4625	2125	1693	
Kapkaç, Yankesicilik, Hırsızlık	Kapkaç Yankesicilik Hırsızlık Oranı	4589/196203 %2,34	235/8443 %2,78	163/4625 %3,52	46/2125 %2,16	26/1693 %1,54	
	Polise Başvuru Oranı	%67,07	%65,96	%64,42	%76,09	%57,69	
	Başvurmama Nedeni	Gerek görmediği için	%48,31	%46,25	%48,28	%63,64	%18,18
		Sonuç alacağını düşünmediği için	%39,58	%42,50	%39,66	%36,36	%63,64
		Şüpheli kişi tanıdığı olduğu için	%3,04	2,50	%1,72	%0,00	%9,09
		Korktuğu için	%1,85	1,25	%0,00	%0,00	%9,09
		Kendisi çözdü	%4,70	2,50	%3,45	%0,00	%0,00
		Diğer	%2,51	5,00	%6,90	%0,00	%0,00

Tablo 2.28 Polis/ Jandarma Hizmetlerine İlişkin Memnuniyet Göstergeleri (Devamı)

		Türkiye	(TR 61)	Antalya	Isparta	Burdur	
Gasp	Gasp Var mı?	336/196203 %0,17	15/8443 %0,18	12/4625 %0,26	1/2125 %0,05	2/1693 %0,12	
	Polise Başvuru Oranı	%71,73	%80,00	%83,33	%0,00	%100	
	Başvurmama Nedeni	Gerek görmediği için	%41,05	%66,67	%50,00	%100	-
		Sonuç alacağını düşünmediği için	%27,37	-	-	-	-
		Şüpheli kişi tanıdığı olduğu için	%7,37	-	-	-	-
		Korktuğu için	%4,21	-	-	-	-
		Kendisi çözdü	%15,79	%33,33	%50,00	-	-
		Diğer	%4,21	-	-	-	-
Yaralanma, Darp	Yaralanma, Darp Var mı?	589/196203 %0,30	31/8443 %0,37	22/4625 %0,48	4/2125 %0,19	5/1693 %0,30	
	Polise Başvuru Oranı	%74,53	%67,74	%68,18	%50,00	%80,00	
	Başvurmama Nedeni	Gerek görmediği için	%31,33	%20,00	%28,57	%0,00	%0,00
		Sonuç alacağını düşünmediği için	%32,00	%50,00	%42,86	%50,00	%100
		Şüpheli kişi tanıdığı olduğu için	%10,67	%10,00	%14,29	-	-
		Korktuğu için	%9,33	%0,00	%0,00	-	-
		Kendisi çözdü	%12,67	%20,00	%14,29	%50,00	-
		Diğer	%4,00	%0,00	%0,00	-	-
Fert Kötü Muamele	Kötü Muamele Var mı?	839/196203 %0,43	61/8443 %0,72	48/4625 %1,04	8/2125 %0,38	5/1693 %0,30	
	Polise Başvuru Oranı	%34,80	%34,43	%29,17	%62,50	%40,00	
	Başvurmama Nedeni	Gerek görmediği için	%38,94	%37,50	%41,18	%33,33	%0,00
		Sonuç alacağını düşünmediği için	%9,69	%15,00	%11,76	%0,00	%66,67
		Şüpheli kişi tanıdığı olduğu için	%16,27	%25,00	%26,47	%33,33	%0,00
		Korktuğu için	%16,09	%12,50	%11,76	%33,33	%0,00
		Kendisi çözdü	%14,44	%10,00	%8,82	%0,00	%33,33
		Diğer	%4,57	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Şantaj, Tehdit	Şahsen Tehdit/ Şantaj	836/196203 %0,43	54/8443 %0,64	38/4625 %0,82	7/2125 %0,33	9/1693 %0,53	
	Polise Başvuru Oranı	%57,42	%66,67	%68,42	%57,14	%66,67	
	Başvurmama Nedeni	Gerek görmediği için	%31,74	%44,44	%58,33	%33,33	%0,00
		Sonuç alacağını düşünmediği için	%23,31	%22,22	%8,33	%33,33	%66,67
		Şüpheli kişi tanıdığı olduğu için	%10,11	%5,56	%8,33	%0,00	%0,00
		Korktuğu için	%14,89	%11,11	%8,33	%0,00	%33,33
		Kendisi çözdü	%15,73	%16,67	%16,67	%33,33	%0,00
		Diğer	%4,21	%0,00	%0,00	%0,00	%0,00
Cinsel Suç	Cinsel Suç	174/196203 %0,09	9/8443 %0,11	8/4625 %0,17	0/2125 %0,00	1/1693 %0,06	
	Polise Başvuru Oranı	%45,40	%66,67	%62,50	-	%100	
	Başvurmama Nedeni	Gerek görmediği için	%23,16	%33,33	%33,33	-	*
		Sonuç alacağını düşünmediği için	%28,42	%0,00	%0,00	-	*
		Şüpheli kişi tanıdığı olduğu için	%4,21	%0,00	%0,00	-	*
		Korktuğu için	%20,00	%33,33	%33,33	-	*
		Kendisi çözdü	%17,89	%33,33	%33,33	-	*
		Diğer	%6,32	0	0	-	*

Tablo 2.28 Polis/ Jandarma Hizmetlerine İlişkin Memnuniyet Göstergeleri (Devamı)

		Türkiye	(TR 61)	Antalya	Isparta	Burdur	
Dolandırıcılık	Dolandırıcılık	1304/196203 %0,66	103/8443 %1,22	62/4625 %1,34	12/2125 %0,56	29/1693 %1,71	
	Polise Başvuru Oranı	%48,85	%39,81	%43,55	%33,33	%34,48	
	Başvurmama Nedeni	Gerek görmediği için	%30,58	%27,42	%28,57	%37,50	%21,05
		Sonuç alacağını düşünmediği için	%37,78	%38,71	%48,57	%37,50	%21,05
		Şüpheli kişi tanıdığı olduğu için	%6,15	%3,23	%5,71	%0,00	%0,00
		Korktuğu için	%3,75	%1,61	%0,00	%0,00	%5,26
		Kendisi çözdü	%12,14	%6,45	%8,57	%0,00	%5,26
		Diğer	%9,60	%22,58	%8,57	%25,00	%47,37
Diğer	Diğer	919/196203 %0,47	44/8443 %0,52	26/4625 %0,56	8/2125 %0,38	10/1693 %0,59	
	Polise Başvuru Oranı	%40,91	%56,82	%50,00	%50,00	%87,50	
	Başvurmama Nedeni	Gerek görmediği için	%25,78	%36,84	%38,46	%0,00	%40,00
		Sonuç alacağını düşünmediği için	%38,86	%42,11	%30,77	%100	%60,00
		Şüpheli kişi tanıdığı olduğu için	%0,92	-	-	-	-
		Korktuğu için	%3,13	-	-	-	-
		Kendisi çözdü	%5,52	%15,79	-	%23,08	-
		Diğer	%25,78	%5,26	-	%7,69	-

2.3.3.10 Kişisel Güvenlik Göstergeleri

Ankete katılanların kendilerini evlerinde ve yaşadıkları çevrede ne kadar güvende hissettikleri sorulmuş, yanıtlar Tablo 2.29’da özetlenmiştir. Evde yalnızken kendini güvende hissedenlerin oranı Burdur ilinde (4,11 ortalama ile) diğer illere ve Türkiye geneline (3,89 ortalama ile) göre nispeten daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Gece yalnız yürürken kendini güvende hissedenlerin ortalamaları Türkiye genelinde 3,41, Batı Akdeniz bölgesinde 3,45’dir. Batı Akdeniz bölgesinde bireylerin kendilerini en güvensiz hissettikleri il 3,45 ortalama ile Antalya olmuştur.

Tablo 2.29 Kişisel Güvenlik Göstergeleri

Özellik		Türkiye	TR61	Antalya	Isparta	Burdur
Evinizde Yalnızken Kendinizi Ne Kadar Güvende Hissediyorsunuz?	Çok Güvenli	%16,78	%20,81	%21,62	%12,00	%29,65
	Güvenli	%64,60	%58,00	%55,66	%75,76	%55,76
	Orta	%10,94	%16,64	%19,01	%8,28	%10,69
	Güvensiz	%6,30	%5,15	%6,53	%3,53	%3,43
	Çok Güvensiz	%1,38	%1,40	%2,18	%0,42	%0,47
	Toplam	196203	8443	4625	2125	1693
Ort/Std		3,89/ 0,80	3,92/ 0,83	3,83/ 0,91	3,95/ 0,63	4,11/ 0,81
Yaşadığınız Çevrede, Gece Yalnız Yürürken Kendinizi Ne Kadar Güvende Hissediyorsunuz?	Çok Güvenli	%0,94	%10,65	%9,04	%6,96	%19,67
	Güvenli	%53,61	%52,11	%41,51	%71,15	%57,18
	Orta	%13,51	%15,05	%18,72	%9,18	%12,40
	Güvensiz	%17,65	%15,79	%20,52	%10,26	%9,81
	Çok Güvensiz	%6,28	%6,40	%10,21	%2,45	%0,95
	Toplam	196203	8443	4625	2125	1693
Ort/Std		3,41/ 1,11	3,45/ 1,11	3,19/ 1,16	3,70/ 0,98	3,85/ 1,10

2.3.3.11 Adli Hizmetlerden Duyulan Memnuniyete İlişkin Göstergeler

Katılımcıların mahkeme işlemleri, davaların karara bağlanma süreci, avukatlık hizmetleri ve mahkeme sürecine ilişkin memnuniyetleri ölçülmüş sonuçlar Tablo 2.30’da özetlenmiştir. Türkiye genelinde sorun yaşamadıklarını ifade edenlerin oranları mahkeme işlemlerinde %23,04, dava süreçlerinde %18,27, avukatlık hizmetlerinde %21,64’dür. Yasaların herkese eşit ve adil davrandığını ifade edenlerin oranı Türkiye genelinde %21,04 iken, bu oran Batı Akdeniz bölgesinde %11,73’dür.

2013 yılında herhangi bir sebeple mahkemeye başvuru yapanların oranı Türkiye genelinde %4,78 iken, bu oran Batı Akdeniz bölgesinde %5,45’dir. Yaşanan mağduriyet oranlarının da Batı Akdeniz bölgesinde nispeten daha yüksek olması ile bu sonuç ilişkilendirilebilir. Mahkeme sürecinde sorun yaşamadıklarını ifade edenlerin oranı Türkiye genelinde %63,17 iken, Batı Akdeniz bölgesinde bu oran %63,70’dir.

Tablo 2.30 Adli Hizmetlere İlişkin Memnuniyet Göstergeleri

Özellik	Türkiye	TR61	Antalya	Isparta	Burdur	
Mahkemelerdeki İşlemlerde Sorun Var mı?	Sorun Yok	%23,04	%15,33	%19,24	%8,66	%12,99
	Az Sorun Var	%11,51	%7,46	%8,54	%6,07	%6,26
	Çok Sorun Var	%9,29	%10,15	%12,97	%6,26	%7,32
	Fikri Yok	%56,15	%67,06	%59,24	%79,01	%73,42
	Toplam	196203	8443	4625	2125	1693
Davaların Karara Bağlanma Süresinde Sorun Var mı?	Sorun Yok	%18,27	%9,91	%12,04	%6,49	%8,39
	Az Sorun Var	%9,61	%5,89	%7,05	%5,46	%3,25
	Çok Sorun Var	%16,75	%17,80	%22,62	%8,24	%16,66
	Fikri Yok	%55,37	%66,40	%58,29	%79,81	%71,71
	Toplam	196203	8443	4625	2125	1693
Yasaların Herkese Adil Ve Tarafsız Uygulanmasında Sorun Var mı?	Sorun Yok	%21,04	%11,73	%13,51	%8,33	%11,10
	Az Sorun Var	%9,66	%6,32	%7,42	%4,71	%5,38
	Çok Sorun Var	%14,50	%16,04	%21,56	%6,82	%12,52
	Fikri Yok	%54,81	%65,91	%57,51	%80,14	%71,00
	Toplam	196203	8443	4625	2125	1693
Avukatlık Hizmetlerinin Kalitesinde Sorun Var mı?	Sorun Yok	%21,64	%12,84	%15,89	%8,28	%10,22
	Az Sorun Var	%8,01	%4,89	%5,75	%3,81	%3,90
	Çok Sorun Var	%8,07	%8,47	%11,33	%4,09	%6,14
	Fikri Yok	%62,28	%73,80	%67,03	%83,81	%79,74
	Toplam	196203	8443	4625	2125	1693
2013 Yılı İçinde Mahkemeye Başvurunuz Oldu Mu?	Evet	%4,78	%5,45	%6,29	%4,19	%4,73
	Hayır	%95,22	%94,55	%93,71	%95,81	%95,27
	Toplam	196203	8443	4625	2125	1693
Mahkeme Sürecinde Herhangi Bir Sorun Yaşadınız mı?	Evet	%36,83	%36,30	%42,27	%28,09	%23,75
	Hayır	%63,17	%63,70	%57,73	%71,91	%76,25
	Toplam	9373	460	291	89	80

2.3.3.12 Ulaştırma Hizmetlerinden Duyulan Memnuniyete İlişkin Göstergeler

Ankete katılanların ulaştırma hizmetlerine ilişkin memnuniyetleri Tablo 2.31’de özetlenmiştir. Türkiye genelinde, denizyolu ile ulaşım yöntemini kullanmayanların oranı %81,72, havayolunu kullanmayanların oranı %81,79 ve demiryolunu kullanmayanların oranı ise %80,42’dir. Memnuniyetin nispeten yüksek olduğu ulaştırma hizmetinin 4,00 ortalama ile havayolu olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Tablo 2.31).

Tablo 2.31 Ulaştırma Hizmetlerine İlişkin Memnuniyet Göstergeleri

Özellik		Türkiye	TR61	Antalya	Isparta	Burdur
Karayolu Ulaşımı Memnuniyet	Çok Memnun	%7,66	%4,15	%5,43	%1,51	%3,96
	Memnun	%71,35	%73,21	%68,78	%79,67	%77,20
	Orta	%6,12	%6,63	%8,24	%3,53	%6,14
	Memnun Değil	%8,06	%9,24	%10,88	%5,79	%9,10
	Hiç Memnun Değil	%2,87	%1,93	%2,46	%0,85	%1,83
	Kullanmadı	%2,91	%3,35	%2,38	%7,53	%0,77
	Fikri Yok	%1,03	%1,49	%1,84	%1,13	%1,00
	Ort/ Std	3,76/ 0,84	3,72/ 0,78	3,67/ 0,85	3,82/ 0,62	3,74/ 0,76
Denizyolu Ulaşımı Memnuniyet	Çok Memnun	%1,41	%0,30	%0,43	%0,00	%0,30
	Memnun	%13,56	%3,97	%5,19	%2,12	%2,95
	Orta	%0,84	%0,24	%0,32	%0,14	%0,12
	Memnun Değil	%0,56	%0,17	%0,19	%0,19	%0,06
	Hiç Memnun Değil	%0,19	%0,06	%0,09	%0,00	%0,06
	Kullanmadı	%81,72	%93,36	%92,35	%94,96	%94,09
	Fikri Yok	%1,73	%1,92	%1,43	%2,59	%2,42
	Ort/ Std	3,93/ 0,61	3,90/ 0,60	3,91/ 0,60	3,79/ 0,58	3,97/ 0,58
Havayolu Ulaşımı Memnuniyet	Çok Memnun	%2,18	%1,42	%2,21	%0,24	%0,77
	Memnun	%12,87	%12,90	%18,36	%6,12	%6,50
	Orta	%0,71	%0,62	%0,80	%0,38	%0,41
	Memnun Değil	%0,50	%0,63	%0,93	%0,38	%0,12
	Hiç Memnun Değil	%0,16	%0,19	%0,26	%0,00	%0,24
	Kullanmadı	%81,79	%82,85	%76,58	%90,54	%90,31
	Fikri Yok	%1,78	%1,40	%0,86	%2,35	%1,65
	Ort/ Std	4,00/ 0,62	3,94/ 0,63	3,95/ 0,63	3,87/ 0,54	3,93/ 0,68
Demiryolu Ulaşımı Memnuniyet	Çok Memnun	%2,10	%0,27	%0,45	%0,05	%0,06
	Memnun	%13,96	%2,49	%3,42	%1,55	%1,12
	Orta	%0,88	%0,19	%0,28	%0,05	%0,12
	Memnun Değil	%0,79	%0,24	%0,26	%0,24	%0,18
	Hiç Memnun Değil	%0,25	%0,13	%0,11	%0,09	%0,24
	Kullanmadı	%80,42	%94,95	%94,31	%95,44	%96,10
	Fikri Yok	%1,61	%1,73	%1,17	%1,73	%2,19
	Toplam	196203	8443	4625	2125	1693
	Ort/ Std	3,94/ 0,69	3,76/ 0,85	3,85/ 0,77	3,62/ 0,93	3,34/ 1,26

2.3.3.13 Kişisel Gelişim, Beklenti, Umut ve Son Yaşanan Değişimlere İlişkin Göstergeler

Türkiye genelinde katılımcıların %76,98'i geleceğinden umutlu olduğunu belirtirken, Batı Akdeniz bölgesinde bu oran nispeten daha düşük olup %76,13 değerini almıştır (Tablo 2.32). Araştırmaya katılanlardan Türkiye'de yaşayan insanların refah düzeylerini puanlamaları istenmiş ("0" ve "10" arasında) Tablo 2.32'deki sonuçlar elde edilmiştir. Buna göre refah düzeyi Türkiye ortalaması 5,05, Batı Akdeniz bölgesi ortalaması 5,23, Antalya, Isparta ve Burdur illeri ise sırası ile 5,24, 5,16, 5,30 olarak elde edilmiştir. Batı Akdeniz Bölgesi'nde geleceğinden umutlu olanların oranı yaklaşık olarak %76,13'dür ve Türkiye geneli ile yakın bir değere sahiptir (% 76,96). İller düzeyinde geleceğinden umutlu olanların oranları ise sırası ile Antalya ilinde %70,83, Burdur'da %77,67 ve Isparta'da %83,45. Bu durumda gelecekte umutlu olmanın memnuniyetin önemli göstergelerinden biri olduğu yorumu yapılabilir. Keza Isparta ilinde yaşamından memnun olanların oranı diğer illere göre daha yüksektir.

Tablo 2.32 Umut ve Refah Düzeyine İlişkin Göstergeler

Özellik		Türkiye	TR61	Antalya	Isparta	Burdur
Kendi Geleceğinizden Ne Kadar Umutlusunuz?	Çok Umumlu	%5,65	%6,05	%7,33	%3,01	%6,38
	Umutlu	%71,33	%70,08	%63,50	%83,44	%71,29
	Umutlu Değil	%16,94	%16,32	%19,52	%10,49	%14,88
	Hiç Umumlu Değil	%6,07	%7,54	%9,64	%3,06	%7,44
	Toplam	196203	8443	4625	2125	1693
Refah Düzeyi	1	%5,64	%5,42	%6,72	%3,48	%4,31
	2	%5,83	%4,29	%4,65	%2,64	%5,38
	3	%10,03	%7,09	%6,42	%8,14	%7,62
	4	%14,71	%15,39	%12,56	%23,15	%13,35
	5	%18,45	%16,38	%16,28	%16,85	%16,07
	6	%27,94	%33,63	%35,03	%29,22	%35,32
	7	%7,93	%7,90	%8,17	%7,20	%8,03
	8	%4,96	%5,28	%5,54	%5,36	%4,49
	9	%2,31	%2,35	%2,29	%2,68	%2,07
	10	%0,88	%0,71	%0,76	%0,42	%0,95
	11	%1,32	%1,56	%1,58	%0,85	%2,42
Ort/Std		5,05/ 2,03	5,23/ 1,97	5,24/ 2,03	5,16/ 1,80	5,30/ 2,01

Katılımcılardan beş yıl önceki durumları ile şimdiki durumlarını karşılaştırmaları istenmiş sonuçlar Tablo 2.33'de özetlenmiştir. Türkiye genelinde beş yıl önceki ile bugünkü durumları arasında herhangi bir değişiklik olmadığını belirtenlerin oranı %32,69 iken, geliştiğini belirtenlerin oranı %38,36'dır. Durumunun gerilediğini ifade edenlerin oranı ise %26,89'dur. Antalya'da durumunun gerilediğini ifade edenlerin oranı (%33,19) hem Türkiye genelinden hem de Batı Akdeniz Bölgesi'ndeki diğer ik ilden daha yüksektir. Benzer biçimde

beş yıllık süreçte durumunun gerileyeceğini düşünenlerin oranı Antalya ilinde diğer illere göre daha yüksek bir değere sahiptir.

Tablo 2.33 5 Yıl Öncesi, Şimdiki Durum ve 5 Yıl Sonrasına İlişkin Karşılaştırmalar

Özellik		Türkiye	TR61	Antalya	Isparta	Burdur
5 Yıl Öncesi İle Karşılaştırdığınızda Bugünkü Durumunuzu (Maddi Veya Manevi) Nasıl Görüyorsunuz?	Gelişti	%38,36	%35,99	%36,78	%33,79	%36,62
	Aynı Seviyede Kaldı	%32,69	%31,21	%28,35	%36,89	%31,90
	Geriledi	%26,89	%30,61	%33,19	%26,07	%29,24
	Fikri Yok	%2,06	%2,19	%1,69	%3,25	%2,24
Gelecek 5 Yıllık Dönemi Düşündüğünüzde, Genel Olarak Durumunuzun Nasıl Olacağını Tahmin Ediyorsunuz?	Gelişecek	%32,77	%26,21	%29,17	%22,54	%22,74
	Aynı Seviyede Kalacak	%31,53	%22,09	%21,21	%24,89	%20,97
	Gerileyecek	%16,79	%19,46	%21,49	%16,19	%18,02
	Fikri Yok	%18,92	%32,24	%28,13	%36,38	%38,28

Araştırmaya katılanların bir yıllık süreçte yaşamlarına dair beklentileri Tablo 2.34’de özetlenmiştir. Genel olarak bir yıllık süreçte hayatlarının daha iyi olacağını düşünenlerin oranı Türkiye genelinde %31,40, Batı Akdeniz bölgesinde %24,85’dir.

Tablo 2.34 Gelecek 1 Yıllık Döneme İlişkin Beklentiler

Özellik		Türkiye	TR61	Antalya	Isparta	Burdur
Önümüzdeki Yıl Genel Olarak Hayatınız Sizce Nasıl Olacak?	Daha İyi Olacak	%31,40	%24,85	%28,19	%20,71	%20,91
	Aynı Kalacak	%39,37	%30,68	%29,47	%27,58	%37,86
	Daha Kötü Olacak	%11,28	%12,44	%14,21	%10,31	%10,28
	Fikri Yok	%17,95	%32,04	%28,13	%41,41	%30,95
Önümüzdeki Yıl Kişisel İş Durumunuz Sizce Nasıl Olacak?	Daha İyi Olacak	%19,28	%13,38	%15,52	%13,27	%7,68
	Aynı Kalacak	%35,26	%32,81	%36,74	%24,24	%32,84
	Daha Kötü Olacak	%6,04	%4,94	%4,93	%5,98	%3,66
	Fikri Yok	%12,03	%21,52	%18,62	%31,67	%16,72
	Çalışmayacak	%27,40	%27,35	%24,19	%24,85	%39,10
Önümüzdeki Yıl Hanenizin Mali Durumu Sizce Nasıl Olacak?	Daha İyi Olacak	%26,23	%18,03	%20,89	%16,05	%12,70
	Aynı Kalacak	%46,45	%41,72	%41,08	%34,64	%52,33
	Daha Kötü Olacak	%11,15	%11,95	%13,15	%9,27	%12,05
	Fikri Yok	%16,16	%28,31	%24,89	%40,05	%22,92
Önümüzdeki Yıl Türkiye'deki İş/Çalışma Durumu Sizce Nasıl Olacak?	Daha İyi Olacak	%29,38	%16,40	%16,95	%15,58	%15,95
	Aynı Kalacak	%23,31	%17,83	%17,79	%19,20	%16,18
	Daha Kötü Olacak	%23,52	%27,00	%33,34	%14,96	%24,81
	Fikri Yok	%23,79	%38,77	%31,91	%50,26	%43,06
Önümüzdeki Yıl Türkiye'nin İçinde Bulunduğu Ekonomik Durum Sizce Nasıl Olacak?	Daha İyi Olacak	%33,16	%19,13	%19,83	%18,12	%18,49
	Aynı Kalacak	%22,67	%16,52	%16,17	%17,84	%15,83
	Daha Kötü Olacak	%19,00	%23,58	%29,77	%12,94	%20,02
	Fikri Yok	%25,16	%40,77	%34,23	%51,11	%45,66

Antalya, Isparta, Burdur illerinde sırası ile %28,19, %20,71, %20,91'dir. Yapılan t-testi sonucunda Türkiye ve Batı Akdeniz bölgesi karşılaştırıldığında bir yıl içerisinde hayatlarının daha iyi olacağını düşünenler (sırasıyla %31,4 ve %27,85), aynı kalacağını düşünenler (%39,37 ve %30,68) ve fikri olmayanlar (%17,95 ve %32,04) arasındaki farkın anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Türkiye genelinde ve Batı Akdeniz bölgesinde bir yılda kişisel iş durumlarının daha iyi olacağını veya aynı kalacağını düşünenlerin oranları arasındaki farklar istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Isparta ilinde fikri olmayanların oranları beş boyutta da en yüksek orana sahiptir ve hem Batı Akdeniz bölgesi, hem Türkiye geneli ile kıyaslandığında bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Türkiye genelinde katılımcıların %35,35'i AB'ye üye olmanın yaşamlarını iyi yönde etkileyeceğini belirtirken, herhangi bir referandumda %44,16 oranda üyelik yönünde oy kullanacaklarını ifade etmişlerdir (Tablo 2.35). Batı Akdeniz bölgesinde ise katılımcılar nispeten daha düşük bir oranla (%25,94) AB üyeliğinin yaşamlarını iyi yönde etkileyeceğini ve buna paralel olarak katılımcıların %34,70'i herhangi bir referandumda üyelik yönünde oy kullanacaklarını belirtmişlerdir. Türkiye ve Batı Akdeniz bölgesindeki oransal farklılığın %5 anlamlılık seviyesinde istatistiksel olarak anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Diğer bir ifade ile Türkiye genelinde AB'ye üyeliğe bakış açısının Batı Akdeniz bölgesine nispeten anlamlı düzeyde daha pozitif olduğu söylenebilir.

Antalya ilinde A.B'ne üye olmanın etkisi olmayacağını düşünenlerin yüzdesi Batı Akdeniz bölgesi geneline göre daha düşük olmakla birlikte bu fark istatistiksel olarak anlamlıdır. Antalya'da A.B'ne üyelik konusunda herhangi bir referandum yapıldığında hem üyelik yönünde hem de üyeliğe karşı oy verenlerin oranı Batı Akdeniz bölgesine göre daha yüksek olsa da, bu farklılardan sadece üyelik yönünde oy verenler arasında olanının istatistiksel olarak anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 2.35 Avrupa Birliği'ne Bakış Açısına İlişkin Göstergeler

Özellik		Türkiye	TR61	Antalya	Isparta	Burdur
Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne Üye Olmasının Sizin Yaşamınızı Ne Yönde Etkileyeceğini Düşünüyorsunuz?	Olumlu Yönde	%35,35	%25,94	%28,09	%27,06	%18,67
	Etkisi Yok	%19,48	%20,49	%24,67	%10,54	%21,56
	Olumsuz Yönde	%16,36	%18,35	%17,77	%20,89	%16,72
	Fikri Yok	%28,81	%35,22	%29,47	%41,51	%43,06
	Toplam	196203	8443	4625	2125	1693
Avrupa Birliği'ne Üye Olması Konusunda Bir Referandum (Halk Oylaması) Yapılırsa Oyunuz?	Üyelik Yönünde	%44,16	%34,70	%39,74	%29,69	%27,23
	Üyeliğe Karşı	%25,22	%27,66	%29,36	%25,27	%25,99
	Fikri Yok	%30,62	%37,64	%30,90	%45,04	%46,78
	Toplam	196203	8443	4625	2125	1693

Katılımcılara ülkenin gelecek beş yıl içerisinde nasıl değişeceğine ilişkin görüşleri sorulmuş yanıtlar Tablo 2.36'daki gibi özetlenmiştir. Sosyal hak ve özgürlükler açısından

iyiye gideceğinin düşünenler Türkiye genelinde %42,70 iken Batı Akdeniz bölgesinde %27,44'dür. Ekonomik açıdan iyi yönde değişeceğini düşünenlerin oranı Türkiye genelinde %42,28 iken Batı Akdeniz bölgesinde %27,19'dur ve bu önemli fark istatistiksel olarak anlamlıdır. Antalya ilinde kötü yönde değişeceğini ifade edenlerin oranı (%22,03) diğer iki ilde kötü yönde değişeceğini ifade edenlerin oranından (Isparta %9,13; Burdur %13,76) anlamlı şekilde yüksektir (Tablo 2.36). Kamu hizmetleri açısından değişimin iyi yönde gerçekleşeceğini düşünenlerin oranları Türkiye genelinde %44,82, Batı Akdeniz bölgesinde %29,53'dür ve bu fark %5 anlamlılık seviyesinde istatistiksel olarak anlamlıdır.

Tablo 2.36 Gelecek 5 Yıllık Döneme İlişkin Beklentiler

Özellik		Türkiye	TR61	Antalya	Isparta	Burdur
Sosyal Haklar Ve Özgürlükler Açısından Önümüzdeki 5 Yılda Nasıl Değişecek?	İyi Yönde	%42,70	%27,44	%28,15	%28,09	%24,69
	Değişmeyecek	%17,21	%12,73	%14,55	%10,07	%11,10
	Kötü Yönde	%12,91	%15,23	%20,02	%8,00	%11,22
	Fikri Yok	%27,18	%44,59	%37,28	%53,84	%52,98
	Toplam	196203	8443	4625	2125	1693
Ekonomik Açıdan Önümüzdeki 5 Yılda Nasıl Değişecek?	İyi Yönde	%42,28	%27,19	%27,89	%27,53	%24,87
	Değişmeyecek	%17,18	%13,10	%14,59	%11,15	%11,46
	Kötü Yönde	%14,52	%17,13	%22,03	%9,13	%13,76
	Fikri Yok	%26,02	%42,58	%35,48	%52,19	%49,91
Kamu Hizmetlerinin Sunumu Açısından Önümüzdeki 5 Yılda Nasıl Değişecek?	İyi Yönde	%44,82	%29,53	%30,57	%28,61	%27,82
	Değişmeyecek	%17,77	%14,46	%16,56	%10,96	%13,11
	Kötü Yönde	%9,65	%10,17	%13,23	%6,54	%6,38
	Fikri Yok	%27,76	%45,84	%39,63	%53,88	%52,69
Devletin Şeffaflığı Açısından Önümüzdeki 5 Yılda Nasıl Değişecek?	İyi Yönde	%39,75	%24,11	%23,24	%27,29	%22,50
	Değişmeyecek	%17,61	%13,38	%15,20	%10,07	%12,58
	Kötü Yönde	%11,81	%14,08	%18,46	%7,29	%10,63
	Fikri Yok	%30,83	%48,42	%43,09	%55,34	%54,28
Dünyadaki Saygınlığı Açısından Önümüzdeki 5 Yılda Nasıl Değişecek?	İyi Yönde	%44,61	%29,02	%28,48	%29,08	%30,42
	Değişmeyecek	%15,90	%11,77	%13,25	%9,55	%10,51
	Kötü Yönde	%11,83	%14,26	%19,50	%7,06	%8,98
	Fikri Yok	%27,66	%44,95	%38,77	%54,31	%50,09
Diğer... Önümüzdeki 5 Yılda Nasıl Değişecek?	İyi Yönde	%8,88	%2,14	%2,30	%0,21	%5,61
	Değişmeyecek	%3,78	%0,43	%0,53	%0,31	%0,22
	Kötü Yönde	%3,55	%2,68	%3,63	%0,00	%4,04
	Fikri Yok	%83,79	%94,75	%93,54	%99,48	%90,13
	Toplam	60524	3507	2091	970	446

Türkiye ve Batı Akdeniz bölgesi diğer unsurlar bakımından karşılaştırıldığında da (devletin şeffaflığı ve Türkiye'nin dünyadaki saygınlığı) iyi yönde değişeceğini düşünenlerin oranının Batı Akdeniz bölgesinde daha düşük olduğu ve bu farkların istatistiksel olarak anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Katılımcıların anket esnasındaki düşüncelerini etkilemiş olabilecek son bir yıl içinde yaşamlarında meydana gelmiş olan değişimler ayrıntılı olarak Ek-4’de yer almaktadır. Tablo 2.37’de bir yıl içerisinde sözkonusu değişimleri yaşamış olanların yüzdeleri özet olarak verilmiştir.

Tablo 2.37 Bir Yıl İçinde Ferdin Yaşamında Meydana Gelen Değişikliklere İlişkin Göstergeler (“Evet” Yanıtını Verenlere Ait Yüzdeler)

Özellik	Türkiye	TR61	Antalya	Isparta	Burdur
1 Yıl İçinde İşe Girdim (İş Arayanlar İçin)	%7,22	%8,16	%11,35	%4,05	%4,61
1 Yıl İçinde Yeni İş Yeri Açtım	%0,62	%0,91	%1,17	%0,66	%0,53
1 Yıl İçinde İşimi Kaybettim	%4,85	%5,97	%8,58	%2,21	%3,54
1 Yıl İçinde İflas Ettim/ Dükkân Kapattım	%0,50	%0,76	%1,04	%0,28	%0,59
1 Yıl İçinde Gelirim Azaldı	%24,61	%26,82	%31,81	%14,35	%28,82
1 Yıl İçinde Gelirim Arttı	%14,81	%16,37	%18,83	%11,76	%15,42
1 Yıl İçinde Tasarruflarımda Azalma Oldu	%23,39	%28,53	%35,74	%15,44	%25,28
1 Yıl İçinde Tasarruf Yapmaya Başladım	%25,83	%22,54	%26,03	%19,58	%16,72
1 Yıl İçinde Daha Ucuz Ürünlerin Tüketimine Yöneldim	%62,53	%62,50	%68,37	%43,34	%70,53
1 Yıl İçinde Eğlence/Tatil Harcamalarımı Kısıtım	%21,20	%22,23	%27,87	%16,14	%14,47
1 Yıl İçinde Göç Etmek Zorunda Kaldım	%2,98	%3,27	%3,91	%2,64	%2,30
1 Yıl İçinde Araba Aldım	%6,49	%8,85	%10,14	%6,82	%7,86
1 Yıl İçinde Ev, Arsa, Yazlık Vb. Aldım	%2,79	%3,46	%3,98	%2,64	%3,07
1 Yıl İçinde Arabamı Sattım	%4,62	%6,41	%7,70	%4,09	%5,79
1 Yıl İçinde Ev, Arsa, Yazlık vb. Sattım	%1,25	%1,92	%2,38	%1,51	%1,18
1 Yıl İçinde Borçlandım	%37,80	%38,99	%44,52	%25,04	%41,41
1 Yıl İçinde Borçlarımı Ödedim	%20,68	%14,08	%17,32	%6,07	%15,30
1 Yıl İçinde Emekli Oldum	%0,67	%0,85	%0,82	%0,66	%1,18
Evlendim	%1,41	%1,43	%1,84	%0,66	%1,30
Boşandım	%0,38	%0,39	%0,43	%0,38	%0,30
Çocuğum Oldu	%4,67	%3,80	%4,71	%2,64	%2,78
Ailemden Biri Vefat Etti	%12,65	%19,09	%22,66	%11,25	%19,20
Başka Bir Eve Taşındım	%7,09	%9,44	%12,15	%6,26	%6,02
Üniversiteyi Kazandım	%0,83	%0,85	%0,58	%1,04	%1,36
Okuldan Mezun Oldum	%1,58	%1,28	%1,51	%0,61	%1,48
Ciddi Bir Sağlık Problemi Yaşadım	%18,16	%18,89	%20,24	%13,79	%21,62
Askerliğimi Bitirdim (Terhis Oldum)	%0,84	%0,50	%0,67	%0,28	%0,30
Tahliye Oldum	%0,16	%0,14	%0,15	%0,05	%0,24
Terfi Ettim	%2,81	%3,03	%3,80	%0,72	%3,18

Türkiye genelinde bir yıl içinde işe girenlerin oranı %7,22 iken işini kaybedenlerin oranı %4,85’dir. Antalya ilinde bu oran %11,35 ile diğer illere göre daha yüksek bir değer almıştır. Yine son bir yıl içerisinde geliri azalanların oranı %24,61 iken, geliri artanların oranı %14,81’dir. Son bir yıl içinde geliri azalanların oranı Batı Akdeniz bölgesinde %26,82’dir ve

Türkiye geneli ile kıyaslandığında yüzdeler arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Batı Akdeniz Bölgesi'nde geliri azalanların en yüksek olduğu il %31,81 ile Antalya'dır. Gelirin düşmesine paralel olarak tasarruflarında azalma olduğunu ifade edenlerin oranı Türkiye genelinde %23,39 iken, Batı Akdeniz bölgesinde %28,39'dur ve bu fark istatistiksel olarak anlamlıdır. Bir yıl içinde araba alanların oranı (Türkiye %6,49; Batı Akdeniz %8,85), borçlarını ödeyenlerin oranı (Türkiye %20,68; Batı Akdeniz %14,08) arasındaki farklarda istatistiksel olarak anlamlıdır. Bir yıl içinde araba alanların en yüksek olduğu il %10,14 ile Antalya'dır. Geçmiş bir yıl içerisinde ailesinden birini kaybedenlerin oranı Antalya'da %22,66, Burdur'da %19,20 ve Isparta'da ise %11,25'dir. Ciddi bir hastalık yaşayanların oranları ise sırası ile Antalya'da %20,24, Isparta'da %13,79 ve Burdur'da %21,63'dür. Bu durumların yaşam memnuniyetinin Antalya ilinde nispeten düşük olmasında önemli (Tablo 2.37).

2.3.3.14 Ferdin Toplumsal İtibar ve Değerlerine İlişkin Göstergeler

Araştırmaya katılanlardan toplumda itibarlı olabilmek için üç önemli gösterge belirtmeleri istenmiş, yanıtlar Tablo 2.38'de özetlenmiştir. Hem Türkiye genelinde hem Batı Akdeniz bölgesinde en önemli göstergelerden ilk sırada oransal olarak en yüksek değeri “düzgün bir aile yaşantısı” almıştır. Katılımcılar için ikinci önemli gösterge ahlaklı bir yaşamken, üçüncü önemli gösterge ise eğitimidir.

Tablo 2.38 İtibar İçin Gerekli Olan En Önemli 3 Gösterge

	Özellik	Türkiye	TR61	Antalya	Isparta	Burdur
İtibar-1	Düzenli Aile Yaşamı	%46,54	%47,92	%49,60	%50,54	%40,05
	Para	%8,99	%8,47	%9,25	%7,29	%7,80
	Sosyal Çevre	%3,37	%2,78	%2,83	%3,53	%1,71
	Ahlaklı Yaşam	%28,86	%28,78	%25,02	%27,29	%40,93
	Eğitim	%9,01	%9,29	%10,53	%8,33	%7,09
	Meslek/Yapılan İş	%2,97	%2,37	%2,59	%2,64	%1,42
İtibar-2	Düzenli Aile Yaşamı	%26,21	%26,80	%23,55	%25,79	%36,98
	Para	%10,28	%11,60	%13,15	%10,26	%9,04
	Sosyal Çevre	%11,81	%10,45	%12,06	%9,46	%7,27
	Ahlaklı Yaşam	%33,19	%32,33	%30,27	%37,46	%31,54
	Eğitim	%12,21	%12,48	%13,92	%11,25	%10,10
	Meslek/Yapılan İş	%6,16	%6,19	%6,85	%5,74	%4,96
İtibar-3	Düzenli Aile Yaşamı	%11,62	%10,56	%11,11	%10,68	%8,92
	Para	%15,62	%17,09	%14,81	%22,40	%16,66
	Sosyal Çevre	%17,64	%17,68	%19,31	%15,86	%15,53
	Ahlaklı Yaşam	%15,87	%14,92	%16,86	%14,07	%10,69
	Eğitim	%25,29	%24,47	%24,45	%25,55	%23,15
	Meslek/Yapılan İş	%13,59	%14,86	%13,12	%11,25	%24,16
	Toplam	196203	8443	4625	2125	1693

Katılımcılara çevresindeki diğer kişilerde var olan onbir farklı özelliğe verdikleri önem derecesi sorulmuş yanıtlar Tablo 2.39’da özetlenmiştir. Buna göre Türkiye genelinde diğer kişilerde en önemsenen özellikler sırası ile %51,69, %49,81 ve %49,47 oranları ile aile yaşam biçimleri, çocuklarının başarısı ve dini inançlarıdır.

Tablo 2.39 Ferdin Çevresindeki Diğer Kişilerde Önem Verdiği Özellikler

Önem Verilen Özellik		Türkiye	TR61	Antalya	Isparta	Burdur
Kılık Kıyafet	Önemli	%33,14	%28,39	%29,06	%28,42	%26,52
	Orta	%8,19	%8,59	%10,98	%4,38	%7,32
	Önemli Değil	%58,67	%63,02	%59,96	%67,20	%66,15
Aile Yaşam Biçimi	Önemli	%51,69	%52,82	%56,09	39,06	%61,19
	Orta	%6,49	%5,76	%7,14	%3,62	%4,67
	Önemli Değil	%41,83	%41,42	%36,78	%57,32	%34,19
Ev Ve Kişisel Eşyalar	Önemli	%22,31	%19,84	%19,33	%27,58	%11,52
	Orta	%5,54	%4,29	%5,34	%3,44	%2,48
	Önemli Değil	%72,14	%75,87	%75,33	%68,99	%86,00
Arkadaş Çevresi	Önemli	%49,42	%53,04	%55,20	%39,25	%64,44
	Orta	%6,16	%4,64	%5,64	%3,01	%3,96
	Önemli Değil	%44,42	%42,32	%39,16	%57,74	%31,60
Çocuklarının Başarısı	Önemli	%49,81	%49,85	%50,40	%37,22	%64,21
	Orta	%6,36	%5,53	%6,92	%3,53	%4,25
	Önemli Değil	%43,83	%44,62	%42,68	%59,25	%31,54
Eve Giriş Çıkış Saati	Önemli	%39,33	%39,56	%39,85	%36,75	%42,29
	Orta	%5,83	%4,16	%5,06	%2,92	%3,25
	Önemli Değil	%54,84	%56,28	%55,09	%60,33	%54,46
Yaptığı İş	Önemli	%40,94	%40,57	%42,40	%35,81	%41,52
	Orta	%6,78	%5,71	%7,11	%3,58	%4,55
	Önemli Değil	%52,29	%53,72	%50,49	%60,61	%53,93
Gelir Düzeyi	Önemli	%27,28	%23,76	%22,36	%29,60	%20,26
	Orta	%5,95	%4,39	%5,34	%3,06	%3,48
	Önemli Değil	%66,77	%71,85	%72,30	%67,34	%76,26
Dini İnanç	Önemli	%49,47	%47,42	%45,17	%40,99	%61,67
	Orta	%4,97	%4,04	%4,86	%3,29	%2,72
	Önemli Değil	%45,56	%48,54	%49,97	%55,72	%35,62
Siyasi Düşünceniz Hakkındaki Düşünceler	Önemli	%26,15	%20,82	%20,13	%28,61	%12,94
	Orta	%5,99	%4,81	%6,10	%3,20	%3,31
	Önemli Değil	%67,86	%74,37	%73,77	%68,19	%83,76
Eğitim Düzeyi	Önemli	%35,49	%32,99	%32,30	%33,36	%34,38
	Orta	%6,66	%5,29	%6,49	%3,39	%4,43
	Önemli Değil	%57,85	%61,72	%61,21	%63,25	%61,19
	Toplam	196203	8443	4625	2125	1693

Diğerlerinin kılık kıyafetlerine verilen önem Batı Akdeniz bölgesinde Türkiye geneline göre daha düşüktür ve bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu t-testi ile belirlenmiştir. Türkiye ve Batı Akdeniz bölgesinde ankete katılanların diğerlerinde önem verdiği konular arasında yapılan kıyaslamada farkların istatistiksel olarak anlamlı bulunduğu

konular ev ve kişisel eşyalar (%22,31; %19,84), arkadaş ve çevresi (%49,42; %53,04), gelir düzeyi (%27,28; %23,76), dini inanç (%49,47; %47,42), siyasi düşünce (%26,15; %20,82) ve eğitim düzeyidir (%35,49; %32,99). Antalya ilinde aile yaşam biçimine verilen önem (%56,09) Batı Akdeniz bölgesine (%52,82) nispeten daha yüksektir ve bu fark %5 anlamlılık seviyesinde istatistiksel olarak anlamlıdır.

Tablo 2.40 Ferdin Çevresindeki Diğer Kişilerin Kendisi Hakkındaki Düşüncelere Verdiği Önem

Özellik		Türkiye	TR61	Antalya	Isparta	Burdur
Diğerlerinin Kılık Kıyafetiniz Hakkındaki Düşünceleri	Önemli	%37,53	%32,06	%32,43	%35,15	%27,17
	Orta	%6,66	%6,00	%7,74	%3,67	%4,19
	Önemli Değil	%55,81	%61,93	%59,83	%61,18	%68,64
Diğerlerinin Aile Yaşam Biçiminiz Hakkındaki Düşünceleri	Önemli	%45,60	%40,98	%41,71	%41,32	%38,57
	Orta	%6,26	%5,03	%6,51	%3,20	%3,31
	Önemli Değil	%48,15	%53,99	%51,78	%55,48	%58,12
Diğerlerinin Ev Ve Kişisel Eşyalarınız Hakkındaki Düşünceleri	Önemli	%27,40	%23,40	%23,05	%33,27	%11,99
	Orta	%5,74	%4,07	%4,95	%3,01	%3,01
	Önemli Değil	%66,86	%72,52	%72,00	%63,72	%85,00
Diğerlerinin Arkadaş Çevreniz Hakkındaki Düşünceleri	Önemli	%40,27	%36,34	%36,26	%38,92	%33,31
	Orta	%6,64	%4,93	%6,25	%3,15	%3,54
	Önemli Değil	%53,09	%58,74	%57,49	%57,93	%63,14
Diğerlerinin Çocuklarınızın Başarısı Hakkındaki Düşünceleri	Önemli	%42,06	%36,84	%34,23	%38,78	%41,52
	Orta	%5,62	%3,84	%4,82	%2,92	%2,30
	Önemli Değil	%44,99	%51,31	%51,11	%54,87	%47,37
	İlgili Değil	%7,33	%8,02	%9,84	%3,44	%8,80
Diğerlerinin Eve Giriş Çıkış Saatiniz Hakkındaki Düşünceleri	Önemli	%35,47	%30,12	%29,99	%30,02	%20,56
	Orta	%5,81	%3,98	%5,10	%2,96	%2,19
	Önemli Değil	%58,72	%65,90	%64,91	%59,01	%77,26
Diğerlerinin Yaptığınız İşiniz Hakkındaki Düşünceleri	Önemli	%36,09	%29,75	%30,29	%36,94	%20,61
	Orta	%6,96	%4,76	%5,80	%4,47	%1,97
	Önemli Değil	%56,95	%65,50	%63,91	%58,59	%77,42
Diğerlerinin Geliriniz Hakkındaki Düşünceleri	Önemli	%27,79	%22,40	%21,17	%33,69	%11,58
	Orta	%5,45	%3,48	%4,22	%2,68	%2,48
	Önemli Değil	%62,71	%72,02	%72,19	%63,06	%82,81
	İlgili Değil	%4,05	%2,10	%2,42	%0,56	%3,13
Diğerlerinin Dini İnançlarınız Hakkındaki Düşünceleri	Önemli	%42,63	%35,59	%31,57	%41,74	%38,87
	Orta	%5,09	%3,73	%4,71	%3,15	%1,77
	Önemli Değil	%52,28	%60,68	%63,72	%55,11	%59,36
Diğerlerinin Siyasi Düşünceleriniz Hakkındaki Düşünceleri	Önemli	%27,17	%20,60	%19,55	%32,47	%8,56
	Orta	%5,41	%3,42	%4,24	%2,82	%1,95
	Önemli Değil	%67,41	%75,98	%76,22	%64,71	%89,49
Diğerlerinin Eğitim Düzeyiniz Hakkındaki Düşünceleri	Önemli	%31,21	%24,88	%23,63	%35,15	%15,42
	Orta	%5,90	%3,85	%4,63	%2,92	%2,89
	Önemli Değil	%62,89	%71,27	%71,74	%61,93	%81,69
	Toplam	196203	8443	4625	2125	1693

Çevresindeki diğer kişilerin farklı konularda kendileri hakkındaki düşüncelere verdiği bireyin verdiği önem dereceleri Tablo 2.40'da özetlenmiştir. Buna göre Türkiye genelinde diğer kişilerin bireyin kendisi hakkındaki düşüncelerinden en önem verdiği ilk 3'ü konu %45,60, %42,63 ve %42,06 oranları ile aile yaşam biçimi, dini inanç ve çocukların başarısıdır. Batı Akdeniz Bölgesi'nde de benzer bir durum söz konusu olup, başkalarının kişinin aile yaşantısı hakkındaki düşüncelerini önemli bulanların oranı %52,82, arkadaş ve çevresi hakkındaki düşünceleri önemli bulanların oranı %55,20'dir. verdiği önem Aile yaşam biçimleri hakkında diğerlerinin düşüncelerinin en az önemsendiği şehir %39,06 ile Isparta'dır. Burdur ilinde hemen hemen tüm konularda diğer illere göre başkalarının düşüncelerini önemseme düzeyi daha yüksektir.

Katılımcılara onbir farklı konuda toplumsal baskı hissetme dereceleri sorulmuş, Türkiye genelinde baskının en çok hissedildiği ilk üç konu %6,83, %4,73 ve %4,13 oranları ile cinsiyet, işsiz olmak ve gelir seviyesi olarak belirlenmiştir (Tablo 2.41). Batı Akdeniz Bölgesinde baskının en çok hissedildiği ilk 3 konu ise sırası ile %6,94 ile cinsiyet, %4,12 ile siyasi görüş, %3,7 ile işsiz olmak olarak belirlenmiştir. Bu sıralamalar Antalya, Isparta ve Burdur illerinde kısmen farklılaşmaktadır. Antalya ilinde ilk 3 baskı unsuru cinsiyet (%9,86), siyasi görüş (%5,49) ve işsiz olmak (%5,16), Isparta'da cinsiyet (%3,39), medeni durum (%2,64) ve işsiz olmak (%2,6) iken Burdur'da cinsiyet (%3,43), siyasi görüş (%2,42) ve işsiz olmak (%2,27) olarak sıralanmaktadır.

Tablo 2.41 Toplumsal Baskı Göstergeleri (%)

Özellik	Türkiye	TR61	Antalya	Isparta	Burdur	
Cinsiyetten Dolayı	Hiçbir zaman	93,17	93,06	90,14	96,61	96,57
	Bazen	4,23	4,60	6,81	1,65	2,24
	Sıklıkla	2,06	1,47	1,71	1,41	0,89
	Her Zaman	0,54	0,88	1,34	0,33	0,30
Medeni Durumdan Dolayı	Hiçbir zaman	96,21	96,47	95,59	97,36	97,76
	Bazen	2,31	2,10	2,66	1,41	1,42
	Sıklıkla	1,12	0,90	1,12	0,66	0,59
	Her Zaman	0,36	0,53	0,63	0,56	0,24
Yaştan Dolayı	Hiçbir zaman	97,59	98,09	97,69	98,21	99,05
	Bazen	1,66	1,31	1,64	1,13	0,65
	Sıklıkla	0,61	0,38	0,39	0,47	0,24
	Her Zaman	0,14	0,21	0,28	0,19	0,06
Gelenek Göreneklerden Dolayı	Hiçbir zaman	96,65	97,00	96,11	97,88	98,35
	Bazen	2,51	2,24	3,07	1,22	1,24
	Sıklıkla	0,66	0,49	0,50	0,56	0,35
	Her Zaman	0,18	0,27	0,32	0,33	0,06
Dini İnançtan Dolayı	Hiçbir zaman	96,91	96,99	96,37	97,65	97,87
	Bazen	2,19	2,08	2,53	1,51	1,59
	Sıklıkla	0,69	0,53	0,63	0,52	0,30
	Her Zaman	0,20	0,39	0,48	0,33	0,24

Tablo 2.41 Toplumsal Baskı Göstergeleri (Devamı)

		Türkiye	TR61	Antalya	Isparta	Burdur
Siyasi Görüşten Dolayı	Hiçbir zaman	95,94	95,88	94,51	97,51	97,58
	Bazen	2,83	2,87	3,74	1,79	1,83
	Sıklıkla	0,91	0,82	1,08	0,56	0,41
	Her Zaman	0,31	0,44	0,67	0,14	0,18
Memleketten Dolayı	Hiçbir zaman	97,11	97,23	95,94	98,59	99,05
	Bazen	1,99	1,92	2,88	0,85	0,65
	Sıklıkla	0,69	0,56	0,71	0,47	0,24
	Her Zaman	0,22	0,30	0,48	0,09	0,06
İşten Dolayı	Hiçbir zaman	96,77	96,94	96,51	97,40	97,73
	Bazen	2,25	1,85	2,21	1,15	1,52
	Sıklıkla	0,72	0,94	0,98	1,01	0,76
	Her Zaman	0,26	0,27	0,31	0,43	0,00
	Toplam	64944	3301	1948	693	660
Kılık Kıyafetten Dolayı	Hiçbir zaman	97,27	97,63	97,19	97,69	98,76
	Bazen	2,02	1,78	2,25	1,41	0,95
	Sıklıkla	0,56	0,43	0,41	0,66	0,18
	Her Zaman	0,16	0,17	0,15	0,24	0,12
İşsiz olmaktan Dolayı	Hiçbir zaman	95,27	96,30	94,84	97,56	98,35
	Bazen	2,94	2,51	3,70	1,40	0,97
	Sıklıkla	1,23	0,74	0,93	0,84	0,10
	Her Zaman	0,55	0,45	0,52	0,21	0,58
	Toplam	131259	5142	2677	1432	1033
Gelir Düzeyinden Dolayı	Hiçbir zaman	95,87	97,19	96,58	97,51	98,46
	Bazen	2,66	1,92	2,34	1,69	1,06
	Sıklıkla	1,07	0,60	0,78	0,61	0,12
	Her Zaman	0,40	0,28	0,30	0,19	0,35
	Toplam	196203	8443	4625	2125	1693

Katılımcılara onbir farklı konuya ilişkin duydukları ilgi düzeyleri sorulmuş, yanıtlara ilişkin ayrıntılar Ek-5’de verilmiştir. Tablo 2.42’de sadece konuya ilgi duduğunu belirtenlere ilişkin yüzdeler yer verilmiştir. Buna göre Türkiye genelinde en çok ilgi duyulan ilk üç konu sırası ile din (%78,05), sağlık (%72,89) ve çevre/doğa (%55,11) iken Batı Akdeniz bölgesinde bu sıralama sağlık (%73,23), din (%72,38) ve çevre (%53,82) olarak değişmektedir. Türkiye genelinde en az ilgi duyulan konu %9,63 ile moda iken, Batı Akdeniz bölgesinde %6,05 ile sendika ve dernek faaliyetleri olarak belirlenmiştir.

Tablo 2.42 Fertlerin Farklı Konularla İlgili Olma Düzeyleri (%)

Özellik	Türkiye	TR61	Antalya	Isparta	Burdur
Çevre, doğa sorunları (hava, su kirliliği vb.)	55,11	53,82	53,56	55,06	52,98
Bilim ve teknoloji	23,80	24,43	27,59	21,41	19,61
Kültür, sanat, edebiyat	19,19	19,45	22,23	14,87	17,60
Sendika/ dernek faaliyetleri	6,43	6,05	6,51	5,41	5,61
Ekonomi	21,88	23,36	23,96	18,64	27,64
Siyaset	15,54	14,96	15,74	13,51	15,74
Spor	22,02	23,71	27,31	18,26	20,73
Moda	9,63	7,66	9,82	5,56	4,31
Din	78,05	72,38	68,22	72,56	83,52
Sağlık	72,89	73,23	73,86	67,39	78,85
Müzik	41,51	43,24	46,57	34,59	45,01
Toplam	196203	8443	4625	2125	1693

Katılımcılara son olarak Türkiye'nin en önemli ilk 3 sorununa ilişkin görüşleri sorulmuş, yanıtlar Tablo 2.43'de özetlenmiştir. Türkiye genelinde de Batı Akdeniz bölgesinde de en önemli ilk sorun olarak terör (%30,70 ve %34,53 ile) dile getirilmiştir. İşsizlik ve hayat pahalılığı diğer önemli sorunlar olarak belirlenmiştir. Türkiye ve Batı Akdeniz bölgesi karşılaştırıldığında sadece birinci sorun olarak terör (%30,70 ve %34,53) ve işsizliğin (%26,43 ve %22,24) sahip olduğu yüzdeler arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Antalya ili ve Batı Akdeniz bölgesi karşılaştırıldığında tüm göstergeler için yüzdeler arasındaki farkların istatistiksel olarak anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 2.43 Türkiye'nin En Önemli Üç Problemi

		Türkiye	TR61	Antalya	Isparta	Burdur
1. Sorun	Eğitim	15,70	14,85	17,49	12,38	10,16
	Ekonomi	7,24	9,77	8,84	9,77	7,80
	Hayat Pahalılığı	14,16	13,62	13,36	13,62	8,03
	İşsizlik	26,43	22,24	22,08	22,24	19,67
	Sağlık	4,39	4,20	4,43	4,20	4,13
	Terör	30,70	34,53	32,76	34,53	49,56
	Diğer	1,38	0,78	1,04	0,78	0,65
2. Sorun	Eğitim	12,25	12,63	13,64	11,58	11,16
	Ekonomi	13,34	15,66	15,89	16,89	13,47
	Hayat Pahalılığı	22,39	19,16	18,21	19,53	21,32
	İşsizlik	28,70	28,18	26,64	27,95	32,66
	Sağlık	7,32	6,72	7,37	6,02	5,79
	Terör	15,61	17,41	17,86	18,02	15,42
Diğer	0,40	0,25	0,39	0,00	0,18	
3. Sorun	Eğitim	14,15	13,28	13,75	12,94	12,40
	Ekonomi	15,72	15,56	15,50	17,04	13,88
	Hayat Pahalılığı	23,56	23,29	22,66	20,38	28,65
	İşsizlik	18,64	19,82	19,48	19,06	21,68
	Sağlık	10,62	9,68	10,83	7,58	9,16
	Terör	16,08	17,39	16,54	22,73	12,99
Diğer	1,23	0,99	1,23	0,28	1,24	

2.3.4 İller Düzeyinde Yaşam Memnuniyetini Etkileyen Faktörlerin Çoklu Uygunluk Analizleri ile İncelenmesi

Çoklu Uygunluk Analizi (Multiple Correspondence Analysis), üç ya da daha fazla kategorik değişkenin yorumlanmasını kolaylaştıran, mümkün olduğunca az boyut ile tablolarda satır ve sütun değişkenleri arasındaki ilişkileri ve bu değişkenlerin değişimlerini grafiksel olarak gösteren bir yöntemdir (Suner ve Çelikoğlu, 2008: 10). Tez çalışmasının bu aşamasında daha önceki bölümde Batı Akdeniz Bölgesinde yer alan iller için B12 değişkeni ile yapılan kümeleme analizi sonucu oluşturulan yeni memnuniyet değişkenleri için Çoklu Uygunluk Analizi gerçekleştirilmiştir. Çoklu uygunluk analizi ile hanehalkı yaşam koşulları başta olmak üzere, sosyal güvenlik kurumu, sağlık hizmetleri, adli hizmetler, ulaşım hizmetleri, bireysel ilgi alanları, umut ve beklenti ile yaşam memnuniyeti arasındaki ilişki

incelenmeye ve daha önceki bölümlerde bulunan bulgular görsel olarak desteklenmeye çalışılmıştır.

2.3.4.4 Hanehalkı Yaşam Koşulları ile Yaşam Memnuniyeti Arasındaki İlişki

Yaşam memnuniyeti ve hanehalkı yaşam koşulları (hanehalkı büyüklüğü, konut mülkiyet durumu, konut özellikleri) arasındaki ilişkiyi incelemek için yapılan uygunluk analizi grafiklerinin anlaşılabilir olması açısından iki aşamada gerçekleştirilmiştir. Birinci aşamada hanehalkı büyüklüğü, hanedeki oda sayısı, kullanılan alan analize dahil edilmiş, Tablo 2.44 ve 2.45 oluşturulmuştur.

Tablo 2.44 Hanehalkı Yaşam Koşulları ve Yaşam Memnuniyeti Arasındaki İlişkinin Özet Tablosu

Boyut	Cronbach's Alpha	Hesaplanmış Varyans	
		Toplam Özdeğer	Hareketsizlik
1	0,610	1,954	0,391
2	0,520	1,714	0,343
Toplam		3,668	0,734
Ortalama	0,568 ^a	1,834	0,367

a. Ortalama Cronbach's Alpha özdeğerlere göre belirlenmiştir.

Tablo 2.44'de yer alan özdeğerler, gerçek grafik ile elde edilen iki boyutlu grafik arasındaki uyumun tam bir ölçümünü vermektedir (Filiz ve Çemrek, 2007: 217). Tabloda yer alan değerlere göre gerçek grafik ile elde edilen iki boyutlu grafik arasındaki uyumun $(0,391+0,343=0,734)$ oldukça iyi olduğu söylenebilir. Diğer bir ifade ile 1. ve 2. boyutun varyansı açıklama oranı sırası ile %39 ve %34'dür. Analiz sonucunda elde edilen özdeğerler ise sırasıyla, $\lambda_1= 1,95$ ve $\lambda_2= 1,71$ olarak hesaplanmıştır.

Tablo 2.45 Her Bir Değişken ve Her Bir Boyutun Ayrışım Ölçüleri (Hanehalkı Yaşam Koşulları)

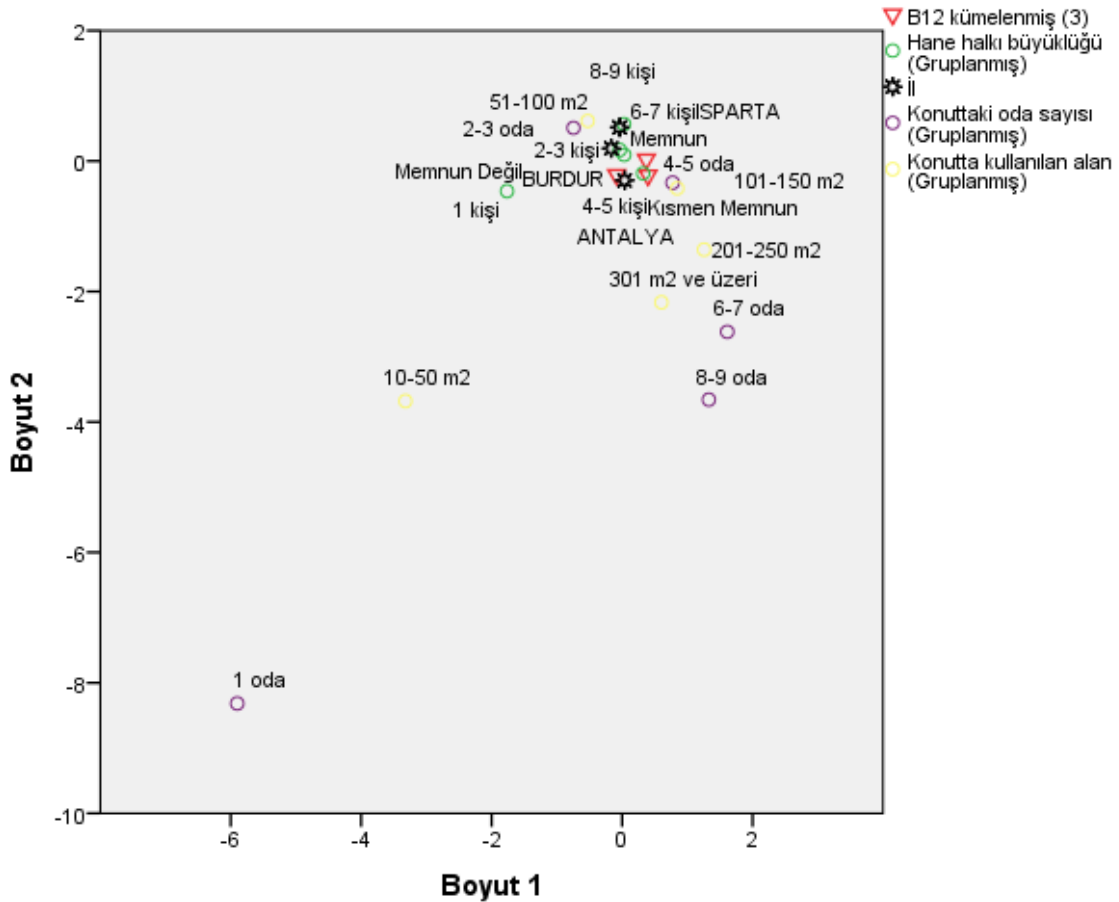
Değişken	Boyut	
	1	2
İl Kodları	0,007	0,123
Hane halkı büyüklüğü (Gruplanmış)	0,236	0,044
Konuttaki oda sayısı (Gruplanmış)	0,847	0,756
Konutta kullanılan alan (Gruplanmış)	0,828	0,784
B12 kümelenmiş (3)	0,036	0,007

Tablo 2.45'de ayrışım ölçüleri olarak ifade edilen korelasyonların kareleri elde edilmiştir. Buna göre konuttaki oda sayısı, konutta kullanılan alan, hanehalkı büyüklüğü birinci boyutun, iller ise ikinci boyutun açıklanmasında daha fazla katkı sunmaktadır. Çoklu uygunluk analizi sonucunda oluşturulmuş Şekil 2.2'deki uygunluk haritası oluşturulmuştur. Buna göre;

- Hanehalkı sayısı bir olanların (yalnız yaşayanların) yaşamından memnun olmadığı, Burdur ilinde bir kişilik hane sayısının nüfusa oranla daha fazla olduğu dolayısı ile

yaşamından memnun olmayan gruba daha yakın olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Bir kişilik hanelerin yüzdeleri sırası ile Antalya'da %5, Burdur'da %9, Isparta'da %7'dir).

- Hanehalkı sayısı 2-3 veya 4-5 kişi olanların yaşamlarından daha fazla memnun olduğu, 4-5 odalı evlerde yaşayanların yaşamlarından daha fazla memnun olduğu belirlenmiştir.

Şekil 2.2 Hanehalkı Yaşam Koşulları-1 İçin Çoklu Uygunluk Analizi Haritası

Yaşam memnuniyeti ve hanehalkı yaşam koşulları arasındaki ilişkinin incelenmesindeki ikinci aşamada konutta yaşanan sıkıntılar (elektrik kesintisi, ısınma problemi, gürültü vb.) için çoklu uygunluk analizi gerçekleştirilmiştir. Daha önceki analizlerde tuvalet ve banyonun konut içinde ya da dışında olması, şebeke suyunun varlığı gibi konut özellikleri analizlere dahil edilmiş ve yaşam memnuniyetini kısmen de olsa etkilediği sonucuna ulaşılmıştır ancak yaşanan konuttaki diğer sıkıntılarında memnuniyeti etkileyebileceği düşünüldüğünden bu bölümde özellikle analizlere dahil edilmiştir.

Yapılan çoklu uygunluk analizi sonucunda Şekil 2.3'deki uygunluk haritası elde edilmiş olup, elde edilen sonuçlar aşağıdaki gibi özetlenebilir;

- Elektrik kesintisi, şebeke suyu kesintisi, sızdıran çatı vb. sorunların yaşandığı konutlarda yaşam memnuniyetinin daha düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bunun

2.3.4.2 Sosyal Güvenlik ve Yaşam Memnuniyeti Arasındaki İlişki

Yaşam memnuniyeti ve sosyal güvenlik kurumları, kurumlarda verilen hizmetler arasındaki ilişkiyi incelemek için yapılan uygunluk analizi sonucunda Tablo 2.46’da ayrışım ölçüleri olarak ifade edilen korelasyonların kareleri elde edilmiştir. Buna göre 3, 4, 5, 6, 7, 8 9 ve 12 numaralı ifadelerin birinci boyutun, 10 ve 11 numaralı ifadelerin ikinci boyutun açıklanmasında daha fazla katkısının olduğu söylenebilir.

Tablo 2.46 Her Bir Değişken ve Her Bir Boyutun Ayrışım Ölçüleri (Sosyal Güvenlik Kurumları)

Değişken		Boyut	
		1	2
1	İl Kodu	0,451	0,435
2	Memnuniyet Kümelenmiş	0,130	0,030
3	Bağlı bulunduğunuz sosyal güvenlik kuruluşundan aldığınız sağlık hizmetlerinin kalitesinde sorun yaşıyor musunuz? (B.22)	0,591	0,021
4	Sağlık harcamalarının geri ödenmesi ile ilgili işlemlerde sorun yaşıyor musunuz? (B.22)	0,456	0,037
5	İlaç alımı ile ilgili işlemlerde sorun yaşıyor musunuz? (B.22)	0,398	0,031
6	Sosyal güvenlik kuruluşunda çalışan personelin davranışlarında sorun görüyor musunuz? (B.22)	0,397	0,022
7	Emeklilik işlemlerinde sorun yaşıyor musunuz? (B.22)	0,185	0,020
8	Emekli maaşı sizce yeterlimi? (B.22)	0,079	0,009
9	Sosyal Güvenlik Kurumunda sorun yaşadınız mı? (B.22)	0,118	0,009
10	Hastalandığınızda genellikle ilk nereye başvurursunuz? (B.25)	0,161	0,971
11	En son sağlık hizmeti aldığınız sağlık kuruluşu hangisidir? (B.27)	0,089	0,805
12	En son sağlık hizmeti alımı sırasında herhangi bir sorun yaşadınız mı? (B.29)	0,161	0,059

Sosyal güvenlik ve yaşam memnuniyeti arasındaki ilişkinin özet tablosundaki (Tablo 2.47) değerlere göre gerçek grafik ile elde edilen iki boyutlu grafik arasındaki uyumun ($0,268+0,204=0,472$) nispeten düşük olduğu söylenebilir. Diğer bir ifade ile 1. ve 2. boyutun varyansı açıklama oranı sırası ile %27 ve %20’dir. Analiz sonucunda elde edilen özdeğerler ise sırasıyla, $\lambda_1= 3.21$ ve $\lambda_2= 2,44$ olarak hesaplanmıştır.

Tablo 2.47 Sosyal Güvenlik ve Yaşam Memnuniyeti Arasındaki İlişkinin Özet Tablosu

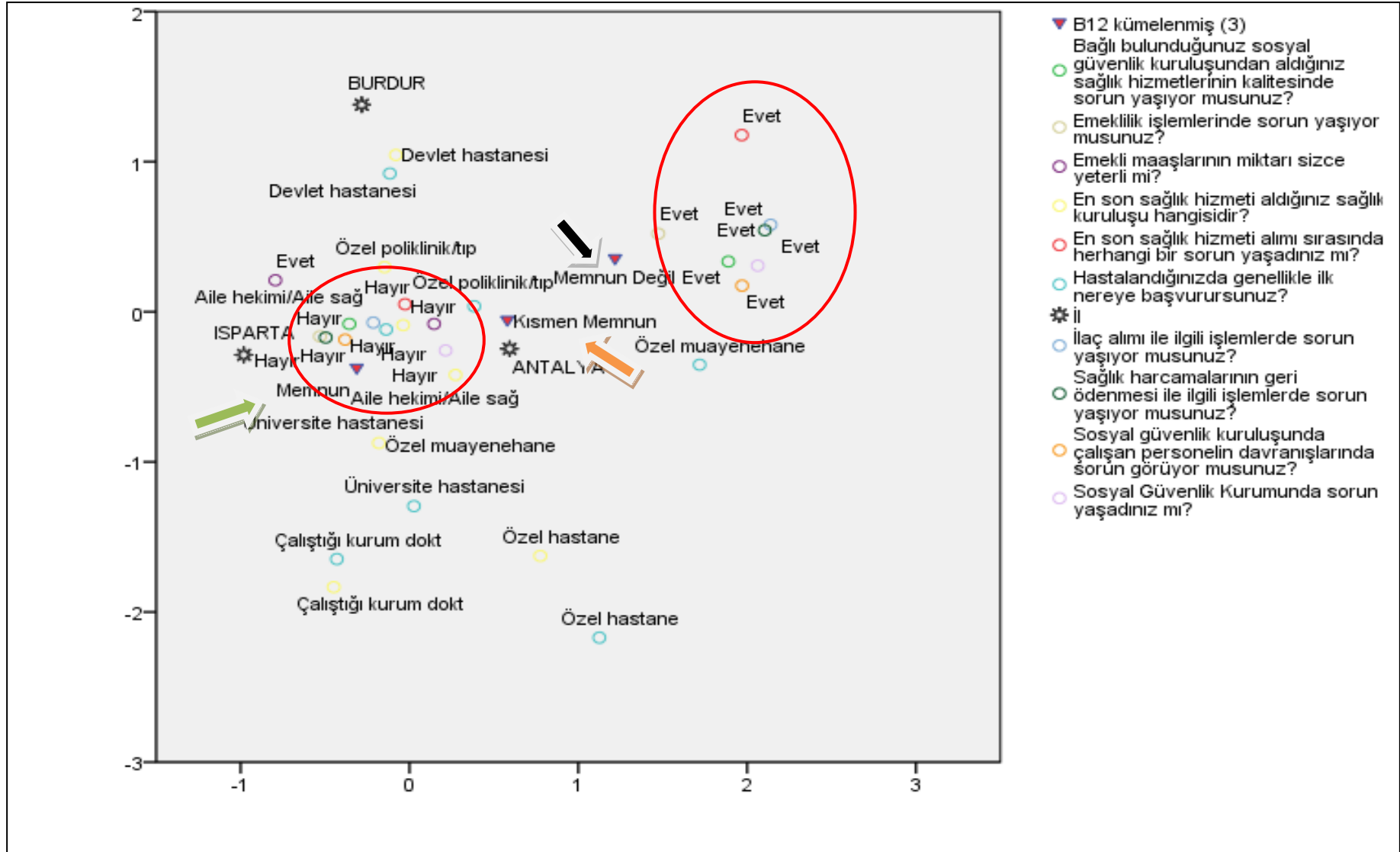
Boyut	Cronbach's Alpha	Hesaplanmış Varyans	
		Toplam Özdeğer	Hareketsizlik
1	0,752	3,215	0,268
2	0,645	2,448	0,204
Toplam		5,663	0,472
Ortalama	0,706 ^a	2,831	0,236

a. Ortalama Cronbach's Alpha özdeğerlere göre belirlenmiştir.

Şekil 2.4’deki uygunluk analizi haritası incelendiğinde aşağıdaki sonuçlar elde edilir;

- Sosyal güvenlik kurumunda sorun yaşayanların, diğer bir ifade ile sorun yaşadınız mı sorularına “evet” yanıtı verenlerin memnun olmayan gruba daha yakın olduğu görülmektedir.
- Antalya ilinde sosyal güvenlik kurumlarında daha fazla sorun yaşandığı, Isparta ve Burdur illerinde ise nispeten daha az sorun yaşandığı görülmektedir.

- Antalya ilinin sağlık harcamalarının geri ödenmesi için gerekli olan işlemlerde, ilaç alımı ile ilgili işlemlerde, emeklilik işlemlerinde sorun yaşayan gruplara daha yakın olduğu, aynı zamanda yaşam memnuniyetinin de daha düşük olduğu görölmektedir.
- Özel hastane, üniversite hastanesi ve özel muayenehaneye gidenlerin yaşamlarından daha fazla memnun oldukları, emeklilik işlemlerinde sorun yaşayanların yaşamayanlara göre yaşamlarından daha fazla memnun olduğu belirlenmiştir.
- Benzer biçimde emeklilik maaşını yeterli bulanların yaşamlarından daha fazla memnun olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- Hastalandığında ilk olarak özel muayenehaneye veya polikliniğe başvuranların devlet hastanesi ve üniversite hastanesine başvuranlara göre yaşamlarından daha az memnun oldukları görölmektedir.
- Genel olarak hastalanıldığında devlet hastanesinin Burdur ilinde daha çok tercih edildiği, özel hastanenin ise Antalya ilinde daha fazla tercih edildiği belirlenmiştir. Daha önceki bölümdeki frekans dağılımları incelendiğinde sağlık kuruluşunu tercih etmede Isparta ilinde hizmetten memnun kalmanın (%44 ile), Burdur ve Antalya'da ise bulunduğu yere yakınlığın (%35,79 ve %24,67) en yüksek yüzdeye sahip olduğu belirlenmiştir. Bu Isparta ilinde hâlihazırda sosyal güvenlik kurumlarında en az sorunun yaşanmasının açıklamalarından biri olarak sayılabilir.

Şekil 2.4 Sosyal Güvenlik Kurumları İçin Çoklu Uygunluk Analizi Haritası

2.3.4.3 Sağlık Hizmetleri ve Yaşam Memnuniyeti Arasındaki İlişki

Yaşam memnuniyeti ve sağlık hizmetleri arasındaki ilişkiyi incelemek için uygunluk analizi kullanılmıştır. Tablo 2.48’de verilen ayrışım ölçüleri incelendiğinde 2. ve 3. ifadelerin 2. boyutun açıklanmasında, diğer ifadelerin 1. boyutun açıklanmasında daha fazla etkisinin olduğu söylenebilir.

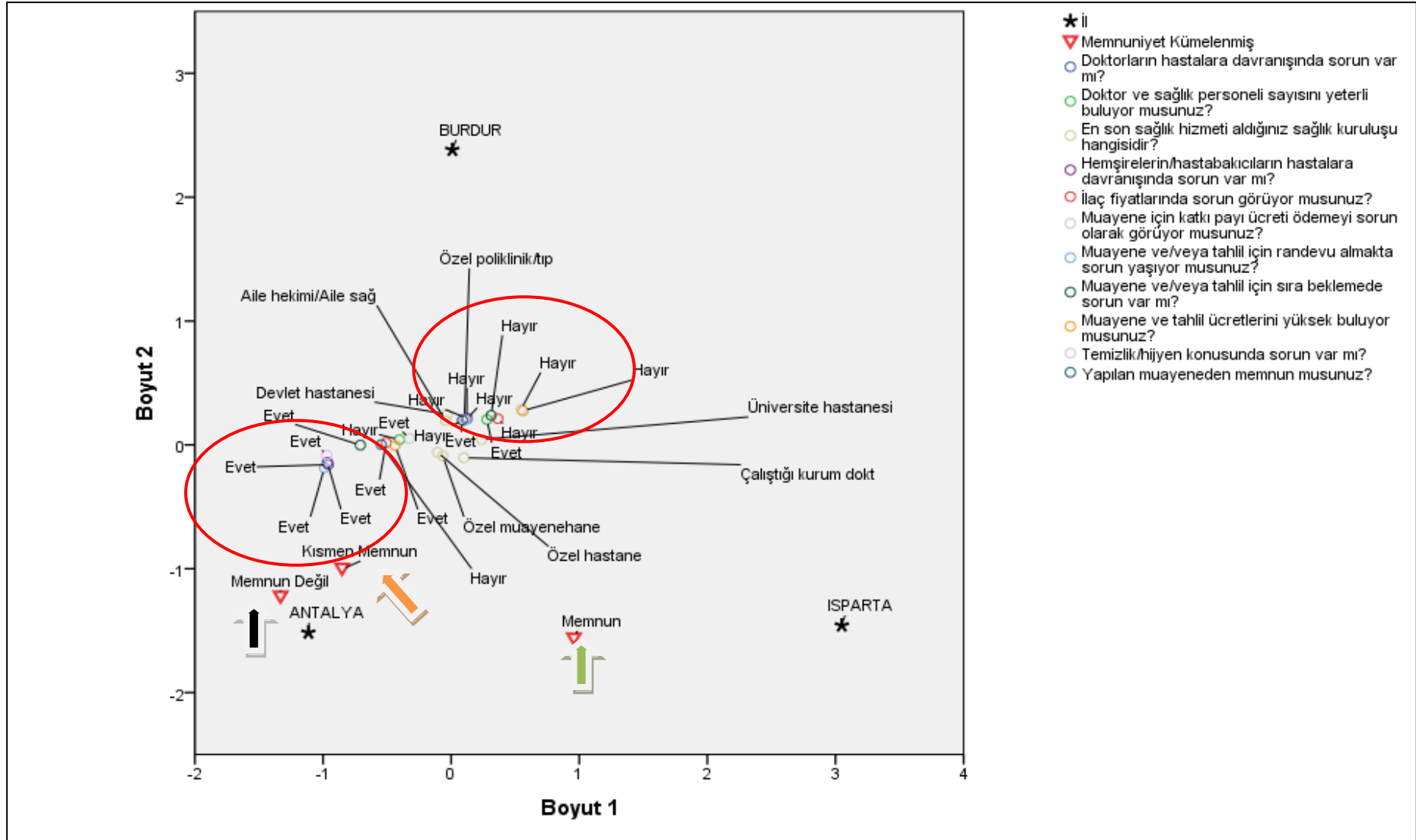
Tablo 2.48 Her Bir Değişken ve Her Bir Boyutun Ayrışım Ölçüleri (Sağlık Hizmetleri)

Değişken		Boyut	
		1	2
1	İl	3,020	2,932
2	Memnuniyet Kümelenmiş	0,310	0,553
3	En son sağlık hizmeti aldığımız sağlık kuruluşu hangisidir?	0,005	0,029
4	Muayene ve/veya tahlil için randevu almakta sorun yaşıyor musunuz?	0,099	0,030
5	Temizlik/hijyen konusunda sorun var mı?	0,080	0,025
6	Yapılan muayeneden memnun musunuz?	0,044	0,023
7	Doktorların hastalara davranışında sorun var mı?	0,102	0,031
8	Hemşirelerin/hastabakıcıların hastalara davranışında sorun var mı?	0,089	0,028
9	Doktor ve sağlık personeli sayısını yeterli buluyor musunuz?	0,068	0,015
10	Muayene ve tahlil ücretlerini yüksek buluyor musunuz?	0,144	0,019
11	İlaç fiyatlarında sorun görüyor musunuz?	0,115	0,016
12	Muayene ve/veya tahlil için sıra beklemede sorun var mı?	0,163	0,027
13	Muayene için katkı payı ücreti ödemeyi sorun olarak görüyor musunuz?	0,111	0,019

Model özeti tablosundaki değerlere göre gerçek grafik ile elde edilen iki boyutlu grafik arasındaki uyumun ($0,335+0,288=0,623$) orta düzeyde olduğu söylenebilir. Analiz sonucunda elde edilen özdeğerler sırasıyla, $\lambda_1 = 4,349$ ve $\lambda_2=3,748$ olarak hesaplanmıştır.

Şekil 2.5’deki uygunluk analizi haritası incelendiğinde aşağıdaki sonuçlar elde edilir;

- Doktorların hastaya davranışlarında sorun yaşandığını düşünenlerin, doktor ve sağlık personelinin yetersiz olduğunu düşünenlerin, muayene ücretlerini yüksek bulanların, temizlik ve hijyen konusunda sorun yaşayanların yaşamlarından daha az memnun olduğu görülmektedir.
- Antalya ilinde sağlık hizmetlerinde daha fazla sorun yaşandığı, memnuniyetin daha düşük olduğu, Isparta ilinin ise sağlık sorunlarının en az yaşandığı il olduğu tespit edilmiştir.
- Önceki bölümde yer alan frekans analizlerinde de buna paralel sonuçlar elde edilmiştir. Buna göre muayene tahlil, temizlik, doktor davranışları vd. konularda memnuniyet oranlarının en yüksek olduğu il Isparta iken (ortalama %79,2 memnuniyet ile), bunu sırası ile Burdur (%64) ve Antalya (%58,8) takip etmektedir.

Şekil 2.5 Sağlık Hizmetleri İçin Çoklu Uygunluk Analizi Haritası

2.3.4.4 Güvenlik Hizmetleri ve Yaşam Memnuniyeti Arasındaki İlişki

Yaşam memnuniyeti ve güvenlik hizmetleri arasındaki ilişkiyi incelemek için yapılan çoklu uygunluk analizi sonucu elde edilen ayırışım ölçüsü tablosuna (Tablo 2.49) göre vatandaşların polis ve jandarma hizmetlerine ilişkin görüşleri 1. boyutu açıklamada; 2013 yılında yaşanan mağduriyetlere ilişkin ifadelerinin ise 2. boyutu açıklamada daha etkili olduğu söylenebilir.

Tablo 2.49 Her Bir Değişken ve Her Bir Boyutun Ayırışım Ölçüleri (Güvenlik Hizmetleri)

Değişken		Boyut	
		1	2
1	İl	0,154	0,004
2	Memnuniyet Kümelenmiş	0,064	0,002
3	Polis veya jandarma olaylara zamanında müdahale ediyor mu?	0,655	0,042
4	Polis veya jandarmanın vatandaşa davranışından memnun musunuz?	0,720	0,057
5	Polis veya jandarmanın verdiği trafik hizmetinden memnun musunuz?	0,656	0,048
6	2013 yılında kapkaç, yankesicilik vb hırsızlık olayı yaşadınız mı?	0,032	0,035
7	2013 yılında gasp olayı yaşadınız mı?	0,026	0,157
8	2013 yılında yaralanma, darp olayı yaşadınız mı?	0,035	0,349
9	2013 yılında aile fertlerinizin herhangi birinden kötü muamele gördünüz mü?	0,020	0,292
10	2013 yılında herhangi bir nedenden dolayı şantaj, tehdit olayı yaşadınız mı?	0,053	0,478
11	2013 yılında cinsel suçlardan dolayı mağduriyet yaşadınız mı?	0,016	0,180
12	2013 yılında dolandırıcılık sebebiyle herhangi bir mağduriyet yaşadınız mı?	0,021	0,049
13	2013 yılında bunların dışında herhangi bir sebepten dolayı mağduriyet yaşadınız mı?	0,025	0,066

Model özeti tablosundaki değerlere göre gerçek grafik ile elde edilen iki boyutlu grafik arasındaki uyumun $(0,191+0,135=0,326)$ diğer bir ifade ile 1. ve 2. boyutun varyansı açıklama oranlarının düşük olduğu söylenebilir. Bu sebeple bulgular yorumlanmamıştır.

2.3.4.5 Adli Hizmetler ve Yaşam Memnuniyeti Arasındaki İlişki

Yaşam memnuniyeti ve adli hizmetler arasındaki ilişkiyi incelemek için yapılan çoklu uygunluk analizi sonucu oluşturulan ayırışım ölçüleri tablosuna göre 7. ve 8. ifadelerin 1. boyutu açıklamada, diğer ifadelerin ise 2. boyutu açıklamada daha etkili olduğu söylenebilir (Tablo 2.50).

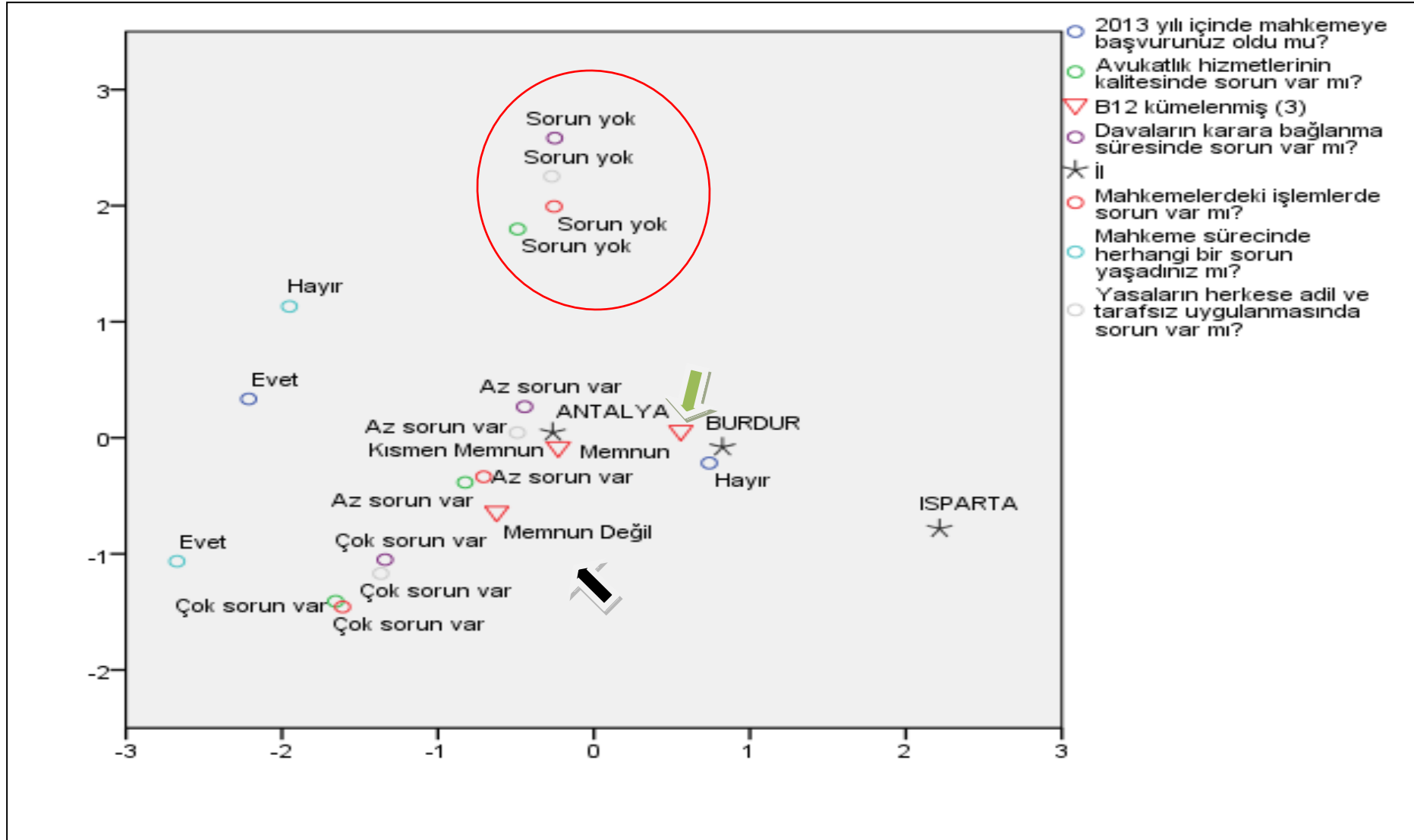
Model özeti tablosundaki değerlere göre gerçek grafik ile elde edilen iki boyutlu grafik arasındaki uyumun $(0,476+0,425=0,901)$ oldukça iyi olduğu söylenebilir. Analiz sonucunda elde edilen özdeğerler sırasıyla, $\lambda_1 = 3,810$ ve $\lambda_2=3,397$ olarak hesaplanmıştır.

Tablo 2.50 Her Bir Değişken ve Her Bir Boyutun Ayrışım Ölçüleri (Adli Hizmetler)

Değişken		Boyut	
		1	2
1	İl Kodu	0,141	0,157
2	Memnuniyet Kümelenmiş	0,076	0,024
3	Mahkemelerdeki işlemlerde sorun var mı?	0,310	0,832
4	Davaların karara bağlanma süresinde sorun var mı?	0,337	0,861
5	Yasaların herkese adil ve tarafsız uygulanmasında sorun var mı?	0,323	0,814
6	Avukatlık hizmetlerinin kalitesinde sorun var mı?	0,296	0,591
7	2013 yılı içinde mahkemeye başvurunuz oldu mu?	0,784	0,051
8	Mahkeme sürecinde herhangi bir sorun yaşadınız mı?	0,273	0,067
9	Mahkemelerdeki işlemlerde sorun var mı?	0,310	0,832
10	Davaların karara bağlanma süresinde sorun var mı?	0,337	0,861
11	Yasaların herkese adil ve tarafsız uygulanmasında sorun var mı?	0,323	0,814
12	Avukatlık hizmetlerinin kalitesinde sorun var mı?	0,296	0,591

Uygunluk analizi sonucunda oluşturulmuş uygunluk haritası (Şekil 2.6) incelendiğinde aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir;

- 2013 yılı içerisinde mahkemeye daha çok Antalya ilinde başvurulduğu, avukatlık hizmetlerinde, davaların sonuçlandırılması sürecinde sorunun en az yaşandığı ilin yine Antalya olduğu belirlenmiştir. Ancak daha önce yapılmış frekans analizlerde her ne kadar her iki konuda da sorun yok diyenlerin oranları Antalya ilinde yüksek olsa da (%19,24 ve %15,89 ile), çok sorun yaşadığını ifade edenlerin oranı da yine en yüksek değerini Antalya ilinde almıştır (%12,97 ve %21,56 ile).
- Isparta ve Burdur illerinde mahkemeye daha az başvuru yapıldığı, sorunların daha az yaşandığı ve yaşam memnuniyetinin yüksek olduğu görülmektedir. Daha önceki bölümde yapılan analizlerde konulara ilişkin herhangi bir görüş sunmayanların ortalama oranlarının sırası ile Antalya’da %60, Isparta’da %78,9 ve Burdur’da %74,4 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Dolayısı ile uygunluk haritasında da Burdur ve Isparta ili her ne kadar fikrini beyan edenlerde sorun yok diyenlerin oranı yüksek olsa da “sorun yok” yanıtlarının uzağında yer almıştır.

Şekil 2.6 Adli Hizmetler İçin Çoklu Uygunluk Analizi Haritası

2.3.4.6 Ulaşım Hizmetleri ve Yaşam Memnuniyeti Arasındaki İlişki

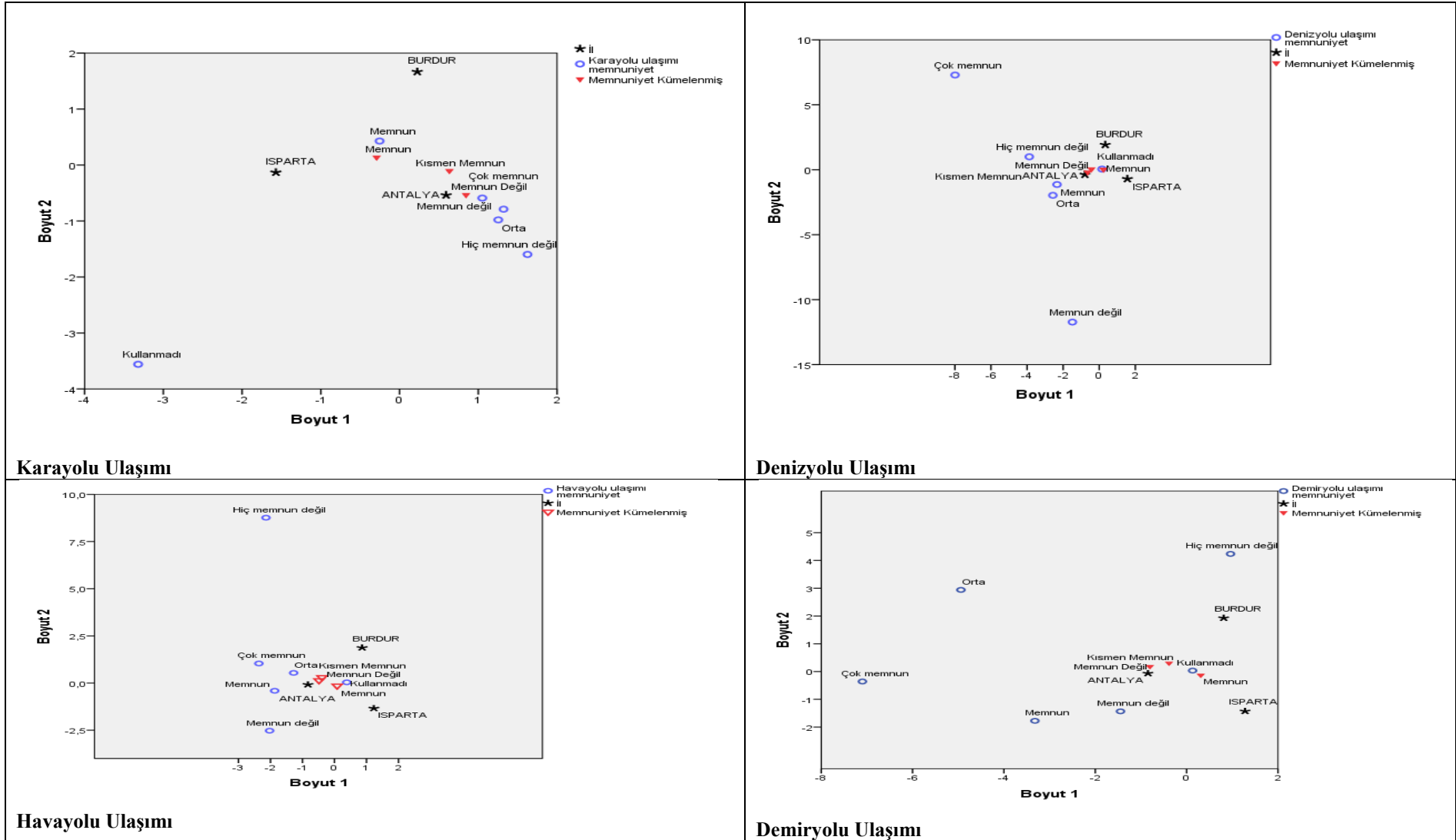
Yaşam memnuniyeti ve ulaşım hizmetleri arasındaki ilişkiyi incelemek için gerçekleştirilen çoklu uygunluk analizi sonucu oluşturulan ayrışım ölçüleri tablosunda (Tablo 2.51) yalnızca demir yolu ile ulaşımın 2. boyutu açıklamada daha etkili olduğu belirlenmiştir. Model özeti tablosundaki değerlere göre gerçek grafik ile elde edilen iki boyutlu grafik arasındaki uyumun $(0,536+0,452=0,987)$ oldukça iyi olduğu söylenebilir.

Tablo 2.51 Her Bir Değişken ve Her Bir Boyutun Ayrışım Ölçüleri (Ulaşım Hizmetleri)

Değişken		Boyut	
		1	2
1	Memnuniyet Kümelenmiş	0,138	0,004
2	Denizyolu ulaşımı memnuniyet	0,076	0,053
3	Karayolu ulaşımı memnuniyet	0,886	0,072
4	Havayolu ulaşımı memnuniyet	0,161	0,106
5	Demiryolu ulaşımı memnuniyet	0,066	0,071
6	İl Kodu	1,887	2,404

Şekil 2.7’de oluşturulmuş olan uygunluk haritasına göre;

- Karayolu hizmetlerinden memnuniyetin en yüksek olduğu illerin Isparta ve Burdur olduğu, en düşük olduğu ilin ise Antalya olduğu belirlenmiştir. Bu sonuç daha önceki analizlerle paraleldir. Karayolları ile ulaşımından memnun ve çok memnun olduğunu söyleyenlerin oranları Antalya ilinde %74,21 iken, Isparta ve Burdur illerinde bu oranlar sırası ile %81,18 ve %81,16’dır.
- Denizyolu ile ulaşımın en çok Antalya ilinde kullanıldığı ve kullananların kısmen memnun ve memnun olduğu, denizyolunun en az kullanıldığı ilin Burdur olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- Havayolu ile ulaşımının daha çok Antalya ilinde kullanıldığı ve memnuniyetin en çok Antalya ilinde olduğu,
- Demiryolu ile ulaşımın her 3 ilde de çok az kullanıldığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

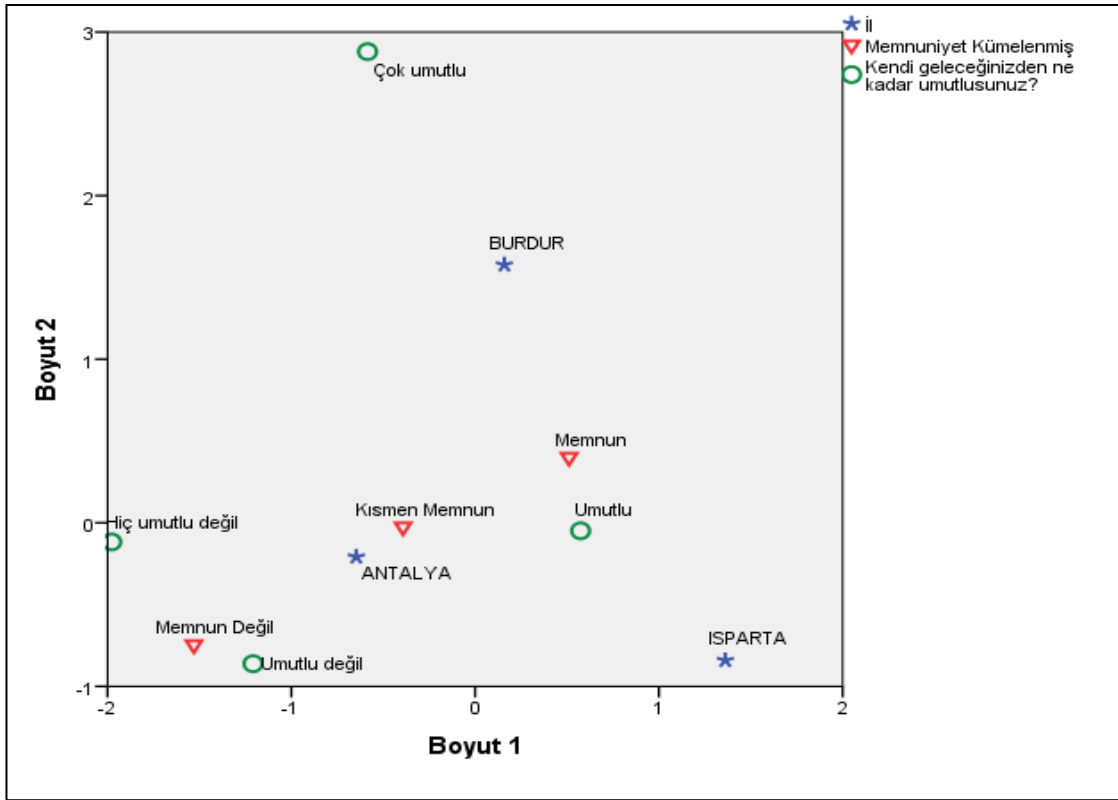

2.3.4.7 Umut, Beklenti ve Refah Düzeyi ile Yaşam Memnuniyeti Arasındaki İlişki

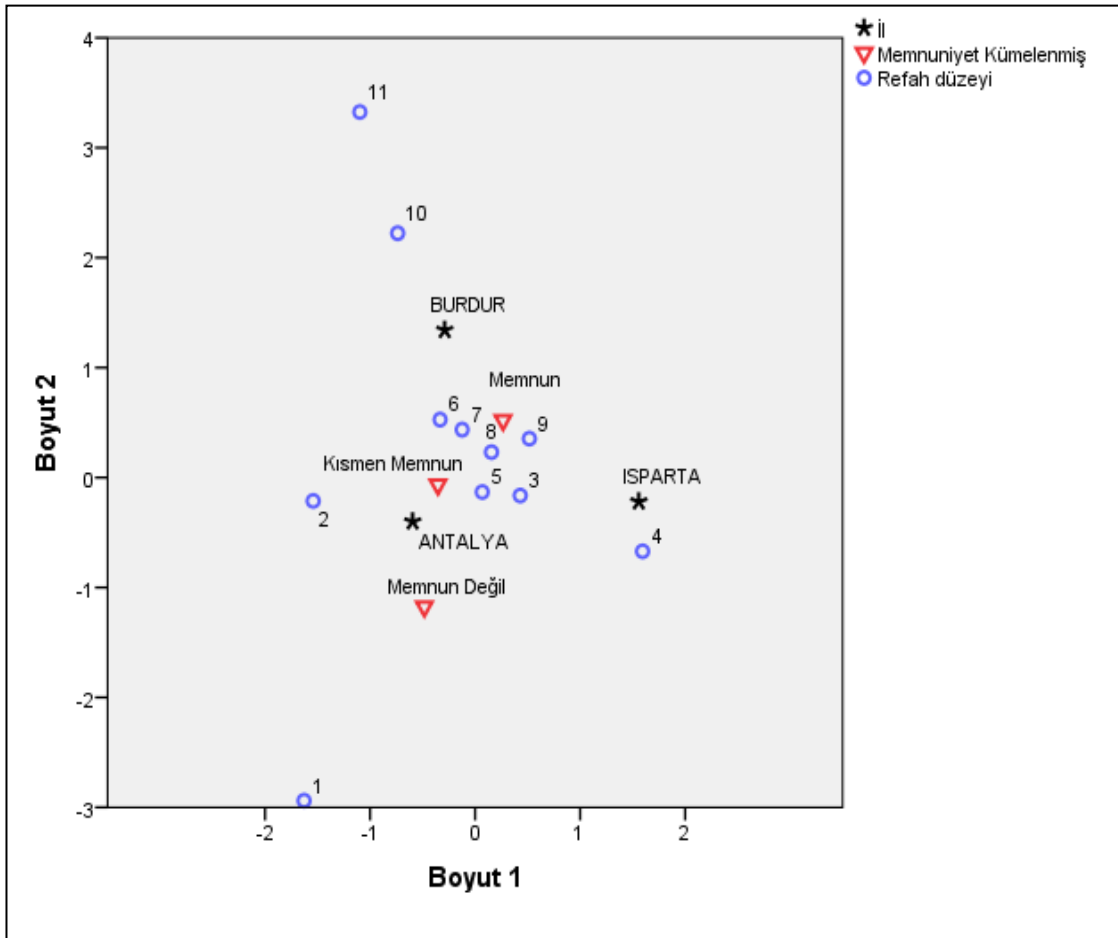
Yaşam memnuniyeti ve umut arasındaki ilişkiyi incelemek için çoklu uygunluk analizi ile korelasyon analizi kullanılmıştır. Gelecekte umutlu olma ve yaşam memnuniyeti arasındaki korelasyon $r=0,403$ ($p=0,00$) olarak bulunmuştur. Refah düzeyi ile yaşam memnuniyeti arasındaki korelasyon ise $r=-0,359$ ($p=0,00$)'dir. Umut düzeyi ile memnuniyet arasında pozitif ancak orta düzeyde bir ilişki olduğu söylenebilir. Yaşam memnuniyeti ve refah düzeyi arasında negatif yönlü ve zayıf bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Diğer bir ifadeyle bireylerin umut düzeyleri arttıkça yaşam memnuniyetinin arttığı, refah seviyeleri arttıkça ise yaşam memnuniyetinin azalacağı belirlenmiştir.

Şekil 2.8 ve 2.9'daki uygunluk haritaları incelendiğinde bu duruma paralel olarak;

- Gelecekte umutlu olanların yaşam memnuniyetinin daha yüksek olduğu, refah düzeyi orta seviyede olanların yüksek seviyede olanlara nispeten yaşam memnuniyetlerinin daha yüksek olduğu,
- Burdur ilinde refah seviyesinin Isparta iline göre daha yüksek olduğu ancak yaşam memnuniyetinin aynı seviyede olduğu,
- Umut düzeyi ve yaşam memnuniyeti en düşük olan ilin Antalya ili olduğu,
- Refah seviyesi çok düşük olanların yaşam memnuniyetinin daha düşük olduğu, refah seviyesi orta seviyede olanların yaşam memnuniyetlerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

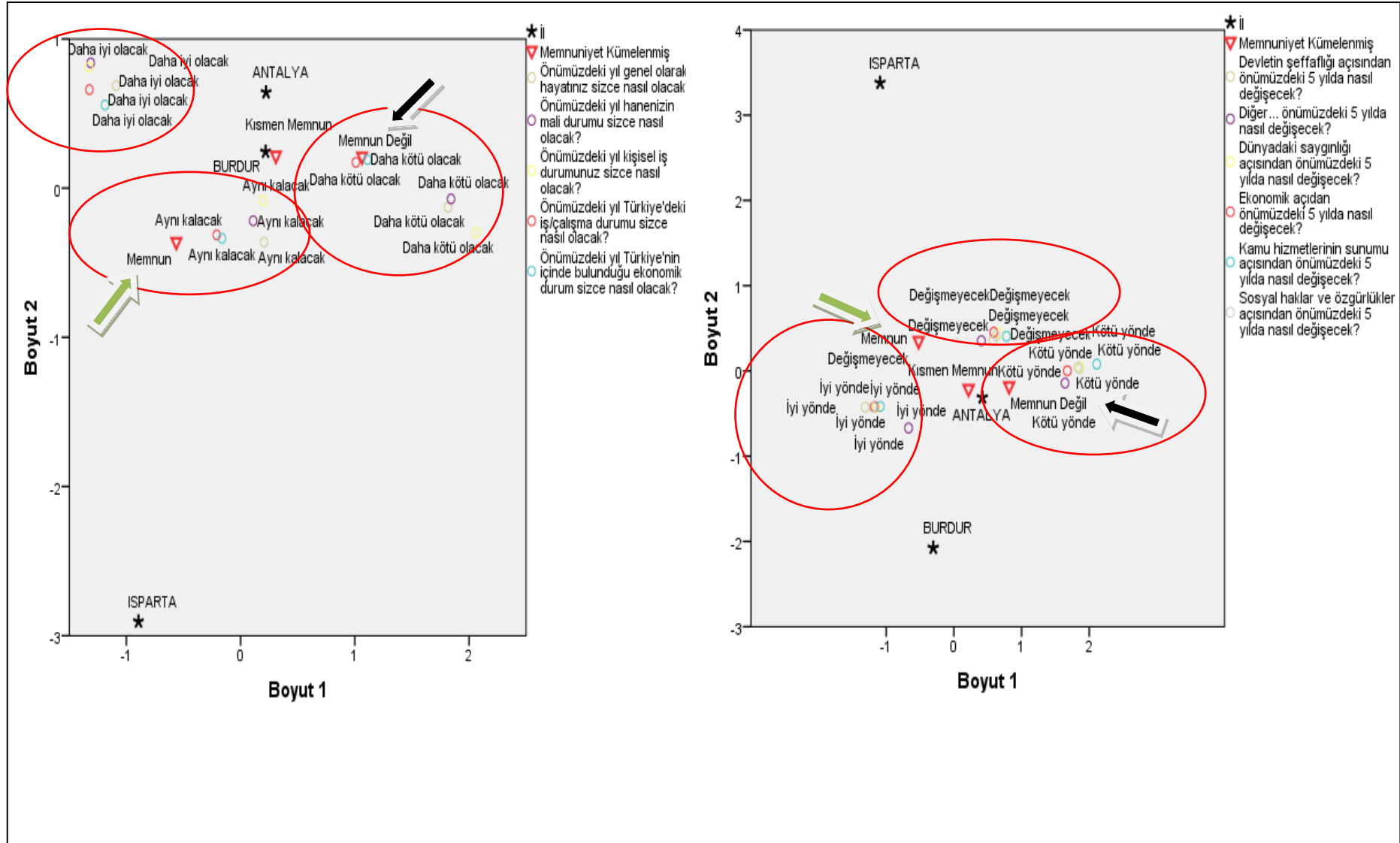
Şekil 2.8 Gelecekte Umut İçin Çoklu Uygunluk Analizi Haritası

Şekil 2.9 Refah Seviyesi İçin Çoklu Uygunluk Analizi Haritası

Ankete katılanlara gelecek 1 ve 5 yıllık süreçlerde yaşanabilecek değişimlere ilişkin sorular yöneltilmiş; geleceğe ilişkin görüşler ile yaşam memnuniyeti arasındaki ilişkiyi belirlemek için çoklu uygunluk analizi kullanılmıştır. Analiz sonucunda elde edilen özdeğerler sırasıyla, $\lambda_1 = 3,394$ ve $\lambda_2=2,976$ olarak hesaplanmıştır. Model özeti tablosundaki değerlere göre gerçek grafik ile elde edilen iki boyutlu grafik arasındaki uyumun $(0,485+0,425=0,910)$ oldukça iyi olduğu söylenebilir. Şekil 2.10 incelendiğinde;

- Gelecek bir yıllık süreçte genel olarak hayatı, mali durumu, çalışma durumu, Türkiye'nin içinde bulunduğu durum gibi konular hakkında “daha iyi olacak” yanıtını verenlerin yaşamlarından daha fazla memnun oldukları,
- Benzer biçimde gelecek 5 yıllık süreçte devletin şeffaflığı, Türkiye'nin dünyadaki saygınlığı ve ekonomik durumu gibi konularda olumlu görüşe sahip olanların yaşam memnuniyetlerinin daha yüksek olduğu,
- Gelecek bir yıllık süreçte herhangi bir konuda iyileşme olacağını düşünenlerin diğer konularda da genel olarak olumlu düşündükleri,
- Burdur ilinde gelecek bir yıllık süreçte mali durum, çalışma durumu vb. konularda değişimin olmayacağı düşüncesinin daha baskın olduğu belirlenmiştir.
- Daha önceki bölümdeki sonuçlara göre Antalya, Isparta ve Burdur illerinde bir yıllık süreçte belirtilen konularda yaşanacak değişime ilişkin fikri olmayanların oranları sırası ile %27,5, %42,9, %31,86 iken gelecek 5 yıllık süreç için fikri olmayanların oranları sırası ile %50,46, %63,37 ve %60,04'dür. Isparta ilinde geleceğe ilişkin belirsizliğin hem 1 yıllık süreçte, hem 5 yıllık süreçte en yüksek oranlara sahip olduğu görülmektedir. Bunun Isparta'nın uygunluk haritasında da yerinin belirlenmesinde önemli bir etken olduğu düşünülmektedir.
- Yine daha önceki bölümdeki sonuçlara göre gelecek 5 yıllık süreçte konuların genelinde kötü yönde değişiklik olacağını düşünenlerin oranının en yüksek olduğu il Antalya'dır (%14,97 ile). Bu durum uygunluk haritasında da açıkça görülmektedir. Beş yıllık süreçte bu oranlar Burdur ve Isparta illerinde sırası ile %8,25, %5,78'dir. İyi yönde değişeceğini düşünenlerin oranları ise Antalya ilinde %22,55, Burdur ilinde %22,21, Isparta ilinde %22,66 'dır. Şekil 2.9 incelendiğinde Antalya ilinde kötü yönde değişiklik olacağını düşünenlerin yaşam memnuniyetlerinin düşük olduğu, iyi yönde değişeceğini düşünenlerin ise yaşam memnuniyetlerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Şekil 2.10 1 ve 5 Yıllık Süreçler İçinde Yaşanacak Değişimlere İlişkin Düşünceler İçin Çoklu Uygunluk Analizi Haritası

2.3.4.8 Toplumsal Değerler ve Yaşam Memnuniyeti Arasındaki İlişki

Yaşam memnuniyeti ve itibar konuları arasındaki ilişkiyi incelemek için gerçekleştirilen çoklu uygunluk analizi sonucu oluşturulan ayrışım ölçüleri tablosunda (Tablo 2.52) itibar konusunda 3. önem seviyesinde olan konuların 2. boyutu açıklamada daha etkili olduğu belirlenmiştir. Yaşam memnuniyeti ve toplumsal değerler arasındaki ilişkiyi incelemek için yapılan uygunluk analizi sonucu oluşturulan uygunluk haritası Şekil 2.11’de yer almaktadır.

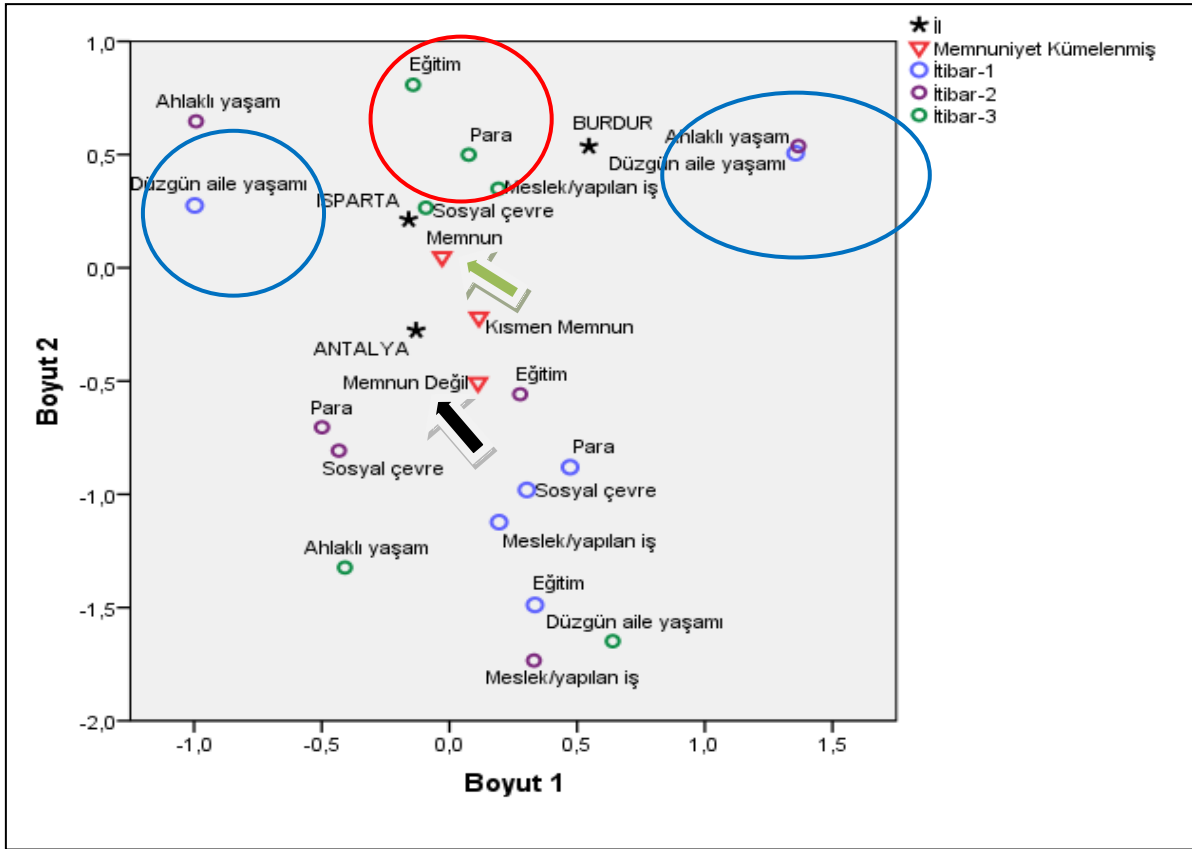
Ankete katılanlara toplumda itibar görmek için para, düzgün aile yaşamı, ahlaklı yaşam, eğitim, sosyal çevre ve meslek seçenekleri arasından en önemli üçünü sıralamaları istenmiştir. Analiz sonucunda elde edilen özdeğerler sırasıyla, $\lambda_1= 2,080$ ve $\lambda_2= 1,913$ olarak hesaplanmıştır. Model özeti tablosundaki değerlere göre gerçek grafik ile elde edilen iki boyutlu grafik arasındaki uyumun $(0,416+0,383=0,799)$ iyi olduğu söylenebilir.

Tablo 2.52 Her Bir Değişken ve Her Bir Boyutun Ayrışım Ölçüleri (İtibar)

Değişken	Boyut	
	1	2
İtibar-1	1,038	0,438
İtibar-2	0,884	0,563
İtibar-3	0,081	0,781

Şekil 2.10 incelendiğinde;

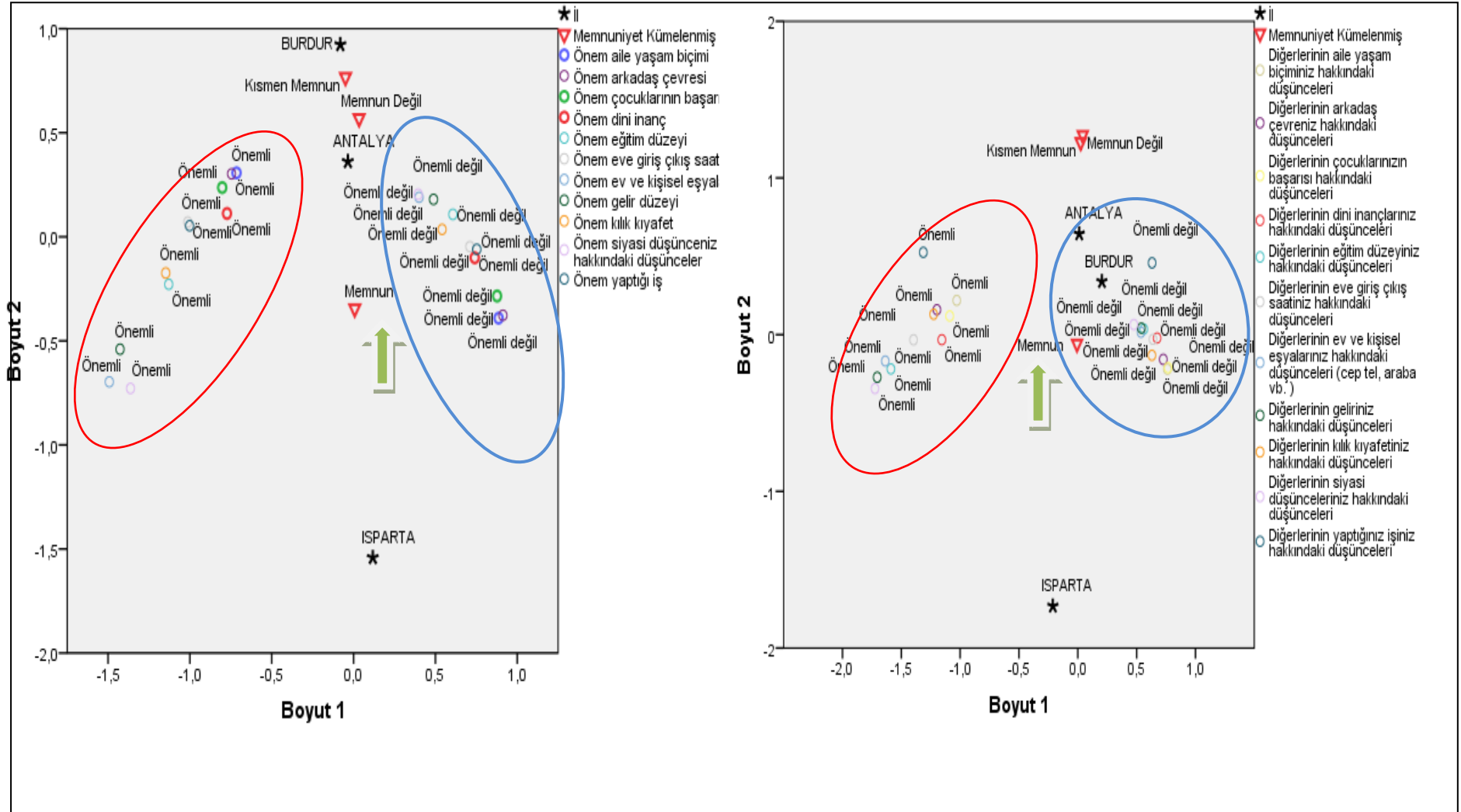
- Düzgün aile yaşamını ve ahlaklı yaşamı birinci sırada itibar kaynağı olarak görenlerin yaşamından daha fazla memnun olduğu,
- Eğitim ve işi birinci itibar kaynağı olarak görenlerin yaşam memnuniyetinin daha düşük olduğu,
- Buna paralel olarak eğitim, para gibi toplumsal değerleri son sırada itibar kaynağı olarak görenlerin yaşam memnuniyetinin daha yüksek olduğu,
- Isparta ilinde düzgün aile yaşamının 1., ahlaklı yaşamın 2. itibar kaynağı olduğu,
- Antalya’da eğitim, para ve sosyal çevrenin 2. itibar kaynağı olduğu,
- Sosyal çevre, para ve eğitimin en az önemsendiği illerin Burdur ve Isparta illeri olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Şekil 2.11 Toplumsal İtibar Göstergeleri İçin Çoklu Uygunluk Analizi Haritası

Ankete katılanlara çevrelerindeki diğer bireylerin kendileri hakkında (B51) ve kendilerinin çevrelerindeki diğer bireyler hakkında (B53) 11 konuya ilişkin verdikleri önem dereceleri sorulmuş, yapılan çoklu uygunluk analizi sonucu Şekil 2.12 elde edilmiştir. Sonuçlar incelendiğinde;

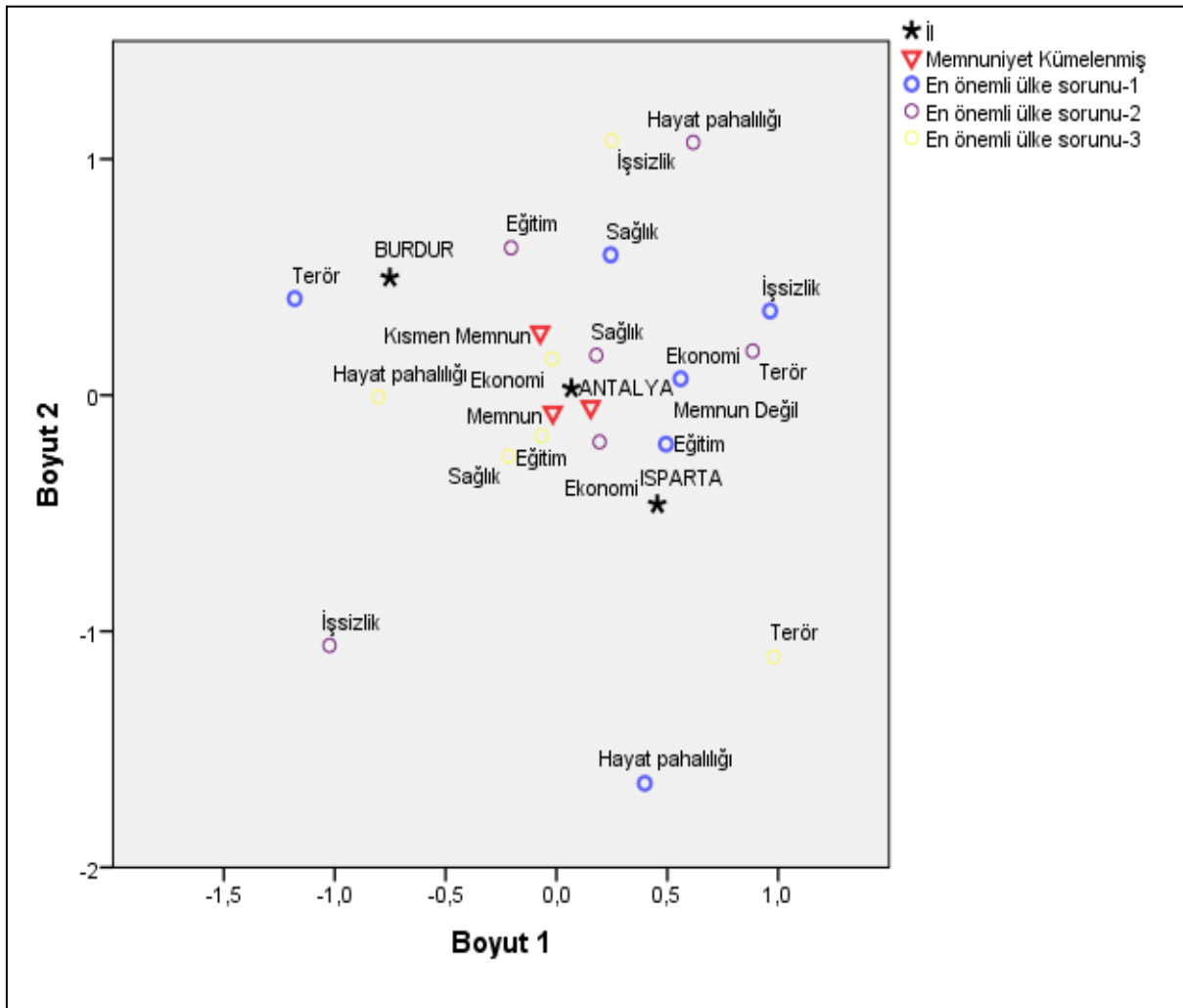
- Her iki koşulda da (hem başkalarında önemsenen konular, hem başkasının kendi hakkındaki düşünceleri) açısından onbir konuya verilen önem seviyesi azaldıkça yaşam memnuniyetinin yükseldiği görülmektedir.
- Başkalarında en fazla önemsenen ilk üç konunun daha önceki bölümde sırası ile arkadaş çevresi (%52,96), aile yaşam biçimi (%52,11) ve çocuklarının başarısı (%50,61), önemsenmeyen konuların ise sırasıyla ev ve kişisel eşya (%19,47), siyasi görüş (%20,56) ve gelir (%24,07) olduğu belirlenmişti. Uygunluk haritasında da diğerlerinin aile yaşam biçimi ve çocukların başarısı gibi konuların Antalya ve Burdur illerinde daha önemli sayıldığı belirtilmiştir.

Şekil 2.12 Önem Verilen Konular İçin Çoklu Uygunluk Analizi Haritası

Katılımcılardan eğitim, ekonomi, hayat pahalılığı, işsizlik, sağlık ve terör sorunlarından ülke için en büyük öneme sahip olan ilk 3'ünü sıralamaları istenmiş ve yapılan uygunluk analizi sonucu Şekil 2.13'de verilmiştir. Analiz sonucunda elde edilen özdeğerler sırasıyla, $\lambda_1= 6,720$ ve $\lambda_2= 5,250$ olarak hesaplanmıştır. Model özeti tablosundaki değerlere göre gerçek grafik ile elde edilen iki boyutlu grafik arasındaki uyumun $(0,517+0,404=0,921)$ oldukça iyi olduğu söylenebilir. Uygunluk analizi sonuçlarına göre;

- Ülkenin en önemli sorununu ekonomi, eğitim ve işsizlik olarak görenlerin yaşam memnuniyetinin daha düşük olduğu,
- Burdur ilinde terörün ülkenin en büyük sorunu olduğu düşüncesinin hakim olduğu, eğitimin ise en önemli ikinci sorun olarak belirtildiği,
- Antalya ve Isparta illerinde ise ülkenin en büyük sorununu eğitim ve ekonomi olarak görenlerin yaşamlarından memnun olmadıkları belirlenmiştir.

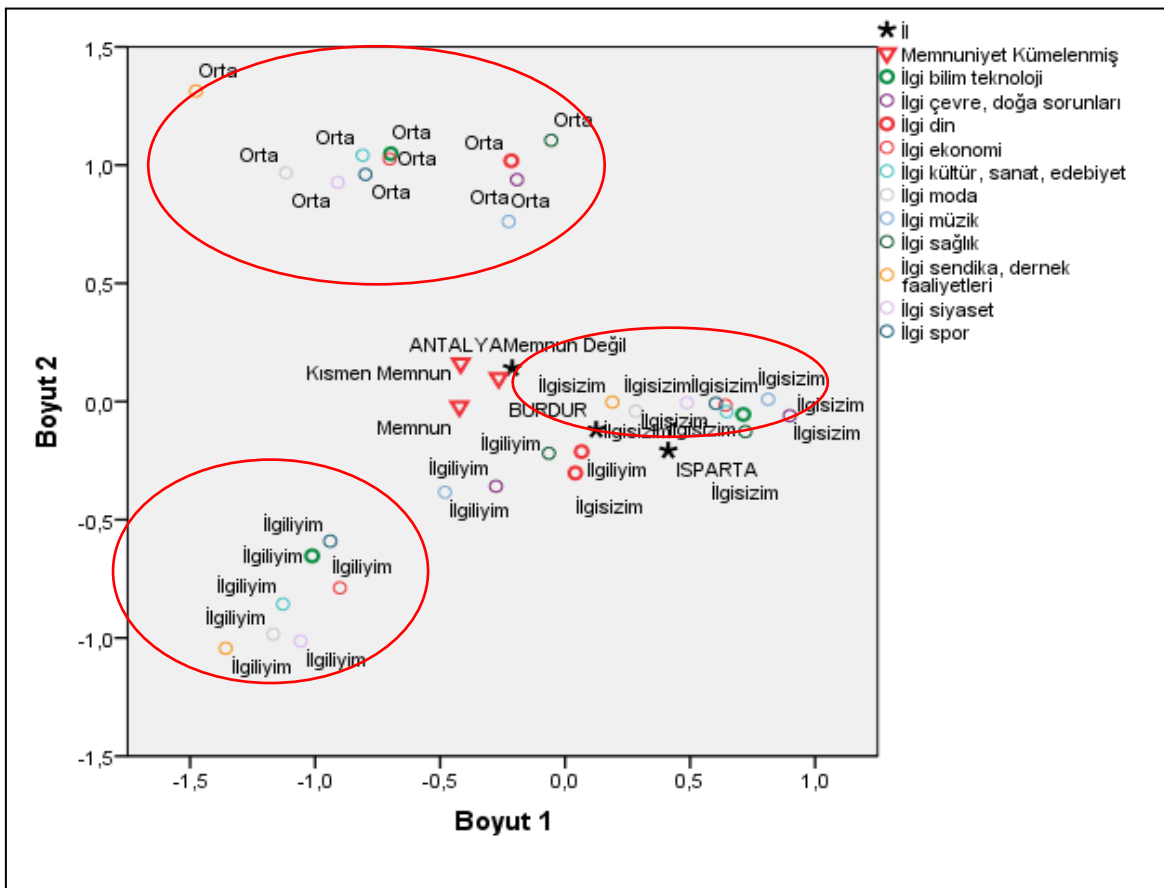

Şekil 2.13 Ülke Sorunları İçin Çoklu Uygunluk Analizi Haritası

2.3.4.9 Bireysel İlgil Alanları ve Yaşam Memnuniyeti Arasındaki İlişki

Katılımcılardan çeşitli konulara (bilim, ekonomi, moda, din, müzik vb.) ilişkin ilgi düzeyleri sorulmuş verilen yanıtlar ve memnuniyet arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan uygunluk analizi sonucu Şekil 2.14’de verilmiştir. Analiz sonucunda elde edilen özdeğerler sırasıyla, $\lambda_1= 3,963$ ve $\lambda_2= 2,747$ olarak hesaplanmıştır. Model özeti tablosundaki değerlere göre gerçek grafik ile elde edilen iki boyutlu grafik arasındaki uyumun $(0,305+0,211=0,516)$ orta düzeyde olduğu söylenebilir. Uygunluk analizi sonuçlarına göre;

- Sağlık, çevre sorunları ve müziğe ilgili olanların yaşam memnuniyetinin daha yüksek olduğu,
- Burdur ve Isparta illerinde bilim ve teknoloji, ekonomi, sanat ve edebiyat, siyaset, spor gibi konularda ilgisiz olanların daha fazla olduğu (önceki bölümdeki bulgulara göre onbir konuya ilişkin ortalama ilgili olma oranları sırası ile Antalya ilinde %34,12, Burdur’da 33,78 ve Isparta’da %29,75’dir) sonuçlarına ulaşılmıştır.

Şekil 2.14 İlgil Düzeyleri İçin Çoklu Uygunluk Analizi Haritası

SONUÇ

Tartışma

Türkiye’de Yaşam Memnuniyeti Araştırması (YMA), bireylerin genel mutluluk seviyesini, sağlık, eğitim gibi temel yaşam alanlarındaki genel memnuniyetini, toplumsal değer yargılarını ve kamu hizmetlerinden memnuniyetini ölçmek, memnuniyet düzeylerinin zaman içindeki değişimini belirleyebilmek amacı ile 2003 yılından itibaren her yıl düzenli aralıklarla TÜİK tarafından gerçekleştirilmektedir. Bu tez çalışmasında, TÜİK’in 2013 yılında iller düzeyinde ve oldukça yüksek bir örnek büyüklüğü ile gerçekleştirmiş olduğu YMA’dan faydalanarak yetişkin bireylerin yaşam memnuniyetlerini etkileyen faktörleri belirlemek amaçlanmıştır.

Tezin ilk problem cümlesi olan “Yaşam memnuniyetini ölçmek için uluslararası yazında hangi ölçekler kullanılmaktadır? TÜİK’in yaptığı Yaşam Memnuniyeti Araştırması’nda kullanılan ölçüm aracı uluslararası ölçeklerle ne ölçüde örtüşmektedir?” sorusunu yanıtlamak için ayrıntılı yazın taraması gerçekleştirilmiştir (Bkz, Bölüm 1). Yapılan yazın taraması sonucunda, ESS, EBRD, OECD, Gallup Dünya Araştırması, WVS gibi kapsamlı araştırmalar ile TÜİK Yaşam Memnuniyeti Araştırması karşılaştırıldığında, mutluluk ve memnuniyet göstergelerinin oldukça benzer olduğu gözlenmiştir. İlgili çalışmalarda hem objektif göstergeler (gelir düzeyi, konut mülkiyet durumu, iş durumu, sosyal güvenlik vb.) hem de katılımcıların genel memnuniyet düzeyleri ile birlikte her bir boyuta ilişkin memnuniyetleri (diğer bir deyişle nesnel göstergelere ilişkin sübjektif değerlendirmeleri) belirlenmeye çalışılmıştır. Bu durum araştırmadan elde edilen bulgular ile yurtdışında yapılan benzer çalışmaların karşılaştırılmasını mümkün kılmıştır.

“Bireylerin genel yaşam memnuniyetini etkileyen faktörler nelerdir ve zaman içinde değişime uğramış mıdır?” şeklindeki ikinci araştırma sorusunu yanıtlamak için TÜİK 2013, 2014 ve 2015 YMA anketlerinden elde edilen veriler kullanılarak gerçekleştirilen lojistik regresyon ve doğrusal regresyon analizinin bulguları değerlendirilmiştir. Ayrıca tez çalışmasının üçüncü araştırma sorusu, “Batı Akdeniz Bölge’sinde genel yaşam memnuniyetini etkileyen temel faktörler nelerdir? Bölgede yer alan üç ilde genel yaşam memnuniyetini etkileyen faktörler birbirinden farklı mıdır?”, da lojistik ve doğrusal regresyon analizi ile değerlendirilmiş ve yazındaki diğer araştırmalarla karşılaştırmalı tartışması bu bölümde verilmiştir.

Gerek Türkiye geneli için, gerek Batı Akdeniz Bölgesi için gerçekleştirilen analizlerde kurulan modellerden ilkinde (Model 1) hanehalkı büyüklüğü, hanenin aylık geliri,

hanenin temel ihtiyaçlarını karşılama derecesi, tuvalet ve banyonun evin içinde ya da dışında olması durumu, konutun mülkiyet durumu, konutta şebeke suyunun varlığı bağımsız değişkenler olarak belirlenmiştir. Bu çalışmada, 2013 yılı Türkiye geneli için gerçekleştirilen analizde konutta şebeke suyunun bulunması hariç diğer değişkenlerin fert yaşam tatmininin önemli kestirimcileri olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Gelir durumu iyi olanların olamayanlara göre, hanenin temel ihtiyaçlarını kolay karşılayanların zorlukla karşılayanlara göre, oturduğu konutun sahibi olanların kiracı veya lojmanda kalanlara göre, banyo ve tuvaleti içeride olanların olmayanlara göre, daha az kalabalık hanelerin diğerlerine göre yaşamlarından daha memnun olduğu sonucuna ulaşılmıştır. 2014 ve 2015 yılları için aynı bağımsız değişkenlerle yapılan lojistik regresyon analizi sonuçlarına göre; 2014 yılında, hanehalkı büyüklüğü, temel ihtiyaçları karşılama düzeyi, konut mülkiyet durumu ve tuvaletin konut içinde olması fert yaşam memnuniyetini etkilerken, hanehalkı gelirinin ve banyonun konut içinde olmasının memnuniyet üzerinde etkisinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. 2015 yılında ise yine hanehalkı büyüklüğü, temel ihtiyaçları karşılama düzeyi, konut mülkiyet durumu yaşam memnuniyetini etkileyen faktörler olarak yerini almıştır.

Batı Akdeniz Bölgesi için gerçekleştirilen analizde, fert yaşam memnuniyetinin hanehalkı büyüklüğü, hanenin aylık geliri, temel ihtiyaçları karşılama düzeyi, konutun mülkiyeti değişkenlerinin belirli kategorileri itibariyle yaşam memnuniyetini etkiledikleri belirlenmiştir. Her  ilde de yalnız yaşayan bireylerin 6 veya daha fazla kişinin birlikte yaşadığı bir hanede yaşayanlara göre memnun olma olasılıkları daha düşükken, Isparta'da 2-3 kişilik bir hanede yaşayan bireylerin 6 ve daha fazla kişilik hanede yaşayan bireylere göre yaşamından memnun olması daha muhtemel grlmektedir. Her  ilde de hanehalkı geliri arttı fertlerin yaşamlarından memnun olma olasılığı da artmaktadır. Temel ihtiyaçları karşılama düzeyi zorlaştığı fertlerin yaşamlarından memnun olma olasılığı  ilde de düşmektedir. Antalya ve Isparta illerinde ev sahibi olanların lojmanda oturanlara göre yaşamlarından daha fazla memnun oldukları, Burdur'da ise kiracı olanların lojmanda oturanlara göre yaşamlarından memnun olanlar grubunda olma ihtimalinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir. şebeke suyunun varlığı sadece Antalya için yaşam memnuniyetini etkilemektedir. şebeke suyu olanlar olmayanlara göre yaşamlarından daha fazla memnundur. Konutta banyo ve tuvaletin içeride olup olmaması her  ilde de yaşam memnuniyetini etkilememektedir.

Model 1'de yaşam memnuniyetini etkileyebileceği varsayılan gelirin yaşam memnuniyeti ile arasında önemli bir ilişki olduğu belirlenmiş olsa da (rn. Diener vd., 1992; Gitmez ve Morl, 1993) kimi araştırmacılara göre (Veenhoven, 1992; Easterlin, 1974) bu

ilişki görecelidir (Diener vd., 1993: 198). Çevik ve Korkmaz (2014) TÜİK 2011 YMA verileri ile gerçekleştirdikleri çalışmada hanehalkı gelirinden memnun olanların yaşamlarından daha fazla memnun oldukları sonucuna ulaşmışlardır. Sosyal Bilimcilerden Helliwell (2002) WVS verilerini kullanarak yaşam memnuniyeti göstergelerini açıklamaya çalışmış, gelir arttıkça yaşam memnuniyetinin arttığını belirlemiştir. Ancak araştırmaya göre gelirin etkisi gelir artmaya devam ettikçe azalmaktadır. Benzer biçimde hem 2013 Türkiye geneli için hem de Batı Akdeniz Bölgesi için kurulan modellerde gelirin yaşam memnuniyetini etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Ancak 2014 ve 2015 yıllarında bu etkinin ortadan kalkması, gelir ve yaşam memnuniyeti arasındaki ilişkinin göreceli olduğunu savunanları haklı çıkarır niteliktedir. Bu durumda gelir seviyesinden çok gelirden memnun olma durumunun (bu memnuniyetin temel ihtiyaçları karşılama düzeyinden etkileneceği düşünülürse) yaşam memnuniyeti üzerinde etkisi olduğu yorumu yapılabilir. Hanehalkı geliri en düşük illerden biri olan Isparta ilinde yaşam memnuniyetinin diğer illere göre nispeten yüksek olması da bu durumun göstergeleri arasındadır. Schyns (2002), 42 ülkede gerçekleştirdiği araştırmasında, yaşam memnuniyeti üzerindeki ekonomik refah ve gelir düzeyi etkilerini bireysel ve milli düzeyde araştırmıştır. Aynı araştırmadaki ikinci soru ise gelir ve yaşam memnuniyeti arasındaki ilişkinin milli refaha bağlı olarak değişip değişmediğidir. Schyns (2002: 31) araştırması sonucunda daha yüksek gelir seviyesindeki insanların yaşam memnuniyetleri medeni durum ve yaş dikkate alındığında bile daha yüksektir. Kwon ve Cho tarafından 2000 yılında Kore’de yapılan araştırmaya göre ise daha yaşlı yetişkin katılımcılar arasında, ekonomik sıkıntı ve yaşam memnuniyeti arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Longford vd. (2010) Euro Bölgesi’nde, aynı ülkede ve farklı bölgelerdeki ekonomik farklılıkların yaşam memnuniyeti üzerindeki etkilerini incelemiş ve fakir bölgelerdeki kişisel gelir düzeyinin bireylerin yaşam memnuniyetlerini daha fazla etkilediği sonucuna ulaşmıştır. Daraei ve Mohajery (2013) Hindistan’da gündelikçi işçiler üzerinde yaptığı çalışmada sosyoekonomik statü ile yaşam memnuniyeti arasındaki ilişkiyi araştırmış ve pozitif bir ilişki olduğu sonucuna ulaşmıştır. Milward ve Spinney (2013)’in çalışmasında hanehalkı büyüklüğü arttıkça yaşam memnuniyetinin düştüğü sonucuna ulaşılmıştır.

Hane halkı büyüklüğü 2013, 2014 ve 2015 yıllarında fert yaşam memnuniyetini etkilemektedir. Her ne kadar iller düzeyinde yapılan analizde yalnız yaşayanların kalabalık ailelere göre yaşamlarından daha az memnun olduğu sonucuna ulaşılsa da, hane halkı büyüklüğü arttıkça yaşam memnuniyetinin azaldığı genel değerlendirilmesi yapılabilir. Konut mülkiyet durumu yıllar bazında Türkiye genelinde de, iller düzeyinde de yaşam

memnuniyetini etkileyen önemli etmenlerden biridir. Buna göre ev sahibi oranlarının daha yüksek olduğu Isparta ve Burdur illerinde yaşam memnuniyetlerinin de Antalya iline nispeten daha yüksek olması beklenen bir durumdur.

Türkiye geneli ve bölgesel düzeyde yaşam memnuniyetini etkileyen faktörlerin belirlenmesi için kurulan Model 2’de yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim seviyesi, mutluluk düzeyi, mutluluk düzeyini etkileyen bireyler (aile, eş vb.) ve etmenler (başarı, para vb.) bağımsız değişkenler olarak belirlenmiştir. 2013 yılı için gerçekleştirilmiş olan analizde yaş, eğitim seviyesi, cinsiyet ve medeni durumun ferdi yaşam memnuniyetini etkileyen değişkenler olduğu sonucuna ulaşılmıştır. 2014 ve 2015 yıllarında da bu durum değişmemiştir. Sanfey ve Teksöz (2005) çalışmalarında medeni durum, eğitim, gelir grupları ve yaşın yaşam memnuniyetinin önemli belirleyicileri olduğunu bulmuşlardır. Ambrey ve Fleming (2014), “Houshold, Income and Labor Dynamics in Australia (HILDA)” araştırmasının 2001-2010 yılları arasındaki verilerini kullanarak gerçekleştirdikleri çalışmalarında erkeklerin yaşam memnuniyetinin kadınlardan daha düşük olduğunu belirlemişlerdir. Aktaş vd. (2012) Batı Akdeniz Bölgesi’nde (Antalya, Isparta ve Burdur) yaşayan insanların yaşam memnuniyetini belirleyen çalışmalarında şehir büyüdükçe hane halkı reisinin memnuniyetinin azaldığını, eğitim ve gelir düzeyinin yaşam memnuniyetini pozitif yönde etkilediğini tespit etmişlerdir. Ballesteros vd. (2001) sosyo-demografik ve psikolojik faktörlerin yaşam memnuniyeti üzerindeki etkisini inceledikleri çalışmalarında gelir ve eğitim düzeyinin yaşam memnuniyetini hem doğrudan hem de dolaylı olarak etkilediği sonucuna ulaşmışlardır. Rojas (2004), bireylerin eğitim seviyesini düşük, orta ve yüksek olarak üç gruba ayırdığı çalışmasında eğitim seviyesi arttıkça yaşam memnuniyetinin de arttığını belirlemiştir.

Ahn (2005: 12), İspanyol işçilerinin yaşam memnuniyetini belirleyen faktörleri araştırdığı çalışma sonucunda, Kashmir ve Jammu’da yaşayan kadınların yaşam memnuniyetinde etkili olan bileşenlerin saptanmasına yönelik araştırmalarında, yaşam memnuniyeti ile yaş arasında negatif yönlü bir korelasyon olduğunu tespit etmişlerdir. Alessie ve Ree (2010) yaş ve yaşam memnuniyeti arasında U şeklinde bir ilişki olduğunu, diğer bir ifade ile orta yaşlarda yaşam memnuniyetinin düştüğünü belirtmişlerdir. Lelkes (2008) çalışmasında, yaşlılıkta yaşam memnuniyetinin arttığını ve bunun sebebinin önceliklerin değişmesi olduğunu vurgulamıştır. George vd. (1985), diğer etkiler kontrol altında tutulduğunda yaşın memnuniyet üzerindeki etkisinin önemsiz olduğunu ancak yaşın kendi başına gelir, sağlık ve sosyal destek gibi diğer faktörler üzerinde önemli sayılabilecek bir etkisinin olduğunu savunmuşlardır.

Model 2’de yer alan ikinci grup bağımsız değişkenler ferдин mutluluğu ile ilgilidir. Türkiye genelinde 2013, 2014 ve 2015 yıllarına ilişkin elde edilmiş ortak bulgulara göre, genel mutluluk düzeyi yükseldikçe fertlerin yaşamından memnun olma olasılığının da arttığı, kadınların erkeklere göre yaşamlarından daha fazla memnun olduğu, sağlığı paradan daha büyük bir mutluluk kaynağı olarak gören fertlerin yaşamlarından daha fazla memnun olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Keza hayatlarında kendilerini en çok “tüm aile”nin mutlu ettiğini söyleyen fertlerin yaşamlarından memnun olduğu söylenebilir. Bu çalışmanın bulguları ile Korkmaz vd. (2015)’nin bulguları paralellik göstermektedir. TUİK 2004-2014 YMA verilerini kullanarak yaşam memnuniyeti bileşenlerinin birbirleriyle ilişkilerini inceledikleri çalışmalarında, kişisel mutluluk ve aile mutluluğu ile mutluluk kaynağı arasında nedensellik ilişkisi olduğunu, ailenin genel mutluluğunu en çok sevgi ve sağlık hizmetlerinin etkilediğini bulmuşlardır. Peterson vd. (2005), 875 birey ile internet aracılığıyla gerçekleştirdikleri anket çalışmasında, mutluluğa eğlenme, sorumluluk alma ve amaç edinme yönelimleri ile erişildiğini varsayarak, bu üç yönelimde düşük değerlere sahip olanların yaşam memnuniyetinin de düşük olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Cohn vd. (2009), mutluluğu yaşam memnuniyetinin bir bileşeni olarak tanımladıkları çalışmalarında, mutlu insanların sadece daha iyi hissettikleri için değil, aynı zamanda daha iyi bir yaşam için kaynaklar geliştirdikleri için yaşam memnuniyetinin daha yüksek olduğunu vurgulamışlardır. Gamble ve Garling (2011) 86 lisans öğrencisi ile gerçekleştirdikleri çalışmalarında, duygusal deneyimlere bağlı olduğunu belirttikleri mutluluğun yaşam memnuniyeti ile ilişkili olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Derse katılım öncesi ve sonrasında öğrencilerin mutluluğunun sadece o anki ruh hallerindeki değişimden etkilendiğini savunmuşlardır.

TUİK 2013 verilerine göre, eşi ölmüş bireylerin hiç evlenmemiş ve evli olanlara göre yaşamlarından daha az memnun iken, boşanmış olanlara göre daha fazla memnun olduğu sonucu Model 2’nin diğer bir bulgusudur. Aynı yıl iller düzeyindeki veriler incelendiğinde de benzer sonuçlar elde edilmiştir. Bu durum 2014 ve 2015 yıllarında ilginç bir biçimde değişiklik göstermiş olup, evli ve boşanmış olanların eşi ölmüş olan bireylere göre yaşam memnuniyetinin daha düşük olduğu, hiç evlenmemiş olanların ise yaşamlarından daha fazla memnun olduğu belirlenmiştir. TUİK verilerine göre 2014 yılında boşanma oranlarının 2013 yılına göre %4,5, 2015 yılında 2014 yılına göre %0,7 artış göstermesi, evlilikten memnuniyetin düşmesinin, dolayısı ile yaşam memnuniyetinin düşmesinin açıklamalarından biri olarak gösterilebilir. Diener vd. (2000) çalışmalarında evlenmiş bireylerin hiç evlenmemiş olanlardan, evlenmemiş bireylerin ise daha önce evli olanlardan daha yüksek yaşam memnuniyetine sahip olduklarını belirtmişlerdir

YMA 2013 bulgularına göre Model 2’de üniversite ve daha yüksek öğrenim seviyesinde olanların ilköğretim, genel ortaokul, MYO mezunlarına göre yaşam memnuniyetinin daha düşük olduğu, ancak herhangi bir okul bitirmemiş olanların, ilkokul ve genel lise mezunlarının nispeten yaşamlarından daha az memnun oldukları belirlenmiştir. İller düzeyinde gerçekleştirilen analizde ise bundan küçükte olsa farklı olarak her üç ilde de bir okul bitirmeyen veya ilkokul mezunu olanların üniversite mezunu olanlara göre yaşamlarından memnun grupta olma olasılıkları daha düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum ilkokul mezunlarının ve herhangi bir okul bitirmemiş olanların iş bulmada diğerlerine nispeten daha fazla zorluk çektikleri düşüncesi ile açıklanabilir. Ancak 2014 ve 2015 yılları verileri incelendiğinde bu durumun değiştiği, okul bitirmeyenlerin de, ilkokul mezunlarının da üniversite ve üzeri eğitim seviyesine sahip olanlara göre yaşamlarından daha fazla memnun oldukları belirlenmiştir. Diener vd. (1999) çalışmalarında eğitim ve öznel iyi olma arasında küçük ancak dikkat çekici bir ilişki olduğunu, Veenhoven (1996b: 15) çalışmasında Hollandalılar için eğitimin iyi bir yaşam için önkoşul olarak görüldüğünü, ancak yüksek eğitilmiş bireylerin yaşam memnuniyetinin düşük eğitilmişlere göre daha düşük seviyede olduğunu bulmuşlardır. Bununla paralel olarak, Ambrey ve Fleming (2014: 702) çalışmalarında eğitim seviyesi ve yaşam memnuniyeti arasındaki ilişkinin önemsiz olduğunu, sadece yüksek eğitilmiş bireylerin yaşam memnuniyetlerinin biraz daha düşük olduğunu belirtmişlerdir. Kapteyn vd. (2009) Amerika ve Hollanda’da yaşayan fertlerin yaşam memnuniyetlerini etkileyen faktörleri inceledikleri çalışmalarında eğitim arttıkça yaşam memnuniyetinin azaldığını bulmuşlardır.

Belediye ve il özel idaresinin verdiği hizmetlerden, kamu hizmetlerinden, ulaşım hizmetlerinden duyulan memnuniyet gibi çevresel ve ulusal değişkenlerin bağımsız değişken olarak kabul edildiği 3. modelde 2013 Türkiye geneli analiz sonuçlarına göre belediye ve il özel idaresinin sunduğu hizmetlerin ve kamu hizmetlerinin kişinin yaşam memnuniyetini etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Antalya ve Burdur’da belediye hizmetlerinden, ulaşım hizmetlerinden ve kamu hizmetlerinden duyulan memnuniyetin fert yaşam memnuniyetini pozitif yönde etkilediği, ancak Isparta ilinde kamu ve belediye hizmetlerinden memnuniyetin yaşam memnuniyetinin üzerinde herhangi bir etkisinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Belediye hizmetlerinden duyulan memnuniyetin Türkiye geneli ortalaması 3,54 iken, Antalya, Isparta ve Burdur illerinde sırası ile 3,47; 3,67 ve 3,51 olduğu düşünüldüğünde özellikle Antalya ve Burdur illerinde belediye hizmetlerinde memnuniyetin en düşük olduğu alanlarda iyileştirmelerin yapılması ile memnuniyetin kısmen de olsa yükseltilebileceği düşünülebilir. Bölükbaşı ve Yıldırım (2010), çalışmalarında belediyenin sorunlara çözüm

üretmesinin yerel yönetimde hem belediyenin başarısını ve hem de genel memnuniyeti etkileyen en önemli unsur olduğunu belirlemiştir. 2014 ve 2015 yılları için yapılan analizler sonucunda kamu hizmetlerinden duyulan memnuniyetin yaşam memnuniyetini etkilediği, 2014 yılında belediye hizmetlerinden memnuniyetin herhangi bir etkisinin olmadığı belirlenmiştir (2014 yılında gerçekleşen yerel seçimlerin bu durum üzerinde etkisi olduğu düşünülebilir).

Model 3’de yer alan diğer bağımsız değişkenler arkadaş, akraba ve komşularla ilişkilerden memnuniyet, gelecek yıldan beklenti, hissedilen baskı, farklı konulara duyulan ilgi düzeyi, başkalarının kişinin kendisi hakkındaki düşüncelerini önemseme düzeyidir. 2013, 2014 ve 2015 yıllarında bu değişkenler arasında yaşam memnuniyeti üzerinde en fazla etkisi bulunan değişkenin arkadaş, akraba ve komşularla ilişkilerden duyulan memnuniyet olduğu belirlenmiştir. Bireyin çevresi, bireyin ailesi, en geniş aile çevresi, arkadaşları, karşı cinsten arkadaşları, iş arkadaşları, komşuları, ideolojik, dinsel ve etnik gruplar ile bireyin içinde bulunduğu toplum gibi kaynaklardan oluşmaktadır. Kapteyn vd. (2009) yaşam memnuniyetini etkileyen dört büyük alandan aile ve sosyal ilişkilerin en büyük etkiye sahip olduğunu bulmuşlardır. Onaylı ve Baker (2013), çalışmalarında anne-kız ilişkisinin yaşam memnuniyetine pozitif bir etkisinin olduğu, Rashid vd. (2011), hemşireler üzerine yaptıkları çalışmalarında sosyal desteğin yaşam memnuniyetini pozitif yönde etkilediği sonucuna ulaşmışlardır. Kim vd. (2013) Koreli göçmenler üzerinde yaptıkları çalışmada, sosyal sermaye ve aile üyelerinden, komşulardan ve topluluklardan sağlanan sosyal desteğin, yaşça büyük Koreli göçmenlerin yaşam memnuniyetlerini etkilemede çok önemli rol oynadığı sonucuna ulaşmışlardır. Bu durumda sosyal bağlar ve bunların sonucu olarak ortaya çıkan sosyal desteğin yaşam memnuniyeti üzerinde önemli bir etkisi olduğu yorumu yapılabilir. Keza Antalya, Isparta ve Burdur için yapılan analizlerde de ilişkilerden duyulan memnuniyetin diğer değişkenlerden daha yüksek bir etkiye sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Model 3’de üretilen bir diğer bulgu, 2013 yılı Türkiye genelinde, bireylerin gelecek yıldan beklentileri arttıkça yaşam memnuniyetinin de yükselmesi olasılığının artmasıdır. Bireyin işe ilişkin koşullarının, gelirinin Türkiye’nin ekonomisinin genel olarak olumlu yönde değişeceğine yönelik düşüncesinin yaşam memnuniyetini benzer biçimde olumlu yönde etkileyeceği beklenen bir durumdur. Yapılan diğer çalışmalarda da (örn: Bronk vd., 2009) umut ile yaşam memnuniyeti arasında pozitif bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. İller düzeyinde yapılan analizlerde her 3 ilde de gelecek yıldan beklentinin yaşam memnuniyeti üzerinde etkili olduğu belirlenmiştir. Son olarak, model 3’ün bağımsız değişkenlerinden bir

diğeri olan toplumsal baskının, yaşam memnuniyeti üzerinde, hem Türkiye geneli için yapılan analizde, hem de iller düzeyinde yapılan analizde negatif bir etkisinin olmasıdır.

Tez çalışmasının dördüncü araştırma sorusu “Batı Akdeniz Bölge’sindeki üç ilde yaşayan bireylerin (TR61-Antalya, Isparta, Burdur) yaşam memnuniyet düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” şeklinde belirlenmişti. Bu soruyu yanıtlamak için YMA 2013 verileri ile tanımlayıcı istatistikler (frekans, yüzde, aritmetik ortalama) ve t testi kullanılmış ve elde edilen bulgulardan öne çıkan farklılıklar bu bölümde irdelenmiştir. Bu bölümde, TÜİK 2013 YMA anketinde yer alan tüm değişkenler Batı Akdeniz bölgesi (TR61)’ni oluşturan Antalya, Isparta ve Burdur illeri için ayrı ayrı ele alınarak ayrıntılı analiz edilmiştir. Her değişken için ayrıntılı analiz yapılmasının nedeni, bölge halkının tüm alanlarda yaşam memnuniyeti düzeyini belirlemek ve iller arasındaki farklılıkları tespit ederek bölgesel karar vericilere karar desteği sağlamaktır. Konuya ilişkin önemli bulgular aşağıda tartışılmıştır:

1. Batı Akdeniz Bölgesi’nin hanehalkı büyüklüğü Türkiye ortalamasının altındadır. Antalya’da hanehalkı büyüklüğü Isparta ve Burdur’dan daha yüksektir. Hanede yaşayan kişi sayısı arttıkça yaşam memnuniyetinin azaldığı düşünüldüğünde, özellikle Burdur ve Isparta’da yaşayan fertlerin yaşam memnuniyetleri için hanehalkı büyüklüğünün olumlu bir değişken olduğu söylenebilir.

2. Türkiye ve Batı Akdeniz bölgesindeki kiracı olanlara ait yüzdeler (sırasıyla %22,24 ve %25,84) ve ev sahibi olmayıp kira ödeyenlere ait yüzdeler (sırasıyla %11,52 ve %8,14) arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Batı Akdeniz Bölgesi ve Antalya ilinde de benzer biçimde kiracılara ait yüzdeler arasındaki farkın (%25,84 ile %30,98) ve ev sahiplerine ait yüzdeler arasındaki farkın (%64,10 ile %58,74), 0,05 anlamlılık seviyesinde istatistiksel olarak anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Konut mülkiyeti durumunun yaşam memnuniyetini etkileyen faktörlerden biri olduğu, Antalya ilinde memnuniyetin nispeten düşük olmasının sebeplerinden birinin ev sahibi olanların oranının diğer illere göre düşük çıkması olabilir.

3. Konuttaki problemler bakımından Türkiye geneli ve Batı Akdeniz Bölgesi karşılaştırıldığında konutlarda sızdıran çatı, nemli duvar, çürümüş pencere sorunu yüzdeleri (%69,16 ve %72,70) arasında anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum yağmurda kanalizasyon taşması ve sel baskını yüzdeleri için de geçerlidir. Batı Akdeniz Bölgesinde bu sorunların en sık dillendirildiği il Antalya’dır. Türkiye genelinde ve Batı Akdeniz Bölgesi’nde elektrik kesintisi yaşanan konutların yüzdeleri arasında da anlamlı bir fark olup, yine bu sorunun en sık yaşandığı ilin Antalya olduğu belirlenmiştir. Antalya ilinde yaşam memnuniyetinin diğer illere göre nispeten düşük olması ile konutta yaşanan sıkıntıların

fazlalığı göz önünde bulundurulduğunda, yaşanan sıkıntıların yaşam memnuniyetini etkilediği sonucuna ulaşılabilir.

4. Türkiye genelinde devlet okuluna giden çocuğu olanların oranı %42,53 iken Batı Akdeniz bölgesinde bu oran %36,34'tür. Bu farkın t-testi ile istatistiksel olarak anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Türkiye genelinde en memnun olunan konular sırasıyla öğretmenlerin öğrencilere yaklaşımı (%88,71), kayıt işlemleri (%87,59), okul idaresinin genel yaklaşımı (%84,73)'dir. Batı Akdeniz bölgesinde ise öğretmenlerin öğrencilere yaklaşımı (%91,39), okul idaresinin genel yaklaşımı (%86,57) ve kayıt işlemleri (%79,47) en az sorun yaşanan konulardır.

5. Aylık ortalama hanehalkı geliri 0-1080 TL arasında olanların oranı hem Türkiye genelinde (%49,31), hem Batı Akdeniz bölgesinde (%46,90) en yüksek orana sahiptir. Türkiye genelinde temel ihtiyaçlarını orta ve zor ve çok zor düzeyde (%35,30; %32,82; %18,57) karşılayanlar ile Batı Akdeniz bölgesinde temel ihtiyaçlarını orta, zor ve çok zor düzeyde (%39,99; %30,10; %14,70) karşıladıklarını ifade edenler arasındaki farklılık %5 anlamlılık seviyesinde anlamlı bulunmuştur. Temel ihtiyaçları karşılama düzeyinin yaşam memnuniyetini etkilediği bulgusu göz önünde bulundurulduğunda, Batı Akdeniz Bölgesi'nde yaşam memnuniyetinin nispeten yüksek olmasının bu faktörün pozitif etkisi ile açıklanabileceği yorumu yapılabilir.

6. Yaş ortalaması, Türkiye genelinde 44,29 iken, Batı Akdeniz bölgesinde 45,65'dir. Isparta ve Burdur illerinde yaş ortalamalarının Türkiye geneline nispeten daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Hem Türkiye genelinde hem de Batı Akdeniz Bölgesindeki illerde yaş değişkeninin ferdin yaşam memnuniyetini az da olsa etkilediği (diğer bir ifade ile yaş arttıkça yaşam memnuniyetinin azaldığı) bulgusu Türkiye genelindeki yaşam memnuniyetinin, Batı Akdeniz Bölgesi'nden daha düşük olmasının açıklanmasında tek başına önemli katkısının olmadığını göstermektedir.

7. Mezuniyet derecesi üniversite ve üzeri olanların oranı Türkiye genelinde %7,81 iken, Batı Akdeniz bölgesinde bu oran %9,41'dir ve istatistiksel olarak anlamlıdır (Bu oranlar sırasıyla Antalya'da %10,25, Isparta'da %9,36 ve Burdur'da %7,21'dir). Bir okul bitirmeyenlerin, ilkokul mezunlarının ve genel lise mezunlarının yaşamından memnun olmayan grupta olma olasılıklarının daha yüksek olduğu bulgusu, Batı Akdeniz Bölgesi'ndeki yaşam memnuniyetini kısmende olsa açıklayabilmektedir.

8. İşe ilişkin memnuniyetin ölçülmesi amacı ile katılımcılara altı farklı soru yöneltilmiş, idari konular, ücretler arası farklılık, ücretlerin zamanında ödenmesi, eksik ücret ödenmesi konularında Türkiye genelindeki memnuniyet oranları (%86,78; %78,13; %90,94;

%93,73) ile Batı Akdeniz bölgesindeki memnuniyet oranları (%88,34; %81,22; %92,75; %95,73) arasındaki farkların istatistiksel olarak anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Diğer bir ifade ile işe ilişkin memnuniyet oranları Batı Akdeniz Bölgesi'nde Türkiye geneline göre anlamlı biçimde yüksektir. İşe ilişkin ortalama memnuniyetin en düşük olduğu iller sırası ile Burdur ve Antalya'dır.

9. Kendisini mutlu ve çok mutlu olarak görenlerin oranları Türkiye genelinde %60,32, Batı Akdeniz Bölgesi'nde %56,85'dir ve bu fark istatistiksel olarak anlamlıdır. Mutluluk hem Türkiye geneli için yapılan analizlerde hemde iller düzeyinde yapılan analizlerde yaşam memnuniyetini etkileyen faktörlerden biri olarak yerini almıştır. Özellikle Antalya (%51,46) ve Burdur'da (%56,82), Isparta (%68,61) iline göre mutluluk oranları düşük bulunmuştur.

10. Sağlık, evlilik, eğitim, iş, gelir ve ilişkileri de içinde bulunduran 15 farklı yaşam alanına ilişkin memnuniyetin genel ortalamaları Türkiye genelinde 3,62 iken, Batı Akdeniz bölgesinde 3,64; Antalya'da 3,56; Isparta'da 3,78; Burdur'da ise 3,69'dur. Sağlık hizmetlerinden memnun olanların oranı Batı Akdeniz bölgesinde (%64,33) Türkiye geneline (%62,96) göre daha yüksektir ve bu yüksekliğin istatistiksel olarak anlamlı olduğu yapılan t-testi ile belirlenmiştir. Kişiyi mutlu eden şeye verilen yanıtlarda hem Türkiye genelinde hem de Batı Akdeniz Bölgesinde sağlığın en yüksek oranlara sahip olduğu düşünüldüğünde, sağlıktan memnuniyetin yaşam memnuniyetinin önemli göstergelerinden biri olduğu sonucuna ulaşılabilir.

11. Kamu hizmetlerinden duyulan memnuniyet, sağlık hizmetleri başta olmak üzere güvenlik, adalet, eğitim hizmetleri ile sosyal güvenlik kurumlarının verdiği hizmetler de dahil toplam altı alanda ölçülmüş, memnuniyet ortalamasının Türkiye genelinde 3,69, Batı Akdeniz Bölgesinde 3,64 olduğu belirlenmiştir. Ayrıca Batı Akdeniz Bölgesi'nde kamusal memnuniyetin en düşük olduğu il 3,50 ortalama ile Antalya ilidir. Kamudan memnuniyetin yaşam memnuniyetini pozitif yönde etkilediği düşünüldüğünde Antalya ilinde yaşam memnuniyetinin düşük olmasının bir sebebinin kamusal hizmetlerdeki (eğitim ve adli hizmetler başta olmak üzere) memnuniyetsizlik olduğu söylenebilir.

12. Belediye hizmet memnuniyeti genel ortalamaları Türkiye genelinde 3,49, Batı Akdeniz bölgesinde 3,54, Antalya, Isparta ve Burdur'da ise sırası ile 3,47; 3,67 ve 3,51'dir. Belediye hizmetlerinden memnuniyetin yaşam memnuniyetini olumlu yönde etkilediği sonucundan yola çıkılarak, bu alandaki memnuniyetin düşük olması Antalya ilinde memnuniyetin düşük olmasının bir sebebi olarak gösterilebilir.

13. Genel olarak 1 yıllık süreçte hayatlarının daha iyi olacağını düşünenlerin oranı Türkiye genelinde %31,40, Batı Akdeniz Bölgesi'nde %24,85 ve bölgedeki illerde sırası ile

Antalya'da %28,19, Isparta'da %20,71, Burdur'da %20,91'dir. Yapılan t-testi sonucunda Türkiye ve Batı Akdeniz bölgesi karşılaştırıldığında bir yıl içerisinde hayatlarının daha iyi olacağını düşünenler (sırasıyla %31,4 ile %27,85), aynı kalacağını düşünenler (%39,37 ile %30,68) ve fikri olmayanlar (%17,95 ile %32,04) arasındaki farkın anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Diğer bir ifade ile gelecek bir yıl içerisinde Türkiye genelinde hayatlarının daha iyi olacağını düşünenler Batı Akdeniz Bölgesi'nde aynı fikre sahip olanlardan anlamlı oranda yüksektir. Bu durum aynı kalacağını düşünenler için de geçerlidir.

14. Türkiye genelinde katılımcıların %35,35'i AB'ye üye olmanın yaşamlarını iyi yönde etkileyeceğini belirtirken, herhangi bir referandumda %44,16 oranda üyelik yönünde oy kullanacaklarını ifade etmişlerdir. Batı Akdeniz bölgesinde ise katılımcılar nispeten daha düşük bir oranla (%25,94) AB üyeliğinin yaşamlarını iyi yönde etkileyeceğini ve buna paralel olarak katılımcıların %34,70'i herhangi bir referandumda üyelik yönünde oy kullanacaklarını belirtmişlerdir. Türkiye ve Batı Akdeniz bölgesindeki oransal farklılığın %5 anlamlılık seviyesinde istatistiksel olarak anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

15. Gelecek beş yıllık süreçte sosyal haklar ve özgürlükler, ekonomi, kamu hizmetleri ve devletin şeffaflığı açısından yaşanacak değişikliklerden sosyal hak ve özgürlükler açısından iyiye gideceğini düşünenlerin oranları, Türkiye genelinde %42,70 iken, Batı Akdeniz bölgesinde %27,44'dür. Ekonomik açıdan iyi yönde değişeceğini düşünenlerin oranı Türkiye genelinde %42,28 iken Batı Akdeniz bölgesinde %27,19'dur ve bu alanlardaki farklar istatistiksel olarak anlamlıdır. Antalya ilinde tüm konularda kötüye gidecek diye düşünenlerin oranları hem Türkiye ortalaması hem de Batı Akdeniz Bölgesi'ndeki diğer illerden daha yüksektir.

16. Türkiye genelinde fertlerin çevrelerindeki diğer bireylerde önemsedikleri özellikler sırası ile %51,69, %49,81 ve %49,47 oranları ile aile yaşam biçimleri, çocuklarının başarısı ve dini inançlarıdır. Diğerlerinin kılık kıyafetlerine verilen önem Batı Akdeniz bölgesinde Türkiye geneline göre daha düşüktür ve bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu t-testi ile belirlenmiştir. Türkiye ve Batı Akdeniz bölgesinde ankete katılanların başkalarında önem verdiği konular arasında yapılan kıyaslamada farkların istatistiksel olarak anlamlı bulunduğu konular ev ve kişisel eşyalar (%22,31; %19,84), arkadaş ve çevresi (%49,42; %53,04), gelir düzeyi (%27,28; %23,76), dini inanç (%49,47; %47,42), siyasi düşünce (%26,15; %20,82) ve eğitim düzeyidir (%35,49; %32,99).

“Tatmin düzeyleri düşük olan bireylerin hanehalkı özellikleri (hanede yaşayan kişi sayısı, gelir düzeyi, konut özellikleri vb.) nelerdir ve memnuniyeti etkileyen diğer faktörler bakımından hangi durumdadırlar?” şeklindeki son araştırma sorusunu yanıtlamak için çoklu

uygunluk analizi yönteminden faydalanılmıştır. Çalışmada regresyon modelleri ve karşılaştırmalı analizlerle elde edilen bulgular dışında, iller düzeyinde görsel karşılaştırmaların yapılabilmesi açısından çoklu uygunluk haritaları oluşturulmuştur. Özellikle yaşam memnuniyeti ve Batı Akdeniz Bölgesi'ndeki Antalya, Isparta ve Burdur illeri çoklu uygunluk analizlerinde temel değişkenler olarak alınmış, her analizde bu iki değişkene hanehalkı değişkenleri eklenmiştir. Bu analizlerin nedeni hangi illerde, hangi değişkenlerinin yaşam memnuniyeti/memnuniyetsizliğini etkilediğini görmektir. Uygunluk analizi sonuçlarına göre, hanehalkı sayısı bir olanların (yalnız yaşayanların) yaşamından memnun olmadığı, Burdur ilinde bir kişilik hanehalkı sayısının nüfusa oranla daha fazla olması nedeniyle yaşamından memnun olmayan gruba daha yakın olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Bir kişilik hanelerin yüzdeleri sırası ile Antalya'da %5, Burdur'da %9, Isparta'da %7'dir). Hanehalkı sayısı 2-3 veya 4-5 kişi olanların yaşamlarından daha fazla memnun olduğu, 4-5 odalı evlerde yaşayanların yaşamlarından daha fazla memnun olduğu belirlenmiştir Elektrik kesintisi, şebeke suyu kesintisi, sızdıran çatı vb. sorunların yaşandığı konutlarda yaşam memnuniyetinin daha düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Özellikle Isparta ve Burdur illerinde konuta ilişkin problemleri yaşamadığını ifade edenlerin çoğunlukta olduğu ve dolayısı ile yaşam memnuniyetinin daha yüksek olduğu söylenebilir. Sosyal güvenlik kurumlarında sorun yaşadığını belirtenlerin yaşam memnuniyeti düşük olan gruba daha yakın oldukları ve Antalya ilinde diğer illere göre daha fazla sorun yaşandığı görülmüştür. Diğer yandan emeklilik maaşını yeterli bulanların yaşamlarından daha fazla memnun olduğu, hastalandığında devlet ve üniversite hastanesine başvuranların yaşamlarından daha fazla memnun olduğu uygunluk analizinin başka bir bulgusudur.

Çoklu uygunluk analizi sonuçlarından bir diğeri, 2013 yılı içerisinde kapkaç, yankesicilik ve gasp gibi güvenlik sorunlarına maruz kalanların yaşamlarından daha az memnun olduğu, polis ve jandarmanın vatandaşa yönelik davranışlarından en az memnun olunan ilin Antalya olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Adli hizmetlere ilişkin sonuçlara göre; Antalya ilinde diğer illere nispeten davaların daha hızlı sonuçlandığı belirtilse de memnuniyetsizliğin yine en yüksek orana bu ilde sahip olduğu belirlenmiştir. Ulaşım hizmetlerinin yaşam memnuniyetini etkilediği sonucu göz önünde bulundurulduğunda, uygunluk analizi sonuçlarına göre karayolu hizmetlerinden en memnun olan illerin sırası ile Isparta ve Burdur olduğu, havayolu ile ulaşımdan en sık Antalya ilinde faydalandığı ve memnuniyetin yüksek olduğu belirlenmiştir. Önceki analizlerde çeşitli konulara (11 konu) duyulan ilgi düzeyinin ortalamasının yaşam memnuniyeti üzerinde etkisinin olmadığı

sonucuna ulaşılsa da konuların tek tek ele alındığı uygunluk analizinde sağlık, çevre sorunları ve müziğe ilgisi olanların yaşamlarından daha fazla memnun olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Sonuç ve Öneriler

TUİK, INDEC, CAPMAS, INSEE gibi ulusal düzeyde EUROSTAT, OECD gibi uluslararası düzeydeki kuruluşlar düzenli aralıklarla toplumsal konularda istatistikî bilgiler üretmektedir. Bu kuruluşlardan elde edilen istatistikî bilgilerin değerlendirilmesi ve doğru yorumlanabilmesi karar vericiler ve politika yapıcılar için oldukça önemli bir konudur. Türetilen veriler üzerinde gerçekleştirilen analitik ve istatistiksel çalışmaların belirsiz görülen alanlara ışık tutacağı, karar almayı kolaylaştırarak önemli düzeyde destek sağlayacağı düşünülmektedir. Türkiye’de yaşayan fertlerin yaşam memnuniyetlerini etkileyen faktörleri belirlemeyi amaçlayan bu çalışmada TUİK’in 2013 Yaşam Memnuniyeti Araştırması verilerinin seçilme nedeni, 2013 yılında TUİK’in ilk defa il düzeyinde tahmin verecek şekilde ve çok daha büyük bir örneklem kullanması ve bölgesel düzeyde ve iller düzeyinde analizlerin, karşılaştırmaların yapılabilmesine imkân sağlamasıdır. Bu bakımdan kamu kurumları, sağlık kuruluşları, adli kuruluşlar, belediyeler gibi hizmet kurumlarından memnuniyetin iller düzeyinde karşılaştırmalı olarak analiz edildiği bu çalışmanın politika yapıcıların faydalanabilmesi açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Çalışma bölgesel ve kurumsal değerlendirmelerin yanı sıra gerek örnek büyüklüğünün yüksekliği, gerek yararlanılan ankette birçok konunun aynı anda sorulması ile bireye yaşam alanlarını değerlendirme imkanı sağlaması açısından bütünsel ve ayrıntılı bir bakış açısı sunabilmektedir. Doğru istatistiksel verileri kullanarak fertlerin yaşam memnuniyeti, mutluluk ve beklentilerini analiz ederek çıkarımlarda bulunan çalışmaların sonuçlarından faydalanmak politikacılara toplumsal refahı değerlendirmede alternatif ve çok yönlü bakış açısı sağlayacaktır.

TUİK, iller düzeyinde gerçekleştirilecek olan YMA çalışmasını üç yıllık aralıklarla tekrarlamayı kararlaştırmıştır. Bu durumda 2016 yılında gerçekleştirilecek olan araştırma verilerine 2017 yılının ortalarında ulaşılabilecektir. Tez çalışmasının en önemli sınırlılıklarından biri de budur. Ancak özellikle son yıllarda gerçekleşen toplumsal olayların, iç ve dış göçlerin, 2014 yerel seçimleri sonrası üretilmiş yeni hizmet politikalarının bölge halkında yarattığı algının, 2012 Kasım’ında yasalaşan Büyükşehir Kanunu ile İl Özel İdareleri ve köy tüzel kişiliklerinin ortadan kaldırılmasının etkilerinin değerlendirilmesinin önemli olduğu söylenebilir. Bu sebeple 2016 yılında yeniden iller düzeyinde yapılacak olan YMA verileri kullanılarak yapılacak analizler ile bu çalışmanın sonuçlarının karşılaştırılması sağlanarak etkin çıkarımlarda bulunulabileceği düşünülmektedir.

Türkiye genelinde ve bölgesel düzeyde farklı dinamiklerin bireyler üzerinden etkisinin incelendiği bu çalışmadan yola çıkılarak bölgeler arası karşılaştırmalarla farklılıklar saptanıp, bölgesel düzeydeki ihtiyaçlar ve öncelikler belirlenebilir. Yine çalışmada yer alan TUIK yaşam memnuniyeti anketi ile diğer uluslararası çalışmaların karşılaştırılması ile elde edilen sonuçlardan faydalanılarak, yaşam memnuniyetinde etkili olabileceği düşünülen ve ankette yer almayan diğer yaşam alanları (toplumsal güven, medya, siyaset vb.) ile bu alanların memnuniyet üzerindeki etkilerinin belirlenmesi ile katkıda bulunulabilir. Son olarak TUIK'in ve diğer kuruluşların yayınladığı diğer ulusal istatistiklerden (çevre kirliliğine ilişkin istatistikler, ekonomik göstergeler vb.) yararlanılarak halihazırdaki yaşam alanlarına bilişsel değerlendirmeler dışındaki nesnel göstergelerle ek bilgiler sağlanıp, bunların memnuniyeti etkileme düzeyleri saptanabilir.

KAYNAKÇA

- Ahn, Namkee. (2005). "Factors Affecting Life Satisfaction among Spanish Workers: Relative Importance of Wage and Other Factors", https://www.researchgate.net/profile/Namkee_Ahn/publication/265984632_Factors_Affecting_Life_Satisfaction_among_Spanish_Workers_Relative_Importance_of_Wage_and_Other_Factors/links/54b656580cf24eb34f6d0c02.pdf. (erişim tarihi: 20.08.2016),
- Akhun, İ., (1982). "İki Yüzde Arasındaki Farkın Manidarlığının Test Edilmesi". Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 1(15), 240-259,
- Akın, H. B. ve Entürk, E. (2012). "Bireylerin Mutluluk Düzeylerinin Ordinal Lojistik Regresyon İle İncelenmesi". Öneri Dergisi, 10(37), 183-193,
- Aktaş, A.R., Özkan, B. ve Oku, O., "Analysis of Factors Affecting The Life Satisfaction of Household Heads Living in Urban Areas; A Case of West Mediterranean Region". <http://eprints.ibu.edu.ba/1168/>. (Erişim Tarihi: 11.06. 2014),
- Alessie, R. J. M. ve Ree, J. (2010). "Life Satisfaction and Age: Dealing with Underidentification in Age - Period - Cohort Models". Netspar Discussion Paper 10/2010-059,
- Ambrey, C. L. ve Fleming, C. M. (2014). "Life Satisfaction in Australia: Evidence from Ten Years of the HILDA Survey". Social Indicators Research, 115(2), 691–714
- American Psychological Association (APA), "2014 Work and Well-Being Survey". <http://www.apaexcellence.org/assets/general/2014-work-and-wellbeing-survey-results.pdf>. (erişim tarihi: 20.08.2015),
- Andrews, F. M. ve Withey, S. B. (1976). "Developing Measures of Perceived Life Quality: Results From Several National Surveys". Social Indicators Research, 1(1), 1-26,
- Baird, B. M., Lucas, R. E. ve Donnellan, M. B. (2010). "Life Satisfaction Across the Lifespan: Findings from Two Nationally Representative Panel Studies". Social Indicators Research, 99(2), 183–203,
- Ballesteros, R. F., Zamarron, M. D. ve Ruiz, M. A. (2001). "The Contribution of Socio-Demographic and Psychosocial Factors to Life Satisfaction", Ageing and Society, 21(1), 25-43,
- Batal, S. (2010). "Yeni Kamu Yönetiminde Yönetişim Kavramı ve Türkiye’de Yerel Yönetimler Alanındaki Uygulama Örnekleri". Mevzuat Dergisi, 13(145),

- Bayram, N., Sam, N., Aytaç, S. ve Aytaç, M. (2010). “Yaşam Tatmini ve Sosyal Dışlanma”, "İŞ, GÜÇ" Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi, 12(4), 79-92,
- Blanchflower, D. G. ve Oswald, A. J. (2004). “Well-being over Time in Britain and the USA”. *Journal of Public Economics*, 88 (7), 1359 – 1386,
- Bölükbaşı, A. G. ve Yıldirtan, D. Ç. (2010). “Yerel Yönetimlerde Belediyenin Başarısını Ve Yaşam Memnuniyetini Etkileyen Faktörler Üzerine Bir Alan Araştırması”, T.C. Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Öneri Dergisi, 33(9), 227-235,
- Bongang, E. ve Soest, A. (2012). “Satisfaction with Social Contacts of Older Europeans”. *Social Indicators Research*, 105 (2), 273–292,
- Bradley, R. H. ve Corwyn, R. F. (2004). “Life Satisfaction among European American, African American, Chinese American, Mexican American, And Dominican American Adolescents”. *International Journal of Behavioral Development*, 28(5), 385–400,
- Bronk, K. C., Hill, P., Lapsley, D.K., Talib, T., ve Finch, H. (2009). Purpose, Hope, and Life Satisfaction In Three Age Groups. *Journal of Positive Psychology*, 4(6), 500–510.
- Bülbül, Ş. ve Giray, S. (2012). “İş ve Özel Yaşam (İş Dışı Yaşam) Memnuniyeti Arasındaki İlişki Yapısının Doğrusal Olmayan Kanonik Korelasyon Analizi ile İncelenmesi”. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(4), 101-114,
- Büyüköztürk, Ş. (2016). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*. Pegem Akademi, Ankara.
- Çelebi, T. (2003). *Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı ve Türkiye’de İdari Vesayet Uygulamasının Değerlendirilmesi*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara,
- Çevik, N. K. ve Korkmaz, O. (2014). “Türkiye’de Yaşam Doyumu ve İş Doyumu Arasındaki İlişkinin İki Değişkenli Sıralı Probit Model Analizi”. *Niğde Üniversitesi İİBF Dergisi*, 7 (1), 126-145,
- Chen, S. K ve Lin, S. J. (2014). “The Latent Profiles of Life Domain Importance and Satisfaction in a Quality of Life Scale”. *Social Indicators Research*, 116(2), 429–445,
- Çivitci, A. (2007). “Çok boyutlu Öğrenci Yaşam Doyumu Ölçeğinin Türkçe’ye Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları”. *Eurasian Journal of Educational Research*, 7(26), 51-60,
- Cohn, M. A., Fredrickson, B. L., Brown, S. L., Mikers, J. A. ve Conway, A. M. (2009). “Happiness Unpacked: Positive Emotions Increase Life Satisfaction by Buildin Resilience”. *Emotion*, 9(3), 361-368
- Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G. ve Büyüköztürk, Ş. (2016). *Sosyal Bilimler İçin Çok Değişkenli İstatistik: SPSS ve LISREL Uygulamaları*. Pegem Akademi, Ankara,

- Daraei, M. ve Mohajery, A. (2013). "The Impact of Socioeconomic Status on Life Satisfaction". *Social Indicators Research*. 122(1), 69-81,
- Deaton, A. (2011), "The Financial Crisis and the Well-Being of Americans". *Oxford Economic Papers*, 64(1), 1-26,
- Diener, E. (1984). "Subjective Well-being". *Psychological Bulletin*, 95(3), 542-575,
- Diener, E. (2000). "Subjective Well-Being: The Science Of Happiness, and A Proposal For A National Index". *American Psychologist*, 55(1), 34-43,
- Diener, E. ve Suh, E. (1997). "Measuring Quality Of Life: Economic, Social, and Subjective Indicators". *Social Indicators Research*. 40(1), 189-216,
- Diener, E., Emmons, R. A., Larsen R. J. ve Griffin, S. (1985). "The Satisfaction With Life Scale". *Journal of Personality Assessment*, 49 (1), 71-75,
- Diener, E., Gohm, C. L., Suh, E. ve Oishi, S. (2000). "Similarity of The Relations Between Marital Status and Subjective Well-Being Across Cultures". *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 31(4), 419-436,
- Diener, E., Inglehart R. ve Tay, L. (2013). "Theory and Validity of Life Satisfaction Scales". *Social Indicators Research*, 112(3), 497-527,
- Diener, E., Oishi, S. ve Lucas R. E. (2003). "Personality, Culture, And Subjective Well-Being: Emotional and Cognitive Evaluations of Life". *The Annual Review of Psychology*, 54(1), 403-425,
- Diener, E., Sandvik, E., Pavot, W., Fujita, F. (1992). "Extraversion and Subjective Well-Being in a U.S. National Probability Sample". *Journal of Research in Personality*. 26, 205-215
- Diener, E., Sandvik, E., Seidvitz, L. ve Diener, M. (1993). "The Relationship Between Income and Subjective Well-being; Relative or Absolute?". *Social Indicators Research*, 28 (3), 195-223,
- Diener, E., Suh, E. M., Lucas, R. E. ve Smith H. L. (1999). "Subjective Well-Being: Three Decades of Progress", *Psychological Bulletin*, 125 (2), 276-302,
- Doğan, T. ve Akıncı, Ç. N. (2011). "Oxford Mutluluk Ölçeği Kısa Formunun Türkçe Uyarlaması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması". *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(36) 165-172,
- Drobnic, S., Beham, B. ve Prag, P. (2010). "Good Job, Good Life? Working Conditions and Quality of Life in Europe". *Social Indicators Research*, 99 (205), 205-225,

- Eryılmaz, A. ve Ercan, L. (2011). “Öznel İyi Oluşun Cinsiyet, Yaş Grupları ve Kişilik Özellikleri Açısından İncelenmesi”. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(36), 139-151,
- Ferrer-i-Carbonell, A. ve Growdy, J. (2007). “Environmental Awareness and Happiness”. *Ecological Economics*, 60(3), 509-516,
- Frijns, M. (2010). *Determinants of Life Satisfaction*. Published Final Thesis. School of Business and Economics, Maastricht University, Maastricht,
- Fujita, F. ve Diener, E. (2005). “Life Satisfaction Set Point: Stability and Change”. *Journal of Personality and Social Psychology*, 88(1), 158 –164,
- Gamble, A. ve Garling, T. J. (2011). “The Relationships Between Life Satisfaction, Happiness, and Current Mood”. *Journal of Happiness Studies*, 13(1), 31-45,
- George L. K., Okun, M. A. ve Landerman, R. (1985). “Age as a Moderator of the Determinants of Life Satisfaction” *Research on Aging* June, 7, 209-233,
- Georgellis, Y., Tsitsianis, N. ve Yin, Y. P. (2009). “Personal Values as Mitigating Factors in Link Between Income and Life Satisfaction: Evidence from the European Social Survey”. *Social Indicators Research*, 91(3), 329-344,
- Gitmez, A. S. ve Morçöl, G. (1994). “Socio-Economic Status and Life Satisfaction in Turkey”, *Social Indicators Research*, 31(1), 77-98,
- Göcen, G. (2013). “Pozitif Psikoloji Düzleminde Psikolojik İyi Olma ve Dini Yönelim İlişkisi: Yetişkinler Üzerine Bir Araştırma”. *Toplum Bilimleri Dergisi*, 7(13), 97-130,
- Grözinger, G. ve Matiaske, W. (2014). “The Direct and Indirect Impact of Religion on Well-Being in Germany”, *Social Indicators Research*. 116(2), 373–387,
- Hair, J. F., Anderson, R. E., Tahtam, R. L. ve Black, W. C. (1998). *Multivariate data analysis*. Pearson Education, New Jersey,
- Haq, R. ve Zia, U. (2013). “Multidimensional Wellbeing: An Index of Quality of Life in a Developing Economy”. *Social Indicators Research*, 114(3), 997–1012,
- Helliwell, J. F. (2003). “How's Life? Combining Individual and National Variables to Explain Subjective Well-Being”. *Economic Modelling*. 20(2): 331-360,
- Hosmer, D. W. ve Lemeshow, S. (2000). *Applied logistic regression*, John Wiley & Sons, Inc.
- İçişleri Bakanlığı Araştırma ve Etütler Merkezi (AREM). (2007). **Birinci Avrupa Yaşam Kalitesi Anketi: Türkiye’de Yaşam Kalitesi**, <http://www.eurofound.europa.eu/tr/publications/report-summary/2007/eu-member->

- states/quality-of-life/first-european-quality-of-life-survey-quality-of-life-in-turkey-summary. (erişim tarihi: 20.07. 2014),
- İçişleri Bakanlığı Araştırma ve Etütler Merkezi (AREM). (2014). Yaşam kalitesi eğilimleri Türkiye: 2003–2012. http://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_publication/field_ef_document/ef1440tr.pdf. (erişim tarihi: 28.04.2016).
- İrmak, S. ve Kuruüzüm, A. (2009). “Turkish Validity Examination of the Multidimensional Students’ Life Satisfaction Scale”. *Social Indicators Research*, 92(1), 13–23,
- Jan, M. ve Masood, T. (2008). “An Assessment of Life Satisfaction Among Women”. *The Journal Studies On Home and Community Science*, 2(1), 33-42,
- Kalaycı, Ş. (2016). *SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri*. Asil Yayın Dağıtım, Ankara,
- Kangal, A. (2013). “Mutluluk Üzerine Kavramsal Bir Değerlendirme ve Türk Hanehalkı İçin Bazı Sonuçlar”, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(44), 214-223,
- Kapteyn, A., Smith, J. P. ve Soest, A. V. (2009). “Life Satisfaction”, Discussion Paper No. 4015, IZA (The Institute for the Study of Labor), Germany,
- Kapuria, P. (2014). “Quality of Life in the City of Delhi: An Assessment Based on Access to Basic Services”, *Social Indicators Research*, 117(2), 459–487,
- Kavanagh, D. J. ve Bower, G. H. (1985). “Mood and Self-Efficacy: Impact of Joy Sadness on Perceived Capabilities”. *Cognitive Therapy and Research*, 9(5), 507-525,
- Kim, J. Y., Kim, B., Park, K. S.,(2013). Health-Related Quality Of Life with KDQOL-36 and Its Association with Self-Efficacy And Treatment Satisfaction In Korean Dialysis Patients, *Quality of Life Research*, 22(4), 753-758,
- Kiper, M. (2010). *Dünyada ve Türkiye’de Üniversite-Sanayi İşbirliği*. İşkur Matbaacılık, Ankara,
- Korkmaz, M., Germir, N., Yücel, A. S. ve Gürkan A. (2015). “Yaşam Memnuniyeti Üzerinde Etkili Olan Sosyodemografik Bileşenler Üzerine Bir Analiz”. *Uluslararası Hakemli Psikiyatri ve Psikoloji Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 78-111,
- Kutlar, A., Işık T. T. ve Torun P. (2013). “Kadının Yaşam Memnuniyetini Belirleyen Faktörler: Adıyaman, Isparta, Kocaeli Örneği”. *C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 14(2), 145-159,
- Kwon, J. D. ve Cho, J. Y. (2000). “A Study of Factors Influencing The Life Satisfaction of The Aged. *Journal of the Korea Gerontological Society*, 20(3), 61-76,

- Larsen, R. J., Diener, E. ve Emmons R. A. (1985). "An Evaluation of Subjective Well-Being Measures". *Social Indicators Research*, 17(1), 1-17,
- Lawton, M. P. (1975). "The Philadelphia Geriatric Center Morale Scale". *Journal of Gerontology*, 30(1), 85-9,
- Lelkes, O. (2008). Happiness Across the Life Cycle: Exploring Age-Specific Preferences. http://www.euro.centre.org/data/1207216181_14636.pdf. (erişim tarihi: 20.08.2016),
- Leonardson, G. R., Daniels, M. C., Ness, F. K., Kemper, E., Mihura, J. L., Koplin, B. A. ve Foreyt, J. P. (2003). "Validity and Reliability of The General Well-being Schedule With Northern Plains American Indians Diagnosed With Type 2 Diabetes Mellitus". *Psychological Reports*, 93(1), 49-58,
- Longford, N. T., Pittau, M. G., Zelli, R. ve Massari, R. (2010). *Measures of Poverty and Inequality in The Countries and Regions of EU*. Working Paper Series. ECINEQ 2010-182
- Luechinger S. (2009). IZA, "The Life Satisfaction Approach to Environmental Valuation". Discussion Paper, IZA, No. 4478, Germany,
- Lykken, D. ve Tellegen, A. (1996). "Happiness is a Stochastic Phenomenon". *Psychological Science*, 7(3), 186-189,
- Macdonald, S. ve MacIntyre, R. (1997). "The Generic Job Satisfaction Scale: Scale Development and Its Correlate". *Employee Assistance Quarterly*, 13(2), 1-16,
- Marrison, M., Tay, L. ve Diener E. (2011). "Subjective Well-Being and National Satisfaction: Findings From a Worldwide Survey". *Psychological Science*, 22(2), 166-171,
- Meral, B. F. (2014). "Kişisel İyi Oluş İndeksi-Yetişkin Türkçe Formunun Psikometrik Özellikleri". *The Journal of Happiness and Well-Being*, 2(2), 119-131,
- Micholas, A. C., Ramsey, D., Elberts, D. ve Kahlke, P. M. (2011). "Good Health is Not the Same As a Good Life: Survey Results From Brandon, Manitoba". *Social Indicators Research*, 107 (2), 201-234,
- Millward, H. ve Spinney, J. (2013). "Urban-Rural Variation in Satisfaction with Life: Demographic, Health, and Geographic Predictors in Halifax, Canada". *Applied Research Quality Life*, 8(3), 279-297,
- Morrison, M., Tay, L., ve Diener, E. (2011). "Subjective Well-Being and National Satisfaction". *Psychological Science*, 22(2), 166-171,
- Mullrooney, J. (2007). *Income, Demographics, and Subjective Reporting: An Econometric Analysis of Life Satisfaction*. Published Master Thesis. University Of Calgary Department of Economics, Canada,

- Myers, D. G. ve Diener, E. (1995). "Who Is Happy?". American Psychological Society, 6(1), 10-19,
- Nakazato, N., Schimmack, U. ve Oishi, S. (2011). "Effect of Changes in Living Conditions On Wellbeing: A Prospective Top-Down Bottom-Up Model". Social Indicators Research, 100(1), 115-135,
- Neugarten, B.L., Havighurst, R. J. ve Tobin, S. S. (1961). "The Measurement of Life Satisfaction". Journal of Gerontology. 16(2), (134-143),
- OECD. (2013). "How is Life?: Measuring Well-being". http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oecd/economics/how-s-life-2013_9789264201392-en#page23. (erişim tarihi: 18.07.2015)
- Olena K., (2005), *Analysis Of Life Satisfaction In Ukraine*, Published Master Thesis, Economics Education and Research Consortium Master's Program in Economics, Ukraine,
- Onaylı, S. ve Baker, Ö. (2013). "Mother -Daughter Relationships links to Daughter's Self-Esteem and Life Satisfaction". Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal, 5(40), 167-175,
- Oshio, T. (2012). "Gender Differences in the Associations of Life Satisfaction with Family and Social Relations Among the Japanese Elderly". Journal of Cross Cultural Gerontology, 27(3), 259-274,
- Pavot, W. ve Diener E. (1993). "Review of the Satisfaction with Life Scale". Psychological Assessment, 5(2), 164-172,
- Pavot, W. ve Diener E. (2004), "The Subjective Evaluation of Well-Being in Adulthood: Findings and Implications", Ageing International, Spring, 29(2), 113-135,
- Pavot, W., Diener, E., Colvin, C. R. ve Sandvik, E. (1991). "Further Validation of the Satisfaction With Life Scale: Evidence for the Cross-Method Convergence of Well-Being Measures", Journal of Personality Assessment, 57(1), 149-161,
- Peace, S. M. (1990). *Researching Social Gerontology: Concepts, Methods and Issues*, SAGE Publications, New Delhi,
- Peterson, C. Park, N. ve Seligman, M. P. (2005). Orientations to Happiness and Life Satisfaction: The Full Life Versus The Empty Life, Journal of Happiness, 6(1), 25-41,
- Rashid, W. E., Nordin, M. S., Omar A. ve Ismail I. (2011). "Social Support, Work-Family Enrichment and Life Satisfaction among Married Nurses in Health Service". International Journal of Social Science and Humanity, 1 (2), 150-155,

- Rezvani, M. R, Mansourian H. ve Sattari M. H. (2013). “Evaluating Quality of Life in Urban Areas (Case Study: Noorabad City, Iran)”. *Social Indicators Research*, 112(1), 203-220,
- Roach, A. J., Frazier, L. P. ve Bowden, S. R. (1981). “The Marital Satisfaction Scale: Development of a Measure for Intervention Research”. *Journal of Marriage and Family*, 43(3), 537-546,
- Robinson, J. P., Shaver, P. R. ve Wrightsman L. S. (1991). *Measures of Personality and Social Psychological Attitudes*. Academic Press (An Imprint of Elsevier), San Diego, United States,
- Rode, J. C. (2002). *The Role of Core Evaluations Within A Comprehensive Job And Life Satisfaction Model: A Longitudinal Analysis*. Unpublished Doctoral Dissertation, Indiana University Kelley School of Business, Bloomington,
- Rode, J. C. (2004), “Job Satisfaction and Life Satisfaction Revisited: A Longitudinal Test Of An Integrated Model”. *Human Relations*, 57(9), 1205-1230,
- Rodgers, W. L. ve Converse P. E. (1975). “Measures of the Perceived Overall Quality of Life”. *Social Indicators Research*, 2(2), 127 – 152,
- Rojas, M. (2004). *Well-being and the Complexity of Poverty*. WIDER, Research Paper No. 2004/29
- Rule, S. (2007). “Religiosity and Quality Of Life in South Africa”. *Social Indicators Research*, 81(2), 417–434,
- Sanfey, P. ve Teksöz, U. (2005). *Does Transition Make You Happy?.* EBRD. Working Paper No:91.
- Schimmack, U., ve Oishi, S. (2005). “The Influence of Chronically and Temporarily Accessible Information on Life Satisfaction Judgments”. *Journal of Personality and Social Psychology*, 89(3), 395-406,
- Schumm, W. A., Nichols, C. W., Schectman, K. L. ve Grigsby, C. C. (1983). “Characteristics Of Responses To The Kansas Marital Satisfaction Scale By A Sample Of 84 Married Mothers”. *Psychological Reports*, 53(2), 567–572,
- Schyns, P. (2002). “Wealth of Nations Individual Income and Life Satisfaction on 42 Countries: A Multilevel Approach. *Social Indicators Research*, 60(2), 5-40,
- Seligman, M. E. P. (2002). “Positive Psychology, Positive Prevention, and Positive Therapy”. In C. R. Snyder ve S. J. Lopez (Eds.), *Handbook of Positive Psychology*, Oxford University Press, London,

- Seligman, M. E. P. ve Csikszentmihalyi, M. (2000). "Positive Psychology". American Psychological Association, 55(1), 5-14,
- Selim, S. (2010). "Avrupa Birliği Ülkeleri ve Türkiye'de Bireysel Yaşam Tatmini ve Mutluluk Düzeylerini Etkileyen Faktörlerin Karşılaştırmalı Analizi". TÜBİTAK SOBAG Rapor. No: 108K516, TÜBİTAK, Ankara,
- Shin, D. C. ve Johnson, D. M. (1978). "Avowed Happiness as an Overall Assessment of Quality of Life". Social Indicators Research, 5(1), 475-492,
- Sink, J. R. (1999). *Religiousness, Spirituality, and Satisfaction With Life: A Structural Model Of Subjective Well-Being and Optimal Adult Development*, Unpublished Doctoral Thesis. Dissertation Abstracts International, 61(02), 1097B (UMI No. 9961546),
- Strack, F., N. Schwarz, B. Chassein, D. Kern ve D. Wagner. (1990). "The Salience of Comparison Standards and the Activation of Social Norms: Consequences for Judgments of Happiness and Their Communication". British Journal of Social Psychology, 29(4), 303-314,
- Suner, A. ve Çelikoğlu, C. C. (2008). "Uygunluk Analizinin Benzer Çok Değişkenli Analiz Yöntemleri İle Karşılaştırılması". İstatistikçiler Dergisi, 1, 9-15,
- TUİK. (2014), "TUİK 2013 Yaşam Memnuniyeti Araştırması", Türkiye İstatistik Kurumu Matbaası, Ankara,
- TUİK. (2015). "TUİK 2014 Yaşam Memnuniyeti Araştırması", Türkiye İstatistik Kurumu Matbaası, Ankara,
- Türkoğlu, H. D, Bölen, F., Baran P. K. ve Warans R. W. (2008). "İstanbul'da Yaşam Kalitesinin Ölçülmesi". İTÜ Dergisi, 7 (2), 103-113,
- Uğurlu, O. (2013). "The Mediator Effects of Positive and Negative Affectivity on the Relationship between Optimism-Pessimism and Satisfaction with Life", Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (H. U. Journal of Education), 28(2), 497-504,
- Vassar, M. (2012). *Psychology of Life Satisfaction*. Nova Science Publishers, New York,
- Veenhoven, R. (1992). Social Equality and State-Welfare-Effort More Income-Equality, No More Equality in Quality Of Life, <https://personal.eur.nl/veenhoven/Pub1990s/92a-full.pdf>. (erişim tarihi: 15.08.2014),
- Veenhoven, R. (1996a), "Developments in Satisfaction-Research". Social Indicators Research, 37(1), 1-46 ,
- Veenhoven, R. (1996b). "Happy Life-Expectancy: A Comprehensive Measure of Quality-Of-Life In Nations". Social Indicators Research, 39(1), 1-58,

- Warr, P., Cook, J. D. ve Wall, T. D. (1979). "Scales for the Measurement of Work Attitudes and Psychological Well-being". *Journal of Occupational and Organizational Psychology*. 58(1), 129-148,
- Watson, D., Clark, L. A. ve Tellegen, A. (1988). "Development and Validation of Brief Measures of Positive and Negative Affect: The PANAS Scales", *Journal of Personality and Social Psychology*, 54(6), 1063-1070,
- Wilson, W. (1967). "Correlates of Avowed Happiness", *Psychological Bulletin*. 67(4), 294-306,
- Wirth, T., Regamey, G. ve Stauffacher, M. (2015). "Mediating Effects Between Objective and Subjective Indicators of Urban Quality of Life: Testing Specific Models for Safety and Access". *Social Indicators Research*. 122(1), 189–210,
- Yannis, G., Nicholas, T. ve Ping, Y.P. (2009). "Personal values as mitigating factors in the link between income and life satisfaction: Evidence from the European Social Survey". *Social Indicators Research*, 91(3), 329–344,
- Yetim, Ü. (2001). *Toplumdan Bireye Mutluluk Resimleri*, Bağlam Yayınları, İstanbul,
- Yılmaz, M. B. (2012). "Profiles of University Students According to Internet Usage with the Aim of Entertainment and Communication and Their Affinity to Internet". *International Online Journal of Educational Sciences*, 4 (1): 225-242,

EK 1- YAŞAM MEMNUNİYETİ ARAŞTIRMASI HANEHALKI SORU KAĞIDI

<p>T.C. TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU BAŞKANLIĞI</p>	<p>2013 YAŞAM MEMNUNİYETİ ARAŞTIRMASI HANEHALKI SORU KAĞIDI</p>	 <p>TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU</p>																											
<p>Sayın Hanehalkı,</p> <p>Bu araştırma, yaşam memnuniyetinin ve kamu hizmetlerinden memnuniyetin ölçülmesi amacı ile 10/11/2005 tarih ve 5429 Sayılı Türkiye İstatistik Kanunu uyarınca yapılmaktadır. Bu soru kağıdına zamanında ve doğru cevap vermeyenler ile toplanan kişisel bilgileri açıklayanlar aynı Kanununun 53. ve 54. madde hükümlerine göre cezalandırılır.</p> <p>Gizlilik Vereceğiniz bilgiler, sadece istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 5429 Sayılı Kanun ile teminat altına alınmıştır. Bilgiler herhangi bir mükellefiyetin doğmasında veya tahkikatın yapılmasında delil olarak kullanılamaz. Bu gizlilik Türkiye İstatistik Kurumu'nun yasal sorumluluğudur.</p> <p>Yöntem ve Kapsam Bu soru kağıdı, hanehalkının tamamına yönelik soruların yanında, 18 ve daha yukarı yaş grubundaki hanehalkı üyelerine ayrı ayrı yöneltilen sorulardan oluşmaktadır. Bu araştırma tablet bilgisayarlar ile yüz yüze görüşme yöntemiyle yürütülecektir. Resmi kimlik ve görevlendirme belgeleriyle hanenizi ziyaret edecek olan anketörümüze gereken kolaylığı göstereceğinizin olan inancımla teşekkür ederim.</p>																													
		<p>Birol AYDEMİR Başkan</p>																											
<p>BÖLGE KODU</p> <p>İL</p> <p>İLÇE</p> <p>BUCAK</p> <p>KÖY</p> <p>MAHALLE</p> <p>CADDE/SOKAK</p> <p>DIŞ KAPI NO.</p> <p>İÇ KAPI NO.</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>Blok No :</p> <p>Örnek Hane Sıra No :</p>																											
<p>Hanehalkı Sorumlusunun ;</p> <p>Adı ve soyadı :</p> <p>Hane tel. no. :</p> <p>Cep tel. no. :</p> <p>İşyeri tel. no. :</p>																													
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 60%;"></th> <th style="width: 20%; text-align: center;">Anketör</th> <th style="width: 20%; text-align: center;">Kontrolör</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>T.C. Kimlik No. :</td> <td style="text-align: center;">.....</td> <td style="text-align: center;">.....</td> </tr> <tr> <td>Tarih :</td> <td style="text-align: center;">...../...../2013</td> <td style="text-align: center;">...../...../2013</td> </tr> <tr> <td>Görüşmenin başladığı saat :</td> <td style="text-align: center;">.....:.....</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Görüşmenin bittiği saat :</td> <td style="text-align: center;">.....:.....</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>				Anketör	Kontrolör	T.C. Kimlik No. :	Tarih :/...../2013/...../2013	Görüşmenin başladığı saat ::.....		Görüşmenin bittiği saat ::.....													
	Anketör	Kontrolör																											
T.C. Kimlik No. :																											
Tarih :/...../2013/...../2013																											
Görüşmenin başladığı saat ::.....																												
Görüşmenin bittiği saat ::.....																												
<p>Hanehalkı cevapsız ise nedeni:</p> <table style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 80%;">1 Hanehalkı evde bulunamadı</td> <td style="width: 20%; text-align: center;">☐</td> <td style="width: 10%; text-align: center;">1</td> </tr> <tr> <td>2 Hanehalkı görüşmeyi reddetti</td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td style="text-align: center;">2</td> </tr> <tr> <td>3 Hanehalkı üyelerinden cevap verebilecek nitelikte kimse bulunamadı (hasta, yaşlı, özürü, vb.)</td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td style="text-align: center;">3</td> </tr> <tr> <td>4 Görüşmeyi yarıda bıraktı</td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td style="text-align: center;">4</td> </tr> <tr> <td>5 Adres, ikinci konut; sürekli ikamet eden yok (yazlık, mevsimlik)</td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td style="text-align: center;">5</td> </tr> <tr> <td>6 Boş konut</td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td style="text-align: center;">6</td> </tr> <tr> <td>7 Adres bulunamadı</td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td style="text-align: center;">7</td> </tr> <tr> <td>8 Adres konut değil (inşaat, işyeri, resmi daire, vb.) ve sürekli ikamet eden kimse yok</td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td style="text-align: center;">8</td> </tr> <tr> <td>98 Diğer (Belirtiniz).....</td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td style="text-align: center;">98</td> </tr> </table>			1 Hanehalkı evde bulunamadı	☐	1	2 Hanehalkı görüşmeyi reddetti	☐	2	3 Hanehalkı üyelerinden cevap verebilecek nitelikte kimse bulunamadı (hasta, yaşlı, özürü, vb.)	☐	3	4 Görüşmeyi yarıda bıraktı	☐	4	5 Adres, ikinci konut; sürekli ikamet eden yok (yazlık, mevsimlik)	☐	5	6 Boş konut	☐	6	7 Adres bulunamadı	☐	7	8 Adres konut değil (inşaat, işyeri, resmi daire, vb.) ve sürekli ikamet eden kimse yok	☐	8	98 Diğer (Belirtiniz).....	☐	98
1 Hanehalkı evde bulunamadı	☐	1																											
2 Hanehalkı görüşmeyi reddetti	☐	2																											
3 Hanehalkı üyelerinden cevap verebilecek nitelikte kimse bulunamadı (hasta, yaşlı, özürü, vb.)	☐	3																											
4 Görüşmeyi yarıda bıraktı	☐	4																											
5 Adres, ikinci konut; sürekli ikamet eden yok (yazlık, mevsimlik)	☐	5																											
6 Boş konut	☐	6																											
7 Adres bulunamadı	☐	7																											
8 Adres konut değil (inşaat, işyeri, resmi daire, vb.) ve sürekli ikamet eden kimse yok	☐	8																											
98 Diğer (Belirtiniz).....	☐	98																											
<p>TÜİK internet sayfası : http://www.tuik.gov.tr</p>																													
<p>1</p>	<p>Sayfa 2'ye geçiniz </p>																												

EK 1- YAŞAM MEMNUNİYETİ ARAŞTIRMASI HANEHALKI SORU KAĞIDI (DEVAMI)

HANEHALKI FERTLERİNİN TEMEL ÖZELLİKLERİ					
Fert sıra no.	ADI VE SOYADI	Cinsiyet	Doğum tarihi	Bitirdiği yaş	Hanehalkı sorumlusuna yakınlık
		Erkek (1)	Lütfen doğum tarihinizi gün, ay ve yıl olarak belirtiniz.	[Bir yaşın altındaki çocuklara "0" (sıfır) yazınız.]	Hanehalkı sorumlusu 1 Damadı/gelini..... 7
	Hanehalkı sorumlusundan başlayarak bu evde yaşayanları yaş sırasına göre kaydediniz.	Kadın (2)	Cevap alındı ise Soru 6'ya geçiniz.	Soru 4'de gün, ay ve yıl bilgisi boş ise sorunuz.	Eşi..... 2 Torunu..... 8
	-Oniki ay ve daha uzun süredir uzakta olan hanehalkı fertleri, askerde, hapisanede olan fertler ile yurtda kalan öğrenciler dahil edilmeyecektir.				Oğlu/kızı..... 3 Diğer akrabalar..... 9
					Babası/annesi..... 4 Akraba olmayanlar 10
					Kardeşi..... 5 Evde kalan hizmetli 11
					Kayınpederi/ Kayınvalidesi..... 6
1	2	3	4	5	6
01		☐/..../.....	<input type="text"/>	<input type="text"/>
02		☐/..../.....	<input type="text"/>	<input type="text"/>
03		☐/..../.....	<input type="text"/>	<input type="text"/>
04		☐/..../.....	<input type="text"/>	<input type="text"/>
05		☐/..../.....	<input type="text"/>	<input type="text"/>
06		☐/..../.....	<input type="text"/>	<input type="text"/>
07		☐/..../.....	<input type="text"/>	<input type="text"/>
08		☐/..../.....	<input type="text"/>	<input type="text"/>
09		☐/..../.....	<input type="text"/>	<input type="text"/>
10		☐/..../.....	<input type="text"/>	<input type="text"/>
11		☐/..../.....	<input type="text"/>	<input type="text"/>
12		☐/..../.....	<input type="text"/>	<input type="text"/>
13		☐/..../.....	<input type="text"/>	<input type="text"/>
14		☐/..../.....	<input type="text"/>	<input type="text"/>

2

Sayfa 3'e geçiniz

EK 1- YAŞAM MEMNUNİYETİ ARAŞTIRMASI HANEHALKI SORU KAĞIDI (DEVAMI)

KONUT ÖZELLİKLERİ			
H.7 Yaşadığınız konutun mülkiyet durumu nedir? (SEÇENEKLERİ OKUYUNUZ)			
Ev sahibi	☐	1	
Kiracı	☐	2	
Lojman	☐	3	
Ev sahibi değil ama kira ödemiyor	☐	4	
H.8 Yaşadığınız konutta salon dahil kaç oda var? (Mutfak, tuvalet, banyo ve kiler hariç)			
☐			
H.9 Yaşadığınız konutta kullanılan net alan kaç metre karedir?			
☐ m ²			
H.10 Yaşadığınız konutta şebeke suyu var mı?			
Var	☐	1	Yok ☐
			2
→ (Soru H12.7 SORULMAYACAK)			
H.11 Yaşadığınız konutta aşağıdaki özelliklerden hangisi bulunmaktadır?			
	Konut içinde	Konut dışında	Yok
Borulu su sistemi	☐	☐	☐
	1	2	3
Tuvalet	☐	☐	☐
	1	2	3
Banyo	☐	☐	☐
	1	2	3
H.12 Yaşadığınız konutta şimdi okuyacağım problemler var mı? (SEÇENEKLERİ OKUYUNUZ)			
		Evet	Hayır
1	Sızdıran çatı, nemli duvar, çürümüş pencere çerçeveleri problemi var mı?	☐	☐
		1	2
2	Karanlık, yetersiz gün ışığı problemi var mı?	☐	☐
		1	2
3	Yağmur yağınca kanalizasyon taşması/su baskını problemi var mı?	☐	☐
		1	2
4	Komşulardan gelen gürültü problemi var mı?	☐	☐
		1	2
5	Sokaktan gelen gürültü problemi var mı?	☐	☐
		1	2
6	Elektrik kesintisi problemi var mı?	☐	☐
		1	2
7	Şebeke suyu kesintisi problemi var mı? (Soru H10 "Var" ise)	☐	☐
		1	2
8	Isınma problemi var mı?	☐	☐
		1	2
EĞİTİM			
H.13 Yükseköğretime Geçiş Sınavı, Lisans Yerleştirme Sınavı, Seviye Belirleme Sınavı vb. giriş sınavlarına hazırlık ya da derslere takviye amacıyla 2013 yılında özel ders ya da kurs alan çocuğunuz var mı?			
Evet	☐	1	Hayır ☐
			2
→ Soru H16'ya geçiniz			
3		Sayfa 4'e geçiniz	

EK 1- YAŞAM MEMNUNİYETİ ARAŞTIRMASI HANEHALKI SORU KAĞIDI (DEVAMI)

EĞİTİM			
H.14 Bu kurs aşağıdaki gruplardan hangisine girmektedir? (Birden fazla seçenek işaretlenebilir)			
Özel ders	☐	1	
Çocuğun okulundaki kurs	☐	2	
Sınavlara hazırlık (YGS-LYS, SBS gibi) amacıyla dersane	☐	3	
Derslere takviye amacıyla dersane	☐	4	
Diğer (Belirtiniz)	☐	98
H.15 Çocuğunuzu bu kurslara göndermenizin en önemli nedeni nedir?			
Okuldaki standart eğitim programı yetersiz kaldığı için gönderiyorum	☐	1	
Okuldaki eğitim yeterli olduğu halde, sınavlara hazırlanması amacıyla gönderiyorum	☐	2	
Kurslardaki rehberlik hizmetlerinden faydalanması amacıyla gönderiyorum	☐	3	
Diğer (Belirtiniz)	☐	98
H.16 2013 yılında devlet okullarından birinde eğitime (okul öncesi/ilkokul/orta okul veya dengi/lise veya dengi eğitim kurumlarından birine) devam eden çocuğunuz/çocuklarınız var mı?			
Evet	☐	1	Hayır ☐ 2 → Soru H17'ye geçiniz
H.16.A 2013 yılı için eğitim hizmetleriyle ilgili şimdi söyleyeceğim konular hakkındaki fikrinizi söyler misiniz? (SEÇENEKLERİ OKUYUNUZ)			
1 Okula kayıt işlemlerinde sorun yaşadınız mı?	Evet ☐ 1	Hayır ☐ 2	İlgili değil ☐ 3
2 Okuldaki eğitimin kalitesini beğeniyor musunuz?	Evet ☐ 1	Hayır ☐ 2	
3 Okuldaki eğitim araçlarının niteliği/sayısı sizce nasıl?	Yeterli ☐ 1	Yeterli değil ☐ 2	Fikri yok ☐ 3
4 Okul idaresinin genel yaklaşımından memnun musunuz?	Evet ☐ 1	Hayır ☐ 2	
5 Öğretmenlerin öğrencilere yaklaşımından memnun musunuz?	Evet ☐ 1	Hayır ☐ 2	
6 Okula ulaşımında (dolmuş, otobüs veya servis..vb) sorun var mı?	Var ☐ 1	Yok ☐ 2	
7 Sınıflardaki öğrenci sayısı nasıl?	Normal ☐ 1	Kalabalık ☐ 2	Aşırı kalabalık ☐ 3
8 Eğitim masrafları sizce nasıl?	Normal ☐ 1	Yüksek ☐ 2	Aşırı yüksek ☐ 3
9 Okulların ısınma, temizlik, aydınlanma vb. koşulları sizce nasıl?	İyi ☐ 1	Orta ☐ 2	Kötü ☐ 3
10 Okul ve okul çevresinde güvenlik sizce nasıl?	İyi ☐ 1	Orta ☐ 2	Kötü ☐ 3
H.17 2013 yılında özel okullardan birinde eğitime (okul öncesi/ilkokul/ortaokul veya dengi/lise veya dengi eğitim kurumlarından birine) devam eden çocuğunuz/çocuklarınız var mı?			
Evet	☐	1	Hayır ☐ 2 → Soru H18'e geçiniz
H.17.A 2013 yılı için eğitim hizmetleriyle ilgili şimdi söyleyeceğim konular hakkındaki fikrinizi söyler misiniz? (SEÇENEKLERİ OKUYUNUZ)			
1 Okula kayıt işlemlerinde sorun yaşadınız mı?	Evet ☐ 1	Hayır ☐ 2	İlgili değil ☐ 3
2 Okuldaki eğitimin kalitesini beğeniyor musunuz?	Evet ☐ 1	Hayır ☐ 2	
3 Okuldaki eğitim araçlarının niteliği/sayısı sizce nasıl?	Yeterli ☐ 1	Yeterli değil ☐ 2	Fikri yok ☐ 3
4 Okul idaresinin genel yaklaşımından memnun musunuz?	Evet ☐ 1	Hayır ☐ 2	
5 Öğretmenlerin öğrencilere yaklaşımından memnun musunuz?	Evet ☐ 1	Hayır ☐ 2	
6 Okula ulaşımında (dolmuş, otobüs veya servis..vb) sorun var mı?	Var ☐ 1	Yok ☐ 2	
7 Sınıflardaki öğrenci sayısı nasıl?	Normal ☐ 1	Kalabalık ☐ 2	Aşırı kalabalık ☐ 3
8 Eğitim masrafları sizce nasıl?	Normal ☐ 1	Yüksek ☐ 2	Aşırı yüksek ☐ 3
9 Okulların ısınma, temizlik, aydınlanma vb. koşulları sizce nasıl?	İyi ☐ 1	Orta ☐ 2	Kötü ☐ 3
10 Okul ve okul çevresinde güvenlik sizce nasıl?	İyi ☐ 1	Orta ☐ 2	Kötü ☐ 3

EK 1- YAŞAM MEMNUNİYETİ ARAŞTIRMASI HANEHALKI SORU KAĞIDI (DEVAMI)

GELİR	
H.18 Hanenizin aylık toplam net geliri (maaş, ücret, kira, faiz, müteşebbis vb. gelirleri) kaç kişi tarafından sağlanıyor? (Dikkat! Hanehalkı üyesi olup gelir getiren fert sayısı yazılacaktır.)	
Kişi sayısı	<input type="text" value="11"/>
H.19 Hanenizin aylık toplam net geliri (maaş, ücret, kira, faiz, müteşebbis vb. gelirleri) şimdi okuyacağım gelir gruplarından hangisine girmektedir?	
0-1080 TL ☐ 1	2171-3180 TL ☐ 4
1081-1550 TL ☐ 2	3181+ TL ☐ 5
1551-2170 TL ☐ 3	
H.20 Bu gelirle hanenizin temel ihtiyaçlarını hangi düzeyde karşılayabiliyorsunuz? (SEÇENEKLERİ OKUYUNUZ)	
Çok kolay ☐ 1	Kolay ☐ 2
Orta ☐ 3	Zor ☐ 4
Çok zor ☐ 5	
GÜVENLİK	
H.21 2013 yılında evinizden-işyerinizden hırsızlık, oto hırsızlığı, otodan hırsızlık yada ev, tarla, bağ, bahçe vb. kasten zarar verme olaylarından dolayı mağduriyet yaşadınız mı?	
Evet ☐ 1	Hayır ☐ 2 → H21.6'ya geçiniz
H.21.1 2013 yılında evinizde hırsızlık oldu mu?	
Evet ☐ 1	Hayır ☐ 2 → H21.2. Soruya geçiniz
H.21.1.1 Bu olay için Polise/Jandarmaya başvurduunuz mu?	
Evet ☐ 1	Hayır ☐ 2 → H21.1.2 Başvurmama nedeniniz nedir?
	Gerek görmediği için ☐ 1
	Sonuç alacağını düşünmediği için ☐ 2
	Şüpheli kişi tanıdığı olduğu için ☐ 3
	Korktuğu için ☐ 4
	Kendisi çözdü ☐ 5
	Diğer ☐ 98 Belirtiniz.....
H.21.2 Hanehalkınıza ait işyeri var mı?	
Evet ☐ 1	Hayır ☐ 2 → H21.3. Soruya geçiniz
H21.2.1 2013 yılında Hanehalkınıza ait işyerinde hırsızlık yaşandı mı?	
Evet ☐ 1	Hayır ☐ 2 → H21.3. Soruya geçiniz
H.21.2.2 Bu olay için Polise/Jandarmaya başvurduunuz mu?	
Evet ☐ 1	Hayır ☐ 2 → H21.2.3 Başvurmama nedeniniz nedir?
	Gerek görmediği için ☐ 1
	Sonuç alacağını düşünmediği için ☐ 2
	Şüpheli kişi tanıdığı olduğu için ☐ 3
	Korktuğu için ☐ 4
	Kendisi çözdü ☐ 5
	Diğer ☐ 98 Belirtiniz.....
5	Sayfa 6'ya geçiniz

**EK 1- YAŞAM MEMNUNİYETİ ARAŞTIRMASI HANEHALKI SORU KAĞIDI
(DEVAMI)**

GÜVENLİK	
<p>H.21.3 2013 yılında hanehalkınıza ait ev, araç, tarla, bahçe vb. mallarınıza diğer kişiler tarafından kasten zarar verildi mi? Evet ☐ 1 Hayır ☐ 2 → H21.4. Soruya geçiniz</p>	
<p>H.21.3.1 Bu olay için Polise/Jandarmaya başvurduunuz mu? Evet ☐ 1 Hayır ☐ 2 → H21.3.2 Başvurmama nedeniniz nedir?</p>	
<p>Gerek görmediği için ☐ 1 Sonuç alacağını düşünmediği için ☐ 2 Şüpheli kişi tanıdığı olduğu için ☐ 3 Korktuğu için ☐ 4 Kendisi çözdü ☐ 5 Diğer ☐ 98 <i>Belirtiniz.....</i></p>	
<p>H.21.4 Hanehalkınıza ait motorlu aracınız var mı? Evet ☐ 1 Hayır ☐ 2 → H21.6. Soruya geçiniz</p>	
<p>H.21.4.1 2013 yılında hanehalkınıza ait otomobil, kamyon, motorsiklet, moped vb motorlu aracınız çalındı mı? Evet ☐ 1 Hayır ☐ 2 → H21.5. Soruya geçiniz</p>	
<p>H.21.4.2 Bu olay için Polise/Jandarmaya başvurduunuz mu? Evet ☐ 1 Hayır ☐ 2 → H21.4.3 Başvurmama nedeniniz nedir?</p>	
<p>Gerek görmediği için ☐ 1 Sonuç alacağını düşünmediği için ☐ 2 Şüpheli kişi tanıdığı olduğu için ☐ 3 Korktuğu için ☐ 4 Kendisi çözdü ☐ 5 Diğer ☐ 98 <i>Belirtiniz.....</i></p>	
<p>H.21.5 2013 yılında hanehalkınıza ait motorlu aracınızdan herhangi bir şey (teyp, çanta vb.) çalındı mı? Evet ☐ 1 Hayır ☐ 2 → H21.6. Soruya geçiniz</p>	
<p>H.21.5.1 Bu olay için Polise/Jandarmaya başvurduunuz mu? Evet ☐ 1 Hayır ☐ 2 → H21.5.2 Başvurmama nedeniniz nedir?</p>	
<p>Gerek görmediği için ☐ 1 Sonuç alacağını düşünmediği için ☐ 2 Şüpheli kişi tanıdığı olduğu için ☐ 3 Korktuğu için ☐ 4 Kendisi çözdü ☐ 5 Diğer ☐ 98 <i>Belirtiniz.....</i></p>	
<p>H.21.6 2013 yılında, bunların dışında herhangi bir suçtan dolayı hanenizde mağduriyet yaşandı mı? Belirtiniz Evet ☐ 1 Hayır ☐ 2</p>	
<p>H.21.6.1 Bu olay için Polise/Jandarmaya başvurduunuz mu? Evet ☐ 1 Hayır ☐ 2 → H21.6.2 Başvurmama nedeniniz nedir?</p>	
<p>Gerek görmediği için ☐ 1 Sonuç alacağını düşünmediği için ☐ 2 Şüpheli kişi tanıdığı olduğu için ☐ 3 Korktuğu için ☐ 4 Kendisi çözdü ☐ 5 Diğer ☐ 98 <i>Belirtiniz.....</i></p>	
<p>H.22 Hanenizin aylık toplam net geliri (maaş, ücret, kira, faiz, müteşebbis vb. gelirleri) ne kadardır?</p>	
<p> TL</p>	
<p>6</p>	<p>Fert Soru Kağıdı'na geçiniz</p>

EK 2- YAŞAM MEMNUNİYETİ ARAŞTIRMASI FERT SORU KAĞIDI

T.C. TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU BAŞKANLIĞI	2013 YAŞAM MEMNUNİYETİ ARAŞTIRMASI FERT SORU KAĞIDI																						
<p>Bu araştırma, yaşam memnuniyetinin ve kamu hizmetlerinden memnuniyetin ölçülmesi amacı ile 10/11/2005 tarih ve 5429 Sayılı Türkiye İstatistik Kanunu uyarınca yapılmaktadır. Bu soru kağıdına zamanında ve doğru cevap vermeyenler ile toplanan kişisel bilgileri açıklayanlar aynı Kanununun 53. ve 54. madde hükümlerine göre cezalandırılır.</p> <p>Gizlilik Vereceğiniz bilgiler, sadece istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 5429 Sayılı Kanun ile teminat altına alınmıştır. Bilgiler herhangi bir mükellefiyetin doğmasında veya tahkikatın yapılmasında delil olarak kullanılamaz. Bu gizlilik Türkiye İstatistik Kurumu'nun yasal sorumluluğudur.</p> <p>Yöntem ve Kapsam Bu soru kağıdı, hanehalkının tamamına yönelik soruların yanında, 18 ve daha yukarı yaş grubundaki hanehalkı üyelerine ayrı ayrı yöneltilen sorulardan oluşmaktadır. Bu araştırma tablet bilgisayarlar ile yüz yüze görüşme yöntemiyle yürütülecektir.</p> <p>Resmi kimlik ve görevlendirme belgeleriyle hanenizi ziyaret edecek olan anketörümüze gereken kolaylığı göstereceğinize olan inancımla teşekkür ederim.</p>																							
Birol AYDEMİR Başkan																							
Blok No : Örnek Seçim No : Birey Sıra No : 																							
<p>Görüşülen Kişinin; Adı ve Soyadı : Cinsiyeti : Erkek ☐ 1 Kadın ☐ 2 Ev/İş/Cep tel. no. :</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; margin-top: 10px;"> <thead> <tr> <th style="width: 50%;"></th> <th style="width: 25%; text-align: center;">Anketör</th> <th style="width: 25%; text-align: center;">Kontrolör</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>T.C Kimlik No. :</td> <td style="text-align: center;">.....</td> <td style="text-align: center;">.....</td> </tr> <tr> <td>Tarih :</td> <td style="text-align: center;">...../...../2013</td> <td style="text-align: center;">...../...../2013</td> </tr> </tbody> </table> <p>Fert cevapsız ise nedeni:</p> <table style="width: 100%; margin-top: 10px;"> <tr> <td style="width: 80%;">1 Ferde ulaşılamadı</td> <td style="width: 20%; text-align: center;">☐</td> <td style="width: 10%; text-align: center;">1</td> </tr> <tr> <td>2 Fert görüşmeyi reddetti</td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td style="text-align: center;">2</td> </tr> <tr> <td>3 Fert cevap verecek nitelikte değil (Hasta, yaşlı, özürli vb.)</td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td style="text-align: center;">3</td> </tr> <tr> <td>4 Fert anketi yarıda bıraktı</td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td style="text-align: center;">4</td> </tr> </table>				Anketör	Kontrolör	T.C Kimlik No. :	Tarih :/...../2013/...../2013	1 Ferde ulaşılamadı	☐	1	2 Fert görüşmeyi reddetti	☐	2	3 Fert cevap verecek nitelikte değil (Hasta, yaşlı, özürli vb.)	☐	3	4 Fert anketi yarıda bıraktı	☐	4
	Anketör	Kontrolör																					
T.C Kimlik No. :																					
Tarih :/...../2013/...../2013																					
1 Ferde ulaşılamadı	☐	1																					
2 Fert görüşmeyi reddetti	☐	2																					
3 Fert cevap verecek nitelikte değil (Hasta, yaşlı, özürli vb.)	☐	3																					
4 Fert anketi yarıda bıraktı	☐	4																					
TÜİK internet sayfası : http://www.tuik.gov.tr																							
<div style="border: 1px solid black; border-radius: 50%; width: 30px; height: 30px; display: flex; align-items: center; justify-content: center;">1</div>	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block;"> Sayfa 2'ye geçiniz </div>																						

EK 2- YAŞAM MEMNUNİYETİ ARAŞTIRMASI FERT SORU KAĞIDI (DEVAMI)

FERT SORU KAĞIDI (18 ve daha yukarı yaştakilere sorunuz)				
B.1 Medeni durumunuz nedir?				
Hiç evlenmedi	1			
Evli	2			
Boşandı	3			
Eşi öldü	4			
B.2 En son hangi okulu bitirdiniz? (En son alınan diploma esas alınarak cevaplandırılacaktır.) (Sadece bir seçenek işaretlenebilir)				
Bir okul bitirmede	0	} Soru B4'e geçiniz	Genel lise	31
İlkokul	1		Mesleki veya teknik lise	32
Genel ortaokul	21		2 veya 3 yıllık yüksekokul	4
Mesleki veya teknik ortaokul	22		4 yıllık yüksekokul veya fakülte	5
İlköğretim	23		Yüksek lisans/doktora (5 veya 6 yıllık fakülteler dahil)	6
B.3 Okuma yazma biliyor musunuz?				
Evet	1	Hayır	2	
B.4 Son bir hafta içinde ücretli ya da ücretsiz olarak bir işte çalıştınız mı?				
Çalıştı	1	} Soru B6'ya geçiniz	Çalışmadı	3
Çalışmadı fakat işi ile ilgisi devam ediyor	2			
B.5 Çalışmama nedeniniz nedir?				
İş bulamama	1	} Soru B9'a geçiniz		
Mevsimlik çalışıyor	2			
Eğitim ve öğretimine devam ediyor	3			
Ev işleri ile meşgul (çocuk, yaşlı, hasta, vb. kişilerin bakımı dahil)	4			
Emekli veya işi bırakmış	5			
Özürü veya hasta	6			
Yaşlı (emekli değil, ancak çalışmak için yaşlı olduğunu düşünüyor, 65+)	7			
İrad sahibi	8			
Ailevi ve kişisel nedenler	9			
Diğer (Belirtiniz).....	98			
B.6 İşyeriniz/işiniz kamuya mı yoksa özel sektöre mi ait?				
Özel	1	Diğer (Belirtiniz)	98	
Kamu	2			
B.7 Çalıştığınız işteki durumunuz nedir?				
Ücretli/maaşlı/yevmiyeli	1	} B9'a geçiniz		
İşveren	2			
Kendi hesabına	3			
Ücretsiz aile işçisi	4			
2		Sayfa 3'e geçiniz		

EK 2- YAŞAM MEMNUNİYETİ ARAŞTIRMASI FERT SORU KAĞIDI (DEVAMI)

B.8 2013 yılı içinde, çalıştığınız yerde şimdi okuyacağım konularda sizin için sorun olup olmadığını söyler misiniz? (Ücretli, maaşlı, yevmiyeli çalışanlara sorunuz, B4= 1 veya 2 ve B7 cevaplı ise)

	Sorun var	Sorun yok
1 İdari konularda	☐ 1	☐ 2
2 Ücretler arası farklılık	☐ 1	☐ 2
3 Ücret miktarında	☐ 1	☐ 2
4 Çalışma koşullarında	☐ 1	☐ 2
5 Ücretlerin zamanında ödenmesinde	☐ 1	☐ 2
6 Eksik ücret ödenmesi	☐ 1	☐ 2

B.9 Yaşamınızı bir bütün olarak düşündüğünüzde ne kadar mutlusunuz?

Çok mutlu 1 Mutlu 2 Orta 3 Mutsuz 4 Çok mutsuz 5

B.10 Sizi hayatta en çok kim mutlu eder? (BÜTÜN ŞIKLAR OKUDUKTAN SONRA TEK SEÇENEK İŞARETLEYİNİZ.)

Kendi 1 Anne/baba 3 Yeğen/ler 5 Eş 7 Diğer (Belirtiniz) 98

Çocuk/lar 2 Arkadaş/lar 4 Torun/lar 6 Tüm aile 8

B.11 Sizi hayatta en çok ne mutlu eder? (BÜTÜN ŞIKLAR OKUDUKTAN SONRA TEK SEÇENEK İŞARETLEYİNİZ.)

Basarı 2 Sağlık 4 Para 6

İş 3 Sevgi 5 Diğer (Belirtiniz) 98

B.12 Okuyacağım konularla ilgili memnuniyet derecenizi söyler misiniz?

	Çok memnun	Memnun	Orta	Memnun değil	Hiç memnun değil	
1 Sağlığınızdan memnun musunuz?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	
2 Evliliğinizden memnun musunuz? (B1=2 ise sorunuz)	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	Eğitim almadi
3 Şimdiye kadar almış olduğunuz eğitimden memnun musunuz?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6
4 Oturduğunuz konuttan memnun musunuz?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	
5 Oturduğunuz semitten veya mahalleden memnun musunuz?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	
6 İşinizden memnun musunuz? (B4=1 veya 2 ise sorunuz)	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	Kazanca yok
7 İşinizden elde ettiğiniz kazançtan memnun musunuz? (B4=1 veya 2 ise sorunuz)	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6
8 Aylık hanehalkı gelirinizden memnun musunuz?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	
9 Sosyal hayatınızdan (eğlence, kültürel ve sportif faaliyetler gibi) memnun musunuz?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	
10 Kendinize ayırdığınız zamandan memnun musunuz?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	
11 İşe geliş gidiş için harcadığınız (ayırdığınız) zamandan (B4=1 veya 2 ise sorunuz) memnun musunuz?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	

B.13 Okuyacağım kişilerle olan ilişkilerinizdeki memnuniyet derecenizi söyler misiniz?

	Çok memnun	Memnun	Orta	Memnun değil	Hiç memnun değil
1 Akrabalarınızla ilişkilerinizden memnun musunuz?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
2 Arkadaşlarınızla ilişkilerinizden memnun musunuz?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
3 Komşularınızla ilişkilerinizden memnun musunuz?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
4 İşinizle ilgili kişilerle ilişkilerinizden memnun musunuz? (B4=1 veya 2 ise sorunuz)	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5

3

Sayfa 4'e geçiniz

EK 2- YAŞAM MEMNUNİYETİ ARAŞTIRMASI FERT SORU KAĞIDI (DEVAMI)

B.19 Okuyacağım İl Özel İdare hizmetlerinden memnuniyet durumunuzu söyler misiniz?

	Çok memnun	Memnun	Orta	Memnun değil	Hiç memnun değil	Fikri yok	Hizmeti yok
1 Kanalizasyon hizmetinden	1	2	3	4	5	6	7
2 Şebeke suyu hizmetlerinden	1	2	3	4	5	6	7
3 Yol yapımı hizmetlerinden	1	2	3	4	5	6	7
4 İmar/iskan/ruhsat işlemlerinden	1	2	3	4	5	6	7
5 Engellilere yönelik düzenlemelerden	1	2	3	4	5	6	7
6 Hasta ve veksullara yardımlarından	1	2	3	4	5	6	7
7 Sergi, festival, kermes, konser faaliyetlerinden	1	2	3	4	5	6	7
8 Meslek edindirme/el becerisi geliştirme kurslarından	1	2	3	4	5	6	7
9 Işıklendirme hizmetlerinden	1	2	3	4	5	6	7
10 Temizlik hizmetlerinden	1	2	3	4	5	6	7
11 Sokak levhaları ve dış kapı numaralandırma hizmetinden	1	2	3	4	5	6	7

SOSYAL GÜVENLİK

B.20 Aşağıdakilerden hangi sosyal güvenlik kurumuna kayıtlısınız?

Kayıtlı değil 2 → Soru B25'e geçiniz SGK - BAĞ-KUR (4B) 12 Banka Sandığı 14

SGK - SSK (4A) 11 SGK - Emekli Sandığı (4C) 13

B.21 Kimin üzerinden sosyal güvenlik kapsamındasınız?

Kendi 1 Eşi 2 Anne/Baba 3 Çocukları 4

B.22 Sosyal güvenlik kurumunun hizmetleriyle ilgili şimdi okuyacağım konulardaki fikrinizi söyler misiniz? (SEÇENEKLERİ OKUYUNUZ)

	Evet	Hayır	Fikri yok
1 Bağlı bulunduğunuz sosyal güvenlik kuruluşundan aldığınız sağlık hizmetlerinin kalitesinde sorun yaşıyor musunuz?	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2 Sağlık harcamalarının geri ödenmesi ile ilgili işlemlerde sorun yaşıyor musunuz?	☐ 1	☐ 2	☐ 3
3 İlaç alımı ile ilgili işlemlerde sorun yaşıyor musunuz?	☐ 1	☐ 2	☐ 3
4 Sosyal güvenlik kuruluşunda çalışan personelin davranışlarında sorun görüyor musunuz?	☐ 1	☐ 2	☐ 3
5 Emeklilik işlemlerinde sorun yaşıyor musunuz?	☐ 1	☐ 2	☐ 3
6 Emekli maaşlarının miktarı sizce yeterli mi?	☐ 1	☐ 2	☐ 3

B.23 2013 yılı içinde bağlı olduğunuz Sosyal Güvenlik Kurumuna herhangi bir iş için gittiniz mi?

Evet 1 Hayır 2 → Soru B25'e geçiniz

B.24 Sosyal Güvenlik Kurumunda sorun yaşadınız mı?

Evet 1 Hayır 2

SAĞLIK

B.25 Hastalandığınızda genellikle ilk nereye başvurursunuz? (TEK SEÇENEK İŞARETLENECEKTİR)

Aile hekimi/Aile sağlığı merkezi 1 Özel poliklinik/tıp merkezi 5

Devlet hastanesi 2 Özel muayenehane 6

Üniversite hastanesi 3 Çalıştığı kurum doktoru 7

Özel hastane 4

5

Sayfa 6'ya geçiniz

EK 2- YAŞAM MEMNUNİYETİ ARAŞTIRMASI FERT SORU KAĞIDI (DEVAMI)

B.26 2013 yılı içinde herhangi bir sağlık kuruluşuna başvurarak sağlık hizmeti aldınız mı?

Evet 1 Hayır 2 → Soru B31'e geçiniz

B.27 En son sağlık hizmeti aldığınız sağlık kuruluşu hangisidir? (SEÇENEKLERİ OKUYUNUZ)

Aile hekimi/Aile sağlığı merkezi 1 Özel poliklinik/tıp merkezi 5
 Devlet hastanesi 2 Özel muayenehane 6
 Üniversite hastanesi 3 Çalıştığı kurum doktoru 7
 Özel hastane 4

B.28 Bu sağlık kuruluşunu neden tercih ettiniz? (SEÇENEKLERİ OKUYUNUZ, TEK SEÇENEK İŞARETLENECEKTİR)

Zorunluluk 1 Kuruluşta tanıdık birinin bulunması 5
 Bulunduğu yere yakın olması 2 Alışkanlıktan 6
 Hizmetinden memnun olması 3 Katılım payının düşük olması 7
 Tavsiye 4 Diğer (Belirtiniz) 98

B.29 En son sağlık hizmeti alımı sırasında herhangi bir sorun yaşadınız mı?

Evet 1 Hayır 2

B.30 Sağlık hizmeti aldığınız kuruluşlarla ilgili okuyacağım konuların sizin için sorun olup olmadığını söyler misiniz?

	Evet	Hayır	Fikri yok
1 Muayene ve/veya tahlil için randevu almakta sorun yaşıyor musunuz?	☐ 1	☐ 2	☐ 3
2 Temizlik/hijyen konusunda sorun var mı?	☐ 1	☐ 2	☐ 3
3 Yapılan muayeneden memnun musunuz?	☐ 1	☐ 2	☐ 3
4 Doktorların hastalara davranışında sorun var mı?	☐ 1	☐ 2	☐ 3
5 Hemşirelerin/hastabakıcıların hastalara davranışında sorun var mı?	☐ 1	☐ 2	☐ 3
6 Doktor ve sağlık personeli sayısını yeterli buluyor musunuz?	☐ 1	☐ 2	☐ 3
7 Muayene ve tahlil ücretlerini yüksek buluyor musunuz?	☐ 1	☐ 2	☐ 3
8 İlaç fiyatlarında sorun görüyor musunuz?	☐ 1	☐ 2	☐ 3
9 Muayene ve/veya tahlil için sıra beklemede sorun var mı?	☐ 1	☐ 2	☐ 3
10 Muayene için katkı payı ücreti ödemeyi sorun olarak görüyor musunuz?	☐ 1	☐ 2	☐ 3

B.31 Hastalandığınızda, tedavi, ilaç vb. masraflarınızı genellikle hangi kanalla karşılıyorsunuz?

Sosyal Güvenlik Kurumu 1 Yeşil kart (primi devlet tarafından karşılananlar) 5
 Özel sağlık sigortası 2 Kendi karşılıyor 6
 Özel sandık 3 Sağlık sigortası yok 90
 Diğer (Belirtiniz) 98

6

Sayfa 7'ye geçiniz

EK 2- YAŞAM MEMNUNİYETİ ARAŞTIRMASI FERT SORU KAĞIDI (DEVAMI)

GÜVENLİK	
B.32 Okuyacağım polis veya jandarma hizmetleriyle ilgili konular hakkında fikrinizi söyley misiniz? (SEÇENEKLERİ OKUYUNUZ)	
	Evet, Hayır
1 Polis veya jandarma olaylara zamanında müdahale ediyor mu?	☐ 1 ☐ 2
2 Polis veya jandarmanın vatandaşa davranışından memnun musunuz?	☐ 1 ☐ 2
3 Polis veya jandarmanın verdiği trafik hizmetinden memnun musunuz?	☐ 1 ☐ 2
B.33 2013 yılında okuyacağım olaylardan dolayı şahsen mağdur oldunuz mu?	
B.33.1 2013 yılında kapkaç, yankesicilik vb hırsızlık olayı yaşadınız mı?	
Evet ☐ 1 Hayır ☐ 2	→ Soru B.33.2'ye geçiniz
B.33.1.1 Bu olay için Polise/Jandarmaya başvurduğunuz mu?	
Evet ☐ 1 Hayır ☐ 2	→ B.33.1.2 Başvurmama nedeniniz nedir?
	Gerek görmediği için ☐ 1
	Sonuç alacağını düşünmediği için ☐ 2
	Şüpheli kişi tanıdığı olduğu için ☐ 3
	Korktuğu için ☐ 4
	Kendisi çözdü ☐ 5
	Diğer (Belirtiniz) ☐ 98
B.33.2 2013 yılında gasp olayı yaşadınız mı?	
Evet ☐ 1 Hayır ☐ 2	→ Soru B.33.3'e geçiniz
B.33.2.1 Bu olay için Polise/Jandarmaya başvurduğunuz mu?	
Evet ☐ 1 Hayır ☐ 2	→ B.33.2.2 Başvurmama nedeniniz nedir?
	Gerek görmediği için ☐ 1
	Sonuç alacağını düşünmediği için ☐ 2
	Şüpheli kişi tanıdığı olduğu için ☐ 3
	Korktuğu için ☐ 4
	Kendisi çözdü ☐ 5
	Diğer (Belirtiniz) ☐ 98
B.33.3 2013 yılında yaralanma, darp olayı yaşadınız mı?	
Evet ☐ 1 Hayır ☐ 2	→ Soru B.33.4'e geçiniz
B.33.3.1 Bu olay için Polise/Jandarmaya başvurduğunuz mu?	
Evet ☐ 1 Hayır ☐ 2	→ B.33.3.2 Başvurmama nedeniniz nedir?
	Gerek görmediği için ☐ 1
	Sonuç alacağını düşünmediği için ☐ 2
	Şüpheli kişi tanıdığı olduğu için ☐ 3
	Korktuğu için ☐ 4
	Kendisi çözdü ☐ 5
	Diğer (Belirtiniz) ☐ 98
B.33.4 2013 yılında aile fertlerinizin herhangi birinden kötü muamele gördünüz mü?	
Evet ☐ 1 Hayır ☐ 2	→ Soru B.33.5'e geçiniz
B.33.4.1 Bu olay için Polise/Jandarmaya başvurduğunuz mu?	
Evet ☐ 1 Hayır ☐ 2	→ B.33.4.2 Başvurmama nedeniniz nedir?
	Gerek görmediği için ☐ 1
	Sonuç alacağını düşünmediği için ☐ 2
	Şüpheli kişi tanıdığı olduğu için ☐ 3
	Korktuğu için ☐ 4
	Kendisi çözdü ☐ 5
	Diğer (Belirtiniz) ☐ 98
7	Sayfa 8'e geçiniz

EK 2- YAŞAM MEMNUNİYETİ ARAŞTIRMASI FERT SORU KAĞIDI (DEVAMI)

B.33 2013 yılında şimdi okuyacağım olaylardan dolayı şahsen mağdur oldunuz mu?

B.33.5 2013 yılında herhangi bir nedenden dolayı şantaj, tehdit olayı yaşadınız mı?
 Evet 1 Hayır 2 → Soru B.33.6'ye geçiniz

B.33.5.1 Bu olay için Polise/Jandarmaya başvurduunuz mu?

Evet 1 Hayır 2 → **B.33.5.2 Başvurmama nedeniniz nedir?**

Gerek görmediği için 1
 Sonuç alacağını düşünmediği için 2
 Şüpheli kişi tanıdığı olduğu için 3
 Korktuğu için 4
 Kendisi çözdü 5
 Diğer (Belirtiniz) 98

B.33.6 2013 yılında cinsel suçlardan dolayı mağduriyet yaşadınız mı?
 Evet 1 Hayır 2 → Soru B.33.7'ye geçiniz

B.33.6.1 Bu olay için Polise/Jandarmaya başvurduunuz mu?

Evet 1 Hayır 2 → **B.33.6.2 Başvurmama nedeniniz nedir?**

Gerek görmediği için 1
 Sonuç alacağını düşünmediği için 2
 Şüpheli kişi tanıdığı olduğu için 3
 Korktuğu için 4
 Kendisi çözdü 5
 Diğer (Belirtiniz) 98

B.33.7 2013 yılında dolandırıcılık sebebiyle herhangi bir mağduriyet yaşadınız mı?
 Evet 1 Hayır 2 → Soru B.33.8'e geçiniz

B.33.7.1 Bu olay için Polise/Jandarmaya başvurduunuz mu?

Evet 1 Hayır 2 → **B.33.7.2 Başvurmama nedeniniz nedir?**

Gerek görmediği için 1
 Sonuç alacağını düşünmediği için 2
 Şüpheli kişi tanıdığı olduğu için 3
 Korktuğu için 4
 Kendisi çözdü 5
 Diğer (Belirtiniz) 98

B.33.8 2013 yılında bunların dışında herhangi bir sebepten dolayı mağduriyet yaşadınız mı? Belirtiniz.....
 Evet 1 Hayır 2 → Soru B.34'e geçiniz

B.33.8.1 Bu olay için Polise/Jandarmaya başvurduunuz mu?

Evet 1 Hayır 2 → **B.33.8.2 Başvurmama nedeniniz nedir?**

Gerek görmediği için 1
 Sonuç alacağını düşünmediği için 2
 Şüpheli kişi tanıdığı olduğu için 3
 Korktuğu için 4
 Kendisi çözdü 5
 Diğer (Belirtiniz) 98

8

Sayfa 9'a geçiniz

EK 2- YAŞAM MEMNUNİYETİ ARAŞTIRMASI FERT SORU KAĞIDI (DEVAMI)

ADLI HİZMETLERDEN MEMNUNİYET								
B.34 Genel olarak mahkeme ve adli sistem ile ilgili şimdi okuyacağım konularda sizce sorun olup olmadığını söyler misiniz? (SEÇENEKLERİ OKUYUNUZ)								
		Sorun yok	Az sorun var	Çok sorun var	Fikri yok			
1	Mahkemelerdeki işlemlerde sorun var mı?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4			
2	Davaların karara bağlanma süresinde sorun var mı?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4			
3	Yasaların herkese adil ve tarafsız uygulanmasında sorun var mı?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4			
4	Avukatlık hizmetlerinin kalitesinde sorun var mı?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4			
B.35 2013 yılı içinde mahkemeye başvurmanız oldu mu?								
Evet ☐ 1 Hayır ☐ 2 → Soru B37'ye geçiniz								
B.36 Mahkeme sürecinde herhangi bir sorun yaşadınız mı?								
Evet ☐ 1 Hayır ☐ 2								
ULAŞTIRMA HİZMETLERİ								
B.37 Son bir yılda aşağıda belirtilen kullandığınız ulaştırma hizmetleri için memnuniyetinizi belirtiniz.								
		Çok memnun	Memnun	Orta	Memnun değil	Hiç memnun değil	Kullanmadı	Fikri yok
1	Karayolu ulaşımı	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6	☐ 7
2	Denizyolu ulaşımı	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6	☐ 7
3	Havayolu ulaşımı	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6	☐ 7
4	Demiryolu ulaşımı	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6	☐ 7
KİŞİSEL GÜVENLİK VE ÇEVRE								
B.38 Evinizde yalnızken kendinizi ne kadar güvende hissediyorsunuz?								
Çok güvenli ☐ 1 Güvenli ☐ 2 Orta ☐ 3 Güvensiz ☐ 4 Çok güvensiz ☐ 5								
B.39 Yaşadığınız çevrede, gece yalnız yürürken kendinizi ne kadar güvende hissediyorsunuz?								
Çok güvenli ☐ 1 Güvenli ☐ 2 Orta ☐ 3 Güvensiz ☐ 4 Çok güvensiz ☐ 5								
KİŞİSEL GELİŞİM, BEKLENTİ, UMUT VE SON YAŞANAN DEĞİŞİMLER								
B.40 Kendi geleceğinizden ne kadar umutlusunuz?								
Çok umutlu ☐ 1 Umutlu ☐ 2 Umutlu değil ☐ 3 Hiç umutlu değil ☐ 4								
B.41 Türkiye'de yaşayan insanların refah düzeyini "0" basamağını en düşük "10" basamağını en yüksek düzey olarak düşündüğünüzde, kendinizi hangi düzeyde görüyorsunuz?								
☐ 0 ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ 6 ☐ 7 ☐ 8 ☐ 9 ☐ 10								
B.42 5 yıl öncesi ile karşılaştırdığınızda bugünkü durumunuzu (maddi veya manevi) nasıl görüyorsunuz? (FİKRİ YOK SEÇENEĞİ HARİÇ, SEÇENEKLERİ OKUYUNUZ ve TEK SEÇENEK İŞARETLEYİNİZ)								
Gelişti ☐ 1 Aynı seviyede kaldı ☐ 2 Geriledi ☐ 3 Fikri yok ☐ 4								
B.43 Gelecek 5 yıllık dönemi düşündüğünüzde, genel olarak durumunuzun nasıl olacağını tahmin ediyorsunuz? (FİKRİ YOK SEÇENEĞİ HARİÇ, SEÇENEKLERİ OKUYUNUZ ve TEK SEÇENEK İŞARETLEYİNİZ)								
Gelişecek ☐ 1 Aynı seviyede kalacak ☐ 2 Gerileyecek ☐ 3 Fikri yok ☐ 4								
<div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 50%; width: 30px; height: 30px; display: flex; align-items: center; justify-content: center;">9</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; font-weight: bold;">Sayfa 10'a geçiniz</div> </div>								

EK 2- YAŞAM MEMNUNİYETİ ARAŞTIRMASI FERT SORU KAĞIDI (DEVAMI)

B.44 Onümüzdeki yıldan beklentileriniz nelerdir? Belirtilen her bir ifade için 2014 yılının nasıl geçeceğini düşünüyorsunuz? (FİKRİ YOK SEÇENEĞİ HARİÇ, SEÇENEKLERİ OKUYUNUZ ve TEK SEÇENEK İŞARETLEYİNİZ)

	Daha iyi olacak	Aynı kalacak	Daha kötü olacak	Fikri yok	Çalışmayacak
1 Genel olarak hayatınız sizce nasıl olacak?	1	2	3	4	
2 Kişisel iş durumunuz sizce nasıl olacak?	1	2	3	4	5
3 Hanenizin mali durumu sizce nasıl olacak?	1	2	3	4	
4 Türkiye'deki iş/çalışma durumu sizce nasıl olacak?	1	2	3	4	
5 Türkiye'nin içinde bulunduğu ekonomik durum sizce nasıl olacak?	1	2	3	4	

B.45 Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne üye olmasının sizin yaşamınızı ne yönde etkileyeceğini düşünüyorsunuz?

Olumlu yönde 1 Etkisi yok 2 Olumsuz yönde 3 Fikri yok 4

B.46 Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne üye olması konusunda bir referandum (halk oylaması) yapılırsa, siz ne yönde oy kullanırsınız?

Üyelik yönünde 1 Üyelğe karşı 2 Fikri yok 3

B.47 Sizce ülkemiz okuyacağım konularda önümüzdeki 5 yılda nasıl değişecek?

	İyi yönde	Değişmeyecek	Kötü yönde	Fikri yok
1 Ekonomik açıdan	1	2	3	4
2 Sosyal haklar ve özgürlükler açısından	1	2	3	4
3 Kamu hizmetlerinin sunumu açısından	1	2	3	4
4 Devletin şeffaflığı açısından	1	2	3	4
5 Dünyadaki saygınlığı (itibarı) açısından	1	2	3	4
6 Diğer (Belirtiniz)	1	2	3	4

B.48 Okuyacağım konularda son 1 yılda hayatınızda meydana gelen değişiklikleri belirtiniz.

	Evet	Hayır	İlgili değil		Evet	Hayır	İlgili değil
1 İşe girdim (iş arayanlar için)	1	2	3	10 Eğlence/tatil harcamalarımı kısıtım	1	2	3
2 Yeni iş yeri açtım	1	2	3	11 Göç etmek zorunda kaldım	1	2	
3 İşimi kaybettim	1	2	3	12 Araba aldım	1	2	
4 İflas ettim/dükkan kapattım	1	2	3	13 Ev, arsa, yazlık vb. aldım	1	2	
5 Gelirim azaldı	1	2	3	14 Arabamı sattım	1	2	3
6 Gelirim arttı	1	2	3	15 Ev, arsa, yazlık vb. sattım	1	2	3
7 Tasarruflarımda azalma oldu	1	2	3	16 Borçlandım	1	2	
8 Tasarruf yapmaya başladım	1	2		17 Borçlarımı ödedim	1	2	3
9 Daha ucuz ürünlerin tüketimine yöneldim	1	2		18 Emekli oldum	1	2	

10

Sayfa 11'e geçiniz

EK 2- YAŞAM MEMNUNİYETİ ARAŞTIRMASI FERT SORU KAĞIDI (DEVAMI)

B.49 Okuyacağım konularda son 1 yılda hayatınızda meydana gelen sosyal ve kişisel değişiklikleri belirtiniz.

	Evet	Hayır	İlgili değil
1 Evlendim	1	2	
2 Boşandım	1	2	3
3 Çocuğum oldu	1	2	
4 Ailemden biri vefat etti	1	2	
5 Başka bir eve taşındım	1	2	
6 Üniversiteyi kazandım	1	2	
7 Okuldan mezun oldum	1	2	
8 Ciddi bir sağlık problemi yaşadım	1	2	
9 Askerliğimi bitirdim (Terhis oldum)	1	2	
10 Tahliye oldum	1	2	3
11 Terfi ettim (B4=1 veya 2 ise sorunuz)	1	2	

TOPLUMSAL DEĞERLER

B.50 Sizce toplumda itibarlı olmayı sağlayan en önemli 3 neden nedir? Önem derecesine göre sıralayınız.

Düvgün aile yaşamı 1 Para 2 Sosyal çevre 3
 Ahlaklı yaşam 4 Eğitim 5 Meslek/yapılan iş 6
 Diğer (Belirtiniz) 98

B.51 Okuyacağım konularda çevrenizdeki diğer kişilerin durumları sizin için ne kadar önemlidir?

	Önemli	Orta	Önemli değil
1 Kılık kıyafetleri	1	2	3
2 Aile yaşam biçimleri	1	2	3
3 Ev ve kişisel eşyaları (cep tel, araba vb.)	1	2	3
4 Arkadaş çevreleri	1	2	3
5 Çocuklarının başarıları	1	2	3
6 İnsanların eve giriş çıkış saatleri	1	2	3
7 Yaptıkları işleri	1	2	3
8 Gelir düzeyleri	1	2	3
9 Dini inançları	1	2	3
10 Siyasi düşünceleri	1	2	3
11 Eğitim düzeyleri	1	2	3

B.52 Okuyacağım konularda çevrenizdeki kişilerin (akraba, arkadaş, komşu vb.) sizinle ilgili görüşleri sizin için ne kadar önemlidir?

	Önemli	Orta	Önemli değil	İlgili değil
1 Kılık kıyafetiniz hakkındaki düşünceleri	1	2	3	
2 Aile yaşam biçiminiz hakkındaki düşünceleri	1	2	3	
3 Ev ve kişisel eşyalarınız hakkındaki düşünceleri (cep tel, araba vb.)	1	2	3	
4 Arkadaş çevreniz hakkındaki düşünceleri	1	2	3	
5 Çocuklarınızın başarısı hakkındaki düşünceleri	1	2	3	4
6 Eve giriş çıkış saatiniz hakkındaki düşünceleri	1	2	3	
7 Yaptığınız işiniz hakkındaki düşünceleri (B4=1 veya 2 ise sorunuz)	1	2	3	
8 Geliriniz hakkındaki düşünceleri	1	2	3	4
9 Dini inançlarınız hakkındaki düşünceleri	1	2	3	
10 Siyasi düşünceleriniz hakkındaki düşünceleri	1	2	3	
11 Eğitim düzeyinizin hakkındaki düşünceleri	1	2	3	

11

Sayfa 12'ye geçiniz

EK 2- YAŞAM MEMNUNİYETİ ARAŞTIRMASI FERT SORU KAĞIDI (DEVAMI)

B.53 Okuyacağım konularda üzerinizde herhangi bir toplumsal baskı hissediyor musunuz?

	Hiçbir zaman	Bazen	Sıklıkla	Her zaman
1 Cinsiyetinizden dolayı	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
2 Medeni durumunuzdan dolayı	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
3 Yaşınızdan dolayı	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
4 Gelenek-göreneklerinizden dolayı	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
5 Dini inanç ve davranışlarınızdan dolayı	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
6 Siyasi görüşünüzden dolayı	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
7 Memleketinizden dolayı	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
8 İşinizden dolayı (B4=1 veya 2 ise sorunuz.)	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
9 Kılık kıyafetinizden dolayı	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
10 İşsiz, çalışmıyor olmaktan dolayı (B4=3 ise sorunuz)	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
11 Gelir düzeyinizden dolayı	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4

B.54 Okuyacağım konularla ne derece ilgilisiniz?

	İlgiliyim	Orta	İlgisizim	Fikri yok
1 Çevre, doğa sorunları (hava, su kirliliği vb.)	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
2 Bilim ve teknoloji	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
3 Kültür, sanat, edebiyat	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
4 Sendika/dernek faaliyetleri	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
5 Ekonomi	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
6 Siyaset	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
7 Spor	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
8 Moda	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
9 Din	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
10 Sağlık	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
11 Müzik	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4

B.55 Sizce ülkemizin en önemli üç sorunu nedir? (Önem sırasına göre sıralayınız)

1 Eğitim 1

2 Ekonomi 2

3 Hayat pahalılığı 3

4 İşsizlik 4

5 Sağlık 5

6 Terör 6

7 Diğer 98 Belirtiniz

12

ANKET BİTMİŞTİR.

EK 3- BELEDİYE VE İL ÖZEL İDARE HİZMETLERİNDEN DUYULAN MEMNUNİYET GÖSTERGELERİ

		Türkiye	TR61	Antalya	Isparta	Burdur
Yaşanılan Yer Belediye Sınırlarında mı?	Evet	%80,49	%83,94	%88,00	%83,44	%73,48
	Hayır	%19,51	%16,06	%12,00	%16,56	%26,52
	Toplam	196203	8443	4625	2125	1693
Çöp ve Çevresel Atık	5	%6,10	%4,33	%5,95	%1,47	%3,14
	4	%65,06	%73,12	%72,26	%75,07	%73,15
	3	%7,64	%7,35	%7,69	%6,15	%7,96
	2	%13,63	%11,33	%10,05	%13,59	%12,30
	1	%5,63	%2,41	%2,58	%1,80	%2,73
	0	%0,73	%1,20	%1,15	%1,75	%0,56
	6	%1,21	%0,25	%0,32	%0,17	%0,16
	Toplam	157916	7087	4070	1773	1244
	Ort/ Std	3,53/ 1,01	3,67/ 0,83	3,70/ 0,83	3,62/ 0,81	3,62/ 0,85
Kanalizasyon Hizmeti	5	%4,05 (%1,80)	%1,76 (%0,59)	%1,97 (%0,54)	%1,02 (%0,28)	%2,17 (%0,89)
	4	%64,48 (%33,63)	%63,91 (%33,19)	%55,80 (%6,49)	%76,76 (%54,55)	%72,11 (%49,44)
	3	%7,04 (%3,83)	%5,04 (%1,70)	%5,16 (%0,00)	%5,53 (%4,55)	%3,94 (%1,56)
	2	%12,46 (%8,65)	%10,37 (%9,07)	%10,20 (%2,70)	%11,62 (%20,45)	%9,16 (%8,02)
	1	%4,92 (%5,12)	%3,02 (%1,62)	%4,03 (%1,44)	%1,41 (%0,28)	%2,01 (%2,90)
	0	%2,42 (%2,55)	%4,15 (%2,80)	%5,11 (%2,34)	%2,48 (%3,98)	%3,38 (%2,45)
	6	%4,63 (%44,43)	%11,75 (%51,03)	%17,74 (%86,49)	%1,18 (%15,91)	%7,23 (%34,74)
	Toplam	157916 (38287)	7087 (1356)	4070 (555)	1773 (352)	1244 (449)
	Ort/ Std	3,54/ 0,96 (3,35/ 1,11)	3,61/ 0,86 (3,48/ 0,98)	3,54/ 0,94 (3,18/ 1,23)	3,67/ 0,77 (3,43/0,92)	3,71/ 0,79 (3,60/ 0,99)
Şebeke Suyu	5	%4,17 (%2,65)	%1,64 (%2,21)	%1,67 (%1,26)	%0,96 (%0,00)	%2,49 (%5,12)
	4	%65,32 (%48,29)	%66,01 (%60,32)	%64,23 (%52,07)	%73,55 (%66,48)	%61,09 (%65,70)
	3	%7,78 (%7,03)	%7,22 (4,42)	%8,06 (%5,23)	%6,43 (%5,11)	%5,63 (%2,90)
	2	%14,82 (%15,49)	%18,91 (%17,77)	%19,43 (18,02)	%15,28 (%23,86)	%22,35 (%12,69)
	1	%5,90 (%9,82)	%4,91 (%6,12)	%5,23 (%8,29)	%2,03 (%0,85)	%7,96 (%7,57)
	0	%0,91 (%1,38)	%1,09 (%1,55)	%1,15 (%1,26)	%1,52 (%3,13)	%0,24 (%0,67)
	6	%1,11 (%15,36)	%0,23 (%7,60)	%0,22 (%13,87)	%0,23 (%0,57)	%0,24 (%5,35)
	Toplam	157916 (38287)	7087 (1356)	4070 (555)	1773 (352)	1244 (449)
	Ort/ Std	3,48/ 1,00 (3,22/ 1,15)	3,41/ 0,98 (3,38/ 1,05)	3,38/ 0,99 (3,24/ 1,10)	3,57/ 0,86 (3,42/0,91)	3,28/ 1,09 (3,51/ 1,09)

EK 3- BELEDİYE VE İL ÖZEL İDARE HİZMETLERİNDEN DUYULAN MEMNUNİYET GÖSTERGELERİ (DEVAMI)

		Türkiye	TR61	Antalya	Isparta	Burdur
Toplu Taşıma	5	%3,40	%1,23	%1,50	%0,90	%0,80
	4	%58,57	%57,91	%53,34	%71,97	%52,81
	3	%7,82	%6,82	%8,23	%4,96	%4,82
	2	%12,89	%12,97	%14,45	%12,30	%9,08
	1	%5,40	%4,23	%6,09	%1,58	%1,93
	0	%4,97	%11,05	%11,52	%5,58	%17,28
	6	%6,94	%5,80	%4,86	%2,71	%13,26
	Toplam	157916	7087	4070	1773	1244
	Ort/ Std	3,47/ 1,00	3,47/ 0,95	3,36/ 1,02	3,64/ 0,84	3,60/ 0,87
Zabıta	5	%2,80	%0,73	%0,76	%0,68	%0,72
	4	%52,86	%47,69	%41,28	%69,83	%37,14
	3	%6,27	%4,36	%4,52	%4,91	%3,05
	2	%8,22	%6,63	%6,14	%9,14	%4,66
	1	%3,24	%1,71	%2,01	%1,24	%1,37
	0	23,66	%37,41	%44,23	%13,65	%48,95
	6	2,94	%1,47	%1,06	%0,56	%4,10
	Toplam	157916	7087	4070	1773	1244
	Ort/ Std	3,60/ 0,90	3,64/ 0,80	3,60/ 0,84	3,69/ 0,73	3,66/ 0,79
Yol Kaldırım	5	%3,39 (%2,21)	%1,48 (%0,52)	%1,70 (%0,54)	%0,85 (%0,00)	%1,69 (%0,89)
	4	%54,92 (%43,57)	%58,83 (%49,41)	%54,64 (%42,34)	%72,02 (%67,90)	%53,70 (%43,65)
	3	%9,41 (%8,85)	%9,19 (%6,27)	%10,52 (%9,01)	%5,92 (%3,98)	%9,49 (%4,68)
	2	%19,47 (%21,22)	%19,73 (%26,84)	%20,84 (%24,86)	%15,34 (%23,30)	%22,35 (%32,07)
	1	%9,29 (%14,71)	%6,18 (%11,06)	%6,56 (%13,69)	%2,43 (%1,14)	%10,29 (%15,59)
	0	%2,40 (%1,53)	%3,87 (%2,58)	%4,57 (%2,52)	%3,27 (%3,69)	%2,41 (%1,78)
	6	%1,12 (%7,91)	%0,73 (%3,32)	%1,18 (%7,03)	%0,17 (%0,00)	%0,08 (%1,34)
	Toplam	157916 (38287)	7087 (1356)	4070 (555)	1773 (352)	1244 (449)
	Ort/ Std	3,25/ 1,11 (2,97/ 1,21)	3,31/ 1,03 (3,02/ 1,15)	3,26/ 1,04 (2,90/ 1,17)	3,55/ 0,91 (3,44/ 1,04)	3,15/ 1,12 (2,82/ 1,20)
Yeşil Alan	5	%3,49	%1,98	%2,53	%0,90	%1,69
	4	%52,30	%60,84	%55,90	%76,99	%54,02
	3	%9,24	%8,10	%8,92	%5,92	%8,52
	2	%20,53	%20,29	%22,78	%12,58	%23,15
	1	%7,58	%3,95	%4,86	%1,52	%4,42
	0	%4,06	%3,81	%3,59	%1,97	%7,15
	6	%2,80	%1,03	%1,43	%0,11	%1,05
	Toplam	157916	7087	4070	1773	1244
	Ort/ Std	3,25/ 1,09	3,38/ 0,98	3,30/ 1,02	3,65/ 0,85	3,28/ 1,02

EK 3- BELEDİYE VE İL ÖZEL İDARE HİZMETLERİNDEN DUYULAN MEMNUNİYET GÖSTERGELERİ (DEVAMI)

		Türkiye	TR61	Antalya	Isparta	Burdur
Hava Kirliliği	5	%2,44	%1,03	%1,08	%0,79	%1,21
	4	%44,76	%50,05	%42,56	%73,60	%41,00
	3	%8,57	%7,49	%8,30	%5,36	%7,88
	2	%15,88	%16,21	%18,60	%13,09	%12,86
	1	%5,89	%3,85	%5,18	%1,86	%2,33
	0	%14,63	%17,14	%20,00	%4,74	%25,48
	6	%7,84	%4,22	%4,28	%0,56	%9,24
	Toplam	157916	7087	4070	1773	1244
	Ort/ Std	3,28/ 1,07	3,36/ 0,99	3,21/ 1,05	3,62/ 0,90	3,40/ 0,96
Sağlık/ Spor	5	%2,42	%1,03	%1,35	%0,62	%0,56
	4	%42,83	%41,30	%38,89	%57,30	%26,37
	3	%7,88	%5,64	%6,22	%4,79	%4,98
	2	%12,59	%12,47	%12,83	%11,00	%13,42
	1	%4,11	%2,61	%3,27	%1,30	%2,33
	0	%21,59	%30,14	%31,40	%19,51	%41,16
	6	%8,58	%6,80	%6,04	%5,47	%11,17
	Toplam	157916	7087	4070	1773	1244
	Ort/ Std	3,38/ 1,01	3,41/ 0,96	3,36/ 1,00	3,60/ 0,84	3,20/ 1,03
İmar/ İskân/ Ruhsat	5	%1,93 (%1,01)	%0,49 (%0,07)	%0,49 (%0,00)	%0,62 (%0,00)	%0,32 (%0,22)
	4	%36,37 (%25,91)	%31,32 (%20,35)	%25,06 (%9,19)	%53,02 (%42,61)	%20,90 (%16,70)
	3	%6,31 (%5,06)	%4,26 (%1,92)	%4,72 (%1,08)	%3,72 (%3,13)	%3,54 (%2,00)
	2	%10,22 (%7,19)	%10,37 (%9,07)	%11,67 (%5,23)	%9,02 (%17,05)	8,04 (%7,57)
	1	%4,43 (%4,10)	%3,22 (%2,43)	%3,91 (%2,16)	%1,47 (%0,28)	%3,46 (%4,45)
	0	%38,60 (%38,66)	%48,50 (%46,39)	%51,52 (%39,10)	%31,92 (%34,38)	%62,22 (%64,81)
	6	%2,15 (%18,08)	%1,83 (%19,76)	%2,63 (%43,24)	%0,23 (%2,56)	%1,53 (%4,23)
	Toplam	157916 (38287)	7087 (1356)	4070 (555)	1773 (352)	1244 (449)
	Ort/ Std	3,36/ 1,06 (3,29/ 1,12)	3,31/ 1,03 (3,19/ 1,08)	3,14/ 1,08 (2,98/ 1,14)	3,62/ 0,94 (3,40/ 0,99)	3,18/ 1,09 (3,02/ 1,18)
Engellilere Yönelik Düzenleme	5	%2,75 (%1,02)	%1,21 (%0,15)	%1,62 (%0,00)	%0,79 (%0,00)	%0,48 (%0,45)
	4	%42,86 (%28,57)	%40,38 (%25,52)	%33,61 (%15,86)	%63,06 (%49,72)	%30,23 (%18,49)
	3	%7,73 (%4,53)	%6,83 (%1,70)	%7,35 (%0,90)	%5,08 (%4,26)	%7,64 (%0,67)
	2	%13,35 (%7,12)	%13,35 (%8,33)	%14,82 (%5,05)	%11,51 (%19,03)	%11,17 (%4,01)
	1	%5,13 (%4,43)	%4,11 (%1,99)	%5,75 (%3,60)	%1,41 (%0,57)	%2,57 (%1,11)
	0	%21,23 (%20,87)	%29,60 (%29,28)	%33,00 (%32,97)	%15,34 (%21,31)	%38,83 (%30,96)
	6	%6,95 (%33,46)	%4,52 (%33,04)	%3,86 (%41,62)	%2,82 (%5,11)	%9,08 (%44,32)
	Toplam	157916	7087	4070	1773	1244
	Ort/ Std	3,34/ 1,07 (3,32/ 1,09)	3,32/ 1,03 (3,36/ 1,02)	3,17/ 1,10 (3,14/ 1,17)	3,61/ 0,92 (3,40/ 0,93)	3,29/ 0,98 (3,53/ 1,02)

EK 3- BELEDİYE VE İL ÖZEL İDARE HİZMETLERİNDEN DUYULAN MEMNUNİYET GÖSTERGELERİ (DEVAMI)

		Türkiye	TR61	Antalya	Isparta	Burdur
Hasta/ Yoksul Yardımları	5	%3,15 (%1,85)	%1,10 (%0,29)	%1,28 (%0,36)	%0,73 (%0,00)	%1,05 (%0,45)
	4	%47,91 (%40,92)	%44,57 (%39,31)	%36,31 (%23,96)	%67,57 (%60,51)	%38,83 (%41,65)
	3	%7,56 (%6,16)	%5,11 (%3,98)	%5,77 (%4,32)	%4,29 (%6,25)	%4,10 (%1,78)
	2	%11,24 (%8,86)	%9,96 (%10,25)	%10,81 (%7,21)	%9,31 (%17,90)	%8,12 (%8,02)
	1	%4,54 (%5,35)	%2,71 (%2,80)	%3,78 (%5,95)	%1,18 (%0,57)	%1,37 (%0,67)
	0	%22,53 (%18,89)	%35,08 (%29,94)	%40,71 (%38,38)	%16,30 (%13,64)	%43,41 (%32,29)
	6	%3,07 (%17,96)	%1,47 (%13,42)	%1,33 (%19,82)	%0,62 (%1,14)	%3,14 (%15,14)
	Toplam	157916	7087	4070	1773	1244
	Ort/ Std	3,46/ 1,01 (3,40/ 1,08)	3,49/ 0,94 (3,42/ 1,00)	3,35/ 1,02 (3,13/ 1,15)	3,69/ 0,81 (3,49/ 0,91)	3,56/ 0,89 (3,63/ 0,94)
Sergi/ Festival/ Kermes/ Konser	5	%3,24 (%0,58)	%2,02 (%0,07)	%3,00 (%0,18)	%0,79 (%0,00)	%0,56 (%0,00)
	4	%48,44 (%16,41)	%50,83 (%18,29)	%48,55 (%11,53)	%64,13 (%37,78)	%39,31 (%11,36)
	3	%8,03 (%3,52)	%6,86 (%1,33)	%6,98 (%0,72)	%5,92 (%3,41)	%7,80 (%0,45)
	2	%8,63 (%4,83)	%8,13 (%6,64)	%7,81 (%5,23)	%8,35 (%15,91)	%8,84 (%1,11)
	1	%3,13 (%2,79)	%1,65 (%1,03)	%1,94 (%2,16)	%1,02 (%0,28)	%1,61 (%0,22)
	0	%22,46 (%20,42)	%27,36 (%25,22)	%29,21 (%23,96)	%17,20 (%24,15)	%35,77 (%27,62)
	6	%6,08 (%51,45)	%3,16 (%47,42)	%2,51 (%56,22)	%2,59 (%18,47)	%6,11 (%59,24)
	Toplam	157916	7087	4070	1773	1244
	Ort/ Std	3,56/ 0,92 (3,25/ 1,09)	3,63/ 0,82 (3,36/ 1,00)	3,63/ 0,85 (3,12/ 1,14)	3,69/ 0,72 (3,37/ 0,94)	3,49/ 0,87 (3,75/ 0,92)
Meslek Edindirme	5	%3,20 (%0,62)	%2,27 (%0,00)	%3,49 (%0,00)	%0,96 (%0,00)	%0,16 (%0,00)
	4	%47,02 (%16,66)	%45,42 (%17,18)	%43,73 (%7,21)	%60,63 (%36,36)	%29,26 (%14,48)
	3	%6,29 (%3,32)	%4,44 (%1,40)	%4,35 (%0,90)	%4,62 (%3,13)	%4,50 (%0,67)
	2	%6,95 (%4,72)	%5,56 (%5,68)	%5,33 (%3,42)	%7,78 (%14,77)	%3,14 (%1,34)
	1	%2,64 (%2,79)	%1,26 (%1,11)	%1,62 (%2,52)	%0,73 (%0,28)	%0,80 (%0,00)
	0	%27,05 (%20,50)	%36,32 (%29,94)	%36,90 (%26,31)	%22,45 (%30,11)	%54,18 (%34,30)
	6	%6,85 (%51,38)	%4,73 (%44,69)	%4,57 (%59,64)	%2,82 (%15,34)	%7,98 (%49,22)
	Toplam	15916	7087	4070	1773	1244
	Ort/ Std	3,62/ 0,89 (3,27/ 1,14)	3,71/ 0,77 (3,37/ 1,07)	3,72/ 0,82 (2,91/ 1,21)	3,71/ 0,71 (3,39/ 1,02)	3,66/ 0,73 (3,80/ 1,05)

EK 3- BELEDİYE VE İL ÖZEL İDARE HİZMETLERİNDEN DUYULAN MEMNUNİYET GÖSTERGELERİ (DEVAMI)

		Türkiye	TR61	Antalya	Isparta	Burdur
Işıklandırma	5	%4,23 (%2,67)	%1,99 (%0,52)	%2,75 (%0,54)	%0,73 (%0,00)	%1,29 (%0,89)
	4	%69,06 (%53,10)	%75,14 (%65,04)	%70,37 (%53,87)	%81,44 (%73,58)	%81,75 (%72,16)
	3	%7,98 (%7,46)	%7,04 (%6,64)	%8,13 (%10,45)	%5,47 (%3,13)	%5,71 (%4,68)
	2	%10,59 (12,37)	%10,89 (%14,97)	%13,00 (%14,77)	%8,29 (%16,76)	%7,72 (%13,81)
	1	%4,45 (%7,46)	%2,31 (%5,01)	%3,14 (%8,83)	%0,85 (%0,28)	%1,69 (%4,01)
	0	%2,56 (%3,60)	%2,33 (%3,69)	%2,21 (%3,96)	%3,16 (%6,25)	%1,53 (%1,34)
	6	%1,15 (%13,34)	%0,30 (%4,13)	%0,39 (%7,57)	%0,06 (%0,00)	%0,32 (%3,12)
	Toplam	157916	7087	4070	1773	1244
	Ort/ Std	3,60/ 0,91 (3,37/ 1,07)	3,65/ 0,80 (3,45/ 0,97)	3,58/ 0,87 (3,25/ 1,07)	3,75/ 0,67 (3,60/ 0,86)	3,75/ 0,71 (3,55/ 0,94)
Temizlik	5	%3,93 (%0,95)	%2,27 (%0,22)	%3,24 (%0,36)	%0,73 (%0,28)	%1,29 (%0,00)
	4	%64,44 (%32,07)	%73,71 (%40,71)	%70,93 (26,13)	%79,86 (%73,01)	%74,04 (%33,41)
	3	%9,24 (%5,50)	%8,17 (%3,39)	%9,41 (%3,42)	%5,70 (%3,41)	%7,64 (%3,34)
	2	%12,81 (%11,23)	%10,41 (%11,58)	%10,32 (%8,65)	%10,21 (%18,18)	%11,01 (%10,02)
	1	%5,67 (%6,87)	%2,24 (%5,58)	%2,56 (%4,68)	%1,52 (%0,28)	%2,25 (%1,78)
	0	%2,03 (%4,75)	%2,36 (%5,83)	%2,29 (%5,23)	%1,86 (%3,69)	%3,30 (%8,24)
	6	%1,89 (%38,63)	%0,83 (%35,69)	%1,25 (%51,53)	%0,11 (%1,14)	%0,48 (%43,21)
	Toplam	157916	7087	4070	1773	1244
	Ort/ Std	3,50/ 0,99 (3,16/ 1,14)	3,65/ 0,79 (3,42/ 0,98)	3,64/ 0,82 (3,20/ 1,11)	3,69/ 0,73 (3,58/ 0,89)	3,63/ 0,79 (3,41/ 0,96)
İtfaiye	5	%3,62	%1,98	%1,82	%0,73	%4,26
	4	%61,18	%62,23	%54,52	%78,12	%64,79
	3	%5,32	%3,64	%3,86	%3,89	%2,57
	2	%5,36	%3,27	%2,16	%6,26	%2,65
	1	%2,38	%0,78	%0,84	%0,73	%0,64
	0	%20,61	%27,77	%36,36	%10,27	%24,60
	6	%1,52	%0,34	%0,44	%0,00	%0,48
	Toplam	157916	7087	4070	1773	1244
	Ort/ Std	3,75/ 0,78	3,85/ 0,58	3,86/ 0,57	3,80/ 0,61	3,93/ 0,56
Cenaze	5	%6,87	%4,56	%5,53	%0,90	%6,59
	4	%64,42	%61,99	%53,54	%77,21	%67,93
	3	%4,31	%2,34	%2,26	%3,21	%1,37
	2	%4,39	%2,72	%1,84	%6,09	%0,80
	1	%1,98	%0,51	%0,47	%0,79	%0,24
	0	%16,99	%27,74	%36,22	%11,79	%22,75
	6	%1,03	%0,14	%0,15	%17,73	%0,32
Toplam	157916	7087	4070	1773	1244	
	Ort/ Std	3,85/ 0,75	3,93/ 0,55	3,97/ 0,55	3,81/ 0,63	4,04/ 0,42

EK 3- BELEDİYE VE İL ÖZEL İDARE HİZMETLERİNDEN DUYULAN MEMNUNİYET GÖSTERGELERİ (DEVAMI)

		Türkiye	TR61	Antalya	Isparta	Burdur
Sokak Levhaları	5	%3,81 (%1,93)	%1,21 (%0,07)	%1,57 (%0,18)	%0,73 (%0,00)	%0,72 (%0,00)
	4	%67,37 (%51,43)	%66,73 (%50,74)	%66,29 (%51,89)	%76,31 (%68,75)	%54,50 (%35,19)
	3	%7,19 (%8,94)	%5,71 (%4,42)	%6,27 (%6,49)	%4,57 (%3,69)	%5,55 (%2,45)
	2	%8,83 (%9,87)	%10,07 (%10,47)	%10,54 (%12,07)	%8,74 (%15,91)	%10,45 (%4,23)
	1	%3,78 (%5,13)	%2,47 (%2,36)	%2,92 (%4,68)	%1,41 (%0,28)	%2,49 (%1,11)
	0	%8,03 (%8,83)	%13,50 (%21,09)	%12,11 (%14,23)	%8,23 (%11,08)	%25,56 (%37,42)
	6	%0,98 (%13,88)	%0,30 (%10,84)	%0,29 (%10,45)	%0,00 (%0,28)	%0,72 (%19,60)
	Toplam	157916	7087	4070	1773	1244
	Ort/ Std	3,64/ 0,87 (3,45/ 0,98)	3,63/ 0,82 (3,52/ 0,88)	3,61/ 0,85 (3,41/ 0,97)	3,72/ 0,72 (3,59/ 0,81)	3,55/ 0,87 (3,67/ 0,80)
Gıda Üretim Tesisleri	5	%2,14	%0,73	%0,84	%0,73	%0,40
	4	%35,64	%32,59	%25,18	%57,02	%22,03
	3	%6,21	%4,46	%4,79	%4,34	%3,54
	2	%11,24	%10,95	%12,38	%8,29	%10,05
	1	%4,87	%3,63	%4,72	%1,64	%2,89
	0	%34,98	%46,23	%50,44	%27,47	%59,16
	6	%4,92	%1,41	%1,65	%0,51	%1,93
	Toplam	157916	7087	4070	1773	1244
	Ort/ Std	3,31/ 1,09	3,30/ 1,05	3,11/ 1,11	3,65/ 0,96	3,18/ 1,07

EK 4- BİR YIL İÇİNDE FERDİN YAŞAMINDA MEYDANA GELEN DEĞİŞİKLİKLERE İLİŞKİN GÖSTERGELER

Özellik		Türkiye	TR61	Antalya	Isparta	Burdur
1 Yıl İçinde İşe Girdim (İş Arayanlar İçin)	Evvet	%7,22	%8,16	%11,35	%4,05	%4,61
	Hayır	%59,54	%58,77	%47,98	%84,85	%55,52
	İlgili Değil	%33,24	%33,07	%40,67	%11,11	%39,87
	Toplam	196203	8443	4625	2125	1693
1 Yıl İçinde Yeni İş Yeri Açtım	Evvet	%0,62	%0,91	%1,17	%0,66	%0,53
	Hayır	%65,61	%68,67	%63,48	%88,28	%58,24
	İlgili Değil	%33,76	%30,42	%35,35	%11,06	%41,23
	Toplam	196203	8443	4625	2125	1693
1 Yıl İçinde İşimi Kaybettim	Evvet	%4,85	%5,97	%8,58	%2,21	%3,54
	Hayır	%63,54	%65,34	%57,02	%86,92	%61,02
	İlgili Değil	%31,60	%28,69	%34,40	%10,87	%35,44
	Toplam	196203	8443	4625	2125	1693
1 Yıl İçinde İflas Ettim/ Dükkân Kapattım	Evvet	%0,50	%0,76	%1,04	%0,28	%0,59
	Hayır	%63,53	%64,22	%55,74	%88,66	%56,70
	İlgili Değil	%35,97	%35,02	%43,22	%11,06	%42,71
	Toplam	196203	8443	4625	2125	1693
1 Yıl İçinde Gelirim Azaldı	Evvet	%24,61	%26,82	%31,81	%14,35	%28,82
	Hayır	%55,87	%55,16	%49,49	%72,99	%48,26
	İlgili Değil	%19,52	%18,03	%18,70	%12,66	%22,92
	Toplam	196203	443	4625	2125	1693
1 Yıl İçinde Gelirim Arttı	Evvet	%14,81	%16,37	%18,83	%11,76	%15,42
	Hayır	%66,01	%65,77	%62,53	%76,09	%61,67
	İlgili Değil	%19,18	%17,86	%18,64	%12,14	%22,92
	Toplam	196203	8443	4625	2125	1693
1 Yıl İçinde Tasarruflarımda Azalma Oldu	Evvet	%23,39	%28,53	%35,74	%15,44	%25,28
	Hayır	%50,55	%42,06	%32,06	%75,29	%27,64
	İlgili Değil	%26,06	%29,41	%32,19	%9,27	%47,08
	Toplam	196203	8443	4625	2125	1693
1 Yıl İçinde Tasarruf Yapmaya Başladım	Evvet	%25,83	%22,54	%26,03	%19,58	%16,72
	Hayır	%74,17	%77,46	%73,97	%80,42	%83,28
	Toplam	196203	8443	4625	2125	1693
1 Yıl İçinde Daha Ucuz Ürünlerin Tüketimine Yöneldim	Evvet	%62,53	%62,50	%68,37	%43,34	%70,53
	Hayır	%37,47	%37,50	%31,63	%56,66	%29,47
	Toplam	196203	8443	4625	2125	1693
1 Yıl İçinde Eğlence/Tatil Harcamalarımı Kısıtım	Evvet	%21,20	%22,23	%27,87	%16,14	%14,47
	Hayır	%28,28	%22,17	%13,71	%47,11	%14,00
	İlgili Değil	%50,52	%55,60	%58,42	%36,75	%71,53
	Toplam	196203	8443	4625	2125	1693
1 Yıl İçinde Göç Etmek Zorunda Kaldım	Evvet	%2,98	%3,27	%3,91	%2,64	%2,30
	Hayır	%97,02	%96,73	%96,09	%97,36	%97,70
	Toplam	196203	8443	4625	2125	1693
1 Yıl İçinde Araba Aldım	Evvet	%6,49	%8,85	%10,14	%6,82	%7,86
	Hayır	%93,51	%91,15	%89,86	%93,18	%92,14
	Toplam	196203	8443	4625	2125	1693

EK 4- BİR YIL İÇİNDE FERDİN YAŞAMINDA MEYDANA GELEN DEĞİŞİKLİKLERE İLİŞKİN GÖSTERGELER (DEVAMI)

Özellik		Türkiye	TR61	Antalya	Isparta	Burdur
1 Yıl İçinde Ev, Arsa, Yazlık Vb. Aldım	Evet	%2,79	%3,46	%3,98	%2,64	%3,07
	Hayır	%97,21	%96,54	%96,02	%97,36	%96,93
	Toplam	196203	8443	4625	2125	1693
1 Yıl İçinde Arabamı Sattım	Evet	%4,62	%6,41	%7,70	%4,09	%5,79
	Hayır	%74,11	%75,76	%72,71	%92,33	%63,26
	İlgili Değil	%21,27	%17,84	%19,59	%3,58	%30,95
	Toplam	196203	8443	4625	2125	1693
1 Yıl İçinde Ev, Arsa, Yazlık Vb. Sattım	Evet	%1,25	%1,92	%2,38	%1,51	%1,18
	Hayır	%78,44	%81,24	%77,73	%95,34	%73,12
	İlgili Değil	%20,31	%16,84	%19,89	%3,15	%25,69
	Toplam	196203	8443	4625	2125	1693
1 Yıl İçinde Borçlandım	Evet	%37,80	%38,99	%44,52	%25,04	%41,41
	Hayır	%62,20	%61,01	%55,48	%74,96	%58,59
	Toplam	196203	8443	4625	2125	1693
1 Yıl İçinde Borçlarımı Ödedim	Evet	%20,68	%14,08	%17,32	%6,07	%15,30
	Hayır	%60,93	%61,12	%51,83	%89,74	%50,56
	İlgili Değil	%18,38	%24,80	%30,85	%4,19	%34,14
	Toplam	196203	8443	4625	2125	1693
1 Yıl İçinde Emekli Oldum	Evet	%0,67	%0,85	%0,82	%0,66	%1,18
	Hayır	%99,33	%99,15	%99,18	%99,34	%98,82
	Toplam	196203	8443	4625	2125	1693
Evlendim	Evet	%1,41	%1,43	%1,84	%0,66	%1,30
	Hayır	%98,59	%98,57	%98,16	%99,34	%98,70
	Toplam	196203	8443	4625	2125	1693
Boşandım	Evet	%0,38	%0,39	%0,43	%0,38	%0,30
	Hayır	%89,66	%93,95	%92,91	%97,08	%92,85
	İlgili Değil	%9,96	%5,66	%6,66	%2,54	%6,85
	Toplam	196203	8443	4625	2125	1693
Çocuğum Oldu	Evet	%4,67	%3,80	%4,71	%2,64	%2,78
	Hayır	%95,33	%96,20	%95,29	%97,36	%97,22
	Toplam	196203	8443	4625	2125	1693
Ailemden Biri Vefat Etti	Evet	%12,65	%19,09	%22,66	%11,25	%19,20
	Hayır	%87,35	%80,91	77,34	%88,75	%80,80
	Toplam	196203	8443	4625	2125	1693
Başka Bir Eve Taşındım	Evet	%7,09	%9,44	%12,15	%6,26	%6,02
	Hayır	%92,91	%90,56	%87,85	%93,74	%93,98
	Toplam	196203	8443	4625	2125	1693
Üniversiteyi Kazandım	Evet	%0,83	%0,85	%0,58	%1,04	%1,36
	Hayır	%99,17	%99,15	%99,42	%98,96	%98,64
	Toplam	196203	8443	4625	2125	1693
Okuldan Mezun Oldum	Evet	%1,58	%1,28	%1,51	%0,61	%1,48
	Hayır	%98,42	%98,72	%98,49	%99,39	%98,52
	Toplam	196203	8443	4625	2125	1693

EK 4- BİR YIL İÇİNDE FERDİN YAŞAMINDA MEYDANA GELEN DEĞİŞİKLİKLERE İLİŞKİN GÖSTERGELER (DEVAMI)

Özellik		Türkiye	TR61	Antalya	Isparta	Burdur
Ciddi Bir Sağlık Problemi Yaşadım	Evet	%18,16	%18,89	%20,24	%13,79	%21,62
	Hayır	%81,84	%81,11	%79,76	%86,21	%78,38
	Toplam	196203	8443	4625	2125	1693
Askerliğimi Bitirdim (Terhis Oldum)	Evet	%0,84	%0,50	%0,67	%0,28	%0,30
	Hayır	%99,16	%99,50	%99,33	%99,72	%99,70
	Toplam	196203	8443	4625	2125	1693
Tahliye Oldum	Evet	%0,16	%0,14	%0,15	%0,05	%0,24
	Hayır	%57,79	%54,89	%58,98	%61,41	%35,50
	İlgili Değil	%42,05	%44,97	%40,86	%38,54	%64,26
	Toplam	196203	8443	4625	2125	1693
Terfi Ettim	Evet	%2,81	%3,03	%3,80	%0,72	%3,18
	Hayır	%97,19	%96,97	%96,20	%99,28	%96,82
	Toplam	64944	3301	1948	693	660

EK 5- FERTLERİN FAKLI DEĞİŞKENLERLE İLGİLİ OLMA DÜZEYLERİ

Özellik		Türkiye	TR61	Antalya	Isparta	Burdur
Çevre, doğa sorunları (hava, su kirliliği vb.)	İlgiliyim	55,11	53,82	53,56	55,06	52,98
	Orta	16,40	21,52	24,52	13,93	22,86
	İlgisizim	25,89	21,95	19,74	28,00	20,38
	Fikri Yok	2,60	2,71	2,18	3,01	3,78
Bilim ve teknoloji	İlgiliyim	23,80	24,43	27,59	21,41	19,61
	Orta	16,12	17,80	21,41	12,99	14,00
	İlgisizim	55,96	53,03	47,65	60,66	58,12
	Fikri Yok	4,13	4,74	3,35	4,94	8,27
Kültür, sanat, edebiyat	İlgiliyim	19,19	19,45	22,23	14,87	17,60
	Orta	16,08	18,00	21,95	12,56	14,06
	İlgisizim	60,43	57,69	52,26	67,48	60,25
	Fikri Yok	4,29	4,86	3,57	5,08	8,09
Sendika/ dernek faaliyetleri	İlgiliyim	6,43	6,05	6,51	5,41	5,61
	Orta	4,93	4,33	5,43	2,87	3,19
	İlgisizim	83,37	83,57	82,59	86,59	82,46
	Fikri Yok	5,27	6,04	5,47	5,13	8,74
Ekonomi	İlgiliyim	21,88	23,36	23,96	18,64	27,64
	Orta	17,95	18,32	20,95	13,84	16,77
	İlgisizim	56,54	54,08	51,74	63,06	49,20
	Fikri Yok	3,63	4,24	3,35	4,47	6,38
Siyaset	İlgiliyim	15,54	14,96	15,74	13,51	15,74
	Orta	16,93	16,30	19,48	12,38	19,48
	İlgisizim	64,36	64,88	62,08	69,60	62,08
	Fikri Yok	3,16	3,86	2,70	4,52	2,70
Spor	İlgiliyim	22,02	23,71	27,31	18,26	20,73
	Orta	13,39	14,84	17,92	9,65	12,94
	İlgisizim	61,67	58,10	52,74	67,53	60,90
	Fikri Yok	2,92	3,35	2,03	4,56	5,43
Moda	İlgiliyim	9,63	7,66	9,82	5,56	4,31
	Orta	10,91	10,84	14,03	7,11	6,79
	İlgisizim	76,53	78,11	74,05	82,54	83,64
	Fikri Yok	2,92	3,39	2,10	4,71	5,26
Din	İlgiliyim	78,05	72,38	68,22	72,56	83,52
	Orta	13,52	18,11	21,30	16,09	11,93
	İlgisizim	7,73	8,46	9,82	9,22	3,78
	Fikri Yok	0,69	1,05	0,67	2,12	0,77
Sağlık	İlgiliyim	72,89	73,23	73,86	67,39	78,85
	Orta	15,25	15,99	17,21	14,54	14,47
	İlgisizim	10,86	9,51	8,15	15,44	5,79
	Fikri Yok	1,00	1,27	0,78	2,64	0,89
Müzik	İlgiliyim	41,51	43,24	46,57	34,59	45,01
	Orta	21,95	21,92	24,71	14,92	23,10
	İlgisizim	34,96	33,05	27,70	46,68	30,54
	Fikri Yok	1,58	1,79	1,02	3,81	1,36
Toplam		196203	8443	4625	2125	1693

ÖZGEÇMİŞ

Adı ve SOYADI : Alev ASLANGİRAY

Doğum Yeri - Tarihi: Baskil/ Elazığ- 10. 01. 1981

Eğitim Durumu:

Mezun Olduğu Lise : Antalya Gazi Lisesi, 1998

Lisans Diploması : Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Mühendislik Mimarlık Fakültesi, Endüstri Mühendisliği, 2005

Yüksek Lisans

Diploması : Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Ana Bilim Dalı, Antalya, 2011

Tez Konusu : İstatistiksel Süreç Kontrolünde Bulanık Mantık Yaklaşımı ve Bir Uygulama

Yabancı Dil : İngilizce

Bilimsel Faaliyetler

- Alev Aslangiray, Alper Habip, Işıl Inat, İş Sağlığı ve Güvenliği Klavuzu, EPA-MET Basım Yayın, 2013, Ankara
- Alev Aslangiray ve Doç. Dr. Gökhan Akyüz, Bulanık Kontrol Grafikleri: Tekstil Firmasında Bir Uygulama, İstanbul Ün. İşletme Fak. Dergisi, 2014, Cilt:43, Sayı:1, S.70-89
- Prof. Dr. Ayşe Kuruüzüm ve Alev Aslangiray, Fert Yaşam Memnuniyetini Etkileyen Faktörlerin Lojistik Regresyon Analizi İle Belirlenmesi, IMUCO Bildiri, 2016, S. 241-250
- Alev Aslangiray, Yaygın Eğitim Merkezlerinde Kursiyer Beklentisi: Antalya Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Kültür Merkezi (Asmek) Örneği, IMUCO Bildiri, 2016, S.903-916

İş Denevimi

Çalıştığı Kurumlar :

Antalya Büyükşehir Belediyesi (Yaygın Eğitim Şube Müdürü) (2016-.....)

Antalya Büyükşehir Belediyesi (Ölçme ve Değerlendirme Birimi Birim Yöneticisi) (2014- 2016)

Sida Danışmanlık Hizmetleri Ltd. Şti. (İş Sağlığı ve Güvenliği Uzmanı) (2013-2014)

Antalya Büyükşehir Belediyesi Atatürk Kültür ve Sanat Evi (Birim Sorumlusu) (2009-2010)

Tek Metal San. Tic. Ltd. Şti. (Eskişehir) (Planlama Müdürü (2005- 2006)

E-Posta : aaslangiray@gmail.com